

דוחות כספיים שנתיים

תוכן העניינים

190	דוח רווח והפסד - מאוחד ושל הבנק
193	דוח מאוחד על הרווח הכולל
194	מאזן - מאוחד ושל הבנק
195	דוח על השינויים בהון העצמי
197	דוח על תזרימי המזומנים - מאוחד ושל הבנק
199	ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית
237	ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית
238	ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית
240	ביאור 4 - עמלות
241	ביאור 5 - הכנסות אחרות
241	ביאור 6 - משכורות והוצאות נלוות
242	ביאור 7 - הוצאות אחרות
243	ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח
247	ביאור 9 - רווח למניה רגילה
248	ביאור 10 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
250	ביאור 11 - מזומנים ופיקדונות בבנקים
251	ביאור 12 - ניירות ערך
256	ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
262	ביאור 14 - אשראי לממשלות
263	ביאור 15 - השקעות בחברות מוחזקות ופרטים על חברות אלו
268	ביאור 16 - בניינים וציוד
270	ביאור 17 - נכסים אחרים
271	ביאור 18 - פיקדונות הציבור
272	ביאור 19 - פיקדונות מבנקים
273	ביאור 20 - איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
275	ביאור 21 - התחייבויות אחרות
276	ביאור 22 - זכויות עובדים
290	ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות
312	ביאור 24 - הון מניות והון
314	ביאור 25 - הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים
322	ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות
342	ביאור 27 - שיעבודים
344	ביאור 28 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור
353	ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גיאוגרפיים - מאוחד
363	ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
381	ביאור 31 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
385	ביאור 32 - נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופות לפירעון - המאוחד
391	ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
403	ביאור 34 - בעלי עניין וצדדים קשורים - מאוחד
407	ביאור 35 - מידע על בסיס נתונים נומיליים - הבנק

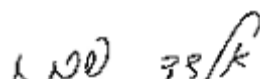
דוח רווח והפסד - מאוחד ושל הבנק
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

		הבנק			מאוחד		ביאור	
2013	2014	2015	2013	2014	2015			
6,049	⁽¹⁾ 4,962	⁽¹⁾ 4,555	6,442	⁽¹⁾ 5,347	⁽¹⁾ 4,906	2	הכנסות ריבית	
3,046	2,022	1,487	2,978	1,972	1,372	2	הוצאות ריבית	
3,003	2,940	3,068	3,464	3,375	3,534		הכנסות ריבית, נטו	
283	150	200	288	173	211	13,30	הוצאות בגין הפסדי אשראי	
2,720	2,790	2,868	3,176	3,202	3,323		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי	
הכנסות שאינן מריבית								
26	157	290	14	173	358	3	הכנסות מימון שאינן מריבית	
1,202	⁽¹⁾ 1,144	⁽¹⁾ 1,175	1,458	⁽¹⁾ 1,395	⁽¹⁾ 1,426	4	עמלות	
19	33	62	27	44	74	5	הכנסות אחרות	
1,247	1,334	1,527	1,499	1,612	1,858		סך כל ההכנסות שאינן מריבית	
הוצאות תפעוליות ואחרות								
⁽²⁾ 1,565	⁽²⁾ 1,626	1,697	⁽²⁾ 1,823	⁽²⁾ 1,866	1,944	6	משכורות והוצאות נלוות	
⁽²⁾ 595	⁽²⁾ 626	602	⁽²⁾ 690	⁽²⁾ 715	692	16	אחזקה ופחת בניינים וציוד	
326	338	455	438	458	590	7	הוצאות אחרות	
2,486	2,590	2,754	2,951	3,039	3,226		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות	
1,481	1,534	1,641	1,724	1,775	1,955		רווח לפני מיסים	
⁽²⁾ 516	⁽²⁾ 586	656	⁽²⁾ 593	⁽²⁾ 657	761	8	הפרשה למיסים על הרווח	
965	948	985	1,131	1,118	1,194		רווח לאחר מיסים	
118	144	149	(4)	5	-	15	חלק ברווחים (הפסדים) של חברות מוחזקות (במאוחד - כלולות), לאחר השפעת מס	
רווח נקי:								
1,083	1,092	1,134	1,127	1,123	1,194		לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
-	-	-	(44)	(31)	(60)		המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	
1,083	1,092	1,134	1,083	1,092	1,134		המיוחס לבעלי מניות הבנק	

(1) לפרטים בדבר יישום תקן אמריקאי FAS91 (ASC 310-20) בנושא מדידת הכנסות ריבית החל מיום 1 בינואר 2014, ראה ביאור 1 ד.4 לדוחות הכספיים.
 (2) מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור ג.1 ו-1 ג.2 לדוחות הכספיים.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

מנחם אביב
 סגן מנהל כללי
 חשבונאי ראשי

אלוד פרשר
 מנהל כללי

משה וידמן
 יושב ראש הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:
 רמת גן, 24 בפברואר 2016
 ט"ו באדר א' התשע"ו

דוח רווח והפסד - מאוחד ושל הבנק - המשך

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

(סכומים מדווחים)

2013 ⁽²⁾	2014 ⁽²⁾	2015	ביאור
			9
			רווח למניה⁽¹⁾
			רווח בסיסי למניה (בשקלים חדשים)
4.74	4.74	4.90	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
			רווח מדולל למניה (בשקלים חדשים)
4.71	4.71	4.89	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

(1) מניה בת 0.1 ש"ח ערך נקוב.

(2) מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1 ג.1 ו-1 ג.2 לדוחות הכספיים.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח מאוחד על הרווח הכולל
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

	(1)2013	(1)2014	2015	
				רווח נקי:
	1,127	1,123	1,194	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
	(44)	(31)	(60)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
	1,083	1,092	1,134	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
				רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים
	22	(10)	(27)	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו
	(3)	6	(1)	התאמות מתרגום דוחות כספיים של השקעות בחברות כלולות ⁽²⁾
	-	23	(6)	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור תזרים מזומנים
	(19)	(46)	(3)	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים ⁽³⁾
	-	(27)	(37)	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל האחר, לפני מיסים
	(3)	10	13	השפעת המס המתייחס
				רווח (הפסד) כולל אחר, לאחר מיסים⁽⁴⁾
	(3)	(17)	(24)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
	2	2	(1)	בניכוי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
	(1)	(15)	(25)	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מיסים
				רווח כולל:
	1,124	1,106	1,170	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
	(42)	(29)	(61)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
	1,082	1,077	1,109	רווח כולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

- (1) מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1 ג.1 ו-1 ג.2 לדוחות הכספיים.
- (2) התאמות מתרגום דוחות כספיים של חברות כלולות.
- (3) כולל התאמות בגין אומדנים אקטואריים שנכללו בתקופת הדיווח של תכניות פנסיה להטבה מוגדרת וכן הפחתה שוטפת של ההתאמות בגין ההתחייבות לרווח והפסד.
- (4) לפרטים ראה ביאור 10 לדוחות הכספיים - רווח כולל אחר מצטבר.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

מאזן - מאוחד ושל הבנק

ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

	הבנק		מאוחד		ביאור
	2014	2015	2014	2015	
נכסים					
מזומנים ופיקדונות בבנקים	22,425	24,265	26,798	30,489	11
ניירות ערך ⁽¹⁾⁽²⁾	12,053	11,804	14,259	11,845	12
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	107	71	107	71	27
אשראי לציבור	141,265	152,326	148,912	160,604	13,30
הפרשה להפסדי אשראי	(1,293)	(1,348)	(1,343)	(1,400)	13,30
אשראי לציבור, נטו	139,972	150,978	147,569	159,204	
אשראי לממשלות	307	316	307	316	14
השקעות בחברות מוחזקות (במאוחד - כלולות)	⁽⁴⁾ 2,511	2,659	52	36	15
בניינים וציוד	⁽⁴⁾ 1,384	1,344	⁽⁴⁾ 1,570	1,583	16
נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין	-	-	87	87	15
נכסים בגין מכשירים נגזרים	5,600	3,526	5,602	3,527	28
נכסים אחרים	⁽⁴⁾ 1,964	1,800	⁽⁴⁾ 2,162	2,000	17
סך כל הנכסים	186,323	196,763	198,513	209,158	
התחייבויות והון					
פיקדונות הציבור	151,834	164,208	152,379	162,380	18
פיקדונות מבנקים	8,333	9,602	1,258	1,166	19
פיקדונות הממשלה	46	38	55	58	
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	223	-	223	-	
איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	3,777	3,127	20,580	23,719	20
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	6,496	3,631	6,497	3,634	28
התחייבויות אחרות ⁽³⁾	⁽⁴⁾ 4,817	4,310	⁽⁴⁾ 6,217	5,786	21,ה'30
סך כל ההתחייבויות	175,526	184,916	187,209	196,743	
הון עצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק	⁽⁴⁾ 10,797	11,847	⁽⁴⁾ 10,797	11,847	
זכויות שאינן מקנות שליטה	-	-	⁽⁴⁾ 507	568	
סך כל ההון	10,797	11,847	11,304	12,415	24
סך כל ההתחייבויות והון	186,323	196,763	198,513	209,158	

(1) מזה: 8,429 מיליוני שקלים חדשים בשווי הוגן במאוחד (ביום 31 בדצמבר 2014 - 8,896 מיליוני שקלים חדשים) ובבנק - 8,388 מיליוני שקלים חדשים (ביום 31 בדצמבר 2014 - 8,541 מיליוני שקלים חדשים).

(2) לפרטים בדבר ניירות ערך ששועבדו למלוים, ראה ביאור 27 לדוחות הכספיים.

מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים, במאוחד - 106 מיליוני שקלים חדשים (ביום 31 בדצמבר 2014 - 102 מיליוני שקלים חדשים) ובבנק - 105 מיליוני שקלים חדשים (ביום 31 בדצמבר 2014 - 101 מיליוני שקלים חדשים).

מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1 ג.1 ו-1.2 לדוחות הכספיים.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על השינויים בהון העצמי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

סך הכל הון מניות נפרע וקרנות הון	מניות באוצר	קרן הון מהטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות	הון מניות ופרמיה ⁽¹⁾	
2,121	(76)	139	2,058	יתרה ליום 1 בינואר 2013
-	-	-	-	השפעה מצטברת, נטו ממס, של יישום למפרע של כלי החשבונאות בארצות הברית בנושא זכויות עובדים ⁽⁵⁾
2,121	(76)	139	2,058	יתרה ליום 1 בינואר 2013 לאחר היישום לראשונה של הכללים החדשים ⁽⁵⁾
-	-	-	-	רווח נקי לתקופה ⁽⁵⁾
-	-	-	-	דיבידנד ששולם ⁽⁶⁾
14	-	14	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
13	-	13	-	השפעת המס המתייחס
-	-	(50)	50	מימוש עסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽²⁾
-	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס ⁽⁵⁾
2,148	(76)	116	2,108	יתרה ליום 31 בדצמבר 2013 ⁽⁵⁾
-	-	-	-	רווח נקי לתקופה ⁽⁵⁾
40	-	40	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
(1)	-	(1)	-	השפעת המס המתייחס
-	-	(89)	89	מימוש עסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽²⁾
-	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס ⁽⁵⁾
2,187	(76)	66	2,197	יתרה ליום 31 בדצמבר 2014 ⁽⁵⁾
-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
-	-	-	-	דיבידנד ששולם ⁽⁶⁾
20	-	20	-	הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
7	-	7	-	השפעת המס המתייחס
-	-	(25)	25	מימוש עסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽²⁾
-	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
2,214	(76)	68	2,222	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015

(1) הפרמיה על המניות נוצרה לפני 31 במרץ 1986. בשנת 2015 הונפקו 1,086,264 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.נ. כל אחת כנגד מימוש של אופציות במסגרת תוכנית אופציות לעובדים, וכן הונפקו למנהל הכללי 74,647 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.נ. כל אחת. בשנת 2014 הונפקו 1,240,933 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.נ. כל אחת, כנגד מימוש של אופציות במסגרת תוכנית אופציות לעובדים. בשנת 2013 הונפקו 2,378,980 מניות רגילות בנות 0.1 ש"ח ע.נ. כל אחת, כנגד מימוש של אופציות במסגרת תוכנית אופציות לעובדים. לפרטים ראה ביאור 10 לדוחות הכספיים - רווח כולל אחר מצטבר. לפרטים בדבר מגבלות שונות על חלוקת דיבידנד, ראה ביאור 24 לדוחות הכספיים. מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1 ג.1 ו-1.2 ג.2 לדוחות הכספיים. בימים 14 ביוני 2015 ו-17 בספטמבר 2015 שולם דיבידנד בסך כולל של 36.6 מיליוני שקלים חדשים, ו-49.5 מיליוני שקלים חדשים בהתאמה, בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק. ביום 24 בפברואר 2016 החליט דירקטוריון הבנק לחלק דיבידנד בסך כולל של 36 מיליוני שקלים חדשים, בגין רווחי הרבעון הרביעי לשנת 2015.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

סך הכל ההון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון עצמי	עודפים ⁽⁴⁾	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ⁽³⁾
9,171	441	8,730	6,609	-
(88)	(5)	(83)	(27)	(56)
9,083	436	8,647	6,582	(56)
1,127	44	1,083	1,083	-
(75)	-	(75)	(75)	-
14	-	14	-	-
13	-	13	-	-
-	-	-	-	-
(3)	(2)	(1)	-	(1)
10,159	478	9,681	7,590	(57)
1,123	31	1,092	1,092	-
40	-	40	-	-
(1)	-	(1)	-	-
-	-	-	-	-
(17)	(2)	(15)	-	(15)
11,304	507	10,797	8,682	(72)
1,194	60	1,134	1,134	-
(86)	-	(86)	(86)	-
20	-	20	-	-
7	-	7	-	-
-	-	-	-	-
(24)	1	(25)	-	(25)
12,415	568	11,847	9,730	(97)

דוח על תזרימי המזומנים - מאוחד ושל הבנק

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הבנק			מאוחד		
2013	2014	2015	2013	2014	2015
(1)1,083	(1)1,092	1,134	(1)1,127	(1)1,123	1,194
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת					
רווח נקי					
התאמות					
חלקו של הבנק (ברווחים) הפסדים בלתי מחולקים של חברות כלולות					
(118)	(144)	(149)	4	(5)	-
(1)217	220	196	(1)245	246	223
283	150	200	288	173	211
(37)	(110)	(117)	(51)	(110)	(118)
-	-	-	-	-	(67)
3	2	-	3	2	-
(38)	(4)	5	(38)	(4)	5
-	(10)	(36)	-	(10)	(36)
14	40	20	14	40	20
(1)89	(1)26	27	(1)84	(1)21	27
(10)	(15)	(12)	5	(21)	(10)
311	(515)	179	332	(545)	183
-	-	(1)	-	-	(1)
-	-	-	-	-	-
470	(10)	2,134	1,322	346	2,967
(9,584)	(8,515)	(11,813)	(10,202)	(9,177)	(12,453)
12	(2)	(9)	12	(2)	(9)
137	(37)	36	137	(37)	36
(84)	(1,975)	2,068	(88)	(1,973)	2,069
778	522	807	780	522	807
(73)	138	193	(87)	90	191
שינוי נטו בנכסים שוטפים					
פיקדונות בבנקים					
אשראי לציבור					
אשראי לממשלות					
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר					
נכסים בגין מכשירים נגזרים					
ניירות ערך למסחר					
נכסים אחרים, נטו					
(289)	418	1,269	347	(783)	(92)
14,960	14,078	12,374	13,163	11,135	10,001
(42)	(5)	(8)	(45)	(7)	3
-	223	(223)	-	223	(223)
(236)	2,959	(2,865)	(235)	2,959	(2,863)
(1)538	(1)90	(538)	(1)633	(1)123	(464)
336	(142)	(268)	537	(181)	(399)
8,542	8,474	4,603	8,119	4,148	1,202
מזומנים נטו מפעילות שוטפת					

(1) מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1.ג.1 ו-1.ג.2 לדוחות הכספיים.

(2) תמורה ממכירת איגרות חוב מוחזקות לפדיון בבנק יהב. ראה גם ביאור 25 לדוחות הכספיים.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על תזרימי המזומנים - מאוחד ושל הבנק - המשך

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הבנק			מאוחד			
2013	2014	2015	2013	2014	2015	
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה						
-	(3,400)	-	(646)	(3,477)	-	רכישת איגרות חוב מוחזקות לפדיון
-	-	-	-	-	1,917	תמורה ממכירת איגרות חוב מוחזקות לפדיון ⁽²⁾
(2,942)	(12,715)	(10,318)	(2,942)	(12,930)	(10,497)	רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
2,761	8,647	9,470	4,197	8,658	9,603	תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
638	124	401	674	153	761	תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
-	-	590	-	-	590	תמורה ממכירת תיקי אשראי
⁽¹⁾ (195)	⁽¹⁾ (232)	(153)	⁽¹⁾ (228)	⁽¹⁾ (286)	(233)	רכישת בניינים וציוד
-	21	55	-	21	55	תמורה ממימוש בניינים וציוד
(7)	29	19	(6)	17	15	תמורה ממימוש השקעה בחברות כלולות
255	(7,526)	64	1,049	(7,844)	2,211	מזומנים נטו מפעילות השקעה
תזרימי מזומנים מפעילות מימון						
-	-	417	3,007	5,809	7,502	הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
(406)	(169)	(845)	(1,057)	(1,574)	(3,988)	פדיון איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
(75)	-	(86)	(75)	-	(86)	דיבידנד ששולם לבעלי מניות
(481)	(169)	(514)	1,875	4,235	3,428	מזומנים נטו מפעילות מימון
8,316	779	4,153	11,043	539	6,841	גידול (קטוון) במזומנים
12,942	20,947	20,167	14,394	25,105	23,651	יתרת מזומנים לתחילת השנה
(311)	515	(179)	(332)	545	(183)	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
20,947	22,241	24,141	25,105	26,189	30,309	יתרת מזומנים לסוף השנה
ריבית ומסים ששולמו /או התקבלו						
6,085	5,086	5,149	6,596	5,929	5,080	ריבית שהתקבלה
3,079	2,509	2,387	3,032	1,760	1,591	ריבית ששולמה
1	8	10	1	8	10	דיבידנדים שהתקבלו
1	79	68	5	80	69	מסים על הכנסה שהתקבלו
623	705	627	654	800	738	מסים על הכנסה ששולמו
נספח א' – פעולות שלא במזומן						
5	10	22	5	10	22	רכישות בניינים וציוד

(1) מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור ג.1. ו-1.2 לדוחות הכספיים.

(2) תמורה ממכירת איגרות חוב מוחזקות לפדיון בבנק יהב. ראה גם ביאור 25 להלן.

ביאורים לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית

א. כללי

1) הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו.

בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. בנושאים הנוותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומי (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסויים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. ראה גם עקרונות הדיווח הכספי להלן.

2) הביאורים לדוחות הכספיים מתייחסים לדוחות הכספיים של הבנק ולדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק הכוללות את החברות המאוחדות שלו, פרט למקרים, בהם צוין בביאור, כי הוא מתייחס לבנק בלבד או למאוחד בלבד.
הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 24 בפברואר 2016, ט"ו באדר א' התשע"ו.

3) הגדרות

"כללי חשבונאות מקובלים בבנקים כללי החשבונאות שבנקים אמריקאים שנסחרים בארצות הברית נדרשים ליישם כפי שנקבעו בארצות הברית" ב-FAS168 (ASC 105) במסגרת הקודיפיקציה של תקני החשבונאות של המוסד לתקינה חשבונאית בארצות הברית וגופים נוספים בארצות הברית. בנוסף לכך, בהתאם לקביעת הפיקוח על הבנקים, למרות ההיררכיה שנקבעה ב-FAS168, הובהר כי כל עמדה שנמסרה לציבור על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארצות הברית או על ידי צוות רשויות הפיקוח על הבנקים בארצות הברית לגבי אופן היישום של כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית, היא כלל חשבונאות המקובל בבנקים בארצות הברית.

"תקני דיווח כספי בינלאומיים" תקנים ופרשנויות שאומצו על ידי הועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים ("IASB"), והם כוללים תקני דיווח כספי בינלאומיים ("IFRS") ותקני חשבונאות בינלאומיים ("IAS") לרבות פרשנויות לתקנים אלה שנקבעו על ידי הועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC-IFRS Interpretation Committee) או פרשנויות שנקבעו על ידי הועדה המתמדת לפרשנויות (SIC), בהתאמה.

"FASB" הועדה לתקני חשבונאות בארצות הברית.

"הבנק" בנק מזרחי טפחות בע"מ.

"חברות בנות" חברות הנשלטות על ידי הבנק.

"קבוצת הבנק" הבנק והחברות הבנות שלו.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

"חברות כלולות"	ישויות בהן יש לקבוצה השפעה מהותית על המדיניות הכספית והתפעולית, אך לא הושגה בהן שליטה. ההשקעה בחברות כלולות נכללה בדוחות הכספיים על בסיס שיטת השווי המאזני.
"חברות מוחזקות"	חברות בנות וחברות כלולות.
"שלוחות בחוץ לארץ"	נציגויות, סניפים או חברות בנות של הבנק מחוץ לישראל.
"מטבע הפעילות"	המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית שבה הבנק פועל; בדרך כלל, זהו המטבע של הסביבה שבה תאגיד מפיק ומוציא את עיקר המזומנים.
"מטבע ההצגה"	המטבע לפיו מוצגים הדוחות הכספיים.
"סכום מותאם"	סכום נומינלי היסטורי שהותאם על פי השינויים בכח הקנייה הכלכלי של המטבע הישראלי.
"סכום מדווח"	סכום מותאם ליום 31 בדצמבר 2003 (להלן: "מועד המעבר"), בתוספת סכומים בערכים נומינליים, שנוספו לאחר מועד המעבר, ובניכוי סכומים שנגרעו לאחר מועד המעבר.
"עלות"	עלות בסכום מדווח.
"צדדים קשורים"	כמשמעותם בסעיף 80 להוראות הדיווח לציבור.
"בעלי עניין"	כמשמעותם בסעיף 80 להוראות הדיווח לציבור.

ב. עקרונות הדיווח הכספי

דוחות כספיים אלה נערכו באופן המפורט להלן:

- (1) בנושאים שבליבת העסק הבנקאי - הטיפול החשבונאי הינו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים (להלן – "המפקח") והנחיותיו ובהתבסס על כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארצות הברית כפי שאומצו במסגרת הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. נושאים בליבת העסק הבנקאי הוגדרו על ידי הפיקוח על הבנקים כמכשירים פיננסיים כולל, בין היתר, חשבונאות גידור, הכרה בהכנסה, הפרשה להפסדי אשראי, זכויות עובדים, התחייבויות תלויות והפרשות, עסקאות עם צדדים קשורים, הצגת דוחות כספיים ודיווח מגזרי.
- (2) בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - הטיפול החשבונאי מבוסס על כללי חשבונאות מקובלים בישראל ועל תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים, ופרשנויות של הועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) המתייחסות אליהם. בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, התקינה הבינלאומית מיושמת על פי העקרונות המפורטים להלן:
 - במקרים שבהם עולה סוגיה מהותית אשר אינה מקבלת מענה בתקנים הבינלאומיים או בהוראות היישום של המפקח, הקבוצה מטפלת בסוגיה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית החלים ספציפית על נושאים אלו.
 - במקרים בהם לא קיימת התייחסות ספציפית בתקנים או בפרשנויות לנושאים מהותיים או שקיימות מספר חלופות לטיפול בנושא מהותי, הקבוצה פועלת לפי הנחיות יישום ספציפיות שנקבעו על ידי המפקח.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

- במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה לתקן בינלאומי אחר שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, הקבוצה פועלת בהתאם להוראות התקן הבינלאומי.
- במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה לתקן בינלאומי שלא אומץ בהוראות הדיווח לציבור, הקבוצה פועלת בהתאם להוראות הדיווח ובהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל.
- במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה להגדרה של מונח שמוגדר בהוראות הדיווח לציבור, תבוא הפניה להגדרה בהוראות במקום ההפניה המקורית.

(3) מטבע פעילות ומטבע הצגה

הדוחות הכספיים המאוחדים מוצגים בשקל חדש, שהינו מטבע הפעילות של הבנק, ומעוגלים למיליון הקרוב, למעט אם צוין אחרת. השקל הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועל הבנק. למידע בדבר מטבע פעילות של שלוחות בנקאיות בחוץ לארץ ראה סעיף ד.1 להלן.

(4) בסיס המדידה

הדוחות הוכנו על בסיס העלות ההיסטורית למעט הפריטים המפורטים להלן:

- מכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים אחרים אשר נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד (כגון: השקעות בניירות ערך בתיק למסחר או מכשירים לגביהם נבחרה חלופת השווי ההוגן);
- מכשירים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה;
- תשלומים מבוססי מניות;
- נכסים שאינם שוטפים המוחזקים למכירה וקבוצת נכסים המוחזקים למכירה;
- נכסי והתחייבויות מסים נדחים
- הפרשות מסוגים שונים, כגון הפרשות להפסדי אשראי והפרשה בגין תביעות משפטיות;
- נכסים והתחייבויות בגין הטבות לעובדים;
- השקעות בחברות כלולות

ערכם של נכסים לא כספיים ופריטי הון שנמדדו על בסיס העלות ההיסטורית, הותאם לשינויים במדד המחירים לצרכן עד ליום 31 בדצמבר 2003. עד למועד זה נחשבה כלכלת ישראל לכלכלה היפר-אינפלציונית. החל מיום 1 בינואר 2004 עורך הבנק את דוחותיו הכספיים בסכומים מדווחים.

(5) שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים המאוחדים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, נדרשת הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת, בהערכות, באומדנים ובהנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר כי התוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה. בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים בהכנת הדוחות הכספיים, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ולאירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן. האומדנים וההנחות נסקרים באופן שוטף ושינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה בה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2015, אלא אם צוין אחרת, מיישם הבנק לראשונה תקני חשבונאות והוראות הפיקוח על הבנקים. להלן תיאור מהות השינויים במדיניות החשבונאית בדוחות הכספיים ותאור של אופן השפעת היישום לראשונה, ככל שהיתה:

(1) אימוץ כללי החשבונאות בארצות ברית בנושא זכויות עובדים

ביום 9 באפריל 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא אימוץ כללי החשבונאות בארצות הברית בנושא זכויות עובדים. כללים אלה נקבעו בנושאים הבאים בקודפיקציה (להלן: "החוזר"):

- ASC 710 - Compensation - General - תגמול - כללי.
- ASC 712 - Compensation - Nonretirement postemployment benefits - תגמול - הטבות לאחר סיום העסקה שאינן בגין פרישה.
- ASC 715 - Compensation - Retirement benefits - תגמול - הטבות בגין פרישה.
- ASC 718 - Compensation - Stock Compensation - תגמול - עסקאות תגמול מבוסס מניות.
- ASC 420 - Exit or Disposal Cost Obligations - מחויבות בגין עלויות מימוש או יציאה מפעילות.

מעבר ליישום כללים אלו, נקבעו בחוזר הנחיות ספציפיות ליישום בישראל, כדלקמן:

שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים יתבסס על תשואות שוק של איגרות חוב ממשלתיות בישראל. על פי החוזר יש לשמור את העיקרון שקבע הפיקוח על הבנקים בעבר ולפיו – יש לכלול התחייבות בגין מחויבות במהות. מצופה שבמצבים בהם הבנק צופה כי ישולמו הטבות מעבר לתנאים החוזיים יתאימו למצבים שבהם קיימת מחויבות במהות. יש לסווג את ההטבות לעובדים לפי הקבוצות המפורטות בכללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית, לרבות קביעת מדיניות ונהלים ברורים המפרטים כיצד יש להבחין בין הטבות מהסוגים השונים. ההטבות לעובדים מתחלקות לקבוצות הבאות:

- הטבות לפני סיום העסקה
- הטבות לאחר סיום העסקה ולפני פרישה
- הטבות לאחר פרישה

החוזר קבע כי התיקונים להוראות הדיווח לציבור יחולו מיום 1 בינואר 2015, כאשר בעת היישום לראשונה הבנק יתקן למפרע את מספרי ההשוואה לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2013 ואילך.

ביום 11 בינואר 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא זכויות עובדים – שיעור היוון, מתכונת גילוי והוראות מעבר ליישום לראשונה. בהמשך לכך, פורסם ביום 12 בינואר 2015 קובץ שאלות ותשובות בנושא. בחוזר מצוין כי בנק ישראל הגיע למסקנה שבישראל לא קיים שוק עמוק לאיגרות חוב קונצרניות באיכות גבוהה. בהתאם, שיעור ההיוון להטבות לעובדים יחושב על בסיס תשואת איגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע של איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה במועד הדיווח. משיקולים פרקטיים, נקבע כי המרווח ייקבע לפי ההפרש בין שיעורי התשואה לפדיון, לפי תקופות פירעון, על איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארצות הברית, לבין שיעורי התשואה לפדיון, לאותן תקופות לפירעון, על איגרות חוב של ממשלת ארצות הברית, והכל במועד הדיווח.

בנוסף, מעדכן החוזר את דרישות הגילוי בנושא זכויות עובדים ובנושא תשלומים מבוססי מניות בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

עיקרי שינויי המדיניות בנושא זכויות עובדים

הטבות לאחר פרישה - פנסיה, פיצויים והטבות אחרות - תכניות להטבה מוגדרת:

הבנק מכיר בסכומים המתייחסים לתכניות פנסיה ותכניות אחרות לאחר פרישה על בסיס חישובים הכוללים הנחות אקטואריות והנחות אחרות, לרבות: שיעורי היוון, תמותה, גידול בתגמול ותחלופה.

הבנק בוחן את הצורך בעדכון ההנחות האקטואריות במודל באופן שוטף.

שינויים בהנחות מוכרים ככלל, ובכפוף להוראות שיפורטו להלן, תחילה ברווח כולל אחר מצטבר ומופחתים לרווח והפסד בתקופות עוקבות, בהתאם ליתרת תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות.

ההתחייבות נצברת לאורך התקופה הרלוונטית שנקבעה בהתאם לכללים המפורטים בנושא 715 לקודיפיקציה.

הבנק מיישם את הנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים, לרבות לעניין בחינת "מחויבות שבמהות" להעניק לעובדיו הטבות בגין פיצויים מוגדלים ו/או פנסיה מוקדמת.

הטבות אחרות לזמן ארוך לעובדים פעילים:

- ההתחייבות נצברת לאורך התקופה המזכה בהטבה.
- לצורך חישוב ההתחייבויות מובאים בחשבון שיעורי היוון והנחות אקטואריות.
- כל מרכיבי עלות ההטבה לתקופה, לרבות רווחים והפסדים אקטואריים, נזקפים לדוח רווח והפסד.

היעדרויות מזכות בפיצוי - חופשה ומחלה:

ההתחייבות בגין ימי חופשה נמדדת על בסיס שוטף, ללא שימוש בשיעורי היוון ובהנחות אקטואריות.

הבנק לא צובר התחייבות בגין ימי מחלה שינוצלו במהלך השירות השוטף.

עסקאות תשלום מבוסס מניות:

הבנק מכיר בהוצאה בגין תשלומים מבוססי המניות שהוא מעניק לעובדיו.

כאשר מדובר במענק במסלול הפירותי, רשויות המס בישראל מכירות בהוצאה בעת מימוש האופציות כך שצפויה הטבת מס ויש להכיר במיסים נדחים. בהתאם להוראות התקן, הטבת המס תוכר בהתבסס על גובה ההוצאה המצטברת בספרים מופלגת בשיעור המס. בעת מימוש האופציות, כאשר ההוצאה המוכרת למס הכנסה גבוהה יותר מההוצאה שהוכרה בספרים, יזקק הפרש להון העצמי. הטבת מס סופית הנמוכה מהטבת המס שנצברה תקוזז כנגד הטבות מס צבורות בקרן ההון עד לאיפוסה והיתרה תיזקק לדוח רווח והפסד במועד המימוש.

באשר לטיפול החשבונאי ברווחים והפסדים אקטואריים שנרשמו ברווח כולל אחר כתוצאה משינויים בשיעורי ההון נקבע:

ההפסד האקטוארי ליום 1 בינואר 2013, הנובע מהפער שבין שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים צמודות למדד המחירים לצרכן שנקבע על פי הוראת השעה בהוראות הדיווח לציבור (4%), לבין שיעורי ההיוון למועד זה של התחייבויות לעובדים צמודות למדד, שנקבעו על פי הכללים החדשים כמוסבר לעיל (להלן – ההפסד), יכלל במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר.

רווחים אקטואריים שירשמו מיום 1 בינואר 2013 ואילך, כתוצאה משינויים שוטפים בשיעורי ההיוון במהלך תקופות דיווח, יירשמו ברווח הכולל האחר המצטבר, ויקטינו את יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל, עד שיתרה זו תתאפס.

הפסדים אקטואריים, הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי היוון במהלך שנת דיווח, ורווחים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי היוון במהלך שנת דיווח לאחר איפוס יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל, יופחתו בשיטת קו ישר על פני תקופת השירות הממוצעות הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פני התכנית.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

רווחים והפסדים אקטואריים אחרים (שאינם נובעים כתוצאה משינוי בשיעור ההיוון) ליום 1 בינואר 2013 ובתקופות לאחר מכן, יכללו במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר, ויפחתו בשיטת הקו הישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פי התכנית. השפעת היישום לראשונה על הטבות אחרות לעובדים, אשר כל השינויים בהן נזקפים באופן שוטף לרווח והפסד, תיזקף לעודפים.

המדיניות החשבונאית טרם יישום הכללים החדשים:

- שיעור ההיוון של העתודות הינו 4% בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים.
 - רווחים והפסדים אקטואריים נזקפים מידית לדוח רווח והפסד.
 - בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים, התחייבות בגין תשלום פיצויי פיטורין מוצגת בסכום הגבוה מבין (1) סכום ההתחייבות המחושב על בסיס אקטוארי, המביא בחשבון את העלות הנוספת שתיגרם בגין מתן הטבות כאמור, לבין (2) סכום ההתחייבות המחושב כמכפלת השכר החודשי של העובד במספר שנות הותק שלו, כנדרש בגילוי דעת 20 של לשכת רואי חשבון בישראל.
 - הטבת המס בגין עסקאות תשלום מבוסס מניות נזקפה לרווח והפסד בהתאמה למחיר הנאיבי של המניה שנמדד באופן שוטף. באופן דומה נזקפה לדוח רווח והפסד גם צבירת הוצאות מס שכר.
 - למידע נוסף באשר למדיניות החשבונאית שיישם הבנק בנושא זכויות עובדים, ועסקאות תשלום מבוסס מניות, טרם יישום הכללים החדשים, ראה ביאור 1 ו-1 י"ז לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014.
- עם יישום ההוראה, השלים הבנק תהליך מיפוי הזכויות וההטבות השונות לעובדי הבנק המושפעות מיישום התקנים החדשים. בהתאם להוראות מעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299, יתרת הפסד כולל אחר מצטבר וסכומים שנזקפו ישירות לעודפים ליום 1 בינואר 2013, בגין מדידות מחדש של התחייבויות נטו או נכסים נטו בגין הטבה מוגדרת לעובדים, לא מובאים בחשבון באופן מיידי לצורך חישוב דרישות הון אלא כפופים להוראות מעבר, כך שהשפעה נפרסת בשיעורים שווים של 20%. החל מיום 1 בינואר 2015, בשיעור של 40%, ו-20% נוספים בכל שנה עד ליישום מלא מיום 1 בינואר 2018.
- ההשפעה על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 1 בינואר 2015, הינה קיטון של 0.03%.
- על פי הוראות המעבר של המפקח על הבנקים ליישום ההוראה לא נדרש הבנק להציג מחדש את נתוני הלימות ההון שהוצגו בדוחות הכספיים שפורסמו. בדוחות הכספיים לשנת 2015 נכלל גילוי בדבר השפעת החוזר על תקופות ההשוואה לשנים 2013 ו-2014 המוצגות בדוח. כמו כן, ניתן גילוי על השפעת האימוץ לראשונה ליום 1 בינואר 2013 בשורה נפרדת בדוח על השינויים בהון העצמי ובביאור 10 על רווח כולל אחר מצטבר. שורה זו תבהיר בין היתר את ההשפעה המצטברת על העודפים ואת ההשפעה המצטברת שנרשמה ברווח כולל אחר מצטבר במסגרת "התאמות בגין הטבות לעובדים". בנוסף, נכלל גילוי בביאור 22 בדבר זכויות עובדים בהתאם למתכונת שנקבעה על ידי הפיקוח על הבנקים.
- להלן ההשפעה המצטברת של האימוץ לראשונה של כללי החשבונאות בארצות הברית בנושא זכויות עובדים ליום 1 בינואר 2013: קיטון בעודפים בסך 27 מיליוני שקלים חדשים, הכרה בקרן הון שלילית בסכום של 56 מיליוני שקלים חדשים במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר בסעיף "התאמות בגין הטבות לעובדים". קרן ההון השלילית, הוכרה בגין הפסד אקטוארי הנובע מהפער שבין שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים צמודות למדד המחירים לצרכן שנקבע על פי הוראת השעה בהוראות הדיווח לציבור (4%) לבין שיעורי ההיוון למועד זה של התחייבויות לעובדים צמודות למדד, שנקבעו על פי כללי החשבונאות בארצות הברית. הקיטון בהון העצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק מסתכם ב-83 מיליוני שקלים חדשים.
- לפרטים בדבר השפעת היישום לראשונה של הכללים החדשים בנושא זכויות עובדים על יתרות במאזן הבנק, נתוני הלימות ההון, נתוני רווח והפסד, נתוני רווח כולל אחר ונתוני דוח על תזרים מזומנים, ראה סעיף ג.2 להלן.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

(2) יישום הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היכון עלויות תוכנה

ביום 21 במאי 2015 שלח בנק ישראל מכתב לבנק ובו הנחיות בנושא היכון עלויות לפיתוח עצמי של תוכנה (הנחיות דומות יושמו במספר תאגידים בנקאיים נוספים בדוחות הכספיים לשנת 2014).
 במכתב צויין כי תהליך היכון עלויות פיתוח עצמי של תוכנה הינו תהליך מהותי לדיווח הכספי של הבנק, ולנוכח המורכבות החשבונאית הקשורה בתהליך, נדרשים חיזוקים לבקורות הפנימיות על התהליך.
 יובהר, כי הבנק מיישם את תקן חשבונאות בינלאומי 38 "נכסים בלתי מוחשיים" (IAS38) וכן, הנחיות שנקבעו במסגרת "Accounting for the Cost of Computer Software Developed or Obtained for Internal Use" - SOP 98-1.
 להלן ההנחיות העיקריות שנקבעו במכתב ליישום החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2015:
 קביעת סף מהותיות להיוון לכל פרויקט פיתוח תוכנה; סף המהותיות שנקבע בבנק הינו 450 אלפי שקלים חדשים.
 עדכון אורך החיים של עלויות התוכנה שהונו כך שלא יעלה על 5 שנים.
 בגין פרויקטים של פיתוח תוכנה, אשר סך העלות שניתן להוון בגינם אינה נמוכה מסף המהותיות שנקבע, יקבעו מקדמי היכון לשעות עבודה אשר יביאו בחשבון את הפוטנציאל לסטייה ברישום שעות העבודה ולחוסר יעילות כלכלי.
 הנחיות נוספות לחיזוק הבקרה בתהליך היכון עלויות תוכנה.
 על פי המכתב, הבנק רשאי לטפל בדרישות לעיל כשינוי של מדיניות חשבונאית, לרבות יישום למפרע של המדיניות על מספרי ההשוואה.
 בהתאם להנחיה, מיישם הבנק החל מהדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2015 את ההנחיות בדרך של יישום למפרע, לרבות הצגה מחדש של מספרי ההשוואה.

להלן פרטים על השפעת היישום לראשונה של הכללים החדשים בנושא זכויות עובדים והשפעה נוספת של יישום הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היכון עלויות תוכנה על יתרות במאזן הבנק, נתוני רווח והפסד, נתוני רווח כולל אחר ונתוני דוח על תזרים מזומנים של הבנק:

נתוני המאזן המאוחד:

ליום 31 בדצמבר 2014			
(מבוקר)			
בהתאם להוראות קודמות	השפעת היישום למפרע בגין		הסכום המוצג בדוחות כספיים אלה
	היכון עלויות תוכנה	זכויות עובדים	
1,702	(132)	-	1,570
2,081	-	81	2,162
6,072	(35)	180	6,217
8,776	(97)	3	8,682
24	-	(96)	(72)
10,987	(97)	(93)	10,797
513	-	(6)	507
11,500	(97)	(99)	11,304
9.12	(0.07)	(1)	9.05
13.03	(0.06)	(1)	12.97

(2) על פי הוראות המעבר לא נדרשת הצגה מחדש של נתוני הלימות הון בכל הקשור להשפעת היישום למפרע בגין זכויות עובדים.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

נתוני דוח רווח והפסד מאוחד:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014					
(מבוקר)			(מבוקר)					
בהתאם להוראות קודמות	השפעת היישום למפרע בגין		הסכום המוצג בדוחות כספיים אלה	בהתאם להוראות קודמות	השפעת היישום למפרע בגין		הסכום המוצג בדוחות כספיים אלה	
	היוון	זכויות עובדים תוכנה			היוון	זכויות עובדים תוכנה		
1,836	3	(16)	1,823	1,869	2	(5)	1,866	משכורות והוצאות נלוות
683	7	-	690	705	10	-	715	אחזקה ופחת בניינים וציוד
592	(3)	4	593	673	(3)	(13)	657	הפרשה למסים על הרווח
1,122	(7)	12	1,127	1,114	(9)	18	1,123	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(44)	-	-	(44)	(31)	-	-	(31)	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,078	(7)	12	1,083	1,083	(9)	18	1,092	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
4.72	(0.04)	0.06	4.74	4.70	(0.04)	0.08	4.74	רווח בסיסי למניה המיוחס לבעלי מניות הבנק
4.69	(0.03)	0.05	4.71	4.68	(0.04)	0.07	4.71	רווח מדולל למניה המיוחס לבעלי מניות הבנק

נתוני רווח כולל אחר:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014					
(מבוקר)			(מבוקר)					
בהתאם להוראות קודמות	השפעת היישום למפרע בגין		הסכום המוצג בדוחות כספיים אלה	בהתאם להוראות קודמות	השפעת היישום למפרע בגין		הסכום המוצג בדוחות כספיים אלה	
	היוון	זכויות עובדים תוכנה			היוון	זכויות עובדים תוכנה		
-	-	(19)	(19)	-	-	(46)	(46)	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים
-	-	7	7	-	-	17	17	השפעת המס המתייחס
9	-	(12)	(3)	12	-	(29)	(17)	רווח (הפסד) כולל אחר לאחר מסים לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2	-	-	2	1	-	1	2	הפסד (רווח) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
11	-	(12)	(1)	13	-	(28)	(15)	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

נתוני דוח על תזרימי מזומנים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014		
מבוקר)			מבוקר)		
בהתאם להוראות קודמות	השפעת היישום למפרע בגין	הסכום המוצג	בהתאם להוראות קודמות	השפעת היישום למפרע בגין	הסכום המוצג
	היוון	בדוחות		היוון	בדוחות
	עלויות	כספיים		עלויות	כספיים
	תוכנה	אלה		תוכנה	אלה
	עובדים			עובדים	
דוח על תזרימי המזומנים					
8,127	(8)	-	8,119	4,160	(12)
מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) שוטפת 4,148					
מזומנים נטו מפעולות (לפעולות) (7,844)					
1,041	8	-	1,049	(7,856)	12
השקעה					

ההשפעה המצטברת של היישום למפרע בגין היוון עלויות תוכנה, אשר נזקפה כהתאמה ליתרת הפתיחה של העודפים ליום 31 בדצמבר 2012 (התקופה המוקדמת ביותר המוצגת בדוחות כספיים אלה במסגרת הדוח על השינויים בהון העצמי) הינה קיטון בעודפים בסך 81 מיליוני שקלים חדשים.

(3) דיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית הנוגעים להבחנה בין התחייבויות והון

ביום 30 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית הנוגעים להבחנה בין התחייבויות והון.

על פי החוזר, תוקנו הוראות הדיווח לציבור כך שתאגיד בנקאי נדרש לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית, הנוגעים לבחינת הסיווג כהון או כהתחייבות של מכשירים פיננסיים לרבות מכשירים מורכבים, ובכללם את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 480 בקודיפיקציה בדבר "הבחנה בין התחייבות והון", את הוראות נושא 20-470 בקודיפיקציה בדבר "חוב עם אפשרות להמרה ואפשרויות אחרות" (Debt with conversation and other options) ואת הוראות נושא 30-505 בדבר "מניות באוצר". בנוסף, ביישום ההבחנה בין התחייבות והון יש להתייחס להוראות הדיווח לציבור הנוגעת למכשירים משובצים.

במקביל לפרסום החוזר כאמור, פרסם המפקח על הבנקים קובץ שאלות ותשובות במסגרתו הובהר כי יש לסווג מכשירי חוב אשר יש בהם רכיב המרה מותנה למניות, כהתחייבות שתימדד לפי עלות מופחתת, מבלי להפריד נגזר משובץ.

לתיקון הוראות הדיווח לציבור ולקובץ השאלות והתשובות בנושא אין השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

הבנק מיישם את הוראות החוזר החל מיום 1 בינואר 2015.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

4 יחס כיסוי נזילות ודרישות גילוי על יחס כיסוי נזילות

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי חדשה מספר 221 חדשה בנושא "יחס כיסוי הנזילות". ההוראה מאמצת את המלצות באזל III במערכת הבנקאית בישראל לעניין יחס כיסוי הנזילות. במקביל, פרסם ביום 28 בספטמבר 2014 תיקון להוראות הדיווח לציבור, אשר דורש גילוי על יחס כיסוי הנזילות (אשר יחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בנושא יחס כיסוי נזילות), בדוח הכספי, במסגרת ביאור "הלימות הון ונזילות". בנוסף, פרסם ביום 30 בספטמבר 2014, קובץ שאלות ותשובות בנושא. על פי ההוראה, הדרישה המזערית ליחס כיסוי הנזילות תעמוד על 60% החל מיום 1 באפריל 2015, 80% החל מיום 1 בינואר 2016 ו-100% החל מיום 1 בינואר 2017. בהתאם להוראות נדרש גילוי על יחס כיסוי הנזילות במסגרת ביאור על "הלימות הון ונזילות" החל מיום 1 באפריל 2015. הבנק מיישם את ההוראות החל מיום 1 באפריל 2015 ועומד בדרישות שנקבעו בהן. יחס כיסוי הנזילות של הבנק ליום 31 בדצמבר 2015 (במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומית) עומד על 91%. לפרטים נוספים ראה ביאור 25 לדוחות הכספיים.

5 יחס מינוף ודרישות גילוי על יחס מינוף

ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס מינוף. ההוראה מאמצת את המלצות ועדת באזל וקובעת דרישות יחס מינוף מזערי לתאגידים בנקאיים. להלן עיקרי הדרישות בהוראה:

תאגיד בנקאי, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%.

יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של הבנק היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ופריטים חוץ מאזניים. ככלל, המדידה תהיה עקבית עם הערכים החשבונאיים ולא יובאו בחשבון משקלי סיכון כפי שנהוג בהוראות בנושא הלימות הון. החשיפה בגין נגזרים תחושב בהתאם לאמור בספח ג' להוראה 203. על פי ההוראה, תאגידים בנקאיים לא יורשו להשתמש בביטחונות פיזיים או פיננסיים, ערבויות או טכניקות אחרות להפחתת סיכון אשראי, כדי להפחית את מדידת החשיפות, אלא אם כן ההוראה מתירה זאת באופן ספציפי. נכסים מאזניים שנוכו מהון רובד 1 (בהתאם להוראה 202), יוכלו להיות מנוכים ממדידת החשיפות. חשיפות בגין פריטים חוץ מאזניים יחושבו על ידי המרה של ערך מקובל של ההתחייבות החוץ מאזנית במקדמי המרה לאשראי כפי שנקבעו בהוראה 203.

מועד התחילה לעמידה ביחס מינוף הינו 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי שאינו עומד בדרישת ההוראה, נדרש להגדיל את יחס המינוף בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 1 בינואר 2018. יחד עם זאת, תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה, לא ירד מהסף שנקבע בהוראה.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

יחד עם פרסום ההוראה, פרסם המפקח על הבנקים תיקון להוראות הדיווח לציבור בנושא הגילוי על יחס המינוף, במסגרתו נוספו דרישות לגילויים נוספים בדוחות הכספיים בכל הקשור ליחס המינוף, וביניהם גילוי בדוח הדירקטוריון בנושא יחס המינוף, תיאור דרישות המפקח על הבנקים ליחס המינוף, ההשפעות האפשריות (או ההשפעות בפועל) של אי עמידה בדרישות אלו וכן, גילוי בדבר יחס המינוף בביאור הלימות הון נזילות ומינוף בדוחות הכספיים.

הגילוי על יחס המינוף חל מיום 1 באפריל 2015 ואילך, לא נדרש לתקן מספרי השוואה לתקופות שקדמו ליישום הוראות הגילוי. הבנק מיישם את ההוראות מיום 1 באפריל 2015, ועומד בדרישות שנקבעו בהן. יחס המינוף של הבנק ליום 31 בדצמבר 2015 הינו 5.32%. לפרטים נוספים ראה ביאור 25 לדוחות הכספיים.

6) עדכון מבנה הדוח לציבור של תאגיד בנקאי

ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא עדכון מבנה הדוח לציבור של תאגיד בנקאי ושל חברת כרטיסי אשראי. מטרת הנחיות החוזר הן בין השאר: שיפור איכות הדיווח לציבור על ידי הפיכת המידע בדוח לציבור לשימושי ונגיש יותר; הגברת האחידות במערכת הבנקאית באופן הצגת הדוחות; וכן גיבוש מתכונת דוח לציבור שתהיה מבוססת על פרקטיקות הצגה מובילות של בנקים מובילים בארצות הברית ואירופה. החוזר מתייחס בין השאר להוספת סקירה של יושב ראש הדירקטוריון לפני דוח הדירקטוריון וההנהלה; שינוי סדר ההצגה בדוח הכספי; הצגת דוח רווח והפסד לפני המאזן; הצגת ביאורים תוצאתיים לפני ביאורים מאזניים; פיצול הביאור בדבר "סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי" לתמצית ברמת סך הכל לפי סוגי אשראי עיקריים, ולמידע רחב יותר שיוצג בביאור נפרד. כמו כן, החוזר מעדכן בצורה משמעותית את מתכונת הגילוי בדוח הדירקטוריון, מבטל את סקירת ההנהלה תוך שילוב הגילויים שנכללו בה בפרקים אחרים במסגרת הדוח לציבור וכן קובע דרישות לדיווח מורחב באינטרנט בדבר סיכונים ולשיפור התמצאות הקורא בדוחות הכספיים. הבנק מיישם את הנחיות החוזר החל מהדוח לציבור לשנת 2015. ליישום הוראות החוזר אין השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק למעט אופן ההצגה והגילוי, כאמור לעיל.

7) גילוי על בעלי עניין וצדדים קשורים

ביום 10 ביוני 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בדבר "גילוי על בעלי עניין וצדדים קשורים". החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור העוסקות בגילוי בנושא זה בהתאם לשינויים בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 312 בדבר "עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים". כמו כן, החוזר מתאים את הגילוי בנושא זה לכללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית המפורטים בנושא 850 בקודיפיקציה. לאחר התיקון, המידע בנושא זה בדוח לציבור ניתן לגבי כל בעל עניין לפי תקנות ניירות ערך, איש קשור לפי הוראה 312 וכל צד קשור אחר לפי כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. הבנק מיישם את ההוראות החל מיום 1 בינואר 2015. ליישום ההוראות אין השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק, למעט הגילוי בנושא צדדים קשורים. לפרטים ראה גם ביאור 34 לדוחות הכספיים בדבר בעלי עניין וצדדים קשורים.

8) עדכון קובץ שאלות ותשובות בדבר יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

ביום 10 בספטמבר 2015 פרסם המפקח על הבנקים קובץ שאלות ותשובות מעודכן בנושא יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי. בקובץ השאלות והתשובות הובהרו הדרישות לקביעת הרף לצורך ביצוע בחינה פרטנית לירידת ערך וכן הובהר כי לא ניתן לשנות את אופן בחינת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חוב מסוים, למעט במצב של ארגון מחדש של חוב בעייתי. בנוסף, נקבעו הכללים לביצוע מחיקה חשבונאית בגין חוב בעייתי שההפרשה בגינו מוערכת על בסיס קבוצתי במידה ועבר ארגון מחדש ששכל. הבנק יישם את ההוראה באופן של מכאן ואילך. ליישום לראשונה של ההנחיות שנקבעו בקובץ השאלות והתשובות המעודכן אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

9) דיווח על מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גאוגרפיים

ביום 3 בנובמבר 2014, פרסם המפקח על הבנקים תיקון להוראות הדיווח לציבור בנושא מגזרי פעילות פיקוחיים וכן, קובץ שאלות ותשובות בנושא זה. החוזר עדכן את הוראות הדיווח לציבור בכל הנוגע לדרישת הדיווח על מגזרי פעילות פיקוחיים וכלל שינוי הגדרות מסוימות והנחיות על פיהן נדרשים הבנקים לבצע סיווג לקוחות למגזרים פיקוחיים.

להלן השינויים העיקריים בהוראות הדיווח לציבור על פי החוזר וקובץ השאלות והתשובות:
נוספה דרישה לגילוי על "מגזרי פעילות פיקוחיים", בהתאם להגדרות של הפיקוח על הבנקים. מתכונת הגילוי כוללת את המגזרים הבאים: בנקאות פרטית, משקי בית, עסקים זעירים וקטנים, עסקים בינוניים, עסקים גדולים, גופים מוסדיים וניהול פיננסי.
נוספו הגדרות המבהירות אילו לקוחות יכללו בכל מגזר.
נוספה דרישה לגילוי נפרד על מגזר "ניהול פיננסי".
הובהר כי תאגיד בנקאי שבהתאם לגישת ההנהלה שלו מגזרי הפעילות שלו שונים מהותית ממגזרי הפעילות הפיקוחיים, יתן בנוסף גילוי על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה.
הובהר כי דרישות הגילוי בדוח הדירקטוריון ובהוראת השעה בדבר "תיאור עסקי התאגיד הבנקאי ומידע צופה פני עתיד בדוח הדירקטוריון" יתייחסו לגילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים.

תחולת ההוראה בכל הקשור לנתונים מאזניים הינה החל מהדוח הכספי לשנת 2015. יתר הדרישות, למעט דרישה לגילוי מפורט של מגזר הניהול הפיננסי, יחולו החל מהדוחות הכספיים לרבעון הראשון של שנת 2016. הנחיות החוזר במלואן, לרבות הדרישה לגילוי מפורט של מגזר הניהול הפיננסי יחולו ברבעון הראשון לשנת 2017.
ביום 10 בספטמבר 2015 פרסם המפקח על הבנקים עדכון לקובץ השאלות והתשובות הכולל הקלות מסוימות הנוגעות לסיווג לקוחות למגזרי פעילות בהתאם למחזור ההכנסות שלהם, כשזה אינו מייצג או אינו זמין לבנק. על פי קובץ השאלות והתשובות, במקרים כאמור, רשאי הבנק לסווג את הלקוחות למגזרי הפעילות השונים על פי פרמטרים אחרים בהתאם לסך החבות של הלקוח. כך, נקבע כי במקרים מסויימים המפורטים בקובץ השאלות והתשובות ניתן לסווג את הלקוח על פי מספר העובדים בעסק או לפי סך הנכסים במאזן העסק. במידה וגם מידע זה אינו זמין, ניתן לסווג את הלקוח, באותם מקרים, לפי סך הנכסים הפיננסיים של הלקוח בבנק לאחר הכפלתם במקדם שנקבע.

ליישום ההוראות החדשות אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק למעט אופן ההצגה והגילוי. ביאורים 28 ו-28א הותאמו כדי לכלול את הגילוי החדש בכפוף להוראות המעבר כמפורט לעיל. לפרטים נוספים, ראה סעיף ד.19 להלן.

10) סיכון אשראי לפי ענפי משק

ביום 9 באפריל 2014 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא סיכון אשראי לפי ענפי משק. החוזר מאמץ את הסיווג האחיד של ענפי הכלכלה - 2011 שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. בהתאם לחוזר התאים הבנק את הגילוי בדבר חשיפות האשראי לפי ענפי משק במטרה להתאים לשיטת הסיווג ולהגדרות החדשות בנוגע לענפים השונים.
הבמק מיישם את ההוראות החל מיום 1 בינואר 2015 בדרך של יישום למפרע.
ליישום ההוראות אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

ד. מדיניות חשבונאית שישמה בעריכת הדוחות הכספיים

(1) מטבע חוץ והצמדה:

א. עסקאות במטבע חוץ

עסקאות במטבע חוץ מתורגמות למטבע הפעילות של הבנק ושלוחותיו (שקל חדש) לפי שער החליפין שבתוקף בתאריכי העסקאות. נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ במועד הדיווח, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף לאותו יום. הפרשי שער בגין הפריטים הכספיים הינם ההפרש שבין העלות המופחתת במטבע הפעילות לתחילת השנה, כשהיא מתואמת לריבית האפקטיבית ולתשלומים במשך השנה, לבין העלות המופחתת במטבע חוץ מתורגמת לפי שער החליפין לסוף השנה. נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבע חוץ והנמדדים לפי שווי הוגן, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף ביום בו נקבע השווי ההוגן. הפרשי שער הנובעים מתרגום למטבע הפעילות מוכרים ברווח והפסד, פרט להפרשים הנובעים מתרגום למטבע הפעילות של גידורי תזרים מזומנים, וכן, התאמות לשווי הוגן של השקעות בקרנות מסוימות המטופלות בשיטת השווי המאזני, אשר מוכרים ברווח כולל אחר. פריטים לא כספיים הנקובים במטבע חוץ והנמדדים לפי עלות היסטורית, מתורגמים לפי שער החליפין שבתוקף למועד העסקה.

ב. שלוחות בנקאיות בחוץ לארץ

על פי הוראות המפקח על הבנקים לפני אימוץ IFRS, שלוחה בנקאית בחוץ לארץ של תאגיד בנקאי סווגה כפעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה זהה למטבע הפעילות של התאגיד הבנקאי.

בהתאם ל-IAS21 ולחוזר המפקח על הבנקים בדון מיום 14 בפברואר 2012, כדי לקבוע את מטבע הפעילות, נדרש התאגיד הבנקאי לשקול, בין היתר, את הגורמים הבאים:

המטבע אשר משפיע בעיקר על מחירי המכירה של הסחורות והשירותים (בדרך כלל יהיה זה המטבע שבו נקובים ומסולקים מחירי המכירה של הסחורות והשירותים) והמטבע של המדינה אשר הכוחות התחרותיים והפיקוח (רגולציה) שלה קובעים בעיקר את מחירי המכירה של הסחורות והשירותים.

המטבע אשר משפיע בעיקר על עלויות העבודה, חומרים ועלויות אחרות להספקת סחורות או שירותים (בדרך כלל, יהיה זה המטבע שבו נקובות ומסולקות עלויות אלה).

גורמים נוספים היכולים לספק ראייה למטבע הפעילות של הישות, כגון: המטבע בו מופקים מקורות כספיים מפעילויות מימון והמטבע בו בדרך כלל מוחזקים תקבולים מפעילות שוטפת.

יחסיה של השלוחה עם הבנק - האם יש לפעילות החוץ מידה ניכרת של עצמאות, האם עסקאות של השלוחה עם הבנק מהוות שיעור גבוה או נמוך מפעילות החוץ, האם תזרימי המזומנים מפעילות החוץ משפיעים באופן ישיר על תזרימי המזומנים של הבנק והם זמינים בנקל להעברה אליה, והאם תזרימי המזומנים מפעילות החוץ מספיקים למימון התחייבויותיה הקיימות והחזויות באופן רגיל של הישות, ללא העמדת מקורות על ידי הבנק.

האם אופן גיוס לקוחות השלוחה הוא אוטונומי, והאם פעילות השלוחה מול לקוחות הבנק (שלא גויסו על ידי השלוחה) אינה משמעותית. פעילות השלוחה מול הבנק, כדוגמת יתרות נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות, אינה משמעותית.

פעילות השלוחה במהותה הינה עצמאית ועומדת בפני עצמה ואינה הרחבה או השלמה של הפעילות המקומית של הקבוצה. כמו כן, השלוחה מבצעת את הפעילות שלה עם מידה משמעותית של אוטונומיה.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

על פי בחינה של קריטריונים אלו, ממשיך הבנק לטפל בשלוחות הבנקאיות בחוץ לארץ ככאלה שמטבע הפעילות שלהן זהה למטבע הפעילות של הבנק (שקל חדש).

להלן פרטים על שערי חליפין יציגים עיקריים ומדד המחירים לצרכן ושיעורי השינוי בהם:

שיעור השינוי ב-%			ליום 31 בדצמבר			
2013	2014	2015	2013	2014	2015	
						מדד המחירים לצרכן
1.8	(0.2)	(1.0)	107.6	107.4	106.3	מדד בגין (לחודש דצמבר, בנקודות)
1.9	(0.1)	(0.9)	107.5	107.4	106.4	מדד ידוע (לחודש נובמבר בנקודות)
						שער החליפין של:
(7.0)	12.0	0.3	3.471	3.889	3.902	הדולר של ארה"ב (בש"ח)
(2.8)	(1.2)	(10.1)	4.782	4.725	4.247	אירו (בש"ח)

(2) בסיס האיחוד

א. צירופי עסקים

הבנק מיישם לגבי כל צירופי העסקים את שיטת הרכישה (acquisition method). מועד הרכישה הינו המועד בו הרוכשת משיגה שליטה על הנרכשת. הרוכשת שולטת בנרכשת כאשר היא חשופה, או בעלת זכויות, לתשואות משתנות ממעורבותה בנרכשת ויש לה את היכולת להשפיע על תשואות אלה באמצעות כוח ההשפעה שלה בנרכשת. בבחינת שליטה נלקחות בחשבון זכויות ממשיות המוחזקות על ידי הרוכשת ועל ידי אחרים.

הבנק מכיר במוניטין למועד הרכישה לפי השווי ההוגן של התמורה שהועברה לרבות סכומים שהוכרו בגין זכויות כלשהן שאינן מקנות שליטה בנרכשת וכן השווי ההוגן למועד הרכישה של זכות הונית בנרכשת שהוחזקה קודם לכן על ידי הרוכשת, בניכוי הסכום נטו שיוחס ברכישה לנכסים הניתנים לזיהוי שנרכשו ולהתחייבויות שניטלו.

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, אימץ הבנק את ההקלה שנקבעה בסעיפים C4 ו-C5 ל-IFRS1 - אימוץ לראשונה של תקני דיווח כספי בינלאומיים. בהתאם לכך, הקבוצה מיישמת את IFRS3 החל מהדוחות הכספיים לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2011, באופן של מכאן ולהבא, ולפיכך, עבור רכישות אשר התבצעו לפני תחולת התקן לא בוצע ייחוס עודף עלות מחדש. הפחתת יתרת המוניטין בגין השקעות שיבוצעו לפני תחולת התקן הופסקה, ובמקומה נבחן תקופתית הצורך בהפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני.

ככל שיבוצעו רכישות לאחר 1 בינואר 2011, יכיר הבנק במוניטין למועד הרכישה לפי השווי ההוגן של התמורה שהועברה, לרבות סכומים בגין זכויות כלשהן שאינן מקנות שליטה בנרכשת, וכן השווי ההוגן למועד הרכישה של זכויות הונית בנרכשת שהוחזקו קודם לכן על ידי הבנק, בניכוי הסכום נטו שיוחס ברכישה לנכסים הניתנים לזיהוי שנרכשו ושל ההתחייבויות שניטלו.

הבנק יכיר במועד הרכישה בהתחייבות תלויה שניטלה בצירוף עסקים אם קיימת מחויבות בהווה שנובעת מאירועי העבר ושוויה ההוגן ניתן למדידה באופן מהימן.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

ב. חברות בנות

הדוחות הכספיים של חברות בנות נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים מיום השגת השליטה ועד ליום הפסקת השליטה. שליטה היא הכוח לקבוע את המדיניות הפיננסית והתפעולית של חברה כדי להשיג הטבות מפעילויותיה. הבנק הפעיל שיקול דעת בקביעת מועד הרכישה ובאם השליטה התקבלה. המדיניות החשבונאית של חברות בנות שונתה במידת הצורך על מנת להתאימה למדיניות החשבונאית שאומצה על ידי הקבוצה.

ג. השקעה בחברות כלולות

בבחינת קיום השפעה מהותית, קיימת הנחה לפיה החזקה בשיעור של 20% עד 50% במוחזקת מקנה השפעה מהותית. בהתאם ל-IAS28 השקעה בחברות כלולות מטופלת על פי שיטת השווי המאזני ומוכרת לראשונה לפי עלותה. עלות ההשקעה כוללת עלויות עסקה. הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את חלקה של הקבוצה בהכנסות ובהוצאות, ברווח או הפסד וברווח כולל אחר של ישויות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, לאחר התיאומים הנדרשים כדי להתאים את המדיניות החשבונאית של החברה הכלולה לזו של הקבוצה, מהיום בו מתקיימת ההשפעה המהותית ועד ליום שבו לא מתקיימת עוד ההשפעה המהותית. הבנק לא מבצע תיאומים למדיניות חשבונאית המתייחסת לנושאים בליבת העסק הבנקאי (נושאים שבהם טרם אומצו בהוראות הדיווח לציבור תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים) שיושמה על ידי חברה כלולה ריאלית, המדווחת בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים. כאשר חלקה של הקבוצה בהפסדים עולה על ערך הזכויות של הקבוצה בחברה המטופלת בהתאם לשיטת השווי המאזני, הערך בספרים של אותן זכויות (כולל כל השקעה לזמן ארוך) מופחת לאפס והקבוצה אינה מכירה בהפסדים נוספים, אלא אם לקבוצה יש מחויבות לתמיכה בחברה המוחזקת או אם שילמה הקבוצה סכומים בעבורה.

ד. עסקאות שבוטלו באיחוד

יתרות הדדיות בקבוצה והכנסות והוצאות שטרם מומשו, הנובעות מעסקאות בין חברתיות, בוטלו במסגרת עריכת הדוחות הכספיים המאוחדים. רווחים שטרם מומשו הנובעים מעסקאות עם חברות כלולות, בוטלו כנגד ההשקעה לפי זכויות הקבוצה בהשקעות אלו. הפסדים שטרם מומשו בוטלו באותו אופן לפיו בוטלו רווחים שטרם מומשו, כל עוד לא היתה קיימת ראייה לירידת ערך.

ה. זכויות שאינן מקנות שליטה

זכויות שאינן מקנות שליטה הן ההון העצמי בחברה בת שאינו ניתן לייחוס, במישרין או בעקיפין, לחברה האם ונמדדות במועד צירוף עסקים בשווי הוגן.

הקצאת הרווח הכולל בין בעלי המניות

רווח או הפסד וכל רכיב של רווח כולל אחר מיוחסים לבעלים של הבנק ולזכויות שאינן מקנות שליטה. סך הרווח, ההפסד ורווח כולל אחר מיוחסים לבעלים של הבנק ולזכויות שאינן מקנות שליטה גם אם כתוצאה מכך יתרת הזכויות שאינן מקנות שליטה תהיה שלילית.

3 קיזוז נכסים והתחייבויות

הבנק מיישם את הכללים שנקבעו בחוזר המפקח על הבנקים מיום 12 בדצמבר 2012.

בהתאם להוראות, תאגיד בנקאי יקזז נכסים והתחייבויות הנובעים מאותו צד נגדי ויציג במאזן את יתרתם נטו בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:

בגין אותן ההתחייבויות יש לו זכות חוקית בת אכיפה לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים.

בכוונתו לפרוע את ההתחייבויות ולממש את הנכסים על בסיס נטו או בו זמנית.

גם התאגיד הבנקאי וגם הצד הנגדי חייבים אחד לשני סכומים הניתנים לקביעה.

בהתאם להוראות, תאגיד בנקאי יקזז נכסים והתחייבויות עם שני צדדים נגדיים שונים ויציג במאזן סכום נטו בהתקיים כל התנאים המצטברים לעיל, ובתנאי שישנו הסכם בין שלושת הצדדים המעגן באופן ברור את זכות התאגיד הבנקאי בגין אותן ההתחייבויות לקיזוז.

כמו כן, נקבע כי תאגיד בנקאי יקזז פיקדונות שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגביה מן האשראי שניתן מפיקדונות אלה, כשאינו לבנק סיכון להפסד מהאשראי.

תאגיד בנקאי לא יקזז בין נכסים בגין מכשירים נגזרים כנגד ההתחייבויות בגין מכשירים נגזרים אלא אם מתקיימים כל התנאים המצטברים שלעיל. עם זאת, בהוראות נקבע כי במקרים מסוימים תאגיד בנקאי רשאי לקזז סכומי שווי הוגן שהוכרו בגין מכשירים נגזרים וסכומי שווי הוגן שהוכרו בגין הזכות לדרוש חזרה ביטחון במזומן (חייבים), או המחויבות להשיב ביטחון במזומן (זכאים) הנובעים ממכשירים נגזרים שבוצעו עם אותו צד נגדי בהתאם להסדר להתחשבנות נטו (Master Netting Arrangement), גם אם תנאי הכוונה לפרוע על בסיס נטו או בו זמנית אינו מתקיים.

בנוסף, תאגיד בנקאי יקזז בין "ניירות ערך שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר" לבין "ניירות ערך שנמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר", אם מתקיימים תנאים מסוימים שנקבעו בכללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא זה.

עם זאת, הבנק אינו רשאי לקזז מאזנית סכומים אלא אם קיבל לכך אישור מראש של המפקח על הבנקים.

מדיניות הבנק הנוכחית היא להציג חשיפות בגין עסקאות ברוטו, למעט פיקדונות שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגביה מן האשראי כאמור לעיל. בהתאם לכך, פיקדונות המיועדים למתן אשראי, שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגביה מן האשראי, ולקבוצת הבנק אין סיכון להפסד אשראי, קוזזו מן האשראי שניתן מפיקדונות אלו. פערי הריבית בגין פעילות זו הוצגו בדוח רווח והפסד בסעיף עמלות.

4 בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות

א. הכנסות והוצאות ריבית נכללות על בסיס צבירה, למעט המפורט להלן:

(1) ריבית שנצברה על חובות בעייתיים שסווגו כחובות שאינם מבצעים, מוכרת כהכנסה על בסיס מזומן כאשר לא קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת של החוב הפגום. במצבים אלה, הסכום שנגבה על חשבון הריבית שיוכר כהכנסת ריבית, מוגבל לסכום שהיה נצבר בתקופת הדיווח על היתרה הרשומה הנותרת של החוב לפי שיעור הריבית החוזי. הכנסות ריבית על בסיס מזומן מסווגות בדוח רווח והפסד כהכנסות ריבית בסעיף הרלוונטי.

כאשר קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת, כל התשלומים שנגבו משמשים להקטנת קרן ההלוואה עד להסרת הספק. כמו כן, ריבית על סכומים בפיגור בגין הלוואות לדיור מוכרות בדוח רווח והפסד על בסיס הגבייה בפועל.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

- חוב פגום בארגון מחדש, מטופל כחוב הצובר הכנסות ריבית, כאשר חלים התנאים הבאים במצטבר:
- לאחר הארגון מחדש קיים לגביו בטחון סביר שהחוב יפרע במלואו בהתאם לתנאיו החדשים יש עמידה בהסדר של חצי שנה לפחות בחובות עם פרעונות חודשיים, ושל יותר מ-20% מהחוב בחובות עם פרעונות בטוחים ארוכים יותר.
- אין בחוב שאורגן מחדש פיגור בהחזר של 90 יום או יותר.
- (2) ניירות ערך - ראה סעיף 5 להלן.
- (3) מכשירים פיננסיים נגזרים - ראה סעיף 15 להלן.
- (ב) הכנסות מעמלות בגין מתן שירותים (כגון: מפעילות בניירות ערך ומכשירים נגזרים, מכרטיסי אשראי, ניהול חשבון, טיפול באשראי, הפרשי המרה ופעילות סחר חוץ) מוכרות ברווח והפסד כאשר לבנק נצמחת זכאות לקבלתן. עמלות מסויימות כגון עמלות בגין ערבויות ועמלות מסויימות בגין ליווי פרויקטים מוכרות באופן יחסי על פני תקופת העסקה.
- (ג) הכנסות והוצאות אחרות - מוכרות על בסיס צבירה.
- (ד) החל מיום 1 בינואר 2014, הבנק מיישם את ההנחיות שנקבעו בחוזר הפיקוח על הבנקים בנושא אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא מדידת הכנסות ריבית (ASC 310-20) אשר, בין היתר, קובע כללים לטיפול בשינוי בתנאי חוב, ועמלות פירעון מוקדם.
- שינוי בתנאי חוב
- במקרים של מימון מחדש או ארגון מחדש של חובות שאינם בעייתיים, בוחן הבנק אם תנאי ההלוואה שונו באופן מהותי. בהתאם לכך בוחן הבנק האם הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים בהתאם לתנאים החדשים של ההלוואה שונה לפחות ב-10% מהערך הנוכחי של תזרימי המזומנים שנותרו בהתאם לתנאים הנוכחיים, או האם מדובר בשינוי מטבע של ההלוואה. במקרים כאמור, כל העמלות שטרם הופחתו וכן עמלות פירעון מוקדם שנגבו מהלקוח בגין שינוי בתנאי אשראי מוכרות ברווח והפסד. אחרת, העמלות נכללות כחלק מההשקעה נטו בהלוואה החדשה ומוכרות כהתאמת תשואה כאמור לעיל.
- עמלות פירעון מוקדם
- עמלות פירעון מוקדם שחויבו בגין פירעון מוקדם שבוצע לפני 1 בינואר 2014 ושטרם הופחתו, מוכרות על פני תקופה של שלוש שנים או התקופה הנותרת של ההלוואה, לפי הקצר מביניהם. עמלות שחויבו בגין פירעון מוקדם שבוצע לאחר 1 בינואר 2014 מוכרות מיידית במסגרת הכנסות ריבית.
- להלן פרטים על השפעת יישום ההוראה על הכנסות הריבית נטו, ההכנסות שאינן מריבית (מעמלות) והרווח הנקי של הבנק לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014 (במיליוני שקלים חדשים):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014	
(מבוקר)	
השפעת יישום ההוראה	
153	הכנסות ריבית, נטו
(92)	הכנסות שאינן מריבית (עמלות)
38	רווח נקי

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

5) ניירות ערך

א. השקעות בניירות ערך סווגו לשלושה סוגים, כדלקמן:

(1) איגרות חוב מוחזקות לפדיון - איגרות חוב אשר קיימת כוונה ויכולת להחזיקן עד למועד הפדיון. איגרות חוב אלו מוצגות על פי עלותן המופחתת, כלומר, לפי ערכן הנקוב בתוספת ריבית והפרשי הצמדה או שער שנצברו, ובניכוי או בתוספת מרכיב הניכיון או הפרמיה שנוצרו בעת הרכישה וטרם הופחתו, וכן, בניכוי הפסדים בגין ירידת ערך שהינה בעלת אופי אחר מזמני. הכנסות מאיגרות החוב לפדיון נזקפות בהתאם, לדוח רווח והפסד על בסיס צבירה.

(2) ניירות ערך למסחר - ניירות ערך שנרכשו או המוחזקים במטרה למכרם בתקופה הקרובה, או ניירות אשר הבנק בחר למדוד אותם בשווי הוגן דרך רווח והפסד לפי חלופת השווי ההוגן, למעט מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין. ניירות ערך אלו נכללו במאזן לפי שוויים ההוגן ביום הדיווח, רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמה לשווי ההוגן, נזקפו לדוח רווח והפסד.

(3) ניירות ערך זמינים למכירה - ניירות ערך אשר לא סווגו כאיגרות חוב מוחזקות לפדיון או כניירות ערך למסחר. ניירות הערך הזמינים למכירה מוצגים במאזן לפי השווי ההוגן. מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, מוצגות לפי שוויין ההוגן ביום קבלתן שאינו עולה על העלות ובניכוי הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני אשר נזקפת לדוח רווח והפסד, כמו גם דיבידנדים שהתקבלו מהשקעה במניות זמינות למכירה, שמקורם ברווח בחברה המחלקת לאחר מועד ההשקעה.

רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן לא נכללים בדוח רווח והפסד, ומדווחים נטו, בניכוי עתודה מתאימה למס, בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר. לענין ניירות ערך הכוללים נגזר משובץ - ראה סעיף 15ג. להלן.

ב. לפרטים בדבר מימוש תיק איגרות החוב המוחזקות לפדיון בבנק יהב במהלך הרבעון השלישי של שנת 2015 ראה ביאור 25 לדוחות הכספיים.

ג. השקעותיו של הבנק בקרנות אחרות שאינן מטופלות לפי שיטת השווי המאזני, מטופלות לפי עלות בניכוי הפסדים מירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני. רווח מהשקעות אלו נזקף לדוח רווח והפסד בעת מימוש ההשקעה. דיבידנדים המתקבלים מהשקעות הבנק בקרנות אלו, נזקפים לרווח והפסד במועד הזכאות לקבלתם, עד לגובה הרווחים שנצברו ממועד רכישת ההשקעה.

ד. עלות ניירות ערך שמומשו מחושבת על בסיס "נכנס ראשון יוצא ראשון", אלא אם מדובר בנייר שנרכש כחלק מיחסי גידור, או במסגרת יצירת פוזיציה אסטרטגית, או לכל מטרה ספציפית אחרת, והוא מזוהה בנפרד.

ה. לענין חישוב שווי הוגן, ראה סעיף 16 להלן.

ו. ירידת ערך:

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, בוחן הבנק מידי תקופה האם ירידה שחלה בשוויים ההוגן של ניירות ערך המסווגים לתיק הזמין למכירה או לתיק המוחזק לפדיון מתחת לעלותם (או עלותם המופחתת כאשר מדובר על איגרות חוב מוחזקות לפדיון). היא בעלת אופי אחר מזמני.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

לצורך כך נבחנו בין היתר הסימנים הבאים:

הכוונה והיכולת של הבנק להחזיק בניירות הערך לתקופה מספקת, אשר תאפשר את השבת נייר הערך לעלותו המקורית.

פרק הזמן בו שווי הנייר היה נמוך בהשוואה לעלותו.

שיעור ירידת הערך מסך העלות.

שינוי לרעה במצב המנפיק או במצב השוק בכללותו.

בחינת תנאים המשקפים את מצבו הפיננסי של הגוף המנפיק, לרבות האם ירידת הערך נובעת מסיבות פרטניות הנובעות למנפיק או בשל

קיומם של תנאים מאקרו כלכליים.

בנוסף, בהתקיים אחד מהמצבים הבאים, מכיר הבנק בירידת ערך שאינה זמנית:

נייר ערך אשר נמכר עד מועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו.

נייר ערך אשר סמוך למועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו, הבנק מתכוון למכור אותו בתוך פרק זמן קצר.

איגרת חוב אשר חלה לגביה ירידת ערך משמעותית בין דירוג איגרות החוב במועד שבו היא נרכשה על ידי הבנק לבין דירוג איגרות החוב

במועד פרסום הדוח לתקופה זו.

איגרת חוב אשר לאחר רכישתה סווגה על ידי הבנק כבעייתית.

איגרת חוב שלגביה חל כשל בתשלום לאחר רכישתה.

נייר ערך אשר ככלל שוויו ההוגן לסוף תקופת הדיווח וגם במועד הסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים נמוך בשיעור משמעותי מהעלות

(העלות המופחתת), או שחל לגביו כשל בתשלום לאחר רכישתה, אלא אם מוכח ברמה גבוהה של ביטחון ובהתבסס על ראיות

אובייקטיביות כי ירידת הערך היא בעלת אופי זמני בלבד.

אם הירידה בשווי ההוגן נחשבת כבעלת אופי אחר מזמני, העלות של נייר הערך תופחת לשווי ההוגן באופן בו סכומי הפסד, המתייחסים

לניירות ערך המסווגים כזמניים למכירה, אשר נצברו להון בסעיף רווח כולל אחר יסווגו במועד ירידת הערך לדוח רווח והפסד. שווי זה ישמש

כבסיס עלות חדש. עליות ערך (בניירות ערך שסווגו לתיק הזמין למכירה) בתקופות דיווח עוקבות מוכרות בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל

אחר מצטבר ואינן נזקפות לרווח והפסד.

6) חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

א. בהתאם להוראה של המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי מיישם הבנק,

החל מיום 1 בינואר 2011, את הכללים שנקבעו בקודיפיקציה של תקני חשבונאות אמריקאים ASC 310, ועמדות של רשויות הפיקוח על

הבנקים בארצות הברית ושל הרשות לניירות ערך בארצות הברית, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור, בעמדות ובהנחיות הפיקוח על

הבנקים. בנוסף, החל מאותו מועד מיישם הבנק את הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא טיפול בחובות בעייתיים. כמו כן, מיום 1 בינואר

2013 מיישם הבנק את הוראת הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

ב. אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות

ההוראה מיושמת לגבי כל יתרות החוב כגון פיקדונות בבנקים, איגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור ואשראי לממשלה. אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות לגביהן לא נקבעו בהוראות הדיווח לציבור כללים ספציפיים בנושא מדידת הפרשה להפסדי אשראי (כגון: אשראי לממשלה, פיקדונות בבנקים ונכסים אחרים), מדווחים בספרי הבנק לפי יתרת חוב רשומה. יתרת החוב הרשומה מוגדרת כיתרת החוב, לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות, אך לפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב. יתרת החוב הרשומה אינה כוללת ריבית צבורה שלא הוכרה, או שהוכרה בעבר ולאחר מכן בוטלה. לגבי יתרות חוב אחרות, לגביהן קיימים כללים ספציפיים בנושא מדידה והכרה של הפרשה לירידת ערך (כגון איגרות חוב), הבנק ממשיך ליישם את כללי המדידה, כאמור בסעיף 5 לעיל.

ג. זיהוי וסיווג חובות בעייתיים

הבנק מסווג את כל החובות הבעייתיים שלו ואת פריטי האשראי החוץ מאזני הבעייתיים בסיווגים: השגחה מיוחדת, נחות או פגום. חוב בהשגחה מיוחדת הוא חוב שיש לו חולשות פוטנציאליות, שבגינן נדרשת תשומת לב מיוחדת של הנהלת הבנק. אם החולשות לא יטופלו, עלולה להיגרם הידרדרות בסיכויים לפירעון החוב. חוב נחות הוא חוב שאינו מוגן באופן מספק על ידי ביטחונות או על ידי יכולת התשלום של החייב, וקיימת אפשרות שהבנק יספוג בגינו הפסד אם הליקויים לא יתוקנו. בהתאם למדיניות הבנק, חוב מעל 700 אלפי שקלים חדשים מסווג כפגום כאשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים צפוי שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. בכל מקרה, חוב מסווג כחוב פגום כאשר קרן או ריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב מובטח היטב ונמצא בהליכי גביה. כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום, אלא אם לפני הארגון מחדש ולאחריו נערכה בגינו הפרשה להפסדי אשראי לפי שיטת עומק הפיגור בהתאם לנספח להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314 בדבר חובות בעייתיים בהלוואות לדיור.

מדיניות הסדרי חוב וטיפול בחוב בעייתי באירגון מחדש - מדיניות הבנק הינה כי, ככלל, במקרים בהם ניתן להגיע להסדר לסילוק החוב, מבלי לפגוע בבטוחות העומדות לטובת הבנק, ומבלי לנקוט הליכים משפטיים, תינתן עדיפות לעריכת הסדר לסילוק החוב. במטרה לשפר גביית האשראי ולמנוע, ככל שניתן, מצבי כשל בגביית חובות, עורך הבנק ניסיונות להגיע להסדרים לתשלום החוב, טרם נקיטת הליכים משפטיים ואף לאחר ובמהלך נקיטתם, אשר יכול ויכללו דחיית מועדי תשלום, פריסה מחדשת של החוב, הפחתת שיעורי ריבית, שינוי לוח הסילוקין, שינוי תנאי החוב במטרה להתאימם למבנה המימון של הלווה, איחוד חובות הלווה, העברת חובות ללווים אחרים תחת קבוצת לוויים בשליטה משותפת, בחינה מחדשת של אמות המידה הפיננסיות המוטלות על הלווה ועוד". חוב אשר פורמאלית עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי מוגדר כחוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, הבנק העניק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב (הפחתה או דחייה של תשלומים במזומן שנדרשים מהחייב) או בדרך של קבלת נכסים אחרים כפירעון החוב (בחלקו או במלואו). לצורך קביעה האם הסדר חוב שבוצע על ידי הבנק מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי, הבנק מבצע בחינה איכותית של מכלול התנאים של ההסדר והנסיבות במסגרתן הוא בוצע, וזאת במטרה לקבוע האם: (1) החייב מצוי בקשיים פיננסיים ו- (2) במסגרת ההסדר הבנק העניק ויתור לחייב.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

לצורך קביעה האם החייב נמצא בקשיים פיננסיים, הבנק בוחן האם קיימים סממנים המצביעים על היותו של הלווה בקשיים במועד ההסדר או על קיום אפשרות סבירה שהלווה יקלע לקשיים פיננסיים לולא ההסדר. בין היתר, הבנק בוחן קיום אחת או יותר מהנסיבות המפורטות להלן: למועד הסדר החוב הלווה נמצא בכשל, לרבות כאשר חוב אחר כלשהו של הלווה הינו בכשל; לגבי החובות שלמועד ההסדר אינם בפיגור הבנק מעריך האם בהתאם ליכולת הפירעון הנוכחית קיימת סבירות כי בעתיד הנראה לעין הלווה ייקלע למצב של כשל ולא יעמוד בתנאים החוזיים המקוריים של החוב; החייב הוכרז כפושט רגל, נמצא בתהליך של כינוס נכסים או קיימים ספקות משמעותיים להמשך קיומו של הלווה כעסק חי; וכן ללא שינוי תנאי החוב, החייב לא יהיה מסוגל לגייס חוב ממקורות אחרים בריבית שוק המקובלת לגבי חייבים שאינם בכשל.

הבנק מסיק כי במסגרת ההסדר הוענק לחייב ויתור, גם אם במסגרת ההסדר בוצעה העלאה בריבית החוזית, אם מתקיים אחד או יותר מהמצבים הבאים: כתוצאה מארגון מחדש, הבנק לא צפוי לגבות את כל סכומי החוב (לרבות ריבית שנצברה בהתאם לתנאים החוזיים); שווי הוגן עדכני של הביטחון לגבי חובות מותנים בביטחון אינו מכסה את יתרת החוב החוזית ומצביע על היעדר יכולת גביה של כל סכומי החוב; לחייב לא קיימת אפשרות לגייס מקורות בשיעור הנהוג בשוק עבור חוב בעל תנאים ומאפיינים כגון אלו של החוב שהועמד במסגרת ההסדר. הבנק אינו מסווג חוב כחוב בעייתי שאורגן מחדש אם במסגרת ההסדר הוענקה לחייב דחיית תשלומים שאינה מהותית בהתחשב בתדירות התשלומים, בתקופה החוזית לפירעון ובמשך החיים הממוצע הצפוי של החוב המקורי. לעניין זה, אם בוצעו מספר הסדרים הכרוכים בשינוי תנאי החוב, הבנק מביא בחשבון את ההשפעה המצטברת של הארגונים הקודמים לצורך קביעה האם הדחייה בתשלומים אינה מהותית.

חובות שאורגנו מחדש, לרבות כאלה שטרם הארגון מחדש נבחנו על בסיס קבוצתי, יסווגו כחוב פגום ויוערכו על בסיס פרטני לצורך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי. לאור העובדה שהחוב שלגביו בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי לא יפרע בהתאם לתנאים החוזיים המקוריים שלו, החוב ממשיך להיות מסווג כחוב פגום גם לאחר שהחייב חוזר למסלול פירעון בהתאם לתנאים החדשים.

למרות האמור לעיל, לגבי החובות שנבחנו על בסיס קבוצתי שעברו ארגון מחדש של חוב בעייתי אשר כשל, מבוצעת מחיקה חשבונאית לא יאוחר מהמועד שבו החוב הופך לחוב בפיגור של 60 ימים או יותר.

החזרה של חוב פגום למצב שאינו פגום - חוב פגום חוזר להיות מסווג כחוב שאינו פגום בהתקיים אחד משני המצבים הבאים:
אין בגינו רכיבי קרן או ריבית אשר הגיע מועדם וטרם שולמו והבנק צופה פירעון של הקרן הנותרת והריבית בשלמותם לפי תנאי החוזה (כולל סכומים שנמחקו חשבונאית או הופרשו).

כאשר החייב נעשה מובטח היטב ונמצא בהליכי גבייה.

כללי החזרה מסיווג פגום כאמור לא יחולו על חובות שסווגו כפגומים כתוצאה מביצוע ארגון מחדש של חוב בעייתי.

החזרה של חוב פגום למצב פגום וצובר - חוב אשר עבר פורמאלית ארגון מחדש, כך שלאחר הארגון מחדש מתקיימים התנאים המצטברים הבאים:

קיים ביטחון סביר שהחוב יפרע ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים, בהתאם להערכת אשראי עדכנית ומתועדת היטב על מצבו הפיננסי של החייב ותחזית הפירעון לפי התנאים החדשים.

החייב עמד בתשלומי מזומן ושווה מזומן למשך תקופה סבירה הנמשכת לפחות שישה חודשים בהלוואות הנפרעות (קרן+ריבית) בתשלומים חודשיים, או שפרע 20% מהחוב שאורגן מחדש בהלוואות עם פרעונות בטוחים ארוכים יותר.
לא קיים בהלוואה לאחר הארגון מחדש פיגור של 90 יום או יותר.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

ד. הפרשה להפסדי אשראי

הבנק קבע נהלים לסיווג אשראי ולמידת ההפרשה להפסדי אשראי כדי לקיים הפרשה ברמה מתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף, קבע הבנק נהלים לקיום, הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים (כגון: התחייבויות למתן אשראי, מסגרות אשראי שלא נוצלו וערבויות מסוגים שונים). ההפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי מוערכת באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" או "הפרשה קבוצתית". כמו כן, בוחן הבנק את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי.

הבחינה, כאמור של החובות לצורך קביעת ההפרשה והטיפול בחוב מיושמת באופן עקבי לגבי כל החובות מעל 700 אלפי שקלים חדשים ובהתאם למדיניות ניהול האשראי של הבנק ולא מבוצעים מעברים בין מסלול הבחינה פרטנית לבין מסלול הבחינה על בסיס קבוצתי במשך חיי החוב אלא אם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי כאמור לעיל.

הפרשה פרטנית להפסדי אשראי – בהתאם למדיניות הבנק, מיושמת עבור כל חוב שנקבע כי הוא פגום, ואשר יתרתו החוזית (ללא ניכוי מחיקות חשבונאיות, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות) הינה 700 אלף שקלים חדשים או יותר. כמו כן, מיושמת הפרשה פרטנית לגבי כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי, אלא אם מדובר בחוב שבגינו נערכת הפרשה לפי שיטת עומק הפיגור. ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי מוערכת בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבי של החוב המקורי. כאשר גביית החוב מותנית בביטחון, או כאשר הבנק קובע שצפויה תפיסת נכס, מוערכת ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי על פי השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו אשראי, לאחר הפעלת מקדמים זהירים ועקביים שמשקפים, בין היתר, את התנודתיות בשווי ההוגן של הביטחון, את הזמן שיעבור עד למועד המימוש בפועל ואת העלויות הצפויות במכירת הביטחון. לענין זה, הבנק מגדיר חוב כחוב מותנה בביטחון כאשר פרעונו צפוי להתבצע באופן בלעדי מהביטחון המשועבד, או כאשר הבנק צפוי להיפרע מהנכס גם אם לא קיים שיעבוד ספציפי על הנכס, והכל כאשר אין ללווה מקורות חזר זמינים ומהימנים אחרים. הבנק בוחן באופן שוטף את התחזיות להפסדי אשראי הצפויים בהתאם לתזרימי המזומנים בפועל ומתאים את ההפרשה הפרטנית לתחזיות העדכניות. הפסדי האשראי בפועל יכולים להיות שונים מהאומדנים המקוריים שערך הבנק בעת סיווג החוב כפגום.

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי - מיושמת עבור קבוצות גדולות של חובות קטנים (שיתרתם נמוכה מ-700 אלף שקלים חדשים, בהתאם למדיניות הבנק) והומוגניים (כגון: חובות בכרטיסי אשראי, הלוואות לדיור וחובות צרכניים הנפרעים בתשלומים) וכן בגין חובות גדולים שנקבע שאינם פגומים. ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, למעט הלוואות לדיור לגביהן חושבה ההפרשה לפי נוסחה שקבע המפקח על הבנקים בהתחשב בעומק הפיגור, מבוססת על הכללים שנקבעו ב-FAS 5 (ASC 450) – "טיפול חשבונאי בתלויות", וכן על הנחיות נוספות המפורטות בהוראות הדיווח לציבור. ההפרשה מתבססת על שיעור הפסדים היסטוריים בענפי המשק השונים, ובחלוקה לאשראי בעייתי ולא בעייתי, בטווח של 5 שנים שהסתיימו במועד הדיווח.

בנוסף למוצק לחישוב של טווח שיעורי הפסד היסטוריים בענפי משק שונים כאמור לעיל, לצורך קביעת שיעור ההפרשה הנאות מתחשב הבנק גם בגורמים סביבתיים רלוונטיים, לרבות מגמות בהיקפי האשראי בכל ענף ותנאים ענפיים, נתונים מקרו כלכליים, הערכת איכות כללית של האשראי לענף משק, שינויים בנפח ובמגמה של יתרות בפיגור ויתרות פגומות והשפעות השינויים בריכוזיות האשראי. בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים, הבנק גיבש שיטת מדידה של ההפרשה הקבוצתית אשר מראה בחשבון הן את שיעור הפסדי העבר והן את ההתאמות בגין הגורמים הסביבתיים הרלוונטיים.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

כמו כן, שיעור ההתאמה בגין גורמים סביבתיים להפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בגין אשראי לאנשים פרטיים, אינו נמוך מ-0.75% מיתרת האשראי הצרכני שאינו פגום (לא כולל אשראי הנובע מחייבים בכרטיסי אשראי בנקאיים ללא חיוב ריבית).
זאת בהתאם להנחיה פרטנית של המפקח על הבנקים מיום 19 בינואר 2015.
בהתאם להנחיות שנקבעו בהוראת שעה, החל מיום 1 בינואר 2011 הבנק אינו נדרש להפרשה כללית ונוספת, אולם הוא ממשיך לחשב את ההפרשה הנוספת תוך בדיקה כי בכל מקרה סכום ההפרשה הקבוצתית בתום כל תקופת דיווח לא יפחת מסכום ההפרשה הכללית והנוספת שהיו מחושבות לאותו מועד, ברוטו ממס.

הלוואות לדיור

הפרשה מזערית בגין הלוואות לדיור מחושבת לפי נוסחה שקבע המפקח על הבנקים, בהתחשב בעומק הפיגור, באופן שבו שיעורי ההפרשה גדלים ככל שמעמיק הפיגור. ההוראה חלה על כלל הלוואות לדיור, למעט הלוואות שאינן נפרעות בתשלומים תקופתיים והלוואות המממנות פעילות בעלת אופי עסקי.
כמו כן, מיישם הבנק את הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 329, כמפורט במכתב המפקח על הבנקים מיום 21 במרץ 2013, "עדכון הנחיות בנושא נדל"ן לדיור".
בהתאם להוראות גיבש הבנק מדיניות שנועדה להבטיח כי הוא עומד בדרישות ההוראה, וכי החל מיום 30 ביוני 2013 יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור לא תפחת משיעור של 0.35% מיתרת הלוואות האמורות למועד הדיווח.

אשראי חוץ מאזני

ההפרשה הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ מאזניים מוערכת בהתאם לכללים שנקבעו ב-FAS 5. ההפרשה המוערכת על בסיס קבוצתי עבור מכשירי האשראי החוץ מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור חשיפת האשראי הכוללת (כמפורט לעיל), תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני. שיעור המימוש לאשראי מחושב על ידי הבנק בהתבסס על מקדמי המרה לאשראי כמפורט בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203, מדידה והלימות הון - סיכון אשראי - הגישה הסטנדרטית, בהתאמות מסוימות.

ה. הכרה בהכנסה

במועד סיווג החוב כפגום מגדיר הבנק את החוב כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית, ומפסיק לצבור בגינו הכנסות ריבית, למעט האמור לעיל לגבי חובות מסוימים שאורגנו מחדש. כמו כן, במועד סיווג החוב כפגום מבטל הבנק את כל הכנסות הריבית שנצברו וטרם נגבו, ואשר הוכרו כהכנסה ברווח והפסד. החוב ממשיך להיות מסווג כחוב שאינו צובר ריבית, כל עוד לא בוטל לגביו הסיווג כחוב פגום. לפירוט לגבי הכרה בהכנסה על בסיס מזומן בגין חובות שסווגו כפגומים ראה בסעיף 4 לעיל.
לגבי חובות שנבחנים ומופרשים על בסיס קבוצתי, הבנק מפסיק צבירת הכנסות ריבית כאשר מתקיימים התנאים למחיקה חשבונאית של החוב, לרוב לאחר 150 ימי פיגור, למעט אם החוב מובטח היטב ונמצא בהליכי גבייה. חובות אלה כפופים לשיטות הערכה של הפרשה להפסדי אשראי שמבטיחות שהרווח של הבנק אינו מוטה כלפי מעלה.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

א. מחיקה חשבונאית

הבנק מוחק חשבונאית כל חוב או חלק ממנו המוערך על בסיס פרטני, שנחשב כחוב שאינו בר גביה, ובעל ערך נמוך כך שהותרו כנס אינה מוצדקת, או חוב בגינו מנהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח (המוגדרים ברוב המקרים כתקופה העולה על שנתיים). לגבי חוב שבגביו מותנית בביטחון הבנק מבצע באופן מיידי מחיקה חשבונאית כנגד יתרת ההפרשה להפסדי אשראי של החלק של היתרה הרשומה של החוב העודף על השווי ההוגן של הביטחון. לגבי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת הפיגור שלהם (ברוב המקרים מעל 150 ימי פיגור רצופים) ועל פרמטרים בעייתיים אחרים. יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות בויתור משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדש לחוב בספרי הבנק. חובות אשר נבחנו באופן קבוצתי וסווגו כפגומים בשל ארגון מחדש של חוב בעייתי, נמחקים חשבונאית לא יאוחזר מהמועד שבו החוב הפך להיות בפיגור של 60 ימים או יותר, ביחס לתנאי הארגון מחדש.

א. מדיניות ההפרשה לחובות מסופקים לפני יישום ההוראות בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי וההפרשה להפסדי אשראי.

לפני 1 בינואר 2011, ההפרשה לחובות מסופקים נקבעה באופן ספציפי, ובנוסף נכללה הפרשה כללית והפרשה נוספת, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים.

ההפרשה הנוספת לחובות מסופקים התבססה על איכות תיק חביונות הלקוחות, לפי מאפייני סיכון כפי שהוגדרו בהוראות המפקח על הבנקים. ההפרשה הנוספת לחובות מסופקים מחושבת על פי שיעורים שנקבעו בגין כל אחד ממאפייני סיכון אלה. ההפרשה הכללית הינה בערכים מותאמים לתום שנת 2004, סכום שהיווה 1% מסך החביונות שהיו באחריות הבנק וחברות מוחזקות בנקאיות ליום 31 בדצמבר 1991.

החל מיום 1 בינואר 2011 הבנק אינו נדרש להחזיק הפרשה כללית, נוספת ומיוחדת לחובות מסופקים, אולם ממשיך לחשב את ההפרשה הנוספת ובודק כי בכל מקרה סכום יתרת ההפרשה הקבוצתית בתום כל תקופת דיווח לא יפחת מסכום יתרת ההפרשה הכללית הנוספת שהיו מחושבות לאותו מועד, ברטו ממס.

ה. דרישות הגילוי

הבנק מיישם את דרישות הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי כפי שנקבעו במסגרת עדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-20 אשר דורש גילוי רחב יותר לגבי יתרות חובות, תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי, רכישות ומכירות מהותיות של חובות במהלך תקופת הדיווח ואינדיקציות לאיכות האשראי.

כמו כן, החל מהדוח הכספי לשנת 2015, בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים בדבר שינוי מבנה הדוחות הכספיים, הבנק מציג ריכוז מידע עיקרי בדבר סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (ראה ביאור 13 לדוחות הכספיים) ומידע נוסף על סיכון אשראי כאמור (ראה ביאור 30 לדוחות הכספיים). כמו כן, לפרטים נוספים בנושא סיכון אשראי, ראה גם דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

7 העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות

הבנק מיישם את כללי המדידה והגילוי שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי FAS 140 (ASC 860-10) העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות, כפי שתוקן על ידי FAS 166, העברות ושירות של נכסים פיננסיים (ASC 860-10), לצורך הטיפול בהעברות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

בהתאם לכללים אלו העברת נכס פיננסי תטופל חשבונאית כמכירה, אם ורק אם, מתקיימים כל התנאים הבאים: (1) הנכס הפיננסי שהועבר בודד מהגורם המעביר, גם במצב של פשיטת רגל או בכינוס נכסים אחר; (2) כל מקבל יכול לשעבד או להחליף את הנכסים (או את זכויות המוטב) שקיבל, ולא קיים תנאי שגם מגביל את המקבל מלנצל את זכותו לשעבד או להחליף את הנכסים הפיננסיים וגם מעניק למעביר הטבה גדולה יותר מאשר הטבה טריוויאלית; (3) המעביר, או חברות מאוחדות שנכללו בדוחותיו הכספיים, או הסוכנים שלו, אינם שומרים שליטה אפקטיבית בנכסים הפיננסיים או בזכויות המוטב המתייחסים לנכסים המועברים האלה. החל מיום 1 בינואר 2012 מיישם הבנק עדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-03 בנושא בחינה מחדש של שליטה אפקטיבית בעסקאות רכש חוזר, שמהווה עדכון לכללים שנקבעו ב-FAS 166 (ASC 860).

בעסקאות העברת נכסים פיננסיים, אם נקבע כי למעביר נותרת שליטה אפקטיבית על הנכסים שהועברו העברת הנכסים תטופל כחוב מובטח.

בהתקיים כל התנאים להלן, נותרת שליטה אפקטיבית בנכס:

הנכסים שיירכשו חזרה או ייפדו זהים או זהים במהות לנכסים שהועברו.

ההסכם הוא לרכוש אותם חזרה או לפדות אותם לפני מועד הפירעון, במחיר קבוע או במחיר הניתן לקביעה.

ההסכם נערך בעת ובעונה אחת עם ההעברה.

בנוסף, כדי שהעברה של חלק מנכס פיננסי תחשב כמכירה, החלק המועבר חייב לקיים את ההגדרה של זכויות משתתפות. זכויות משתתפות חייבות לעמוד בקריטריונים הבאים: הזכות צריכה לייצג זכויות פרופורציונליות ביחס למלוא הנכס הפיננסי; כל תזרימי המזומנים המתקבלים מהנכסים מחולקים בין זכויות המשתתפות באופן פרופורציונלי לחלקם בבעלות; הזכויות אינן זכויות נחותות (subordinated) ביחס לזכויות אחרות; לא קיימת זכות חזרה למעביר או למחזיקים אחרים בזכויות משתתפות (למעט במקרה של הפרת מצגים או התחייבויות, התחייבויות חוזיות שוטפות לשירות בנכס פיננסי בשלמותו וניהול חוזה ההעברה, ומחויבויות חוזיות להתחלק בקיזוז הטבות כלשהן שהתקבלו על ידי מחזיק כלשהו בזכויות משתתפות), ולמעביר וגם למחזיק בזכויות משתתפות אין זכות לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו, למעט אם כל המחזיקים בזכויות משתתפות מסכימים לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו.

במידה והעסקה עומדת בתנאים לטיפול בעסקה כמכירה, הנכסים הפיננסיים המועברים נגרעים מהמאזן של הבנק. במידה ולא מתקיימים תנאי המכירה, ההעברה נחשבת לחוב מובטח. מכירה של חלק מנכס פיננסי שאינו זכות משתתפת מטופלת כחוב מובטח, היינו, הנכסים המועברים ממשיכים להירשם במאזן של הבנק והתמורה מהמכירה תוכר כהתחייבות של הבנק.

הבנק מיישם הוראות ספציפיות שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור לטיפול בעסקאות השאלה או שאילה של ניירות ערך שבהן ההשאלה מבוצעת כנגד איכות האשראי הכללית והביטחונות הכלליים של השואל, כאשר השואל אינו מעביר אל המשאיל כביטחון מכשירים נזילים המתחייבים ספציפית לעסקת השאלת ניירות הערך, אשר המשאיל רשאי למכור או לשעבד אותם.

השאלה ושאלה כאמור מטופלות כאשראי או כפיקדון אשר נמדדים לפי השווי ההוגן של נייר הערך המתייחס. הכנסות על בסיס צבירה בגין ניירות ערך אלו נרשמות כהכנסות ריבית מאשראי, ושינויים בשווי ההוגן (מעבר לשינויים בבסיס צבירה) נרשמים במסגרת הכנסות מימון שאינן מריבית כאשר מדובר בניירות ערך בתיק למסחר, או ברווח כולל אחר, כאשר מדובר בניירות ערך זמינים למכירה.

הבנק גורע התחייבות אם ורק אם ההתחייבות סולקה, כלומר התקיים אחד מהתנאים הבאים (א) הבנק שילם למלווה והשתחרר ממחויבותו בגין ההתחייבות, או (ב) הבנק שוחרר משפטית בהליך משפטי או בהסכמת המלווה מהיותו החייב העיקרי בגין ההתחייבות.

8) בניינים וציוד

סעיף זה כולל את השקעות הבנק ברכוש קבוע (לרבות תשלומים על חשבון), נכסים שהבנק חקר בחכירה מימונית, ועלויות תוכנה לשימוש עצמי שהוכרו כנכס.

פריטי רכוש קבוע נמדדים לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מצטברים מירידת ערך במידה וקיימים. העלות כוללת עלויות הניתנות לייחוס במישרין לרכישת הנכס. עלות נכסים שהוקמו באופן עצמי כוללת את עלות החומרים ושכר העבודה הישיר, וכן כל עלות נוספת שניתן לייחס במישרין להבאת הנכס למיקום ולמצב הדרושים לכך שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה.

בהתאם להוראות הדיווח לציבור הבנק מסווג בסעיף בניינים וציוד את העלויות בגין נכסי תוכנה שנרכשו או עלויות שהונו כנכס בגין תוכנות שפותחו באופן פנימי לשימוש עצמי.

כאשר לחלקי רכוש קבוע משמעותיים יש אורך חיים שונה, הם מטופלים כפריטים נפרדים של הרכוש הקבוע.

רווח או הפסד מגרעת פריט רכוש קבוע נקבעים לפי השוואת התמורה מגרעת הנכס לערכו בספרים, ומוכרים נטו, בסעיף הכנסות אחרות בדוח רווח והפסד.

תוכנה אשר נרכשה על ידי הקבוצה נמדדת לפי עלות בניכוי הפחתות והפסדים מירידת ערך שנצברו. לפרטים בדבר ירידת ערך, ראה סעיף י"ד להלן.

עלויות הקשורות לפיתוח תוכנה או התאמתה לצורך שימוש עצמי מהוונות אם ורק אם ניתן למדוד באופן מהימן את עלויות הפיתוח; התוכנה ישימה מבחינה טכנית ומסחרית; צפויות הטבות כלכליות עתידיות; ולבנק כוונה ומקורות מספיקים על מנת להשלים את הפיתוח ולהשתמש בתוכנה. העלויות שהוכרו כנכס בלתי מוחשי בגין פעילויות הפיתוח כוללות עלויות ישירות של חומרים, שירותים ושכר עבודה ישיר לעובדים. עלויות אחרות בגין פעילויות פיתוח ועלויות מחקר נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

בתקופות עוקבות עלויות פיתוח שהונו נמדדות לפי עלות בניכוי הפחתות והפסדים מירידת ערך שנצברו.

לפרטים בדבר יישום הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, ראה סעיף ג.2 לעיל.

עלויות עוקבות

עלויות תחזוקה שוטפות של פריטי רכוש קבוע נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

פחת

פחת הוא הקצאה שיטתית של הסכום בר-פחת של נכס על פני אורך חייו השימושיים. סכום בר-פחת הוא העלות של הנכס, או סכום אחר המחליף את העלות, בניכוי ערך השייר של נכס.

פחת נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישיר על פני אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק מפריטי הרכוש הקבוע, מאחר ושיטה זו משקפת את תבנית הצריכה החזויה של ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בנכס בצורה הטובה ביותר. שיפורים במושכר מופחתים לאורך התקופה הקצרה מבין תקופת החכירה לבין אורך החיים השימושיים. קרקעות בבעלות אינן מופחתות.

נכס מופחת כאשר הוא זמין לשימוש, דהיינו כאשר הוא הגיע למיקום ולמצב הדרושים על מנת שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה.

לפרטים בדבר אומדן אורך החיים השימושיים של בניינים וציוד ליום 31 בדצמבר 2015, ראה ביאור 16 לדוחות הכספיים.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

9) נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין

מוניטין אינו מופחת באופן שיטתי. לפרטים בדבר אופן הטיפול במוניטין, ראה סעיף 2א. לעיל. עלויות פיתוח תוכנה שנרכשו או עלויות שהונחו כנכס בגין תוכנות שפותחו באופן פנימי לשימוש עצמי מסווגות בסעיף "בניינים וציוד".

10) הכירות

הכירות, לרבות הכירות של קרקעות ממינהל מקרקעי ישראל או מצדדים שלישיים אחרים, אשר הבנק נושא בהן באופן מהותי בכל הסיכונים והתשואות מהנכס, מסווגות כהכירות מימוניות. בעת ההכרה לראשונה נמדדים הנכסים החכורים בסכום השווה לנמוך מבין השווי ההוגן והערך הנוכחי של דמי החכירה המינימאליים העתידיים. תשלומים עתידיים לשימוש אופציה להארכת תקופת החכירה מול מנהל מקרקעי ישראל אינם מוכרים כחלק מהנכס וההתחייבות המתייחסת מאחר והם מהווים דמי חכירה מותנים, הנגזרים משווה ההוגן של הקרקע במועדי החידוש העתידיים של הסכם החכירה. יתר ההכירות מסווגות כהכירות תפעוליות, והנכסים החכורים אינם מוכרים במאזן הבנק.

דמי חכירה ששולמו מראש למינהל מקרקעי ישראל בגין הכירות של קרקעות המסווגות כהכירות תפעוליות מוצגים במאזן כהוצאות מראש, ונזקפים לדוח רווח והפסד לאורך תקופת החכירה. תקופת החכירה וסכומי ההפחתות מביאים בחשבון אופציה להארכת תקופת החכירה, במידה ובמועד ההתקשרות בחכירה היה ודאי באופן סביר שהאופציה תמומש.

בחכירה של קרקע ומבנים, מרכיבי הקרקע והמבנים נבחנים בנפרד לצרכי סיווג החכירות, כאשר שיקול משמעותי בסיווג מרכיבי הקרקע הינו העובדה כי קרקע בדרך כלל בעלת אורך חיים בלתי מוגדר.

תשלומים במסגרת חכירה תפעולית נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה. תמריצי חכירה שנתקבלו מוכרים כחלק בלתי נפרד מסך כל הוצאות החכירה לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה.

תשלומי חכירה מינימאליים, המשלמים במסגרת חכירה מימונית, נחלקים בין הוצאות המימון לבין הפחתת יתרת ההתחייבות. הוצאת המימון מוקצית לכל תקופה מתקופת החכירה, כך שמתקבל שיעור ריבית תקופתית קבוע על היתרה הנותרת של ההתחייבות. תשלומי החכירה המינימאליים מתעדכנים, בגין דמי חכירה מותנים, כאשר ההתניה מתבררת.

במקרה של מכירה וחכירה בחזרה, נדרש לזהות את סוג החכירה (מימונית או תפעולית). בחכירה תפעולית - נדחה ונפרס רווח ההון מהמכירה ככל שמחיר המכירה גבוה מהשווי ההוגן של הנכס. בחכירה מימונית - נדחה ונפרס רווח ההון.

11) ירידת ערך נכסים שאינם פיננסיים

קביעת יחידות מניבות מזומנים

למטרת בחינת ירידת ערך, הנכסים אשר אינם ניתנים לבחינה פרטנית מקובצים יחד לקבוצת הנכסים הקטנים ביותר אשר מניבה תזרימי מזומנים משימוש מתמשך, אשר הינם בלתי תלויים בעיקרם בנכסים ובקבוצות אחרות ("יחידה מניבת מזומנים").

בכל תאריך מאזן נבחן האם קיימים סימנים המצביעים על ירידת ערך של נכסים שונים שהינם בתחולת IAS 36. קיימים נכסים שהבחינה לגביהם לעניין ירידת ערך הינה אחת לשנה, גם אם לא קיימים סימנים לירידת ערך, והם:

א) נכס בלתי מוחשי שאינו זמין עדיין לשימוש;

ב) נכסים בעלי אורך חיים לא מוגדר; וכן

ג) מוניטין שנרכש בצירוף עסקים.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

הקצאת מוניטין ליחידות מניבות מזומנים

למטרת בחינת ירידת ערך של מוניטין, יחידות מניבות מזומנים אליהן הוקצה מוניטין מקובצות כך שהרמה בה נבחנת ירידת ערך של מוניטין משקפת את הרמה הנמוכה ביותר בה המוניטין נתון למעקב למטרת דיווח פנימי, אך לא תהיה גדולה ממגזר פעילות (לפני קיבוץ מגזרים דומים).

במקרים בהם לא קיים מעקב על המוניטין לצרכי הנהלה פנימיים, המוניטין מוקצה למגזרי פעילות (לפני קיבוץ מגזרים דומים), ולא ליחידה מניבת מזומנים (או קבוצות יחידות מניבות מזומנים) הקטנה ממגזר פעילות.

מוניטין שנרכש במסגרת צירוף עסקים מוקצה ליחידות מניבות מזומנים לרבות אלו הקיימות בקבוצה, גם טרם צירוף העסקים, אשר צפויות להניב הטבות מהסינגריה של הצירוף.

נכסי מטה הבנק

נכסי מטה הבנק אינם מפיקים תזרימי מזומנים נפרדים ומשרתים יותר מיחידה מניבת מזומנים אחת. חלק מנכסי המטה מוקצים ליחידות מניבות מזומנים על בסיס סביר ועקבי ונבחנים לירידת ערך כחלק מבחינת ירידת ערך בגין יחידות מניבות המזומנים להן הם מוקצים. נכסי מטה אחרים, אותם לא ניתן להקצות באופן סביר ועקבי ליחידות מניבות מזומנים, מוקצים לקבוצת יחידות מניבות מזומנים במידה וקיימים סממנים לכך שחלה ירידת ערך בנכס השייך למטה החברה או כאשר קיימים סממנים לירידת ערך בקבוצת היחידות מניבות המזומנים. במקרה זה, נקבע סכום בר השבה של קבוצת היחידות מניבות המזומנים שאותן משרת המטה.

הכרה בהפסד מירידת ערך

הפסדים מירידת ערך מוכרים כאשר הערך בספרים של הנכס או של יחידה מניבת מזומנים עולה על הסכום בר השבה (אשר הינו הגבוה מבין שווי השימוש והשווי ההוגן של הנכס או של יחידה מניבת מזומנים, בניכוי הוצאות מכירה), ונזקפים לרווח והפסד. לגבי יחידות מניבות מזומנים הכוללות מוניטין, הפסד מירידת ערך מוכר כאשר הערך בספרים של היחידה מניבת מזומנים, לאחר גילום יתרת המוניטין, עולה על הסכום בר השבה שלה. הפסדים מירידת ערך שהוכרו לגבי יחידות מניבות מזומנים, מוקצים תחילה להפחתת הערך בספרים של מוניטין שיוחס ליחידות אלה, ולאחר מכן להפחתת הערך בספרים של הנכסים האחרים ביחידה מניבת המזומנים, באופן יחסי.

הקצאת הפסד מירידת ערך לזכויות שאינן מקנות שליטה

הפסד מירידת ערך מוקצה בין הבעלים של הבנק לזכויות שאינן מקנות שליטה לפי אותו בסיס שהרווח או ההפסד מוקצה.

ביטול הפסד מירידת ערך

הפסד מירידת ערך מוניטין אינו מבוטל. כאשר לנכסים אחרים, לגביהם הוכרו הפסדים מירידת ערך בתקופות קודמות, בכל מועד דיווח נבדק האם קיימים סימנים לכך שהפסדים אלו קטנו או לא קיימים עוד. הפסד מירידת ערך מבוטל אם חל שינוי באומדנים ששימשו לקביעת הסכום בר השבה, אך ורק במידה שהערך בספרים של הנכס, אחרי ביטול ההפסד מירידת הערך, אינו עולה על הערך בספרים בניכוי פחת או הפחתות, שהיה נקבע אלמלא הוכר הפסד מירידת ערך.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

ירידת ערך של עלויות פיתוח עצמי של תוכנות מחשוב

בנוסף לסממנים לבחינת קיום ירידת ערך שנקבעו ב-IAS 36 - "ירידת ערך נכסים", בחינת קיום ירידת ערך לגבי עלויות פיתוח עצמי של תוכנות מחשב תתבצע גם בהתקיים הסממנים שצוינו בכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית:
SOP 98-1: Accounting for the Costs of Computer Software Developed Or Obtained for Internal Use (ASC 350-40)

לא צפוי כי התוכנה תספק שירותים פוטנציאליים משמעותיים;

חל שינוי מהותי באופן או בהיקף השימוש בתוכנה או בשימוש הצפוי בתוכנה;

בוצע או יבוצע בעתיד שינוי מהותי בתוכנה;

העלויות לפיתוח או הסבת התוכנה המיועדת לשימוש עצמי חורגות משמעותית מהסכומים שנצפו מראש;

לא צפוי יותר שפיתוח התוכנה יושלם ויעשה בה שימוש.

באם מתקיים סימן אחד או יותר מהסימנים שצוינו לעיל, נדרש לבחון ירידת ערך בהתאם לכללים שנקבעו ב-IAS 36 - "ירידת ערך נכסים".

השקעות בחברות כלולות

השקעה בחברה כלולה נבחנת לירידת ערך, כאשר קיימת ראייה אובייקטיבית המצביעה על ירידת ערך בתאם ל-IAS 39 - "מכשירים פיננסיים הכרה ומדידה" ובהתאם להחלטת רשות ניירות ערך 4-1, קווים מנחים לבחינת הצורך בהפחתת השקעות קבע.

מוניטין המהווה חלק מחשבון ההשקעה בחברה הכלולה אינו מוכר כנכס נפרד ולכן אינו נבחן בנפרד לירידת ערך. ירידת הערך נבחנת ביחס להשקעה בכללותה. במידה וקיימת ראייה אובייקטיבית המצביעה על כך שיתכן שנפגם ערכה של ההשקעה, הקבוצה מבצעת הערכה של הסכום בה ההשקעה של ההשקעה שהינו הגבוה מבין שווי השימוש ומחיר המכירה נטו שלה.

בקביעת שווי שימוש של השקעה בחברה כלולה הקבוצה אומדת את חלקה בערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים, אשר חזוי שיופקו על ידי החברה הכלולה, כולל תזרימי המזומנים מהפעילויות של החברה הכלולה והתמורה ממימושה הסופי של ההשקעה, או את הערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים אשר חזוי כי ינבעו מדיבידנדים שיתקבלו ומהמימוש הסופי.

הפסד מירידת ערך מוכר כאשר הערך בספרים של ההשקעה, לאחר יישום שיטת השווי המאזני, עולה על הסכום בר ההשבה, ומוכר בסעיף "חלקו של הבנק ברווחים לאחר השפעת מס של חברות כלולות" בדוח רווח והפסד. הפסד מירידת ערך אינו מוקצה לנכס כלשהו, לרבות למוניטין המהווה חלק מחשבון ההשקעה בחברה כלולה. הפסד מירידת ערך יבוטל אך ורק אם חלו שינויים באומדנים ששימשו בקביעת הסכום בר ההשבה של ההשקעה מהמועד בו הוכר לאחרונה הפסד מירידת ערך. הערך בספרים של ההשקעה, אחרי ביטול ההפסד מירידת ערך, לא יעלה על הערך בספרים של ההשקעה שהיה נקבע לפי שיטת השווי המאזני אלמלא הוכר הפסד מירידת ערך. ביטול הפסד מירידת ערך יוכר בסעיף "חלקו של הבנק ברווחים לאחר השפעת מס של חברות כלולות".

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

12) התחייבויות תלויות

בדוחות הכספיים נכללו הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים, במקום בו לדעת הנהלת הבנק, ובהתבסס על חוות דעת של יועציה המשפטיים, נדרשה הפרשה.

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, סווגו התביעות בהתאם לתחומי ההסתברות להתממשות החשיפה לסיכון כמפורט להלן:

א. סיכון צפוי (Probable): הסתברות מעל 70% להפסד בגין התביעה. בגין תביעות שסבירות התממשותן סווגה לצפויה, נערכת הפרשה מתאימה בדוחות הכספיים.

ב. סיכון אפשרי (Reasonably Possible): הסתברות בין 20% ל-70% להפסד בגין התביעה. בתביעות שסבירות התממשותן סווגה לאפשרית, נערכת במקרים מסוימים הפרשה מסוימת בדוחות הכספיים, בהתאם לשיקול דעת הנהלת הבנק, ובהתבסס על חוות דעת יועציה המשפטיים.

ג. סיכון קלוש (Remote): הסתברות נמוכה מ-20% להפסד בגין התביעה. בגין תביעות שסבירות התממשותן סווגה לקלושה, לא נערכת הפרשה בדוחות הכספיים.

ביאור 26 ג. 11 ניתן גילוי לתביעות מהותיות, שסכומן (ללא ריבית והוצאות) גבוה מ-1% מההון העצמי המיוחס לבעלי המניות של הבנק. כמו כן, ניתן גילוי לבקשות לאישור תובענות ייצוגיות שהסכום הנתבע בהן הוא מהותי, ולעיתירות לבג"צ, אשר לדעת הנהלת הבנק המבוססת, בהתאם לעניין, על דעת הנהלת החברות המאוחדות שלו ועל חוות דעת יועציהם המשפטיים, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכוייהן, ולפיכך לא בוצעה בגינן הפרשה.

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, רשאי הבנק לקבוע לגבי תובענה ייצוגית כי לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון, בארבעת הדוחות הכספיים המתפרסמים לאחר הגשת התביעה, וכן במקרה של עיכוב הליכים על פי החלטת בית משפט. מעבר לכך, רק במקרים נדירים רשאי הבנק לקבוע כי לא ניתן להעריך סיכויי התממשות חשיפה.

13) זכויות עובדים

לפרטים בדבר אימוץ כללי החשבואות בארצות הברית בנושא זכויות עובדים, ראה סעיף ג. 1 לעיל. לפרטים בדבר סוגי ההטבות השונים ראה ביאורים 22 ו-23 לדוחות הכספיים.

14) עסקאות תשלום מבוסס מניות (אופציות לעובדים)

הבנק מיישם את הוראות ASC 718 (עסקאות תשלום מבוסס מניות) בנוגע לאופציות שהוענקו לעובדים. בהתאם להוראות, הבנק מכיר בהוצאות שכר הנובעות מהאופציות שהוענקו. ההוצאה מוכרת על בסיס השווי ההוגן של האופציה במועד ההענקה במקביל לגידול בהון לאורך תקופת השירות בגינה מוענקות האופציות.

בקביעת השווי ההוגן של האופציה במועד ההענקה מובאות מגבלות הבשלה הנובעות מתנאי שוק (למשל, הבשלה התלויה במחיר המניה). למגבלות איכותיות אחרות שאינן נוגעות לתנאי שוק (למשל, מרכיב של שיקול דעת בהענקת ההטבה), אין השפעה על קביעת השווי ההוגן במועד ההענקה והן באות לידי ביטוי ברישום השוטף כהוצאה של ההטבה שניתנה. בהתאם למתאפשר בתקן, הבנק מטפל בכל מנה שהוענקה כמענק נפרד.

כאשר מדובר במענק במסלול הפירותי, רשויות המס בישראל מכירות בהוצאה בעת מימוש האופציות כך שצפויה הטבת מס ויש להכיר במיסים נדחים. בהתאם להוראות התקן, הטבת המס תוכר בהתבסס על גובה ההוצאה המצטברת בספרים מוכפלת בשיעור המס. בעת מימוש האופציות, כאשר ההוצאה המוכרת למס הכנסה גבוהה יותר מההוצאה שהוכרה בספרים, יזקק הפרש להון העצמי. הטבת מס סופית הנמוכה מהטבת המס שנצברה תקוזז כנגד הטבות מס צבורות בקרן ההון עד לאיפוסה והיתרה תיזקף לדוח רווח והפסד במועד המימוש.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

15) מכשירים נגזרים ופעילויות גידור

- א. הבנק מבצע עסקות במכשירים נגזרים ובהם חוזי מטבע, חוזי ריבית ונגזרי אשראי. חוזי המטבע כוללים עסקות אקדמה, חוזים עתידיים, עסקות החלפה ואופציות. עסקאות אלה מתבצעות בכל מגזרי ההצמדה. העסקאות מבוצעות עם הציבור ועם בנקים בארץ ובחוץ לארץ, הן כחלק מפעילותו השוטפת של הבנק כעושה שוק והן כחלק מהאסטרטגיה הכוללת לניהול רמת החשיפה הרצויה לסיכונים השוק השונים, הכוללים סיכונים בסיסי וריבית, סיכונים אליהם נחשף הבנק בפעילותו השוטפת.
- ב. מכשירים נגזרים נרשמים במאזן הבנק לפי שווים ההוגן, בנכסים או בהתחייבויות, לפי העניין. שינויים בשווי ההוגן של מכשירים נגזרים, למעט נגזרים המשמשים לגידור תזרים מזומנים, נזקפים לדוח רווח והפסד.
- ג. ייתכן שהבנק יתקשר בחוזה שבפני עצמו אינו מכשיר נגזר אך הוא מכיל נגזר משובץ. כאשר הנגזר המשובץ הינו בעל מאפיינים כלכליים שאינם קשורים באופן ברור והדוק למאפיינים הכלכליים של החוזה המארח, ומכשיר נפרד עם תנאים זהים לתנאי הנגזר המשובץ היה עומד בהגדרת נגזר, אזי הנגזר המשובץ מופרד מהחוזה המארח ומטופל כנגזר בפני עצמו.
- נגזר משובץ שהופרד מוצג במאזן יחד עם החוזה המארח. שינויים בשווים ההוגן של נגזרים משובצים שהופרדו נזקפים מידיית לרווח והפסד.
- ד. במקרים מסויימים, בהם נדרש לחלץ נגזר משובץ מחוזה מארח, נוקט הבנק במדיניות של מדידת החוזה בשלמותו על פי שווי ההוגן, ורישום שינויים בשווי ההוגן בדוח רווח והפסד. מדיניות זו ננקטת לגבי ניירות ערך מובנים בתיק הזמין למכירה.
- ה. הבנק מייעד מכשירים נגזרים מסויימים כגידורי שווי הוגן או כגידורי תזרים מזומנים. הבנק מתעד בכתב באופן פורמאלי את כל יחסי הגידור בין מכשירים מגדרים לבין פריטים מגודרים, ואת המטרה והאסטרטגיה של ניהול הסיכונים באמצעות יצירת עסקאות הגידור. התיעוד כולל זיהוי של הנכס אשר יועד כפריט המגודר וציון של האופן שבו המכשיר המגדר צפוי לגדר את הסיכונים הקשורים לפריט המגודר. הבנק מעריך את האפקטיביות של יחסי הגידור הן בתחילת הגידור והן על בסיס מתמשך בהתאם למדיניות ניהול הסיכונים שלו. בהתאם לכך, נקבע האם הנגזר המגדר כשיר לגידור בהתאם להוראות הדיווח לציבור.
- ו. שינויים בשווי ההוגן של פריט שגודר בגידור שווי הוגן באמצעות נגזר העומד בתנאים לעיל, הנובעים משינויים בגורמי הסיכון המוגדרים, נזקפים באופן שוטף לדוח רווח והפסד, במקביל לשינויים בשווי ההוגן של הנגזר המגדר.
- שינויים בשווי ההוגן של נגזר כשיר לגידור תזרים מזומנים, שנובעים משינויים בגורם הסיכון המגודר (המשפיע על תזרימי המזומנים הנובעים מהמכשיר המגודר), המיוחס לעסקה חזויה שקרוב לוודאי (Probable) שתבצע ויכולה להשפיע על רווח והפסד, נזקפים לקרן הון מגידור תזרים מזומנים, ברווח כולל אחר, במסגרת ההון העצמי.
- ז. הבנק מפסיק חשבונאות גידור מכאן ואילך כאשר:
- 1) נקבע שנגזר אינו אפקטיבי עוד בקיזוז השינויים בשווי ההוגן או בתזרים המזומנים של פריט מגודר, בהתאם לעניין.
 - 2) נגזר פוקע, נמכר, מבוטל או ממומש.
 - 3) ההנהלה מבטלת את הייעוד של הנגזר כמכשיר מגדר.
- כאשר גידור שווי הוגן מופסק, כיון שנקבע שהנגזר אינו כשיר עוד כגידור שווי הוגן אפקטיבי, המכשיר הנגזר ימשיך להירשם במאזן לפי שווי ההוגן אך השינויים בשווי ההוגן של הנכס או ההתחייבות המגודרים לא יזקפו עוד באופן שוטף לדוח רווח והפסד. כאשר גידור תזרים מזומנים מופסק, כיוון שנקבע שהנגזר אינו כשיר עוד כגידור תזרים מזומנים אפקטיבי, נרשמים השינויים בשווי ההוגן של המכשיר הנגזר ממועד הפסקת הגידור בדוח רווח והפסד. הרווח או ההפסד שנצבר ברווח כולל אחר והוצג בהון קודם לכן, נשאר בהון עד אשר מתקיימת העסקה החזויה או עד אשר קרוב לוודאי כי העסקה החזויה לא תתרחש. אם קרוב לוודאי שהעסקה החזויה לא תתרחש, הרווח או הפסד המצטבר בגין המכשיר המגדר שהוכר ברווח כולל אחר יסווג מחדש לרווח והפסד.

16 שווי הוגן

א. החל מיום 1 בינואר 2011 מיישם הבנק את FAS157 (ASC 820-10) אשר מגדיר מהו שווי הוגן, וקובע מסגרת עבודה עקבית למדידת שווי הוגן על ידי הגדרת טכניקות הערכה וקביעת מדרג שווי הוגן. כמו כן, החל מיום 1 בינואר 2012, מיישם הבנק את הוראת הפיקוח על הבנקים בנושא מדידות שווי הוגן, המשלבת בהוראות הדיווח לציבור את הכללים שנקבעו בעדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-04 בנושא מדידת שווי הוגן (ASC 820): תיקונים להשגת מדידת שווי הוגן ודרישות גילוי אחידות ב-US GAAP וב-IFRS. המדרג שנקבע מחלק את המכשירים הנמדדים בשווי הוגן ל-3 רמות:

רמה 1 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש במחירים מצוטטים למכשירים זהים, בשוק פעיל אשר לבנק יכולת לגשת אליו במועד המדידה.
רמה 2 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים נצפים, ישירים או בלתי ישירים, שאינם מחירים מצוטטים כאמור ברמה 1. נתוני רמה 2 כוללים שימוש בנתוני שוק מצוטטים בשווקים פעילים, או בשווקים שאינם פעילים, במידה שגורם זה קיים, או נתונים הנגזרים או נתמכים על ידי נתוני שוק נצפים, כאמור.
רמה 3 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים שאינם נצפים.

FAS157 מרחיב את דרישות הגילוי למדידות שווי הוגן, יישום התקן מאפשר הכרה ברווחים של 'היום הראשון' ומבטל את המחוייבות לקבוע את השווי ההוגן של מכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל לפי מחיר העסקה. לצורך מדידת שווי הוגן, לא מיושמת הנחת היסוד "בשימוש" (in-use) לגבי מכשירים פיננסיים. עם זאת, בתנאים מסוימים, נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות המוחזקים והמנוהלים במסגרת פורטפוליו נמדדים לפי שווי הוגן תוך שימוש במחיר שהיה מתקבל או משולם אילו פוזיציה נטו בקבוצות של נכסים פיננסיים או התחייבויות פיננסיות כאמור הייתה נמכרת או מועברת. בנוסף, מדידת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים, נעשית ללא הבאה בחשבון של פקטור גודל ההחזקה (blockage factor) הן לגבי מכשירים פיננסיים המוערכים לפי נתוני רמה 1 והן לגבי מכשירים פיננסיים המוערכים לפי רמות 2 או 3, למעט מצבים בהם פרמיה או ניכיון היו מובאים בחשבון במדידת שווי הוגן על ידי משתתפים בשוק בהעדר נתוני רמה 1. התקן דורש מהבנק לשקף את סיכון האשראי (credit risk) ואת הסיכון לאי ביצוע (nonperformance risk) במדידת השווי ההוגן של חוב, לרבות מכשירים נגזרים, אשר הונפק על ידו ונמדד לפי שווי הוגן. סיכון אי ביצוע כולל את סיכון האשראי של הבנק, אך לא מוגבל לסיכון זה בלבד.

הבנק מעריך את סיכון האשראי במכשירים נגזרים באופן המפורט להלן:

כאשר בגין החשיפה קיימים ביטחונות נזילים מספקים המבטיחים ספציפית ברמת ודאות משפטית גבוהה את המכשיר הנגזר, הבנק מניח כי סיכון האשראי הגלום הינו אפס ולא מבצע התאמות לשווי הוגן בגין איכות האשראי של הצד הנגדי. במקרים אחרים, מבצע הבנק הערכת שווי הוגן בהתבסס על אינדיקציות מעסקאות בשוק פעיל לאיכות האשראי של הצד הנגדי, ככל שהאינדיקציות כאמור זמינות במאמצים סבירים. הבנק גוזר את האינדיקציות, בין היתר, ממחירים של מכשירי חוב של הצד הנגדי הנסחרים בשוק פעיל וממחירים של נגזרי אשראי שהבסיס שלהם הוא איכות האשראי של הצד הנגדי. אם לא קיימות אינדיקציות כאמור, הבנק מחשב את ההתאמות בהתבסס על דירוגים פנימיים.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

כאשר החשיפה בגין הצד הנגדי על בסיס מאוחד אינה מהותית הבנק מבצע את חישוב ההתאמה כאמור על בסיס קבוצתי, תוך שימוש במדד לאיכות האשראי לפי קבוצות של צדדים נגדיים דומים למשל בהתבסס על דירוגים פנימיים.

בנוסף, מבצע הבנק בדיקת סבירות לתוצאות המתקבלות בהערכה הפנימית ביחס לשינויים במרווחים בשוק, ומבצע התאמות המתחייבות, אם נדרשות, לפי העניין.

על מנת להתאים את שיטות ההערכה של הבנק לעקרון של מחיר היציאה ולהנחיות אשר נקבעו בתקן, נדרש הבנק לבחון מחדש את שיטות ההערכה המיושמות על ידו למדידת שווי הוגן, בהתחשב בנסיבות הרלוונטיות לעסקאות השונות, לרבות מחירי העסקאות האחרונות בשוק, מחירים אינדיקטיביים של שירותי הערכה ותוצאות של בדיקה לאחור (back testing) של סוגי עסקאות דומות.

בהתאם להנחיות בנק ישראל, מדידת שווי הוגן של מכשיר נגזר, כאשר לא קיימים לגביו מחירים מצוטטים, ביטחונות נזילים או הסכמי קיזוז המבטיחים באופן מספק את איכות האשראי של הנגזר ואין נתוני שוק על איכות האשראי של הצד הנגדי (כגון, CDS או איגרות חוב סחירות של הצד הנגדי), תחשב למדידת שווי הוגן ברמה 3.

אופן קביעת השווי ההוגן:

(1) ניירות ערך

השווי ההוגן של ניירות ערך למסחר וניירות ערך זמינים למכירה נקבע על סמך מחירי שוק מצוטטים בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר נייר הערך ואין שוק עיקרי, הערכה מבוצעת לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. במקרים אלו השווי ההוגן של השקעת הבנק בניירות ערך הינו מכפלה של מספר היחידות באותו מחיר שוק מצוטט. אם מחיר שוק מצוטט אינו זמין, אומדן השווי ההוגן מתבסס על המידע הזמין הטוב ביותר תוך שימוש מרבי בנתונים נצפים ותוך הבאה בחשבון של הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי, אי סחירות וכיוצא באלה).

(2) מכשירים פיננסיים נגזרים

מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי, ובהיעדר שוק עיקרי, לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים, אשר לוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הנגזר (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא באלה).

(3) מכשירים פיננסיים נוספים שאינם נגזרים

לרוב המכשירים הפיננסיים בקטגוריה זו (כגון: אשראי לציבור ואשראי לממשלה, פיקדונות הציבור ופיקדונות בבנקים, כתבי התחייבות נדחים ומלוות שאינם סחירים) לא ניתן לצטט "מחיר שוק", מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי.

לצורך כך, תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

לפרטים בדבר השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן, ראה ביאור 33 לדוחות הכספיים.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

ב. חלופת שווי הוגן

FAS 159 (ASC 825-10) מאפשר לתאגיד בנקאי לבחור, במועדי בחירה מוגדרים, למדוד בשווי הוגן מכשירים פיננסיים ופריטים מסוימים אחרים (הפריטים הכשירים), אשר בהתאם להוראות הדיווח לציבור לא נדרש למדוד אותם בשווי הוגן. רווחים והפסדים שטרם מומשו בגין השינויים בשווי ההוגן של הפריטים לגביהם נבחרה חלופת השווי ההוגן, מדווחים בדוח רווח והפסד בכל מועד דיווח עוקב. כמו כן, עלויות ועמלות מראש הקשורות לפריטים לגביהם נבחרה חלופת השווי ההוגן מוכרות ברווח והפסד במועד התהוותן. בחירת יישום חלופת השווי ההוגן כאמור לעיל הינה לגבי כל מכשיר בנפרד ואינה ניתנת לביטול.

בנוסף, FAS 159 (ASC 825-10) קובע דרישות הצגה וגילוי המיועדות לסייע להשוואה בין תאגידים בנקאיים הבוחרים בבסיס מדידה שונים לסוגים דומים של נכסים והתחייבויות.

למרות האמור לעיל, בהנחיות הפיקוח על הבנקים ליישום התקן הובהר כי תאגיד בנקאי לא יבחר בחלופת השווי ההוגן, אלא אם התאגיד הבנקאי פיתח מראש ידע, מערכות, נהלים ובקורות ברמה גבוהה שיאפשרו לו למדוד את הפריט ברמה גבוהה של מהימנות. לפיכך, הבנק אינו רשאי לבחור בחלופת השווי ההוגן לגבי נכס כלשהו שמתאים לסיווג לרמה 2 או לרמה 3 במדרג השווי ההוגן, או לגבי התחייבות כלשהי, אלא אם קיבל לכך אישור מראש מהמפקח על הבנקים.

17) מיסים על ההכנסה

מיסים על הכנסה כוללים מיסים שוטפים ונדחים. מיסים שוטפים ונדחים נזקפים לדוח רווח והפסד, או נזקפים ישירות להון במידה ונובעים מפריטים אשר מוכרים ישירות בהון.

א. מיסים שוטפים

המס השוטף הינו סכום המס הצפוי להיות משולם (או להתקבל), על ההכנסה החייבות במס לשנה כשהוא מחושב לפי שיעורי המס החלים לפי החוקים שנחקקו או נחקקו למעשה למועד הדיווח, והכולל שינויים בתשלומי המס המתייחסים לשנים קודמות. ההפרשה למסים על ההכנסה של הבנק וחברות מאוחדות שלו שהן מוסדות כספיים לצרכי מס ערך מוסף, כוללת מס רווח המוטל על ההכנסה לפי חוק מס ערך מוסף. מס שכר המוטל על השכר במוסדות כספיים נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף "משכורות והוצאות נלוות".

ב. מיסים נדחים

ההכרה במסים נדחים הינה בהתייחס להפרשים זמניים בין הערך בספרים של נכסים והתחייבויות לצורך דיווח כספי לבין ערכם לצרכי מסים. המדידה של מיסים נדחים משקפת את השלכות המס שינבעו מהאופן בו הבנק צופה, בתום תקופת הדיווח, להשיב או לסלק את הערך בספרים של נכסים והתחייבויות.

המסים הנדחים נמדדים לפי שיעורי המס הצפויים לחול על הפרשים הזמניים במועד בו ימומשו, בהתבסס על החוקים שנחקקו או שנחקקו למעשה לתאריך המאזן.

נכסי מיסים נדחים מוכרים בספרים בגין הפסדים מועברים, זיכוי מס והפרשים זמניים הניתנים לניכוי, כאשר צפוי (more likely than not) שבעתיד תהיה הכנסה חייבת שכנגדה ניתן יהיה לנצל אותם.

נכסי המסים הנדחים נבדקים בכל מועד דיווח ובמידה ולא צפוי כי הטבות המס המתייחסות יתממשו, הם מופחתים.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

- ג. קיזוז נכסי והתחייבויות מסי נדחים
הבנק מקזוז נכסי והתחייבויות מסי נדחים במידה וקיימת זכות חוקית הניתנת לאכיפה לקיזוז של נכסים והתחייבויות מסי שוטפים, והם מיוחסים לאותה הכנסה חייבת במס הממוסה על ידי אותה רשות מס בגין אותה ישות נישומה, או בחברות מאוחדות, אשר בכונתן לסלק נכסי והתחייבויות מסי שוטפים על בסיס נטו או שנכסי והתחייבויות המיסי מיושבים בו זמנית.
- ד. תוספת מס בגין חלוקת דיבדנד
הבנק עשוי להתחייב בתוספת מס בגין רווחי חברות מוחזקות מסוימות, וזאת במידה ואלה יחולקו על ידן כדיבדנד. לגבי רווחי חברות בת, ככל שהבנק שולט במועד החלוקה, וחלוקת דיבדנדים אינה צפויה בעתיד הנראה לעין, לא נרשמת הפרשה למס.
- ה. פוזיציות מס לא וודאיות
הבנק מיישם את כללי ההכרה והמדידה שנקבעו במסגרת: FASB Interpretation NO. 48 - Accounting for Uncertainty In Income Taxes בהתאם לכך, מכיר הבנק בהשפעת פוזיציות מס רק אם צפוי (more likely than not) שהפוזיציות יתקבלו על ידי רשויות המס או בית המשפט. פוזיציות מס שמוכרות נמדדות לפי הסכום המקסימלי שסבירות התממשותו עולה על 50%. שינויים בהכרה או במדידה באים לידי ביטוי בתקופה בה חלו שינויים בנסיבות אשר הובילו לשינוי בשיקול הדעת.

18) רווח למניה

הבנק מציג נתוני רווח למניה, בסיסי ומדולל, לגבי הון המניות הרגילות שלו. הרווח הבסיסי למניה מחושב על ידי חלוקת הרווח מיוחס לבעלי המניות הרגילות של הקבוצה במספר הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שהיו במחזור במשך התקופה, לאחר התאמה בגין מניות באוצר. הרווח המדולל למניה נקבע על ידי התאמת הרווח (כגון התאמות בגין השפעה לאחר מס של דיבידנדים, עלויות מימון ושינויים אחרים, במידה שישנם) המתייחס לבעלי המניות הרגילות, והתאמת הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שבמחזור, לאחר התאמה בגין מניות באוצר ובגין ההשפעות של כל המניות הרגילות הפוטנציאליות המדללות, הכוללות כתבי אופציה למניות שהוענקו לעובדים.

19) מגזרי פעילות של הבנק

מגזר פעילות פיקוחי הוא מרכיב בבנק אשר עוסק בפעילויות מסוימות או אשר מאגד לקוחות בסיווגים מסוימים, שהוגדרו על ידי הפיקוח על הבנקים. המתכנת לדיווח על מגזרי הפעילות הפיקוחיים של הבנק נקבעה בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. מגזר פעילות פיקוחי מוגדר בעיקר בהתבסס על סיווג הלקוחות. לקוחות פרטיים מסווגים בהתאם להיקף הנכסים הפיננסיים למגזר משקי הבית או למגזר הבנקאות הפרטית. לקוחות שאינם אנשים פרטיים מסווגים בעיקר על פי מחזור הפעילות שלהם למגזרים עסקיים (תוך הפרדה בין עסקים זעירים וקטנים, עסקים בינוניים ועסקים גדולים) גופים מוסדיים ומגזר ניהול פיננסי. בנוסף, הבנק נדרש ליישם את דרישות הדיווח על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה כאשר מגזרי הפעילות לפי גישה זו שונים מהותית ממגזרי הפעילות הפיקוחיים. הגילוי הנוסף בהתאם לגישת ההנהלה הינו בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית ASC 280 (ראה ביאור 29 בדוחות הכספיים).

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

מגזר פעילות המוגדר לפי גישת ההנהלה הוא מרכיב בבנק אשר עוסק בפעילויות שמהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות; תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועיו; וכן קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.

מתכונת הדיווח החדשה מיושמת לראשונה החל מהדוח לשנת 2015, זאת בכפוף להקלות והוראות מעבר שנקבעו על ידי הפיקוח על הבנקים. בשלב זה הבנק בוחן את מהות ההבדלים בין גישת "המגזרים הפיקוחיים" לגישת ההנהלה. כמו כן, בוחן הבנק את האפשרות להתאמות מסוימות בגישת ההנהלה בהקשר זה. לפרטים נוספים ראה גם סעיף ג.9 לעיל.

(20) עסקאות עם בעלי שליטה

הבנק מישם את כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית לצורך טיפול חשבונאי בפעולות בין הבנק לבין בעל שליטה בו ובין חברה בשליטת הבנק. במצבים בהם בכללים כאמור לא קיימת התייחסות לאופן הטיפול, מיישם הבנק את הכללים שנקבעו בתקן מספר 23 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות בנושא הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה. נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה עם בעל שליטה, נמדדים לפי שווי הוגן במועד העסקה.

(21) דוח על תזרימי מזומנים

הדוח על תזרימי המזומנים מוצג כשהוא מסווג לתזרימי מזומנים מפעילות שוטפת, מפעילות השקעה ומפעילות מימון, תזרימי המזומנים הנובעים מפעילויות עיקריות של הבנק מסווגים לפעילות שוטפת. סעיף המזומנים ושווי המזומנים כולל מזומנים, פיקדונות בבנקים, תעודות פיקדון סחירות ופיקדונות בבנקים מרכזיים, לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים.

ה. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

(1) הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות

ביום 11 בינואר 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא אימוץ עדכון לכללי חשבונאות בנושא הכנסה מחוזים עם לקוחות. החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור לאור פרסום ASU 2014-09 המאמץ בכללי החשבונאות האמריקאים תקן חדש בנושא הכרה בהכנסה. התקן קובע כי הכנסה תוכר בסכום שצפוי שיתקבל בתמורה להעברת הסחורות או מתן שירותים ללקוח. התקן החדש אינו חל, בין השאר, על מכשירים פיננסיים זכיוות או מחויבויות חוזיות אשר בתחולת פרק 310 לקודיפיקציה. בהתאם להוראות המעבר לשנת 2015 נדרש ליישם את התיקונים להוראות הדיווח לציבור בהתאם לחוזר בדבר אימוץ עדכון לכללי חשבונאות בנושא "הכנסה מחוזים עם לקוחות" החל מיום 1 בינואר 2018. בעת היישום לראשונה ניתן לבחור בחלופה של יישום למפרע תוך הצגה מחדש של מספרי השוואה או בחלופה של יישום בדרך של מכאן ולהבא תוך זקיפת ההשפעה המצטברת להון במועד היישום לראשונה. הבנק בוחן את ההשפעה של התקן על הדוחות הכספיים.

ביאור 1 - כללי דיווח ומדיניות חשבונאית - המשך

(2) יישום כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא צירופי עסקים, איחוד דוחות כספיים והשקעות בחברות מוחזקות

ביום 10 ביוני 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא צירופי עסקים, איחוד דוחות כספיים והשקעות בחברות מוחזקות. בהתאם לחוזר נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושאים אלו כמפורט להלן:

- כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 805 בקודיפיקציה בדבר "צירופי עסקים".
- הוראות נושא 810 בקודיפיקציה בדבר "איחוד".
- הוראות נושא 20-350 בדבר "נכסים בלתי מוחשיים – מוניטין ונכסים אחרים" בקשר לטיפול החשבונאי בירידת ערך מוניטין שנרכש בצירוף עסקים.
- כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא חברות מוחזקות לרבות כללי ההצגה, המדידה והגילוי וכן ההנחיות הנוגעות לירידת ערך שנקבעו בהוראות נושא 323 בקודיפיקציה בדבר "השקעות – שיטת השווי המאזני ועסקאות משותפות".

ההוראות החדשות עוסקות במגוון נושאים וכוללות שינויים ביחס להוראות הישנות בנושאים הבאים: אופן ההכרה בזכויות שאינן מקנות שליטה, מדידה עוקבת של התחייבויות תלויות, שיערוך נכסים והתחייבויות על ידי חברת בת בצירוף עסקים ("Push Down Accounting"), השקעות מוחזקות למכירה, ירידת ערך של השקעה בחברה כלולה, מעבר משיטת העלות לשיטת השווי המאזני ונושאים נוספים.

ההוראות שנקבעו בחוזר יחולו מיום 1 בינואר 2016 ואילך. בעת היישום לראשונה נדרש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים בכללי ה-US GAAP בשינויים המתחייבים ולרבות תיקון למפרע של מספרי השוואה אם הדבר נדרש בכללי ה-US GAAP בנושאים אלו.

ההוראות בנושא "Push Down Accounting" יחולו על צירופי עסקים שיבוצעו החל מיום 1 בינואר 2016.

ליישום ההוראות לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

(3) דיווח של תאגידים בנקאיים בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא נכסים בלתי מוחשיים

ביום 22 באוקטובר 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר ובו תיקונים להוראות הדיווח לציבור בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא נכסים בלתי מוחשיים.

על פי החוזר, תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא נכסים בלתי מוחשיים, ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 350 בקודיפיקציה בדבר "נכסים בלתי מוחשיים – מוניטין אחרים".

בהקשר זה, הטיפול החשבונאי במוניטין, לרבות בחינת ירידת הערך שלו, עודכן בהתאם לחוזר מיום 10 ביוני 2015 בדבר "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא צירופי עסקים ואיחוד דוחות כספיים". כמו כן, עוסק נושא 350 בקודיפיקציה בטיפול בנכסים בלי מוחשיים מפיתוח עצמי, בהם היוו עלויות תוכנה (לרבות הטיפול והבחינה של ירידת ערך) ובשיערוך של נכסים בלתי מוחשיים.

תחולת ההוראות שנקבעו בחוזר היא 1 בינואר 2016. בעת היישום לראשונה, תאגיד בנקאי נדרש לפעול בהתאם להוראות המעבר שנקבעו באותם נושאים, בשינויים המתחייבים, ובכללם תיקון למפרע של מספרי השוואה, ככל שנדרש. ליישום התיקונים להוראות לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

4) דיווח של תאגידים בנקאיים בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא מיסים על ההכנסה

ביום 22 באוקטובר 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר ובו תיקונים להוראות הדיווח לציבור בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית בנושא מיסים על ההכנסה. על פי החוזר, תאגיד בנקאי נדרש לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית בנושא מיסים על ההכנסה, ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות בנושא 740 בקודיפיקציה בדבר "מיסים על ההכנסה". על פי החוזר, תאגיד בנקאי אינו נדרש לתת בדוחות הכספיים בשנת 2017 את הגילוי בדבר הטבות מס שלא הוכרו, שנדרש לפי סעיף 740-10-50-15-2 וסעיף 740-10-50-15A לקודיפיקציה. תחולת ההוראות שנקבעו בחוזר מיום 1 בינואר 2017. לאימוץ הכללים המקובלים בארצות הברית תתכן השפעה על אופן ההכרה במיסים נדחים בגין רווחים בלתי מחולקים של חברות מוחזקות. הבנק נערך ליישום התיקונים להוראות. בשלב זה, לא ניתן להעריך את השפעת אימוץ התיקונים על הדוחות הכספיים.

5) תיקון מספר 2014-11 לקודיפיקציה של ה-FASB לגבי עסקאות רכש חוזר לפדיון ועסקאות רכש חוזר במימון

ביום 15 ביולי 2015 פרסם המפקח על הבנקים טיוטה בדבר "תיקון מספר 2014-11 לקודיפיקציה של ה-FASB לגבי עסקאות רכש חוזר לפדיון ועסקאות רכש חוזר במימון". בהתאם לטיטה, בחודש יוני 2014 פרסם ה-FASB את תיקון מספר 2014-11 לקודיפיקציה לגבי עסקאות רכש חוזר לפדיון ועסקאות רכש חוזר במימון. בין היתר, התיקון מבהיר כי עסקאות רכש חוזר לפדיון יטופלו מבחינה חשבונאית כחוב מובטח, בעקביות לטיפול החשבונאי בעסקאות רכש חוזר אחרות. בנוסף, התיקון מבהיר את הטיפול החשבונאי בעסקאות רכש חוזר במימון, בהן צד אחד מעביר לצד נגדי נכס פיננסי, ובו זמנית מתקשר עם הצד הנגדי בהסכם לרכישה ומכירה חוזרת של הנכס הפיננסי, וכן כולל דרישות גילוי מסוימות. בנקים נדרשים ליישם את התיקונים החל מיום 1 בינואר 2016 ואילך, בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בארצות הברית, בשינויים המתחייבים. ליישום הטיטה לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

		בנק			מאוחד		
2013	2014	2015	2013	2014	2015		
							א. הכנסות ריבית⁽¹⁾
5,723	4,770	4,359	6,066	5,129	4,691		מאשראי לציבור
9	9	9	9	9	9		מאשראי לממשלה
139	91	25	172	108	29		מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
33	6	2	42	13	6		מפיקדונות בבנקים
1	1	-	1	1	-		מניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר -
144	85	160	152	87	171		מאיגרות חוב
6,049	4,962	4,555	6,442	5,347	4,906		סך כל הכנסות הריבית
							ב. הוצאות ריבית
2,511	1,674	1,219	2,150	1,393	962		על פיקדונות הציבור
4	3	2	4	3	2		על פיקדונות הממשלה
246	145	126	35	18	12		על פיקדונות מבנקים
282	198	136	786	556	392		על איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3	2	4	3	2	4		על התחייבויות אחרות
3,046	2,022	1,487	2,978	1,972	1,372		סך כל הוצאות הריבית
3,003	2,940	3,068	3,464	3,375	3,534		סך הכנסות ריבית, נטו
							ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים
25	(46)	44	25	(46)	44		על הכנסות ריבית
							ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאיגרות חוב
-	10	65	23	33	75		מוחזקות לפדיון
127	66	91	112	45	92		זמינות למכירה
17	9	4	17	9	4		למסחר
144	85	160	152	87	171		סך הכל כלול בהכנסות ריבית

(1) כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

בנק			מאוחד			
2013	2014	2015	2013	2014	2015	
א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר						
1. מפעילות במכשירים נגזרים						
-	3	5	-	3	5	חלק לא אפקטיבי ביחסי גידור ⁽¹⁾
(548)	1,373	37	(548)	1,373	37	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ⁽²⁾
(548)	1,376	42	(548)	1,376	42	סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים
2. מהשקעה באיגרות חוב						
-	-	-	-	-	67	רווחים ממכירת איגרות חוב מוחזקות לפדיון ⁽³⁾
38	110	117	52	110	118	רווחים ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה
(1)	-	-	(1)	-	-	הפסדים ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה
37	110	117	51	110	185	סך הכל מהשקעה באיגרות חוב
551	(1,582)	136	525	(1,566)	136	3. הפרשי שער, נטו
4. רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות						
1	5	-	1	5	-	רווחים ממכירת מניות זמינות למכירה
(3)	(2)	-	(3)	(2)	-	הפרשה לירידת ערך של מניות זמינות למכירה
1	8	7	1	8	7	דיבידנד ממניות זמינות למכירה
(1)	11	7	(1)	11	7	סך הכל מהשקעה במניות
-	-	1	-	-	1	5. רווחים (הפסדים) נטו בגין הלוואות שנמכרו
39	(85)	303	27	(69)	371	סך הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

(1) למעט מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.
מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
רווחים ממכירת איגרות חוב מוחזקות לפדיון בבנק ייב. ראה גם ביאור 25 לדוחות הכספיים.

ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית - המשך

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

בנק			מאוחד			
2013	2014	2015	2013	2014	2015	
ב. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר⁽¹⁾						
(51)	238	(8)	(51)	238	(8)	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים רווחים (הפסדים) שמומשו מהתאמות לשווי הוגן של
20	37	(9)	20	37	(9)	איגרות חוב למסחר, נטו רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר, נטו
18	(33)	4	18	(33)	4	הוגן של איגרות חוב למסחר, נטו
(13)	242	(13)	(13)	242	(13)	סך הכל מפעילויות מסחר ⁽²⁾
פירוט על הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר, לפי חשיפת סיכון						
45	25	(2)	45	25	(2)	חשיפת ריבית
(80)	206	(42)	(80)	206	(42)	חשיפת מטבע חוץ
13	12	24	13	12	24	חשיפה למניות
9	(1)	7	9	(1)	7	חשיפה לסחורות ואחרים
(13)	242	(13)	(13)	242	(13)	סך הכל

(1) כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר. להכנסות ריבית מהשקעות באיגרות חוב למסחר ראה ביאור 2 ד. לדוחות הכספיים.

ביאור 4 - עמלות
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הבנק			מאוחד			
2013	2014	2015	2013	2014	2015	
275	274	280	298	298	303	ניהול חשבון ⁽¹⁾
105	106	108	150	156	158	כרטיסי אשראי
178	194	199	223	238	244	פעילות בניירות ערך
36	38	37	47	54	55	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ⁽²⁾
20	19	20	40	19	20	תפעול קופות גמל
143	56	38	148	56	38	טיפול באשראי ⁽³⁾
121	125	157	132	137	169	הפרשי המרה
34	43	41	34	43	41	פעילות סחר חוץ
69	61	54	72	62	55	הכנסות נטו משירות תיקי אשראי
27	22	19	91	95	93	עמלות הפצת ביטוח חיים
-	-	-	24	21	15	עמלות הפצת ביטוח דירות
167	180	193	168	181	193	עמלות מעסקי מימון ⁽³⁾
27	26	29	31	35	42	עמלות אחרות
1,202	1,144	1,175	1,458	1,395	1,426	סך כל העמלות

(1) במטבע ישראלי ובמטבע חוץ.
 כולל עמלות הפצה מקרנות נאמנות ומוצרים פנסיוניים.
 לפרטים בדבר יישום תקן אמריקאי FAS91 (ASC 310-20) בנושא מדידת הכנסות ריבית החל מיום 1 בינואר 2014, ראה ביאור 1 ד.4 לדוחות הכספיים.

ביאור 5 - הכנסות אחרות
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הבנק			מאוחד			
2013	2014	2015	2013	2014	2015	
-	10	36	-	10	36	רווח הון ממכירת בניינים וציוד
-	-	-	11	15	17	שכר נאמנות
7	7	6	7	7	6	הכנסות משרותי אבטחה
2	6	9	2	5	8	הכנסות משכר דירה
10	10	11	7	7	7	אחרות
19	33	62	27	44	74	סך כל ההכנסות האחרות

ביאור 6 - משכורות והוצאות נלוות
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הבנק			מאוחד			
⁽²⁾ 2013	⁽²⁾ 2014	2015	⁽²⁾ 2013	⁽²⁾ 2014	2015	
978	1,047	1,104	1,164	1,215	1,276	משכורות (לרבות מענקים)
6	37	16	8	37	16	הוצאה הנובעת מעסקאות תשלום מבוסס מניות ⁽¹⁾
44	43	45	51	50	53	הוצאות נלוות אחרות לרבות קרן השתלמות, חופש ומחלה
12	9	12	13	10	13	הטבות לזמן ארוך
326	341	353	366	382	396	ביטוח לאומי ומס שכר
						הוצאות בגין פנסיה (לרבות פיצויים ותגמולים):
60	35	49	67	45	57	הטבה מוגדרת
94	96	100	105	105	112	הפקדה מוגדרת
						הטבות אחרות לאחר סיום העסקה והטבות לאחר
1	2	2	5	6	5	פרישה שאינן פנסיה
44	16	16	44	16	16	הוצאות בגין הטבות אחרות לעובדים
1,565	1,626	1,697	1,824	1,866	1,944	סך כל המשכורות וההוצאות הנלוות
37	39	41	49	51	54	מזה: משכורות והוצאות נלוות בחו"ל

(1) ראה ביאור 23.

(2) מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1 ג.1 ו-1 ג.2 לדוחות הכספיים.

ביאור 7 - הוצאות אחרות
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הבנק			מאוחד			
2013	2014	2015	2013	2014	2015	
52	49	46	68	58	57	שיווק ופרסום
32	30	33	42	40	45	תקשורת
9	8	8	60	71	79	מחשב
33	30	30	40	36	39	משרדיות
11	10	10	11	10	10	ביטוח
61	78	182	71	91	195	שירותים מקצועיים
7	7	8	10	9	10	שכר חברי דירקטוריון
4	6	7	7	9	10	הדרכה והשתלמויות
28	32	34	28	32	34	עמלות
37	40	39	38	40	40	רכב ונסיעות
52	48	58	63	62	71	אחרות
326	338	455	438	458	590	סך כל ההוצאות האחרות

ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. הרכב

		הבנק			מאוחד		
2013	2014	2015	2013	2014	2015		
מיסים שוטפים -							
(2)567	(2)575	619	(2)651	(2)649	725	בגין שנת החשבון	
(2)25	(2)8	9	(2)16	(2)8	9	בגין שנים קודמות	
592	583	628	667	657	734	סך כל המיסים השוטפים	
שינויים במיסים נדחים -							
(2)(1)75	(2)(1)4	29	(2)(1)80	(2)(1)1	28	בגין שנת החשבון	
(1)	(1)	(1)	6	(1)	(1)	בגין שנים קודמות	
(76)	3	28	(74)	-	27	סך כל המיסים הנדחים	
516	586	656	593	657	761	סך כל הפרשה למיסים על הכנסה	
19	23	24	20	24	25	מזה - הפרשה למיסים בחוץ לארץ	

ב. תנועה במיסים הנדחים:

		הבנק			מאוחד		
(2)(1)2013	(2)(1)2014	2015	(2)(1)2013	(2)(1)2014	2015		
(39)	3	17	(35)	-	15	יצירה והיפוך של הפרשים זמניים	
(37)	-	11	(39)	-	12	שינוי בשיעור המס	
(76)	3	28	(74)	-	27	סך כל התנועה במיסים נדחים	

(1) מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1.ג.1 ו-1.ג.2 לדוחות הכספיים. סוג מחדש.

ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח - המשך

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. התאמה בין סכום המס התיאורטי, שהיה חל אילו הרווח היה מתחייב במס לפי שיעור המס הסטטוטורי, החל בישראל על תאגיד בנקאי לבין ההפרשה למיסים על הרווח, כפי שנזקפה בדוח רווח והפסד:

הבנק			מאוחד			
2013	2014	2015	2013	2014	2015	
36.21%	37.71%	37.58%	36.21%	37.71%	37.58%	שיעור המס הסטטוטורי החל על בנק בישראל
(1)536	(1)578	617	(1)624	(1)669	734	סכום המס על בסיס שיעור המס הסטטוטורי
						מס (חסכון מס) בגין:
(8)	(1)5	(12)	(21)	(1)16	(24)	הכנסות חברות בנות בארץ ⁽²⁾
-	-	-	7	(7)	(1)	הכנסות חברות בנות בחו"ל
-	(2)	-	-	(2)	-	הכנסות פטורות
(1)	-	(1)	(1)	-	(1)	הפרשי תיאום פחת, הפחתות ורווח הון
6	9	34	7	8	34	הוצאות אחרות לא מוכרות
(4)	(1)	(2)	(4)	(1)	(2)	הפרשי עיתוי והפסדים שלא נרשמו בגינם מיסים נדחים
						מיסים בגין שנים קודמות:
4	4	2	4	4	2	סכום נוסף לשלם על חובות בעייתיים
20	2	7	18	1	7	אחרים
(1)37	-	11	(1)39	-	12	שינוי יתרת מיסים נדחים עקב שינוי בשיעור המס
-	-	-	(2)	-	-	הפרשי תיאום נכסים כספיים והפרשים אחרים, נטו
516	586	656	593	657	761	סך כל ההפרשה למיסים על הכנסה

(1) מספרי השוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1 ג.1 ו-1 ג.2 לדוחות הכספיים. בבנק - הכנסות בתאגידי עזר.

ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח - המשך

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ד. ביום 3 בספטמבר 2015 החליטה ועדת הכספים של הכנסת כי שיעור מס ערך מוסף בגין עסקה יבוא טובין ירד מ-18% ל-17% וזאת החל מיום 1 באוקטובר 2015.

ביום 12 בנובמבר 2015 פורסם ברשומות צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכרי"ם ומוסדות כספיים), (תיקון) התשע"ו-2015, אשר מעדכן את שיעור מס שכר ומס רווח החל על מוסדות כספיים, כך שיעמוד על 17% החל מיום 1 באוקטובר 2015.

השפעת הירידה בשיעור מס ערך מוסף כאמור (בתוקף מיום 1 באוקטובר 2015), באה לידי ביטוי בדוחות הכספיים והסתכמה ברישום הוצאה של כ-12 מיליוני שקלים חדשים. ההשפעה נובעת בעיקר מקיטון ביתרת המיסים הנדחים.

השפעת ירידת שיעור מס השכר משפיעה על יתרת ההתחייבות בגין זכויות עובדים ובמקביל על המיסים הנדחים ויתרת הרווח כולל אחר, בסך כך שיתרת הרווח הכולל האחר גדלה בכ-4 מיליוני שקלים חדשים.

ביום 4 בינואר 2016 (לאחר תאריך המאזן), אישרה מליאת הכנסת בקריאה שניה ושלישית את הורדת מס החברות מ-26.5% ל-25% בתוקף מיום 1 בינואר 2016.

השפעת הירידה בשיעור מס חברות כאמור, תבוא לידי ביטוי בדוחות הכספיים לרבעון הראשון של שנת 2016 ותסתכם ברישום הוצאה של כ-30 מיליוני שקלים חדשים. ההשפעה נובעת מקיטון ביתרת המיסים הנדחים.

בעקבות התיקונים האמורים, שונו שיעורי המס הסטטוטורי החלים על תאגידים בנקאיים, והם יעמדו על השיעורים כדלקמן:

שנת המס	שיעור המס הסטטוטורי
2014	37.71%
2015	37.58%
2016 ואילך	35.89%

ה. לבנק שומות סופיות או שנחשבות ככאלה עד וכולל שנת המס 2010.

לבנק הוצאו שומות ניכויים בנושא חבות במס שכר בקשר עם שכר של עובדים מקומיים בסניפי הבנק בחוץ לארץ. בגין השנים 2009-2011. סכום השומות מגיע לכ-15 מיליוני שקלים חדשים כולל ריבית והצמדה. בגין השנים 2009-2010 הוצאו שומות בצו. הבנק חולק על השומות ולפיכך הגיש ערעור לשנים 2009-2010 והשגה לשנת 2011. קיים סיכוי אפשרי שעמדת הבנק לא תתקבל ולפיכך אפשרי שפקיד השומה יוציא שומות דומות לשנים שלאחר מכן.

לבנק יהב שומות מס הכנסה סופיות עד וכולל שנת המס 2010, בהתאם לאישור פקיד השומה. יצוין כי פקיד השומה שלח הודעה נוספת, שעניינה הארכת תקופת ההתיישנות, בעקבות הגשת דוח מתקן לשנת 2010, אך בנק יהב דחה הודעה זו. לדעת היועצים המשפטיים של בנק יהב, לבנק יהב טענות טובות לתמיכת הסתמכותו על הודעת פקיד השומה בדבר סגירת השומות כאמור.

ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח - המשך

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

1. יתרות מיסים נדחים לקבל ועתודה למיסים נדחים

מאוחד		הבנק					
31 בדצמבר		31 בדצמבר					
יתרות		יתרות		שיעור מס ממוצע ב-%		שיעור מס ממוצע ב-%	
2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014
מיסים נדחים בגין:							
477	457	37.2	37.7	432	451	37.2	37.7
116	(109) ⁽⁵⁾	37.2	37.7	97	97	37.2	37.7
287	293 ⁽⁵⁾	37.2	37.7	274	274	37.2	37.7
-	-	37.2	37.7	-	-	37.2	37.7
(1)	3 ⁽⁵⁾	26.5	26.5	(2)	(2)	26.5	26.5
30	50 ⁽⁶⁾	37.2	37.7	30	30	37.2	37.7
(6)	(2)	37.2	37.7	(6)	(3)	37.2	37.7
903	910	37.2	37.7	844	851	37.2	37.7

מיסים נדחים שנכללו -

(1) במיסים נדחים לקבל במסגרת סעיף

929 929⁽⁵⁾ 37.2 37.7 870 870⁽⁵⁾ 37.2 37.7

"נכסים אחרים"

כעתודה למיסים נדחים במסגרת סעיף

(26) (19)⁽⁵⁾ 26.5 26.5 (26) (19)⁽⁵⁾ 26.5 26.5

"התחייבויות אחרות"

903 910 37.2 37.7 844 851 37.2 37.7

מיסים נדחים, נטו

שינויים בסעיף זה בגין הפסד בסך של 10 מיליוני שקלים חדשים הנובעים מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לשווי הוגן (שנה קודמת הפסד בסך של 3 מיליוני שקלים חדשים) נזקפו לסעיף נפרד בהון העצמי.

שינויים בסעיף זה בסך 2 מיליוני שקלים חדשים הנובעים מהפסדים נטו מגידור תזרים מזומנים (שנה קודמת רווח בסך של 8 מיליוני שקלים חדשים) נזקפו לסעיף נפרד בהון העצמי.

מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1 ג.1 ו-2.ג לדוחות הכספיים.

סוג מחדש.

ביאור 9 - רווח למניה רגילה

מאוחד			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)			
2013	2014	2015	
הרווח הנקי בחישוב הרווח למניה:			
רווח בסיסי			
1,083	1,092	1,134	סך הכל רווח נקי המיוחס לבעלי המניות הרגילות של התאגיד הבנקאי
רווח מדולל			
1,083	1,092	1,134	סך הכל רווח נקי המיוחס לבעלי המניות הרגילות של התאגיד הבנקאי
הרווח למניה:			
רווח בסיסי			
4.74	4.74	4.90	סך הכל רווח נקי המיוחס לבעלי המניות הרגילות של התאגיד הבנקאי
רווח מדולל			
4.71	4.71	4.89	סך הכל רווח נקי המיוחס לבעלי המניות הרגילות של התאגיד הבנקאי
ממוצע משוקלל של מספר המניות⁽²⁾⁽¹⁾			
228,260,414	230,281,306	231,342,045	ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימש בחישוב הרווח הבסיסי
229,842,592	231,613,393	232,118,646	ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימש בחישוב הרווח המדולל

(1) ללא 2,500,000 מניות שנרכשו על ידי הבנק ברכישה עצמית. לפרטים, ראה ביאור 24 ד. לדוחות הכספיים.
 הממוצע המשוקלל של מספר המניות הרגילות ששימש בחישוב הרווח המדולל למניה כולל את כמות האופציות הנובעת מעסקאות תשלום מבוסס מניות.
 לפרטים ראה ביאור 23 לדוחות הכספיים.

ביאור 10 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח (ההפסד) הכולל האחר המצטבר, לאחר השפעת מס

רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה							
רווח כולל אחר		התאמות		רווחים נטו		התאמות בגין	
רווח כולל אחר	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	התאמות בגין הטבות לעובדים	התאמות בגין הטבות לעובדים	מגידור תזרים מזומנים	מגידור תזרים מזומנים	התאמות למכירה לפי שווי הוגן	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
רווח כולל אחר	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	סך הכל	מגידור תזרים מזומנים	מגידור תזרים מזומנים	התאמות מתרגום ⁽²⁾	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
-	3	3	-	3	-	-	-
יתרה ליום 1 בינואר 2013							
השפעת האימוץ לראשונה של כלי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים							
(56)	(5)	(61)	(61)	-	-	-	-
יתרה ליום 1 בינואר 2013 לאחר היישום לראשונה של הכללים החדשים							
(56)	(2)	(58)	(61)	3	-	-	-
שינוי נטו במהלך התקופה							
(1)	(2)	(3)	(12)	-	(3)	12	12
יתרה ליום 31 בדצמבר 2013 ⁽¹⁾							
(57)	(4)	(61)	(73)	3	(3)	12	12
שינוי נטו במהלך התקופה							
(15)	(2)	(17)	(29)	15	4	(7)	(7)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2014 ⁽¹⁾							
(72)	(6)	(78)	(102)	18	1	5	5
שינוי נטו במהלך התקופה							
(25)	1	(24)	(2)	(4)	(1)	(17)	(17)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2015							
(97)	(5)	(102)	(104)	14	-	(12)	(12)

(1) מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1 ג.1 לדוחות הכספיים. התאמות מתרגום דוחות כספיים של חברות כלולות שמטבע הפעילות שלהן שונה ממתבע הפעילות של הבנק.

ביאור 10 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר - המשך

ב. השינויים במרכיבי הרווח (ההפסד) הכולל האחר המצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר								
2013 ⁽¹⁾			2014 ⁽¹⁾			2015		
לפני	השפעת	לאחר	לפני	השפעת	לאחר	לפני	השפעת	לאחר
מס	מס	מס	מס	מס	מס	מס	מס	מס
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה: התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן								
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מההתאמות לשווי הוגן (רווחים) הפסדים בגין ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾								
158	(60)	98	100	(38)	62	73	(29)	44
(185)	70	(115)	(110)	41	(69)	(51)	19	(32)
(27)	10	(17)	(10)	3	(7)	22	(10)	12
התאמות מתרגום								
התאמות מתרגום דוחות כספיים ⁽³⁾								
(1)	-	(1)	6	(2)	4	(3)	-	(3)
(1)	-	(1)	6	(2)	4	(3)	-	(3)
גידור תזרים מזומנים								
רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור תזרים מזומנים (רווחים) הפסדים נטו בגין גידור תזרים מזומנים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽⁴⁾								
(1)	1	-	30	(10)	20	5	(2)	3
(5)	1	(4)	(7)	2	(5)	(5)	2	(3)
(6)	2	(4)	23	(8)	15	-	-	-
הטבות לעובדים								
רווח (הפסד) אקטוארי נטו בתקופה הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד								
(7)	3	(4)	(47)	17	(30)	(19)	7	(12)
4	(2)	2	1	-	1	-	-	-
(3)	1	(2)	(46)	17	(29)	(19)	7	(12)
(37)	13	(24)	(27)	10	(17)	-	(3)	(3)
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה								
(1)	-	(1)	3	(1)	2	3	(1)	2
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה								
(38)	13	(25)	(24)	9	(15)	3	(4)	(1)
סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה המיוחס לבעלי מניות הבנק								

- (1) מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1 ג.1 לדוחות הכספיים.
- (2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. לפרטים ראה ביאור 3 א.2. לדוחות הכספיים.
- (3) התאמות מתרגום דוחות כספיים של חברות כלולות שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
- (4) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית. לפרטים ראה ביאור 2 ג. לדוחות הכספיים.

ביאור 11 - מזומנים ופיקדונות בבנקים

ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הבנק		מאוחד		
2014	2015	2014	2015	
20,167	22,776	23,651	28,597	מזומנים ופיקדונות בבנקים מרכזיים
2,258	1,489	3,147	1,892	פיקדונות בבנקים מסחריים
22,425	24,265	26,798	30,489	סך כל המזומנים והפיקדונות בבנקים
				מזה : מזומנים, פיקדונות בבנקים ופיקדונות בבנקים מרכזיים
22,241	24,141	26,189	30,309	לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים

ביאור 12 - ניירות ערך

ליום 31 בדצמבר 2015

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. המאוחד:

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
(1) איגרות חוב המוחזקות לפידיון של ממשלת ישראל				
3,320	3,320	71	-	3,391
3,320	3,320	71	-	3,391
סך כל איגרות החוב המוחזקות לפידיון				
(2) ניירות ערך זמינים למכירה				
איגרות חוב -				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים	רווח כולל אחר מצטבר הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾
של ממשלת ישראל⁽²⁾				
6,246	6,254	20	(28)	6,246
של ממשלות זרות^{(5),(2)}				
1,664	1,673	-	(9)	1,664
של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים				
274	275	-	(1)	274
של אחרים זרים				
21	21	-	-	21
8,205	8,223	20	(38)	8,205
סך כל איגרות החוב הזמינות למכירה				
98	100	-	(2)	98
מניות⁽³⁾				
8,303	8,323	20 ⁽⁴⁾	(40) ⁽⁴⁾	8,303
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה				
(3) ניירות ערך למסחר				
איגרות חוב -				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
של ממשלת ישראל				
222	222	-	-	222
סך כל ניירות הערך למסחר				
222	222	-	-	222
סך כל ניירות הערך				
11,845	11,865	91	(40)	11,916

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים. מזה: ניירות ערך ששועבדו למלווים בסך 588 מיליוני שקלים חדשים. כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני, בסך כ-96 מיליוני שקלים חדשים. כוללים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן". איגרות חוב בעיקר של ממשלת ארצות הברית.

הערות:

- (1) לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות באיגרות חוב - ראה ביאורים 2, 3 א. 2. ו-3. לדוחות הכספיים, לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות במניות - ראה ביאור 3 א. 4. לדוחות הכספיים.
- (2) ההבחנה בין איגרות חוב של ישראל ובין איגרות חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הרשות שהנפיקה את נייר הערך. ראה גם פרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה בנושא חשיפה למדינות זרות.

ביאור 12 - ניירות ערך - המשך

ליום 31 בדצמבר 2014

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. המאוחד - המשך

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
(1) איגרות חוב המוחזקות לפדיון של ממשלת ישראל				
5,261	5,261	78	-	5,339
5,261	5,261	78	-	5,339
סך כל איגרות החוב המוחזקות לפדיון				

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו	רווח כולל אחר מצטבר הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾
(2) ניירות ערך זמינים למכירה איגרות חוב - של ממשלת ישראל⁽²⁾				
7,336	7,328	30	(22)	7,336
115	115	-	-	115
123	122	1	-	123
219	219	-	-	219
1	1	-	-	1
66	66	-	-	66
7,860	7,851	31	(22)	7,860
104	105	-	(1)	104
7,964	7,956	31 ⁽⁴⁾	(23) ⁽⁴⁾	7,964
של בנקים ומוסדות פיננסיים בישראל של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים של אחרים בישראל של אחרים זרים				
סך כל איגרות החוב הזמינות למכירה מניות⁽³⁾				
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה				

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
(3) ניירות ערך למסחר איגרות חוב - של ממשלת ישראל⁽⁷⁾				
1,034	1,042	-	(8)	1,034
1,034	1,042	-	(8) ⁽⁵⁾	1,034
סך כל ניירות הערך למסחר				
14,259	14,259	109	(31)	14,337
סך כל ניירות הערך				

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים. מזה: ניירות ערך ששועבדו למלווים בסך 1,370 מיליוני שקלים חדשים. כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני, בסך כ-102 מיליוני שקלים חדשים. כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן נטו". נזקפו לדוח רווח והפסד.

איגרות חוב של ממשלת ארצות הברית. מזה, ניירות ערך בסך 647 מיליוני שקלים חדשים שסווגו כניירות ערך למסחר משום שהבנק בחר להציג אותם בהתאם לחלופת השווי הוגן בסעיף 20 להוראות הדיווח לציבור, למרות שהם לא נרכשו למטרת מסחר.

הערות:

- (1) לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות באיגרות חוב - ראה ביאורים 2, 3 ו-3א. לדוחות הכספיים, לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות במניות - ראה ביאור 3 א.4 לדוחות הכספיים.
- (2) ההבחנה בין איגרות חוב של ישראל ובין איגרות חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הרשות שהנפיקה את נייר הערך. ראה גם בפרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה בנושא חשיפה למדינות זרות.

ביאור 12 - ניירות ערך - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. המאוחד - המשך

(4) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות הערך הזמינים למכירה הנמצאים בפוזיצית הפסד שטרם מומש:

ליום 31 בדצמבר 2015								
12 חודשים ומעלה				פחות מ-12 חודשים				
הפסדים שטרם מומשו		שווי ⁽¹⁾	הוגן	הפסדים שטרם מומשו		שווי ⁽¹⁾	הוגן	
סך הכל	20%-40%	0%-20%		סך הכל	20%-40%	0%-20%		
איגרות חוב -								
14	2	12	114	14	-	14	1,048	של ממשלת ישראל
-	-	-	-	9	-	9	1,435	של ממשלות זרות
-	-	-	-	1	-	1	78	של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים
2	-	2	2	-	-	-	-	מניות
16	2	14	116	24	-	24	2,561	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

ליום 31 בדצמבר 2014								
12 חודשים ומעלה				פחות מ-12 חודשים				
הפסדים שטרם מומשו		שווי ⁽¹⁾	הוגן	הפסדים שטרם מומשו		שווי ⁽¹⁾	הוגן	
סך הכל	20%-40%	0%-20%		סך הכל	20%-40%	0%-20%		
איגרות חוב -								
6	-	6	466	16	-	16	2,980	של ממשלת ישראל
-	-	-	-	1	-	1	1	מניות
6	-	6	466	17	-	17	2,981	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
 (2) לבנק אין ניירות ערך בפוזיציות הפסד שטרם הוכר.

(5) ניירות ערך מגובי נכסים ומגובי משכנתאות

לימים 31 בדצמבר 2015 ו-2014 לא קיימת יתרת ניירות ערך מגובי נכסים או מגובי משכנתאות.

ביאור 12 - ניירות ערך - המשך

ליום 31 בדצמבר 2015

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. הבנק

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
(1) איגרות חוב המוחזקות לפידיון				
3,320	3,320	71	-	3,391
של ממשלת ישראל				
3,320	3,320	71	-	3,391
סך כל אגרות החוב המוחזקות לפידיון				

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו	רווח כולל אחר מצטבר הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾
(2) ניירות ערך זמינים למכירה				
איגרות חוב -				
6,215	6,223	16	(24)	6,215
של ממשלת ישראל ⁽²⁾				
1,664	1,673	-	(9)	1,664
של ממשלות זרות ^{(5),(2)}				
274	275	-	(1)	274
של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים				
11	11	-	-	11
של אחרים זרים				
8,164	8,182	16	(34)	8,164
סך כל איגרות החוב הזמינות למכירה				
98	100	-	(2)	98
מניות ⁽³⁾				
8,262	8,282	16 ⁽⁴⁾	(36) ⁽⁴⁾	8,262
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה				

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
(3) ניירות ערך למסחר				
איגרות חוב -				
222	222	-	-	222
של ממשלת ישראל				
222	222	-	-	222
סך כל ניירות הערך למסחר				
11,804	11,824	87	(36)	11,875
סך כל ניירות הערך				

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים. מזה: ניירות ערך ששוועדו למלווים בסך 588 מיליוני שקלים חדשים.
 כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות בניכוי הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני, בסך כ-96 מיליוני שקלים חדשים. כוללים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
 איגרות חוב של ממשלת ארצות הברית.

הערות:

- (1) לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה ביאורים 2, 3 ו-3. לדוחות הכספיים, לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות במניות - ראה ביאור 3 א.4 לדוחות הכספיים.
- (2) ההבחנה בין איגרות חוב של ישראל ובין איגרות חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הרשות שהנפיקה את נייר הערך. ראה גם בפרק סקירת הסיכונים בדוח הדירקטוריון וההנהלה בנושא חשיפה למדינות זרות.

ביאור 12 - ניירות ערך - המשך

ליום 31 בדצמבר 2014

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. הבנק - המשך

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
(1) איגרות חוב המוחזקות לפידיון				
3,410	3,410	18	-	3,428
של ממשלת ישראל				
3,410	3,410	18	-	3,428
סך כל אגרות החוב המוחזקות לפידיון				
(2) ניירות ערך זמינים למכירה				
איגרות חוב -				
7,116	7,105	30	(19)	7,116
של ממשלת ישראל ⁽²⁾				
115	115	-	-	115
של ממשלות זרות ⁽⁶⁾⁽²⁾				
218	218	-	-	218
של מוסדות פיננסיים זרים				
56	56	-	-	56
של אחרים זרים				
7,505	7,494	30	(19)	7,505
סך כל איגרות החוב הזמינות למכירה				
104	105	-	(1)	104
מניות ⁽³⁾				
7,609	7,599	30	(20)	7,609
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה				
(3) ניירות ערך למסחר				
איגרות חוב -				
1,034	1,042	-	(8)	1,034
של ממשלת ישראל ⁽⁷⁾				
1,034	1,042	-	(8)	1,034
סך כל ניירות הערך למסחר				
12,053	12,051	48	(28)	12,071
סך כל ניירות הערך				

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים. מזה: ניירות ערך ששועבדו למלווים בסך 1,370 מיליוני שקלים חדשים.

כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני, בסך כ-102 מיליוני שקלים חדשים. כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן נטו".

נזקפו לדוח רווח והפסד.

איגרות חוב של ממשלת ארצות הברית.

מזה, ניירות ערך בסך 647 מיליוני שקלים חדשים שסווגו כניירות ערך למסחר משום שהבנק בחר להציג אותם בהתאם לחלופת השווי הוגן בסעיף 20 להוראות הדיווח לציבור, למרות שהם לא נרכשו למטרת מסחר.

הערות:

(1) לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות באגרות חוב - ראה ביאורים 2, ד, 3 א. ו-3 ב. לדוחות הכספיים, לפרטים בדבר הפעילות בהשקעות במניות - ראה ביאור 3 א. 4 לדוחות הכספיים.

(2) ההבחנה בין איגרות חוב של ישראל ובין איגרות חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הרשות שהנפיקה את נייר הערך. ראה גם בפרק סקירת הסיכונים בדוח הדייקטוריון וההנהלה בנושא חשיפה למדינות זרות.

ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. חובות⁽¹⁾ אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי

המאוחד

31 בדצמבר 2015						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל לציבור	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾						
33,850	3,412	30,438	758	24	29,656	שנבדקו על בסיס פרטני
130,166	-	130,166	15,741	105,922	8,503	שנבדקו על בסיס קבוצתי
106,465	-	106,465	-	105,419	1,046	מזה: לפי עומק הפיגור
164,016	3,412	160,604	16,499 ⁽²⁾	105,946	38,159	סך הכל חובות
מזה:						
229	-	229	54	-	175	חובות פגומים בארגון מחדש
588	-	588	27	24	537	חובות פגומים אחרים
817	-	817	81	24	712	סך הכל חובות פגומים
1,012	-	1,012	17	957	38	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
388	-	388	92	-	296	חובות בעייתיים אחרים
2,217	-	2,217	190	981	1,046	סך הכל חובות בעייתיים
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾						
542	3	539	22	1	516	שנבדקו על בסיס פרטני
861	-	861	164	613	84	שנבדקו על בסיס קבוצתי
617	-	617	-	613	4	מזה: הפרשה לפי עומק הפיגור ⁽³⁾
1,403	3	1,400	186	614	600	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי
129	-	129	10	1	118	מזה: בגין חובות פגומים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
 כולל הלוואה לכל מטרה במשכון דירת מגורים בסך 5,421 מיליוני שקלים חדשים.
 כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של 368 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. חובות⁽¹⁾ אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי - המשך

המאוחד

31 בדצמבר 2014 ⁽⁴⁾					
מסחרי	לדיר	פרטי אחר	סך הכל לציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾					
29,514	3	641	30,158	4,691	34,849
שנבדקו על בסיס פרטני					
8,129	96,239	14,386	118,754	-	118,754
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
1,195	95,513	-	96,708	-	96,708
מזה: לפי עומק פיגור					
37,643	96,242 ⁽²⁾	15,027	148,912	4,691	153,603
סך הכל חובות					
מזה:					
367	-	58	425	-	425
חובות פגומים בארגון מחדש					
338	3	15	356	-	356
חובות פגומים אחרים					
705	3	73	781	-	781
סך הכל חובות פגומים					
35	945	21	1,001	-	1,001
חובות בפיגור 90 ימים או יותר					
187	-	84	271	-	271
חובות בעייתיים אחרים					
927	948	178	2,053	-	2,053
סך הכל חובות בעייתיים					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾					
464	-	22	486	5	491
שנבדקו על בסיס פרטני					
76	624	157	857	-	857
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
6	624	-	630	-	630
מזה: הפרשה לפי עומק הפיגור ⁽³⁾					
540	624	179	1,343	5	1,348
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					
125	-	8	133	-	133
מזה: בגין חובות פגומים					

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
 כולל הלוואה לכל מטרה במשכון דירת מגורים בסך 5,313 מיליוני שקלים חדשים.
 כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 339 מיליוני שקלים חדשים.
 סוג מחדש.

ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. חובות⁽¹⁾ אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי - המשך

הבנק

31 בדצמבר 2015						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל לציבור	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾						
33,055	2,873	30,182	502	24	29,656	שנבדקו על בסיס פרטני
122,144	-	122,144	7,761	105,880	8,503	שנבדקו על בסיס קבוצתי
106,423	-	106,423	-	105,377	1,046	מזה: לפי עומק פיגור
155,199	2,873	152,326	8,263	105,904 ⁽²⁾	38,159	סך הכל חובות
מזה:						
192	-	192	17	-	175	חובות פגומים בארגון מחדש
588	-	588	27	24	537	חובות פגומים אחרים
780	-	780	44	24	712	סך הכל חובות פגומים
1,009	-	1,009	14	957	38	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
346	-	346	50	-	296	חובות בעייתיים אחרים
2,135	-	2,135	108	981	1,046	סך הכל חובות בעייתיים
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾						
539	3	536	19	1	516	שנבדקו על בסיס פרטני
812	-	812	115	613	84	שנבדקו על בסיס קבוצתי
617	-	617	-	613	4	מזה: הפרשה לפי עומק הפיגור ⁽³⁾
1,351	3	1,348	134	614	600	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי
129	-	129	10	1	118	מזה: בגין חובות פגומים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

כולל הלוואה לכל מטרה במשכון דירת מגורים בסך של כ-5,421 מיליוני שקלים חדשים.

כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 368 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. חובות⁽¹⁾ אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי - המשך

הבנק

31 בדצמבר 2014 ⁽⁴⁾						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל לציבור	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
						יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾
33,545	3,672	29,873	356	3	29,514	שנבדקו על בסיס פרטני
111,363	-	111,392	7,053	96,210	8,129	שנבדקו על בסיס קבוצתי
96,724	-	96,724	-	95,529	1,195	מזה: לפי עומק פיגור
144,908	3,672	141,265	7,409	96,213 ⁽²⁾	37,643	סך הכל חובות
						מזה:
386	-	386	19	-	367	חובות פגומים בארגון מחדש
356	-	356	15	3	338	חובות פגומים אחרים
742	-	742	34	3	705	סך הכל חובות פגומים
997	-	997	17	945	35	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
228	-	228	41	-	187	חובות בעייתיים אחרים
1,967	-	1,967	92	948	927	סך הכל חובות בעייתיים
						הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾
489	5	484	20	-	464	שנבדקו על בסיס פרטני
809	-	809	109	624	76	שנבדקו על בסיס קבוצתי
630	-	630	-	624	6	מזה: הפרשה לפי עומק הפיגור ⁽³⁾
1,298	5	1,293	129	624	540	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי
133	-	133	8	-	125	מזה: בגין חובות פגומים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

כולל הלוואה לכל מטרה במשכון דירת מגורים בסך 5,313 מיליוני שקלים חדשים.

כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 339 מיליוני שקלים חדשים סווג מחדש.

ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

מאוחד

31 בדצמבר 2015						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל לציבור	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
1,450	5	1,445	189	624	632	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
211	(2)	213	55	9	149	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(345)	-	(345)	(114)	(20)	(211)	מחיקות חשבונאיות
193	-	193	65	1	127	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(152)	-	(152)	(49)	(19)	(84)	מחיקות חשבונאיות, נטו
1,509	3	1,506	195	614	697	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
106	-	106	9	-	97	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
31 בדצמבר 2014						
1,428	10	1,418	148	⁽²⁾ 640	⁽²⁾ 630	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
173	(9)	182	93	6	83	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(365)	-	(365)	(123)	(22)	(220)	מחיקות חשבונאיות
214	4	210	71	-	139	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(151)	4	(155)	(52)	(22)	(81)	מחיקות חשבונאיות, נטו
1,450	5	1,445	189	624	632	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
102	-	102	10	-	92	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
31 בדצמבר 2013						
1,705	10	1,695	154	⁽²⁾ 815	⁽²⁾ 726	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
288	-	288	57	190	41	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(755)	-	(755)	(142)	⁽¹⁾ (365)	(248)	מחיקות חשבונאיות
190	-	190	79	-	111	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(565)	-	(565)	(63)	(365)	(137)	מחיקות חשבונאיות, נטו
1,428	10	1,418	148	640	630	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
103	-	103	11	-	92	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

(1) מחיקה של הלוואות לדיור מופרשות במלואן בסכום של 281 מיליוני שקלים חדשים. סווג מחדש.

ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי - המשך

הבנק

31 בדצמבר 2015						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל לציבור	פרטי אחר	לדיור	מסחרי	
1,399	5	1,394	138	624	632	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
200	(2)	202	44	9	149	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(322)	-	(322)	(91)	(20)	(211)	מחיקות חשבונאיות
179	-	179	51	1	127	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(143)	-	(143)	(40)	(19)	(84)	מחיקות חשבונאיות, נטו
1,456	3	1,453	142	614	697	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
105	-	105	8	-	97	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
31 בדצמבר 2014						
1,397	8	1,389	119	⁽²⁾ 640	⁽²⁾ 630	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
150	(7)	157	68	6	83	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(347)	-	(347)	(105)	(22)	(220)	מחיקות חשבונאיות
199	4	195	56	-	139	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(148)	4	(152)	(49)	(22)	(81)	מחיקות חשבונאיות, נטו
1,399	5	1,394	138	624	632	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
101	-	101	9	-	92	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
31 בדצמבר 2013						
1,672	8	1,664	123	⁽²⁾ 815	⁽²⁾ 726	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
283	-	283	52	190	41	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(734)	-	(734)	(121)	⁽¹⁾ (365)	(248)	מחיקות חשבונאיות
176	-	176	65	-	111	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(558)	-	(558)	(56)	(365)	(137)	מחיקות חשבונאיות, נטו
1,397	8	1,389	119	640	630	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
102	-	102	10	-	92	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

(1) מחיקה של הלוואות לדיור מופרשות במלואן בסכום של 281 מיליוני שקלים חדשים. סוג מחדש.

ביאור 14 - אשראי לממשלות

ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הבנק		מאוחד		
2014	2015	2014	2015	
-	-	-	-	אשראי לממשלת ישראל
307	316	307	316	אשראי לממשלות זרות
307	316	307	316	סך כל האשראי לממשלות

ביאור 15 - השקעות בחברות מוחזקות ופרטים על חברות אלו

ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. המאוחד

2014		2015				
סך הכל	חברות מאוחדות ⁽¹⁾	חברות כלולות	סך הכל	חברות מאוחדות ⁽¹⁾	חברות כלולות	
17	-	17	1	-	1	השקעות במניות לפי שיטת השווי המאזני
35	-	35	35	-	35	כתבי התחייבות נדחים ושטרי הון
52	-	52	36	-	36	סך כל ההשקעות
מזה:						
(14)	-	(14)	(14)	-	(14)	הפסדים שנצברו ממועד הרכישה
סעיפים שנצברו בהון העצמי ממועד הרכישה:						
1	-	1	(1)	-	(1)	התאמות מתרגום דוחות כספיים
פרטים בדבר מוניטין:						
140	140	-	140	140	-	הסכום המקורי
87	87	-	87	87	-	יתרה

(1) יתרות מוניטין בגין חברות מאוחדות נכללות במאזן הבנק בסעיף "נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין".

ביאור 15 - השקעות בחברות מוחזקות ופרטים על חברות אלו - המשך

ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. הבנק

2014		2015				
חברות מאוחדות ⁽²⁾⁽¹⁾	חברות כלולות	חברות מאוחדות ⁽¹⁾	חברות כלולות	חברות מאוחדות	חברות כלולות	
סך הכל		סך הכל				
1,945	1,928	17	2,074	2,073	1	השקעות במניות לפי שיטת השווי המאזני
566	531	35	585	550	35	כתבי התחייבות נדחים ושטרי הון
2,511	2,459	52	2,659	2,623	36	סך כל ההשקעות
מזה:						
1,059	1,073	(14)	1,203	1,217	(14)	רווחים (הפסדים) שנצברו ממועד הרכישה
סעיפים שנצברו בהון העצמי ממועד הרכישה:						
1	-	1	(1)	-	(1)	התאמות מתרגום דוחות כספיים
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה						
(1)	(1)	-	-	-	-	לפי שווי הוגן, נטו
(5)	(5)	-	(5)	(5)	-	שינויים ברווח כולל אחר בגין הטבות לעובדים, נטו
פרטים בדבר מוניטין:						
140	140	-	140	140	-	הסכום המקורי
87	87	-	87	87	-	יתרה

חלק התאגיד הבנקאי ברווחים (הפסדים) של חברות מוחזקות:

בנק			מאוחד			
2013	2014	2015	2013	2014	2015	
173	196	218	(4)	5	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים (הפסדים) של חברות מוחזקות, לפני השפעת המס הפרשה למיסים:
(54)	(53)	(70)	-	-	-	מיסים שוטפים
(1)	1	1	-	-	-	מיסים נדחים
(55)	(52)	(69)	-	-	-	סך כל הפרשה למיסים
118	144	149	(4)	5	-	חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים (הפסדים) של חברות מוחזקות, לאחר השפעת המס ⁽³⁾

(1) כולל מוניטין.

(2) מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ראה ביאור 1 ג.1 לדוחות הכספיים.

(3) לא קיימים הפסדים ו/או ביטול הפסדים מירידת ערך של חברות מוחזקות.

ביאור 15 - השקעות בחברות מוחזקות ופרטים על חברות אלו - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

חלק בהון המקנה
זכויות לקבלת רווחים

חלק בזכויות ההצבעה

פרטים על החברה

ליום 31 בדצמבר

2014 2015 2014 2015

ג. פרטים על חברות מוחזקות עיקריות⁽²⁾

(1) חברות מאוחדות

50%	50%	50%	50%	בנק	בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ ⁽³⁾
100%	100%	100%	100%	סוכנות ביטוח	טפחות סוכנות לביטוח (1989) בע"מ
100%	100%	100%	100%	חברה להחזקות בינלאומיות	מזרחי חברה להחזקות בינלאומיות בע"מ (ב.ו.הולנד) ⁽⁴⁾
100%	100%	100%	100%	ניהול תיקי ניירות ערך	אתגר חברה לניהול תיקי השקעות מקבוצת מזרחי טפחות בע"מ
100%	100%	100%	100%	חברה להנפקות	מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ
100%	100%	100%	100%	חברה לנאמנות	מזרחי טפחות חברה לנאמנות בע"מ

(2) חברות כלולות

20%	20%	20%	20%	מקרקעין לבנייה	פסגות ירושלים בע"מ (להלן - פסגות)
19.99%	19.99%	19.99%	19.99%	חברה לחיתום	רוסאריו קפיטל בע"מ (להלן רוסאריו)
-	-	20%	20%	מתן אשראי	קרן מוסטאנג מזנין שותפות מוגבלת
-	-	20%	20%	מתן אשראי	קרן פלוס טכנולוגיות

(3) חברה מאוחדת עיקרית של חברה שאוחדה של מזרחי

להחזקות בינלאומיות בע"מ (ב.ו.הולנד)

100%	100%	100%	100%	בנק מסחרי	יוניטד מזרחי בנק (שוויץ) לימיטד ⁽⁶⁾
------	------	------	------	-----------	--

(1) כולל שטרי הון.

ברשימה הנ"ל לא נכללו חברות בבעלות ובשליטה מלאה שהן חברות נכסים המשמשים את הבנק, או חברות המספקות שירותים לבנק ושנססיהן, התחייבויותיהן ותוצאות פעילותן נכללים בדוח הכספי של הבנק.

יתרת המוניטין בגין רכישת בנק יהב נכללת במאזן המאוחד בסעיף "נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין" ובמאזן הבנק בסעיף "השקעות בחברות מוחזקות".

החברה הינה חברה הרשומה בהולנד, באשר לחברה מאוחדת של החברה, ראה סעיף ג.3.

כולל רווח עקב פירות של השקל ביחס לשער החליפין של מטבעות חוץ בסך של כ-1 מיליון שקלים חדשים בשנת 2015 (2014 רווח של כ-14 מיליון שקלים חדשים).

יוניטד מזרחי בנק (שוויץ) לימיטד הינו בנק מסחרי הרשום בשוויץ. ההשקעה מוצגת בדוחות הבנק כשלוחה שמתבע הפעילות שלה זה למטבע הפעילות של הבנק.

לתיסוף של השקל ביחס לשער החליפין של הפרנק השוויצרי לא היתה השפעה על הרווח בשנת 2015.

שיעור ההשתתפות במקרה של הפסדים הוא 27%.

לרבות, יתרת מוניטין הכלולה במאזן המאוחד בסעיף "נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין".

מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ראה ביאור 1 ג.1 לדוחות הכספיים.

לרבות התאמות מתרגום דוחות כספיים, התאמות בגין הצגת ניירות ערך מסויימים של חברות מוחזקות לפי שווי הוגן ושינויים ברווח כולל אחר בגין הטבות לעובדים.

סעיפים אחרים שנצברו בהון העצמי ⁽¹¹⁾		דיבידנד שנרשם		תרומה לרווח הנקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי		השקעות הוניות אחרות ⁽¹⁾		יתרת מוניטין ⁽³⁾		השקעה במניות לפי שווי מאזני ⁽⁹⁾	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						ליום 31 בדצמבר	
2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015
(3) ⁽¹⁰⁾	-	-	-	31	60	531	550	69	69	577 ⁽¹⁰⁾	637
-	-	-	-	72	68	-	-	-	-	748	816
-	-	-	-	17 ⁽⁵⁾	3 ⁽⁵⁾	-	-	-	-	326	329
-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	26	27
-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	42	43
-	-	-	-	9	11	-	-	-	-	33	44
-	-	-	-	-	-	35	35	-	-	(16)	(16)
-	-	(1)	-	1	-	-	-	-	-	2	2
3	(2)	-	-	4	1	-	-	-	-	25	13
1	-	-	-	-	(1)	-	-	-	-	6	2
				6 ⁽⁷⁾	3 ⁽⁷⁾	-	-	-	-	224	227

ביאור 15 - השקעות בחברות מוחזקות ופרטים על חברות אלו - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ד. יתרת מוניטין בגין חברות מאוחדות: (1)(2)

31 בדצמבר 2015			
יתרה מופחתת	הפחתה נצברת	עלות	
87	53	140	המאוחד
87	53	140	הבנק

(1) יתרת המוניטין כוללת גם מוניטין בגין רכישת טפחות בנק משכנתאות לישראל בע"מ שיתרתו המופחתת ליום 31 בדצמבר 2015 מסתכמת בכ-14 מיליוני שקלים חדשים (בדומה ליתרתו המופחתת ביום 31 בדצמבר 2014 וביום 31 בדצמבר 2013), ובגין רכישת בנק אדנים למשכנתאות בע"מ שיתרתו המופחתת ליום 31 בדצמבר 2015 מסתכמת בכ-4 מיליוני שקלים חדשים (בדומה ליתרתו המופחתת ביום 31 בדצמבר 2014 וביום 31 בדצמבר 2013).
 יתרות מוניטין בגין חברות מאוחדות נכללות במאזן המאוחד בסעיף "נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין" ובמאזן הבנק בסעיף "השקעות בחברות מוחזקות".

ביאור 16 - בניינים וציוד

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

מאחד				הבנק			
בניינים ומקרקעין (לרבות התקנות ושיפורים)				בניינים ומקרקעין (לרבות התקנות ושיפורים)			
עלויות		צידוד, ריהוט וכלי רכב		עלויות		צידוד, ריהוט וכלי רכב	
סך הכל	תוכנה	עלויות	תוכנה	סך הכל	תוכנה	עלויות	תוכנה

א. ההרכב

עלות הנכסים

31 בדצמבר 2013	999	1,523	1,274 ⁽¹⁾	3,796	1,312	814	1,239 ⁽¹⁾	3,365
תוספות	72	69	155 ⁽¹⁾	296	64	66	112 ⁽¹⁾	242
גריעות	(7)	(31)	-	(38)	(31)	(6)	-	(37)
עלות נכסים ל-31 בדצמבר 2014	1,064	1,561	1,429 ⁽¹⁾	4,054	1,345	874	1,351 ⁽¹⁾	3,570
תוספות	48	28	179	255	22	36	117	175
גריעות	-	(56)	-	(56)	(56)	-	-	(56)
עלות נכסים ל-31 בדצמבר 2015	1,112	1,533	1,608	4,253	1,311	910	1,468	3,689

פחת והפסדים מירידת ערך

נצבר ל-31 בדצמבר 2013	732	597	931 ⁽¹⁾	2,260	502	577	908	1,987
פחת	62	37	127 ⁽¹⁾	226	25	53	122 ⁽¹⁾	200
ירידת ערך	-	-	20 ⁽¹⁾	20	-	-	20 ⁽¹⁾	20
גריעות	(5)	(17)	-	(22)	(17)	(4)	-	(21)
נצבר ל-31 בדצמבר 2014	789	617	1,078 ⁽¹⁾	2,484	510	626	1,050 ⁽¹⁾	2,186
פחת	65	38	120	223	27	56	113	196
ירידת ערך	-	-	-	-	-	-	-	-
גריעות	-	(37)	-	(37)	(37)	-	-	(37)
פחת נצבר ל-31 בדצמבר 2015	854	618	1,198	2,670	500	682	1,163	2,345

הערך בספרים:

ל-31 בדצמבר 2015 ⁽²⁾	258	915	410	1,583	811	228	305	1,344
ל-31 בדצמבר 2014 ⁽²⁾	275	944	351 ⁽¹⁾	1,570	835	248	301 ⁽¹⁾	1,384
ל-31 בדצמבר 2013 ⁽²⁾	267	926	343 ⁽¹⁾	1,536	810	237	331 ⁽¹⁾	1,378

שיעור פחת ממוצע משוקלל ליום 31 בדצמבר 2015	4.2%	13.6%	24.6%	3.5%	12.1%	24.5%
שיעור פחת ממוצע משוקלל ליום 31 בדצמבר 2014	4.0%	13.8%	24.2% ⁽¹⁾	3.0%	12.2%	24.6% ⁽¹⁾

- (1) מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה ראה ביאור 2.ג.1 לדוחות הכספיים.
 (2) כולל עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2015 של עלויות פיתוח עצמי של תוכנות מחשב שהונו, בסך של כ-206 מיליוני שקלים חדשים במאחד ו-178 מיליוני שקלים חדשים בבנק (31 בדצמבר 2014)⁽¹⁾. 205 מיליוני שקלים חדשים במאחד ו-195 מיליוני שקלים חדשים בבנק ול-31 בדצמבר 2013 - 223 מיליוני שקלים חדשים בבנק ובמאחד).

ביאור 16 - בניינים וציוד - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. פרטים נוספים

להלן שיעורי הפחתה:

בניינים	2%-4%
שיפורים במושכר	10%
ציוד משרדי וריהוט	6%-25%
כלי רכב	15%-20%
מחשוב, זכויות שימוש ועלויות תוכנה	20%-33%

הבנק		מאוחד	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2014	2015	2014	2015

ג. נכסים שאינם בשימוש הקבוצה (יתרה להפחתה):

שאינם מיועדים למכירה	48	43	48	43
מזה - מושכרים לאחרים	48	43	48	43
מיועדים למכירה ⁽¹⁾	5	8	5	8

(1) בנוסף, קיימים נכסים בשימוש הקבוצה המיועדים למכירה ליום 31 בדצמבר 2015 בסך של 31 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2014 - 7 מיליוני שקלים חדשים).

הבנק		מאוחד		מועדי סיום
31 בדצמבר		31 בדצמבר		תקופת החכירה
2014	2015	2014	2015	(בשנים)

ד. זכויות חכירה בבניינים (יתרה להפחתה)

חכירה מהוונת	73	69	73	69	4-57
חכירה בלתי מהוונת	28	28	28	28	0-8

ה. סעיף זה כולל, בין היתר, התקנות, זכויות במושכר ותשלומים על חשבון. חלק מהבניינים וזכויות החכירה בסך כ-322 מיליוני שקלים חדשים במאוחד ו-298 מיליוני שקלים חדשים בבנק (ליום 31 בדצמבר 2014 כ-328 מיליוני שקלים חדשים במאוחד ו-303 מיליוני שקלים חדשים בבנק) אשר טרם נרשמו בלשכת רישום המקרקעין על שם הבנק או החברות המאוחדות שלו, בעיקר בשל עיכוב בפעולות איחוד שטחים, או שהזכויות בתהליכי רישום.

ו. ליום 31 בדצמבר 2015 לקבוצת הבנק קיימת התחייבות לרכישת בניינים ושיפוצים בסך 3 מיליוני שקלים חדשים (31 בדצמבר 2014 - 6 מיליוני שקלים חדשים).

ביאור 17 - נכסים אחרים

ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הבנק		מאוחד		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2014	2015	2014	2015	
⁽²⁾ 870	870	⁽²⁾ 929	929	מיסים נדחים לקבל, נטו ⁽¹⁾
137	56	186	112	עודף מקדמות ששולמו למס הכנסה על העתודות השוטפות
43	51	105	111	הכנסות לקבל
914	823	942	848	חייבים אחרים ויתרות חובה
⁽²⁾ 1,964	1,800	⁽²⁾ 2,162	2,000	סך כל הנכסים האחרים

(1) ראה ביאור 8 לדוחות הכספיים.

מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1 ג.1 ו-2.ג.2 לדוחות הכספיים.

ביאור 18 - פיקדונות הציבור

ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. סוגי פיקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

הבנק		מאוחד		
2014	2015	2014	2015	
בישראל				
לפי דרישה				
17,176	26,325	22,540	33,973	אינם נושאים ריבית
4,690	4,947	5,933	7,117	נושאים ריבית
21,866	31,272	28,473	41,090	סך הכל לפי דרישה
126,403	129,382	119,751	117,271	לזמן קצוב
148,269	160,654	148,224	158,361	סך הכל פיקדונות בישראל ⁽¹⁾

		מחוץ לישראל		
		לפי דרישה		
682	556	682	556	אינם נושאים ריבית
6	7	6	7	נושאים ריבית
688	563	688	563	סך הכל לפי דרישה
2,877	2,991	3,467	3,456	לזמן קצוב
3,565	3,554	4,155	4,019	סך הכל פיקדונות מחוץ לישראל
151,834	164,208	152,379	162,380	סך כל פיקדונות הציבור

(1) מזה:

53,276	57,228	70,707	76,291	פיקדונות של אנשים פרטיים
44,010	37,523	44,010	37,523	פיקדונות של גופים מוסדיים
50,983	65,903	33,507	44,547	פיקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל

מאוחד		
2014	2015	
		תקרת הפיקדון
50,887	55,171	עד 1
31,119	34,787	מעל 1 עד 10
15,522	17,311	מעל 10 עד 100
15,511	16,776	מעל 100 עד 500
39,340	38,335	מעל 500
152,379	162,380	סך הכל

ביאור 19 - פיקדונות מבנקים
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הבנק		מאוחד		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2014	2015	2014	2015	
בישראל				
בנקים מסחריים:				
79	137	75	117	פיקדונות לפי דרישה
8,083	9,212	1,001	786	פיקדונות לזמן קצוב
168	253	168	253	קיבולים
מחוץ לישראל				
בנקים מסחריים:				
-	-	2	9	פיקדונות לפי דרישה
3	-	12	1	פיקדונות לזמן קצוב
8,333	9,602	1,258	1,166	סך כל הפיקדונות מבנקים

ביאור 20 - איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הבנק		מאוחד		שיעור תשואה פנימי ⁽²⁾	משך חיים ממוצע בשנים ⁽¹⁾
2015	2014	2015	2014		
-	-	2,376	4,883	2.35%	5.56
-	100	-	100	3.52%	6.36
-	-	11,871	13,173	0.93%	2.84
3,777	3,027	6,333	5,563	4.65%	4.68
3,777	3,127	20,580	23,719	2.41%	4.44

איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים שאינם ניתנים להמרה במניות:

במטבע ישראלי לא צמוד

-	-	2,376	4,883	2.35%	5.56	איגרות חוב
-	100	-	100	3.52%	6.36	כתבי התחייבות נדחים ⁽³⁾

במטבע ישראלי צמוד למדד

-	-	11,871	13,173	0.93%	2.84	איגרות חוב
3,777	3,027	6,333	5,563	4.65%	4.68	כתבי התחייבות נדחים ⁽³⁾

3,777	3,127	20,580	23,719	2.41%	4.44	סך הכל איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
-------	-------	--------	--------	-------	------	--

(1) משך חיים ממוצע הינו, ממוצע תקופות התשלומים משוקללות בתזרים המהוון לפי שיעור התשואה הפנימי. שיעור תשואה פנימי הינו, שיעור ריבית המנכה את זרם התשלומים הצפוי אל היתרה המאזנית הכלולה בדוח הכספי. בזמן פירוק, עומדים לפירעון לאחר יתר ההתחייבויות, כתבי ההתחייבות הנדחים שהונפקו על ידי הבנק שנכללים בסעיף זה.

א. ביום 30 באוקטובר 2006 אישר דירקטוריון הבנק הנפקה של שטרי הון נדחים (סדרה א') של הבנק אשר ייחשבו למכשירי הון מורכבים ("הון משני עליון"), כהגדרת המונח בהוראה 311 להוראות ניהול בנקאי תקין, ובהתאם לאישור שהתקבל מהמפקח על הבנקים ביום 12 בנובמבר 2006, וזאת בהיקף של עד 500 מיליוני שקלים חדשים. שטרי הון נדחים הינם תעודות התחייבות, אשר בקרות אירועים מסוימים המוגדרים מראש בתנאיהם, יומרו, בדרך של המרה כפויה ועל פי נוסחה מוגדרת מראש, למניות של הבנק. ביום 15 בנובמבר 2006 קבעה מעלות החברה הישראלית לדירוג ניירות ערך בע"מ, דירוג של AA- לשטרי ההון הנדחים שהונפקו. הדירוג של שטרי ההון הנדחים בהנפקה זו מתבסס על הדירוג של איגרות החוב של הבנק לרבות כתבי התחייבות נדחים, בשינויים המתחייבים מתנאי שטרי ההון הנדחים.

ביום 15 בספטמבר 2009 חתם הבנק עם הנאמן לשטרי ההון הנדחים (סדרה א') של הבנק על תוספת מתקנת לשטר הנאמנות מיום 16 בנובמבר 2006, שתחולתה ממועד החתימה ("התיקון"). בהתאם לתיקון, יימחק משטר ההון הסעיף הקובע כי תשלום הריבית למחזיקי שטרי ההון יושעה, בין היתר, במקרה בו "בתקופה של ששה רבעונים רצופים, אשר הדוח הכספי בגין האחרון שבהם התפרסם טרם המועד הקבוע לתשלום הריבית, לא דיווח הבנק על רווח נקי מצטבר" (כלומר - אם הסיכום הפשוט של הסכומים הרבעוניים של רווח נקי או של הפסד שהוצגו בדוחותיו הכספיים של הבנק, בגין שישה רבעונים רצופים, הינו שלילי).

ביום 21 בינואר 2016 קבעה מעלות כי דירוג מכשירי ההון המורכבים הוא A+^{il}. יתרת שטרי ההון הנדחים (סדרה א') ליום 31 בדצמבר 2015 הסתכמה ב-1,964 מיליוני שקלים חדשים, ערך נקוב בסך 1,702 מיליוני שקלים חדשים תמורת כ-1,644 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 20 - איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים - המשך

ב. מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ (להלן: "החברה"), חברה בשליטה ובבעלות מלאים של הבנק, הנפיקה לציבור במסגרת תשקיפים, איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים צמודים למדד המחירים לצרכן, בערך נקוב של 12,847 מיליוני שקלים חדשים וכן איגרות חוב שאינן צמודות בערך נקוב של 4,791 מיליוני שקלים חדשים, נכון ליום 31 בדצמבר 2015, והפקידה את תמורת ההנפקה בבנק למטרת הפעילות העסקית השוטפת שלו.

להבטחת קיום התחייבויותיה של החברה בגין חלק מאיגרות החוב וכתבי ההתחייבות הנדחים האמורים (בסך של 200 מיליוני שקלים חדשים), התחייבה החברה להמחות לטובת הנאמן של ניירות הערך המונפקים את כל זכויותיה בכל אחד מהפיקדונות שהופקדו על ידה בבנק, תמורת ניירות הערך שהוצעו על פי התשקיף.

במהלך שנת 2015 הנפיקה החברה איגרות חוב נוספות מסדרה 37 בסך של כ-820 מיליוני שקלים חדשים ערך נקוב, תמורת כ-845 מיליוני שקלים חדשים וכן הנפיקה איגרות חוב חדשות מסדרות 39, 40, 41, ו-42 בסך של 3,150, 752, 1,977 ו-351 מיליוני שקלים חדשים בהתאמה, תמורת כ-3,150, 752, 1,987 ו-351 מיליוני שקלים חדשים ובסך הכל הנפיקה החברה 7,050 מיליוני שקלים חדשים ערך נקוב תמורת 7,085 מיליוני שקלים חדשים.

ג. ביום 30 בדצמבר 2015 גייס הבנק לראשונה בהנפקה פרטית כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (Contingently Convertibles), הכוללים מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן בסכום של כ-417 מיליוני שקלים חדשים. כתבי ההתחייבות עומדים בתנאי הכשירות של באזל III ומוכרים על ידי המפקח על הבנקים כהון רובד 2. בחודש ינואר 2016, לאחר תאריך המאזן, הנפיק הבנק כתבי התחייבות מותנים נדחים נוספים בסכום של כ-183 מיליוני שקלים חדשים. יצוין כי על פי תחזית תכנון ההון של הבנק, גיוס כתבי ההתחייבות הנדחים המותנים, צפוי לענות על צרכי ההון הפיקוחי של הבנק לפחות עד לסוף שנת 2017.

לפי Standard & poors Maalot דירוג כתבי ההתחייבות הנדחים המותנים הוא ilAA.

ביאור 21 - התחייבויות אחרות
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הבנק		מאוחד		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2014	2015	2014	2015	
(3)19	26	(3)19	26	עתודה למיסים נדחים, נטו ⁽¹⁾
(3)745	733	(3)772	763	עודף העתודה לפיצויי פיטורים, פרישה ופנסיה על היעודה ⁽²⁾
231	164	231	164	הכנסות מראש
(3)186	216	(3)250	252	הוצאות לשלם
(3)120	126	(3)159	197	הפרשה לחופשה ולמענקי יובלות
73	84	73	84	ערבויות לפירעון
101	105	102	106	הפרשה לחובות מסופקים בגין סעיפים חוץ מאזניים ואחרים
2,059	2,218	3,292	3,530	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
390	122	390	122	שווי שוק של ניירות ערך שנמכרו בחסר
893	516	929	542	זכאים אחרים ויתרות זכות
(3)4,817	4,310	(3)6,217	5,786	סך כל ההתחייבויות האחרות

(1) ראה ביאור 8 לדוחות הכספיים.

ראה ביאור 22 לדוחות הכספיים.

מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1 ג.1 ו-2 ג.2 לדוחות הכספיים.

א. תיאור ההטבות

1. ביום 17 ביוני 2013 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות את התקשרות הבנק באשר לתנאי הכהונה וההעסקה של יושב ראש דירקטוריון הבנק.

להלן תמצית תנאי הכהונה וההעסקה של יושב ראש הדירקטוריון, מר משה וידמן, בהתאם להסכם ההעסקה שאושר (להלן "הסכם ההעסקה הקודם").

מר משה וידמן מכהן כיושב ראש דירקטוריון הבנק בהיקף של משרה מלאה, החל מיום 1 בדצמבר 2012. הסכם ההעסקה הינו לתקופה של 3 שנים מיום תחילת הכהונה בפועל והוא בא לידי סיום ביום 30 בנובמבר 2015. על אף האמור לעיל, היה רשאי כל צד להודיע על ניתוק יחסי עבודה במועד כלשהו, גם לפני תום התקופה הקצובה, תוך מתן הודעה מוקדמת בת שלושה חודשים לצד האחר.

בגין עבודתו היה זכאי יושב ראש הדירקטוריון לשכר חודשי בסך של 180 אלפי שקלים חדשים, צמוד במלואו למדד המחירים לצרכן, על בסיס המדד אשר היה ידוע ביום 1 בדצמבר 2012. כמו כן, זכאי יושב ראש הדירקטוריון למענק שנתי בגובה של עד תשע משכורות ולמענק נדחה נוסף עם סיום כהונתו בגובה של עד תשע משכורות נוספות. המענקים יחושבו בהתבסס על התשואה להון, התשואה השנתית של מניית הבנק, יחס היעילות התפעולית של הבנק והערכת הדירקטוריון למילוי תפקידיו המיוחדים של יושב הראש בתחומים שנקבעו.

הבנק העמיד לרשות יושב ראש הדירקטוריון תקציב של 15.83% מהמשכורת להפרשות לתגמולים, פנסיה ופיצויים. כמו כן, יושב ראש הדירקטוריון היה זכאי להפרשות מעביד לקרן השתלמות בשיעור של 7.5% מהמשכורת. סכומים אלה מועברים לקרנות פנסיה/קופות גמל/קרנות השתלמות, על פי בחירת יושב ראש הדירקטוריון.

בהתאם להסכם ההעסקה הקודם עם סיום עבודתו של יושב ראש הדירקטוריון, ישלם לו הבנק סכום השווה ל-150% מסכום המשכורת האחרונה, כשהוא מוכפל במספר שנות עבודתו. כמו כן, ישלם הבנק מענק הסתגלות אשר יעמוד על סך של שש משכורות חודשיות בתוספת הפרשות לתנאים סוציאליים.

בנוסף לאמור, באם הסתיימה עבודתו של יושב ראש הדירקטוריון לפני תום התקופה הקצובה, ישולמו ליושב הראש סכומים נוספים כמפורט בהסכם ההעסקה, וזאת בכפוף לתנאים המפורטים בהסכם ההעסקה.

עם סיום עבודתו של יושב ראש הדירקטוריון ייתן הבנק מכתב לשחרור כל התשלומים שהפריש לתגמולים, פנסיה ופיצויים וזאת במקום מלוא החבות בפיצויי פיטורין להם זכאי יושב ראש הדירקטוריון. כמו כן, הבנק ישחרר ליושב ראש הדירקטוריון את קרן ההשתלמות.

ביום 10 ביוני 2014 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק, לאחר אישור ועדת התגמול ודירקטוריון הבנק, להעניק ליושב ראש הדירקטוריון סך של 246 אלפי שקלים חדשים (1.35 משכורות), המהווים את מלוא הסכום בגין רכיב שיקול הדעת במענק ליושב ראש הדירקטוריון בגין שנת 2013, כך שסך כל המענק השנתי אשר שולם ליושב ראש הדירקטוריון בגין שנת 2013 עמד על 1,016 אלפי שקלים חדשים.

ביום 9 בספטמבר 2015 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק, לאחר אישור ועדת התגמול ודירקטוריון הבנק, להעניק ליושב ראש הדירקטוריון סך של 246 אלפי שקלים חדשים (1.35 משכורות), המהווים את מלוא הסכום בגין רכיב שיקול הדעת במענק ליושב ראש הדירקטוריון בגין שנת 2014, כך שסך כל המענק השנתי אשר שולם ליושב ראש הדירקטוריון בגין שנת 2014 עמד על 764 אלפי שקלים חדשים.

בשנת 2015 זכאי יושב ראש הדירקטוריון, בהתאם למדדים הכמותיים בנוסחת הזכאות למענק השנתי, למענק בסך של 518 אלפי שקלים חדשים. כמו כן, אישרה ועדת התגמול וכן אישר הדירקטוריון, הענקת מלוא רכיב שיקול הדעת ובסה"כ - 246 אלפי שקלים חדשים (1.35 משכורות) בגין שנת 2015. אישור רכיב זה של שיקול הדעת מתוך המענק השנתי, טעון אישור האסיפה הכללית של בעלי המניות. בנוסף, זכאי יושב ראש הדירקטוריון למענק בהיקף של 3.9 משכורות בגין השנים 2013-2015 המסתכם ב-711 אלפי שקלים חדשים. ביום 25 בינואר 2016 החליט דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישורה של ועדת התגמול, מיום 20 בינואר 2016, לאשר את תנאי כהונתו והעסקתו של מר וידמן כיושב ראש הדירקטוריון של הבנק בהתאם להסכם ההעסקה שאושר (להלן: "הסכם ההעסקה הנוסף"). נכון למועד חתימת הדוחות הכספיים, ההסכם הנוסף עם יושב ראש הדירקטוריון טרם אושר על ידי האסיפה הכללית. תקופת ההעסקה על פי הסכם ההעסקה הנוסף, הינה החל מיום 1 בדצמבר 2015 ועד ליום 31 בדצמבר 2017, והיא תתחדש מאלה, מידי שנה, לשנה נוספת, הכל בכפוף לאמור בהסכם ההעסקה. בגין עבודתו זכאי יושב ראש הדירקטוריון לשכר חודשי בסך 220,000 שקלים חדשים השכר צמוד במלואו לשינויים במדד המחירים לצרכן. הבנק מעמיד לרשות יושב ראש הדירקטוריון תקציב של 13.33% להפרשות לתגמולים, פנסיה ופיצויים על חשבון הבנק (5% לתגמולים ו-8.33% לפיצויים). בנוסף, יושב ראש הדירקטוריון זכאי להפרשות מעביד לקרן השתלמות בשיעור של 7.5% מסכום המשכורת. סכומים אלה מועברים לקרנות פנסיה/קופות גמל/קרנות השתלמות, על פי בחירת יושב ראש הדירקטוריון.

למרות האמור לעיל, יוכל כל אחד מהצדדים להודיע על ניתוק יחסי העבודה במועד כלשהו במהלך תקופת ההעסקה הנוספת, מכל סיבה וללא צורך לנמק את עמדתו בפני הצד האחר, תוך מתן הודעה מוקדמת לצד האחר בת שלושה חודשים.

בתקופת ההודעה המוקדמת תחול על יושב ראש הדירקטוריון חובה לעבוד באופן רגיל ומלא, ואולם לבנק תהיה שמורה הזכות שלא לנצל את התקופה האמורה, במלואה או בחלקה ולהביא את עבודת יושב ראש הדירקטוריון לידי סיום; במקרה כזה, ישלם הבנק ליושב ראש הדירקטוריון פדיון אותו חלק של ההודעה המוקדמת בו יתיר על עבודתו של יושב ראש הדירקטוריון, בסכום בגובה המשכורת עבור תקופת הפדיון ובתוספת סכום בגובה תשלומי הבנק לגמל פנסיה ופיצויים וקרן השתלמות כפי שפורט לעיל.

בתום סיום יחסי עובד מעביד על פי הסכם ההעסקה הנוסף, ישלם הבנק ליושב ראש הדירקטוריון מענק הסתגלות כנגד אי תחרות, אשר יעמוד על סך של שלוש משכורות (להלן – "מענק ההסתגלות").

בהסכם ההעסקה הנוסף הובהר כי מענק ההסתגלות אשר ישולם ליושב ראש הדירקטוריון, כאמור לעיל, הינו מענק ההסתגלות היחיד, אשר יושב ראש הדירקטוריון יהיה זכאי לו בתום תקופת ההעסקה על פי הסכם ההעסקה הנוסף, וכי יושב ראש הדירקטוריון לא יזכאי למענק ההסתגלות בגין תקופת העסקתו לפי הסכם ההעסקה הקודם.

הבנק ישלם ליושב ראש הדירקטוריון את מענק הפרישה, שהוא זכאי לו לפי הסכם ההעסקה הקודם, בגין תקופת ההעסקה שהחלה ביום 1 בדצמבר 2012 והסתיימה ביום 30 בנובמבר 2015, סכום השווה ל-150% מסכום המשכורת האחרונה של יושב ראש הדירקטוריון, על פי הסכם ההעסקה הקודם, כשהוא מוכפל במספר שנות עבודתו (שלוש שנים), על פי הסכם ההעסקה הקודם.

מובהר בזה, כי יושב ראש הדירקטוריון אינו זכאי למענק פרישה על פי הסכם ההעסקה הנוסף וכי תשלום מענק הפרישה ליושב ראש הדירקטוריון עם סיום העסקתו, יהיה בהתאם לזכותו לקבלת מענק הפרישה על פי הסכם ההעסקה הקודם, כאמור לעיל.

אם יושב ראש הדירקטוריון יהיה זכאי לפיצויי פיטורים, לפי חוק פיצויי פיטורים, תשכ"ג - 1963 (להלן – "חוק פיצויי פיטורים"), והסכום שיצטבר בקופות הגמל כתוצאה מתשלומי הבנק לפיצויים (8.33%), על כל הרווחים שנשאו, נכון למועד סיום העבודה ולפי דיווח קופות הגמל, לא יעלה כדי סכום פיצויי הפיטורים, כמשמעו בחוק פיצויי פיטורים, בתשלום ברוטו (להלן: "פיצויי פיטורים כחוק"), אזי יבוא סכום מענק הפרישה האמור לעיל (על פי הסכם ההעסקה הקודם), במלואו או ככל הנדרש, על חשבון פיצויי הפיטורים כחוק; אם הסכום שהצטבר בקופות בצירוף סכום מענק הפרישה לא יעלו, שניהם גם יחד, כדי פיצויי פיטורים כחוק, ישלים הבנק את הפער עד לפיצויי פיטורים כחוק.

2. ביום 17 ביוני 2013 אישר דירקטוריון הבנק את מינויו של מר אלדד פרשר, למנהל הכללי של הבנק. מר פרשר החל לכהן כמנהל הכללי של הבנק בהיקף של משרה מלאה, ביום 16 באוגוסט 2013. ביום 4 במאי 2014 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר שהתקבל לכך אישורה של ועדת התגמול, את תנאי כהונתו והעסקתו של המנהל הכללי. ביום 10 ביוני 2014 אושרו תנאי הכהונה וההעסקה באסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק. תנאי העסקת המנהל הכללי נקבעו בהתאם למדיניות התגמול של הבנק לנושאי משרה, כפי שהותאמה להוראת ניהול בנקאי תקין 301A בנושא מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי. מדיניות זו אושרה על ידי ועדת התגמול, דירקטוריון הבנק והאסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק. להלן תמצית תנאי הכהונה וההעסקה של המנהל הכללי, כפי שאלו פורטו בנספח ב' לדוח שפרסם הבנק מיום 4 במאי 2014, אסמכתא מספר 2014-01-056838 (להלן: "נספח ב' לדוח המיידית"):

הסכם ההעסקה הינו לתקופה בלתי קצובה, וכל צד רשאי לסיימה מכל סיבה שהיא, תוך מתן הודעה מוקדמת בת שלושה חודשים, לצד האחר. בגין עבודתו זכאי המנהל הכללי לשכר חודשי בסך של 185 אלפי שקלים חדשים, צמוד במלואו למדד המחירים לצרכן על בסיס המדד אשר היה ידוע ביום 16 באוגוסט 2013, וכן לתנאים נילוויים. הבנק מעמיד לרשות המנהל הכללי תקציב של 15.83% מהמשכורת להפרשות לתגמולים, פנסיה ופיצויים. כמו כן, הבנק מפריש עבור המנהל הכללי לקרן השתלמות סכום בשיעור של 7.5% מהמשכורת. עם סיום עבודתו של המנהל הכללי, במועד כלשהו ומסיבה כלשהי, ישלם לו הבנק מענק פרישה בסכום השווה ל-150% מסכום המשכורת האחרונה, כשהוא מוכפל במספר שנות עבודתו, וכן ייתן הבנק מכתב לשחרור כל התשלומים שביצע לפי הסכם העבודה האישי שנחתם בין הבנק למנהל הכללי, לגבי תקופת עבודתו בבנק לפני מינויו כמנהל כללי. כמו כן, הבנק ישחרר למנהל הכללי את קרן ההשתלמות וכן, ישלם הבנק מענק הסתגלות כנגד אי תחרות אשר יעמוד על סך של שש משכורות חודשיות בתוספת הפרשות לתנאים סוציאליים. בנוסף לאמור, עם סיום עבודתו של המנהל הכללי, ישולמו לו סכומים נוספים כמפורט בהסכם ההעסקה, וזאת בכפוף לתנאים המפורטים בהסכם ההעסקה. המנהל הכללי התחייב כי במשך שישה (6) חודשים מיום סיום כל תפקידיו ועבודתו בבנק מכל סיבה שהיא, לא יעסוק ולא יפעל במישרין או בעקיפין בתאגיד בנקאי אחר או למענו, ולא יעבוד כנושא משרה במסגרת או עבור גוף כלשהו המתחרה בפעילות הבנק.

תגמול משתנה תלוי יעדים וביצועים

לפי הסכם ההעסקה, המנהל הכללי יהיה זכאי למענק כספי ולתגמול הוני, וזאת בהתאם למדיניות התגמול החלה בבנק מעת לעת, בתמהיל ובתנאים שיאושרו.

מענק כספי - על פי הסכם ההעסקה, המנהל הכללי יהיה זכאי למענק כספי אשר יהיה מוגבל בסכום של 1,517 אלפי שקלים חדשים בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן על בסיס המדד אשר היה ידוע ביום 16 באוגוסט 2013, עבור כל אחת מהשנים הקלנדריות 2014-2016. וזאת, בכפוף לכך שיתקיימו בשנת המענק תנאי סף, המתבססים על שיעור התשואה להון, יחס הלימות ההון הכולל ויחס הלימות הון הליבה של הבנק לשנות המענק. המענק הכספי הינו תלוי ביצועים והוא מהווה חלק מהתגמול המשתנה של המנהל הכללי. לפרטים בדבר תנאי הסף לעניין הזכאות למענק הכספי, תנאי הזכאות למענק הכספי, סמכות הדירקטוריון להפחתת המענק הכספי והוראות לעניין השבת המענק הכספי, ראו נספח ב' לדוח המייד.

תגמול הוני - כחלק מהתגמול המשתנה של המנהל הכללי לשנים 2014-2016, זכאי המנהל הכללי לתגמול הוני, הכולל תכנית להקצאה של כתבי אופציה על פי הצעה פרטית, למנהל הכללי של הבנק. לפרטים נוספים בדבר תכנית האופציות ראה ביאור 23 א. לדוחות הכספיים.

3. מדיניות תגמול לנושאי משרה

ביום 19 בנובמבר 2013 פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 301A בנושא מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי. בעקבות כניסת ההוראה לתוקף, ובהמשך לדיונים שקיים הבנק עם הפיקוח על הבנקים, פעל הבנק לעדכון מדיניות התגמול לנושאי המשרה אשר אושרה באסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק ביום 27 באוגוסט 2013 (להלן - "מדיניות התגמול המקורית").

בהתאם לאמור, ביום 29 באפריל 2014 החליטה ועדת התגמול, להמליץ לדירקטוריון הבנק לאשר עדכון למדיניות התגמול המקורית. ביום 4 במאי 2014 אישר דירקטוריון הבנק את המדיניות כאמור וביום 10 ביוני 2014 אושרה מדיניות התגמול המעודכנת לנושאי משרה באסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק.

מדיניות התגמול המעודכנת משלבת את הוראות חוק החברות והוראות המפקח על הבנקים בנושא תגמול, עם העקרונות הרוחביים שדירקטוריון הבנק, לאחר המלצת ועדת התגמול, ראה לנכון לאמץ בעניין תגמול נושאי משרה בבנק, בשים לב, בין היתר, לתכנית האסטרטגית של הבנק ולתנאי ההעסקה הנהוגים כיום בבנק לנושאי משרה.

חבילת התגמול לנושאי משרה שאינם דירקטורים תכלול שני מרכיבים עיקריים: משכורת חודשית (ורכיבים נלווים), ותגמול משתנה מותנה ביצועים אשר יכלול מענק כספי ותגמול הוני לטווח ארוך. כן עשויה לכלול חבילת התגמול תגמולים בקשר עם פרישה.

התגמול לטווח בינוני (מענקים שנתיים), וכן התגמול לטווח ארוך מיועדים לקדם את זהות האינטרסים שבין נושא המשרה לבין הבנק, ולחזק את הקשר בין ביצועי הבנק בכללותו ותרומתו של נושא המשרה להשגת הביצועים האמורים לתגמול נושא המשרה, תוך התאמה לפרופיל הסיכון של הבנק.

כנדרש בהוראות בנק ישראל בנושא תגמול, התגמול המשתנה המירבי לא יעלה על 100 אחוזים מהתגמול הקבוע. כמו כן, קבע דירקטוריון הבנק כי התגמול המשתנה המירבי לנושאי משרה שהינם שומרי סף, לא יעלה על 77 אחוזים מהתגמול הקבוע וכי נושאי משרה אלה יהיו זכאים למענק שימור בגובה שתי משכורות המהווה תגמול קבוע בהתאם למדיניות התגמול.

- נימוקי ועדת התגמול ודירקטוריון הבנק לאישור מדיניות התגמול המעודכנת היו כמפורט להלן:
- מדיניות התגמול המעודכנת תואמת את הוראה 301A.
 - מדיניות התגמול המעודכנת תואמת את הוראות החוק ונותנת כלים להנהלת הבנק לגיוס ושימור נושאי משרה בעלי כישורים הולמים לבנק, לאור כך שתנאי התגמול לנושאי המשרה מהווים תמריץ נאות הן למכהנים בתפקיד והן למועמדים עתידיים לתפקידים בכירים בבנק.
 - בעת קביעת מדיניות התגמול המעודכנת בחנו ועדת התגמול והדירקטוריון את המצב הקיים בבנק וכן, תגמול לנושאי משרה בבנקים הגדולים האחרים.
 - הרכב התגמול נקבע בהתאם לתפקידים של נושאי המשרה, בהבחנה בין נושאי משרה שהינם שומרי סף לבין נושאי משרה אחרים.
 - הרכיבים המשתנים במדיניות התגמול המעודכנת, לרבות אופן קביעתם ושיעורם ביחס לרכיב הקבוע, נבחנו בשים לב לתרומת נושא המשרה להשגת יעדי הבנק בהתחשב בתכנית האסטרטגית של הבנק ולהשאת רווחיו, בראייה ארוכת טווח ובהתאם לתפקידים של נושאי המשרה.
 - מדיניות התגמול המעודכנת נותנת בידי הנהלת הבנק מתחם שיקול דעת סביר בבואה לקבוע את תנאי התגמול של נושאי המשרה. היחס בין תנאי התגמול של נושאי המשרה ליתר העובדים בבנק הינו סביר ואין בו כדי להשפיע על יחסי העבודה בבנק, בין היתר בשל מבנה הבנק, אשר נושאי המשרה בו מהווים, מבחינה כמותית, חלק מזערי מכלל עובדי הבנק, ובשל ההבדל בין התפקידים ותחומי האחריות של נושאי המשרה לבין יתר עובדי הבנק. כן צויין, כי יחסים אלה משקפים את פערי התגמול המקובלים במערכת הבנקאית בישראל, ובשים לב לכך שבבנק שוררים יחסי עבודה תקינים.
 - מדיניות התגמול המעודכנת הולמת את תוצאותיו של הבנק בשנים האחרונות.
 - לפרטים נוספים בדבר מדיניות התגמול המעודכנת, עקרונית ותחולתה ראה נספח א' לדוח מיידי מיום 4 במאי 2014, אסמכתא מספר 2014-01-056838. איזכור זה מהווה הכללה על דרך הפניה של כל המידע שפורט בדוח המיידי הנזכר לעיל.
4. קבוצה מצומצמת של עובדים, אשר פרשו מעבודתם בעבר, זכאית לגמלה חודשית קבועה מהבנק. עובדים אשר פרשו מהבנק עד 30 ביוני 1997, זכאים לתשלום גמלה מהבנק בגין רכיבי שכר מסוימים. כמו כן, זכאים גמלאי הבנק להטבות שאינן גמלה. התחייבות הבנק לתשלומים האמורים מכוסה בעתודות על פי חישוב אקטוארי.
5. עם קבוצת עובדים בכירים נחתמו הסכמי עבודה אישיים המזכים אותם במקרה של פיטורין למענק פרישה מיוחד כפי שנקבע בהסכמים, העשוי להגיע בתוך מספר שנים ביחס לעובדים מסוימים, בעלי ותק רב, עד לשבעה עשר חודשי שכר. עובדים אלה זכאים בעת פרישתם, לסכומים וזכויות אחרות, כפי שהצטברו לזכותם בקופות השונות וכן להודעה מוקדמת על סיום יחסי עובד מעביד לתקופה של שלושה עד שישה חודשים. לבנק אין כוונה לפטר מי מעובדים בכירים אלה המועסקים בבנק.
6. נושאי משרה בכירה זכאים בעת פרישתם למענק הסתגלות בגובה של עד ששה חודשי שכר. בגין זכאות זו נערכה הפרשה בדוחות הכספיים.

ביאור 22 - זכויות עובדים - המשך

7. עובד בכיר בבנק זכאי בעת פרישתו לפיצויים מוגדלים, בגובה 150% משכרו לחודש דצמבר 2011 מוכפל במספר שנות עבודתו בבנק, נכון לתאריך האמור וצמוד למדד המחירים לצרכן. פיצויים אלה הינם מעבר לסכומים שהופקדו על שמו בקופות כחוק. כמו כן העובד זכאי לשישה חודשי הסתגלות לפי שכרו החודשי האחרון.
- עובד בכיר נוסף זכאי במידה ויעזוב את הבנק, לפנסיה מוקדמת בשיעור של 70% מסכום שנקבע בהסכם מיוחד בשנת 2010 וצמוד למדד המחירים לצרכן.
- בגין זכויות אלה נערכה הפרשה בדוחות הכספיים.
8. חלק מעובדי הבנק הפורשים בפרישה מוקדמת, מקבלים לעיתים בעת פרישתם סכומים גבוהים מהסכומים להם הם זכאים על פי החוק וההסכמים. לעיתים, משלם הבנק לעובדים כאמור קיצבה, וזאת עד הגיעם לגיל פרישה. בהתאם להנחיית הפיקוח על הבנקים, נכללה בדוחות הכספיים עתודה אקטוארית בגין תשלומים אלה.
9. ביום 16 בספטמבר 2009 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד (הסכם עבודה) שנכרת עם נציגות העובדים - סקטור הפקידים, לפיו הוארך ההסכם הקיבוצי שנחתם ביום 27 באפריל 2006 ב-5 שנים נוספות, החל מיום 1 בינואר 2011 ועד 31 בדצמבר 2015. ההסכם אושר בדירקטוריון הבנק ביום 19 באוקטובר 2009.
- להלן עיקרי ההסכם:
- הארכת תוקף "חוקת העבודה" עד 31 בדצמבר 2015.
 - שמירת שקט תעשייתי מוחלט בתקופת ההסכם. ההתחייבות לשקט תעשייתי לא תחול במצבים של סכסוך עבודה של כלל העובדים בישראל בענף הבנקים.
 - קביעת מנגנונים ליישוב חילוקי דעות: משא ומתן, גישור, בוררות.
 - התחייבות הבנק שלא לפטר בפיטורים כלכליים עובדים קבועים בתקופת ההסכם. ההתחייבות לא חלה על פיטורים אינדיבידואליים בשל עבירות משמעת, אי התאמה או שינויים רגולאטורים.
 - הנהגת תכנית לפרישה מרצון של עד 200 עובדים בתקופת ההסכם, החל משנת 2011. להנהלה זכות וטו על כל בקשה ספציפית לפרישה מרצון, ללא צורך בנימוק.
 - מתן אפשרות להנהלה לפטר עד 50 עובדים קבועים בגין אי התאמה בתקופת ההסכם, החל משנת 2011.
- עלות התכנית לפרישה מרצון מכוסה במסגרת עתודה אקטוארית.
- לקראת סוף שנת 2015 החל הליך של בוררות כלכלית בין הבנק לארגון העובדים, בו נדונות דרישות ארגון העובדים לשנים 2005-2015. הבנק עורך, במידת הצורך, הפרשות מתאימות.

10. מענקי יובלות
עובדי הבנק זכאים למענק חד פעמי בהגיעם לשלוש עשרה ולשמונה עשרה שנות ותק. בדוחות הכספיים נערכה הפרשה בגין חבויות אלה על פי חישוב אקטוארי המתבסס על נסיון העבר וההסתברות שבתאריך הקובע יהיה העובד עדיין מועסק בבנק.
11. העתודות בגין מענקי יובלות והסכם פרישה מרצון נערכו על בסיס חישוב אקטוארי וחושבו לפי שיעור היוון על בסיס תשואת איגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע של איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה במועד הדיווח. משיקולים פרקטיים, נקבע כי המרווח ייקבע לפי ההפרש בין שיעורי התשואה לפדיון, לפי תקופות פירעון, על איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארצות הברית, לבין שיעורי התשואה לפדיון, לאותן תקופות לפירעון, על איגרות חוב של ממשלת ארצות הברית, והכל במועד הדיווח. החישוב נערך בהתחשב בגידול ריאלי עתידי בשכר בשיעורים של 1.75% - 3.5%. חישוב העתודה בגין פורשים מרצון בוצע בהתאם לזכאות הפורשים להצמדת הגימלה למדד המחירים לצרכן. לפרטים בדבר אימוץ כללי החשבונאות בארצות הברית בנושא זכויות עובדים, לרבות שינויים בקביעת שיעור ההיוון, ראה ביאור 1 ג.1 לדוחות הכספיים.
12. עתודה בגין שכר לימוד
עובדי הבנק בהסכם קיבוצי זכאים להחזר בגין שכר לימוד תורני ובגין שכר לימוד גבוה על פי אחוזי החזר ותקרות הנהוגים בבנק. בדוחות הכספיים נערכה הפרשה בגין חבויות אלו על פי חישוב אקטוארי המתבסס על נסיון העבר וההסתברות שהעובד עדיין מועסק בבנק.
13. מענקים לכלל עובדי הבנק
ביום 19 ביוני 2014 אישר דירקטוריון הבנק, בהתאם להמלצת ועדת התגמול, מדיניות תגמול לכלל עובדי הבנק, אשר אינם נושאי משרה. מדיניות התגמול מבוססת על הוראת ניהול בנקאי תקן 301A בנושא מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי (להלן – "מדיניות התגמול"). מדיניות התגמול דנה בתנאי התגמול של העובדים המרכזיים בבנק, וכן בתנאי התגמול של המנהלים האחרים בבנק ושל שאר עובדי הבנק לשנים 2016 - 2014. תנאי הכהונה או ההעסקה של עובדי הבנק, כוללים תגמול קבוע ותגמול משתנה, כמקובל בבנק, וכן תנאי פרישה וכל הטבה, תשלום אחר או התחייבות לתשלום כאמור, הניתנים בשל כהונה או העסקה כאמור.
14. בבנק יהב נהוג להשלים לעובדים הזכאים לפיצויים את ההפרש שבין המשכורת האחרונה של העובדים מוכפלת במספר שנות העבודה, לבין הסכום שנצבר לזכותם בקופות. לחלק מעובדי התחייב בנק יהב להעביר לבעלותם עם סיום עבודתם מכל סיבה את מרכיב פיצויי הפיטורים שבקופות גמל מוכרות (לפי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין). לעובדים אלה לא נדרש הבנק להשלים את ההפרש שבין המשכורת האחרונה של העובדים מוכפלת במספר שנות העבודה, לבין הסכום שנצבר לזכותם בקופות האמורות. למנהלים בכירים התחייב בנק יהב לשלם שכר במשך תקופת הסתגלות במקרה בו תובא עבודתם לידי סיום על ידי הבנק. לחלקם, התחייב הבנק לשחרר עם פרישתם את מרכיב הפיצויים שנצבר בקופת הפנסיה, נוסף על משכורתם האחרונה, המוכפלת במספר שנות העבודה. לשני מנהלים בכירים אשר פרשו מעבודתם בבנק יהב התחייב בנק יהב לשלם תשלום חודשי עד הגיעם לגיל פרישה, התשלום צמוד לשינויים בשכר המנהל הכללי של בנק יהב. התחייבויות בנק יהב מכוסות בעתודות והפרשות מתאימות על פי חישוב אקטוארי.

ביאור 22 - זכויות עובדים – המשך

ב. סכומי ההתחייבות בגין ההטבות לפי סוגים:

בנק		מאוחד		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2014	2015	2014	2015	
במיליוני שקלים חדשים				
הטבות לאחר פרישה⁽¹⁾				
130	141	130	141	סכום ההתחייבות
-	-	-	-	שווי הוגן של נכסי התכנית
130	141	130	141	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית
הטבות לאחר סיום העסקה ולפני פרישה⁽²⁾				
615	592	741	726	סכום ההתחייבות
-	-	99	104	השווי ההוגן של נכסי התכנית
615	592	642	622	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית
הטבות לפני סיום העסקה⁽³⁾				
58	64	58	64	סכום ההתחייבות
-	-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התכנית
58	64	58	64	עודף ההתחייבות על נכסי התכנית
סך הכל				
803	797	830	827	עודף ההתחייבות שנכלל בסעיף "התחייבויות אחרות"
8	10	8	10	מזה: בגין הטבות לעובדים בחוץ לארץ

(1) שי לחג והטבות נוספות לעובדים לאחר פרישה.

(2) פנסיה, פיצויים והטבות נוספות בתכנית להטבה מוגדרת ולרבות יתרת ההתחייבות בגין עובדים שפרשו.

(3) בעיקר מענקי יובלות ושכר לימוד לעובדים פעילים.

ביאור 22 - זכויות עובדים – המשך

ג. תכניות להטבה מוגדרת (פנסיה פיצויים והטבות נוספות)⁽¹⁾

1. מחויבויות ומצב המימון

1.1. שינוי במחויבויות בגין הטבה חזויה

מאוחד		
31 בדצמבר		
2014	2015	
במיליוני שקלים חדשים		
870	871	מחויבות בגין הטבה חזויה בתחילת תקופה
20	26	עלות שירות
28	31	עלות ריבית
47	7	הפסד אקטוארי
(95)	(68)	הטבות ששולמו
1	-	אחר
871	867	מחויבות בגין הטבה חזויה בסוף התקופה
757	816	מחויבות בגין הטבה מצטברת בסוף התקופה ⁽²⁾

1.2. שינוי בשווי ההוגן של נכסי התכנית ומצב המימון של התכנית

מאוחד		
31 בדצמבר		
2014	2015	
במיליוני שקלים חדשים		
107	99	שווי הוגן של נכסי התכנית בתחילת תקופה
7	1	תשואה בפועל על נכסי התכנית
6	6	הפקדות לתכנית על ידי התאגיד הבנקאי
(21)	(2)	הטבות ששולמו
99	104	שווי הוגן של נכסי התכנית בסוף התקופה
99	104	מצב המימון - נכס (התחייבות) נטו שהוכר בסוף תקופה

(1) הטבות לאחר סיום העסקה ולפני פרישה והטבות לאחר פרישה ולרבות יתרת התחייבות בגין עובדים שפרשו.

(2) לא כולל הנחות כלשהן בנוגע לרמת התגמול העתידית.

ביאור 22 - זכויות עובדים – המשך

ג. תכניות להטבה מוגדרת (פנסיה פיצויים והטבות נוספות)⁽¹⁾

1. מחויבויות ומצב המימון - המשך

1.3. סכומים שהוכרו במאזן המאוחד

מאוחד		
31 בדצמבר		
2014	2015	
במיליוני שקלים חדשים		
772	763	סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות
772	763	התחייבות נטו שהוכר במאזן בסוף התקופה

1.4. סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

מאוחד		
31 בדצמבר		
2014	2015	
במיליוני שקלים חדשים		
68	150	הפסד אקטוארי נטו
87	8	התחייבות נטו בגין המעבר
155	158	סך הכל הוכר ברווח כולל אחר

1.5. תכניות שבהן המחויבות בגין הטבה מצטברת וחזויה עולה על נכסי התכנית

מאוחד		
31 בדצמבר		
2014	2015	
במיליוני שקלים חדשים		
871	867	מחויבות בגין הטבה חזויה
757	816	מחויבות בגין הטבה מצטברת
99	104	שווי הוגן של נכסי התכנית

ביאור 22 - זכויות עובדים – המשך

ג. תכניות להטבה מוגדרת (פנסיה פיצויים והטבות נוספות)⁽¹⁾

2. הוצאה בתקופת הדיווח

2.1. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2013	2014	2015	
במיליוני שקלים חדשים			
32	20	26	עלות שירות
39	28	31	עלות ריבית
(4)	(4)	(4)	תשואה חזויה על נכסי התכנית
			הפחתה של סכומים שלא הוכרו
-	1	4	הפסד (רווח) אקטוארי נטו
67	45	57	סך עלות ההטבה, נטו

2.2. שינויים במחויבות להטבה שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר לפני השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2013	2014	2015	
במיליוני שקלים חדשים			
19	47	7	הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
-	(1)	(4)	הפחתה של הפסד אקטוארי ⁽²⁾
19	46	3	סך הכל הוכר ברווח כולל אחר
67	45	57	סך עלות ההטבה נטו
86	91	60	סך הכל הוכר בעלות ההטבה נטו לתקופה וברווח כולל אחר

2.3. אומדן של הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה בשנת

2016 לפני השפעת המס:

במיליוני שקלים חדשים	
9	הפסד אקטוארי נטו ⁽²⁾
9	סך הכל צפוי כי יופחת מרווח כולל אחר מצטבר

(1) הטבות לאחר סיום העסקה ולפני פרישה והטבות לאחר פרישה ולרבות יתרת התחייבות בגין עובדים שפרשו.

(2) הפסדים אקטואריים הנובעים משנויים שוטפים בשיעורי היוון במהלך שנת דיווח ורווחים אקטואריים הנובעים משנויים שוטפים בשיעורי היוון במהלך שנת דיווח לאחר איפוס יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל, יופחתו בקו ישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פני התכנית, או לחלופין על פני יתרת התקופה הממוצעת הנותרת של קבלת ההטבה על ידי העובדים. ראה גם ביאור 1 ג.1 לדוחות הכספיים.

ביאור 22 - זכויות עובדים – המשך

ד. הנחות

1. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידת עלות ההטבה נטו

1.1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין ההטבה:

מאוחד		
31 בדצמבר		
2014	2015	
במיליוני שקלים חדשים		
1.65%	2.00%	שיעור היוון
2.00%	2.00%	שיעור היוון המדד
4.20%	4.20%	שיעור עזיבה
1.75%	1.75%	שיעור גידול בתגמול

1.2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה לתקופה באחוזים:

מאוחד			
31 בדצמבר			
2013	2014	2015	
במיליוני שקלים חדשים			
4.20%	4.17%	4.17%	שיעור היוון
4.76%	4.68%	4.08%	תשואה חזויה לטווח ארוך על נכסי תכנית
1.75%	1.75%	1.75%	שיעור גידול בתגמול

1.3. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס:

קיטון בנקודת אחוז אחת		גידול בנקודת אחוז אחת		
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2014	2015	2014	2015	
50	74	(43)	(61)	שיעור היוון
(80)	(100)	156	82	שיעור עזיבה
(29)	(36)	36	44	שיעור גידול בתגמול

ביאור 22 - זכויות עובדים – המשך

ה. נכסי תכנית

1.1. הרכב שווי ההוגן של נכסי תכנית

31 בדצמבר		סוג נכס
2014	2015	
27	21	מניות
14	11	סיוע ממשלתי לקרנות פנסיה ותיקות
5	10	אחר
15	20	איגרות חוב: ממשלתיות
21	23	ממשלתיות מיועדות
17	19	קונצרניות
99	104	סך הכל

1.2. השווי ההוגן של נכסי תכנית לפי סוגי הנכסים ויעד הקצאה לשנת 2015 (באחוזים)

אחוזי מנכסי התכנית		יעד הקצאה		סוג נכס
ליום 31 בדצמבר		לשנת		
2014	2015	2016	2016	
27.2	20.7	20.7	20.7	מניות
13.8	10.3	10.4	10.4	סיוע ממשלתי לקרנות פנסיה ותיקות
5.4	9.3	8.5	8.5	אחר
15.2	19.4	20.3	20.3	איגרות חוב: ממשלתיות
21.6	21.9	22.3	22.3	ממשלתיות מיועדות
16.8	18.4	17.8	17.8	קונצרניות
100.0	100.0	100.0	100.0	סך הכל

1.3. הפקדות בתכנית פנסיה להטבה מוגדרת

הפקדות בפועל		יעד הקצאה		סוג נכס
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		לשנת		
2014	2015	2016 ⁽¹⁾	2016	
6.0	6.0	6.0	6.0	הפקדות

(1) אומדן הפקדות שצפוי לשלמן לתכניות פנסיה להטבה מוגדרת במהלך שנת 2016.

ביאור 22 - זכויות עובדים – המשך

ו. תזרימי מזומנים – ההטבות שהתאגיד צופה לשלם בעתיד:

שנה	במיליוני שקלים חדשים
2015	84.0
2016	79.4
2017	74.1
2018	66.3
2019	60.6
2021-2025	187.7
2026 ואילך	497.5
סך הכל	1,050.1

ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות

א. תכנית אופציות למנהל הכללי

במסגרת תכנית האופציות ועל פי תנאיה, הבנק יקצה לנאמן, עבור המנהל הכללי של הבנק, כתבי אופציה בשלוש מנות שנתיות כמפורט להלן - 186,915 כתבי אופציה עבור שנת 2014, 177,720 כתבי אופציה עבור שנת 2015 ו-172,503 כתבי אופציה עבור שנת 2016. כל אחד מכתבי האופציה יהיה ניתן למימוש, למניה רגילה אחת של הבנק, בת 0.1 ש"ח ערך נקוב, הכפוף להתאמות בגין חלוקת מניות הטבה, הנפקת זכויות, איחוד או חלוקה של מניות, חלוקת דיבידנד ועוד.

בהנחה של מימוש מלא של כל כתבי האופציה, ובהנחה של הקצאת הכמות המירבית האפשרית של מניות המימוש, יקנו כל כתבי האופציה המוצעים למנהל הכללי על פי תוכנית האופציות (בהתבסס על דוח "מצבת הון ומרשמי ניירות הערך של התאגיד והשינויים בה", שפרסם הבנק ביום 10 באפריל 2014), כ-0.23% מהונו המונפק של הבנק ומזכויות ההצבעה בו (לאחר הקצאת מלוא הכמות של מניות המימוש), ובהנחה של דילול מלא, כ-0.18% מהונו המונפק של הבנק ומזכויות ההצבעה בו.

זכאותו של המנהל הכללי לכתבי האופציה שהוקצו בגין שנת מענק כלשהי מותנית בכך כי בשנת המענק יתקיימו תנאי הסף המפורטים להלן:

1. שיעור התשואה על ההון בשנת המענק לא יפחת מ-9%.

2. יחס הלימות ההון הכולל ויחס הלימות הון הליבה של הבנק, לשנת המענק, לא יפחתו מן היחסים המינימליים שנקבעו בהוראות בנק ישראל.

זכאותו של המנהל הכללי לכתבי אופציה הכלולים במנה שנתית כלשהי, תחושב בסמוך לאחר פרסום הדוחות הכספיים של הבנק לשנת המענק שבגינה הוקצתה המנה השנתית, בהתאם לעמידה בתנאי הזכאות שהוגדרו.

כל אחת מהמנות השנתיות לשנים 2014-2016 תהיה ניתנת למימוש בשלושה חלקים שווים החל מיום 1 באפריל בשנים 2016-2020.

מחיר המימוש של כל אחד מכתבי האופציה שיוקצו למנהל הכללי, על פי התכנית הינו 46.19 שקלים חדשים, בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן, החל מן המדד הידוע ביום שבו אישר הדירקטוריון את הקצאת כתבי האופציה למנהל הכללי ועד למדד הידוע ביום המימוש. מחיר המימוש נקבע על פי הממוצע של שערי הנעילה של מניה רגילה של הבנק, בבורסה, במשך שלושים ימי המסחר שקדמו ליום אישור הדירקטוריון. בהתאם לאמור, יובהר כי ביום המימוש, המנהל הכללי לא יידרש לשלם את מחיר המימוש, ומחיר המימוש ישמש אך ורק לצורך קביעת סכום ההטבה הכספי וכמות מניות המימוש שתוקצה בפועל למנהל הכללי.

לצורך חישוב השווי ההוגן, ליום האישור של האסיפה הכללית את הקצאת כתבי האופציה, כאמור לעיל, נלקחו בחשבון תנאי תכנית האופציות וכן סטיית תקן שנתית בטווח 32.1%-26.7% ומשקפת סטיית תקן לתקופות של כ-7.42-3.41 שנים. ריבית חסרת סיכון נעה בטווח 0.55%-0.82% עבור המנות השונות.

על בסיס ההנחות, השווי ההוגן הממוצע של כל כתב אופציה שיוענק למנהל הכללי על פי תכנית האופציות, ליום האישור של האסיפה הכללית את הקצאת כתבי האופציה, הינו כדלקמן: כתב אופציה הנכלל במנה הראשונה - כ-7.90 שקלים חדשים; כתב אופציה הנכלל במנה השנייה - כ-8.37 שקלים חדשים; כתב אופציה הנכלל במנה השלישית - כ-8.67 שקלים חדשים.

בהתאם לכך, ערך ההטבה התיאורטי של כתבי האופציה בתכנית (השווי ההוגן), כאמור, המחושב בהתאם לכללי התקינה החשבונאית, מסתכם בכ-4.5 מיליוני שקלים חדשים (כ-5.3 מיליוני שקלים חדשים, כולל מס שכר). שווי זה יפרס על פני תקופת הזכאות באופן לא ליניארי.

ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות - המשך

האופציות יוקצו במסלול "הכנסת עבודה", בהתאם לסעיף 102 לפקודת מס הכנסה. לפיכך, ההטבה שתנבע למנהל הכללי כתוצאה ממימוש כתבי אופציה אלה, תמוסה על פי שיעור המס השולי שיחול על המנהל הכללי במועד מימוש כתבי האופציה. הבנק יהיה חייב לשלם מס שכר בגין ההטבה שתנבע למנהל הכללי כתוצאה ממימוש כתבי האופציה על פי תכנית האופציות. כמו כן, בעת תשלום המס על ידי המנהל הכללי בגין ההטבה, יהא הבנק זכאי לנכות הוצאה לצרכי מס בגין כתבי האופציה האמורים, על פי שיעור המס האפקטיבי שיחול במועד המימוש.

בהתאם לתוצאות הכספיות של שנת 2014, במהלך שנת 2015 חולטו 72,843 אופציות על פי מחיר מימוש של 46.19 שקלים חדשים. נכון לתאריך 31.12.2015 קיימות למנהל הכללי סך של 464,295 אופציות על פי מחיר מימוש של 46.19 שקלים חדשים.

ב. תכנית אופציות לסמנכ"לים

ביום 29 במרץ 2009 החליט דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישורה של ועדת הביקורת של הבנק, לאשר תכנית להקצאת כתבי אופציה על פי הצעה פרטית שאינה הצעה פרטית מהותית (להלן "התכנית") לתשעה נושאי משרה בבנק (מתוכם ניצע אחד שיהיה כסמנכ"ל, יצא לחופשה ללא תשלום מעבודתו בבנק ומכהן כיום כמנהל הכללי של בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ) שהינם סמנכ"לים חברי הנהלת הבנק (להלן "הניצעים"). עוד החליט הדירקטוריון, לאחר קבלת אישורה של ועדת הביקורת, כי הקצאת כתבי האופציה על פי תכנית האופציות, מותנית בכך כי המפקח על הבנקים יתיר לבנק רכישה עצמית של מניות בכמות שלא תפחת מ-1,400,000 מניות בנות 0.1 שקלים חדשים ע.ג., מהונו המונפק של הבנק. לפרטים בדבר הרכישה העצמית של 2,500,000 מניות הבנק בהתאם לאישור המפקח על הבנקים, ראה ביאור 24 ד לעיל.

כל ניצע על פי תכנית האופציות הסכים, על פי בחירתו, כי אם הבנק יקצה עבורו כתבי אופציה על פי התכנית, הוא לא יכלול בתכנית המסגרת לתשלום בנכסיו לניצעים משרה בבנק עבור כל אחת מן השנים 2009 עד 2012, ולא יכלול בתוכנית בנכסיו לניצעים משרה בבנק, עבור שנת 2013, אם וככל שתאושר על ידי הבנק.

במסגרת תכנית האופציות, הקצה הבנק ביום 23 ביוני 2009 על שם הנאמן, עבור הניצעים, 5,850,000 כתבי אופציה, שלא יירשמו למסחר בבורסה. כתבי האופציה ניתנים למימוש, כל אחד, למניה רגילה בת 0.1 שקלים חדשים ע.ג. של הבנק, ללא תמורה, בכפוף לתנאי התכנית. הקצאת הכמות המרבית של מניות המימוש הינה תיאורטית בלבד. במועד המימוש של כתבי האופציה יוקצו לניצעים מניות הנובעות מכתבי האופציה שהניצעים יהיו זכאים לממשם על פי תנאי התכנית, רק בכמות המשקפת את סכום ההטבה הכספית הגלום בכתבי האופציה.

מחיר המימוש של כל אחד מכתבי האופציה שיוענקו לניצעים, על פי התכנית, הינו 21.18 שקלים חדשים, בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן, והתאמה לדיבידנדים או למניות הטבה שיחולקו על ידי הבנק. מחיר המימוש נקבע על פי שער הנעילה של מניה של הבנק בבורסה ביום 9 בנובמבר 2008, שעל פיו נקבע גם מחיר המימוש של כתבי האופציה שהוקצו עבור המנהל הכללי של הבנק כאמור לעיל. יצוין, כי מחיר המימוש גבוה משער הנעילה של מניה של הבנק, בבורסה, ביום 26 במרץ 2009, אשר היה יום המסחר האחרון שקדם ליום שבו אישר הדירקטוריון את תכנית האופציות.

כתבי האופציה שהוקצו לנאמן עבור כל ניצע, על פי התכנית, הוקצו בחמש מנות שוות. המנות תהיינה ניתנות למימוש, כל אחת, במועדי ההבשלה שיחולו מידי שנה, החל מחלוף שנה אחת (למנה הראשונה) ועד לחלוף 5 שנים (למנה החמישית) מיום ההקצאה.

ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות - המשך

על פי התכנית המקורית, כל ניצע יהיה זכאי לממש את כתבי האופציה הנכללים במנת מימוש שהבשילה במועד כלשהו, אם השיעור של תשואת הרווח הנקי מפעולות רגילות להון העצמי הממוצע של הבנק, לשנת הדוח שקדמה לאותו מועד הבשלה, יהיה 10% ומעלה. אם שיעור התשואה האמור, לשנת הדוח שקדמה לאותו מועד הבשלה, יהיה נמוך מ-10%, אזי הניצע לא יהא זכאי לממש כלל את מנת המימוש שהבשילה באותו מועד הבשלה. דירקטוריון הבנק יהא מוסמך, על פי שיקול דעתו, ולאחר שקיבל לכך את אישור ועדת הביקורת, לנטרל את השפעתם של אירועים חד פעמיים או חריגים, לצורך החישוב של שיעור התשואה השנתי לשנת דוח כלשהי.

ביום 26 באוקטובר 2010 החליט הדירקטוריון, לאחר קבלת אישורה של ועדת הביקורת, לעדכן את שיעור הזכאות למימוש בכל אחת מתכניות האופציות לסמנכ"לים, לגבי מנות המימוש שיבשילו בשנים 2011, 2012, 2013 ו-2014, ואשר הזכאות למימושן תיקבע בהתאם לשיעור התשואה השנתי בשנות הדוח 2010, 2011, 2012 ו-2013, בהתאמה. בהתאם לכך, הוחלט כי שיעור הזכאות למימוש בכל אחת מתכניות הסמנכ"לים יופחת משיעור של 10% לשיעור של 9%.

השווי ההוגן (ערך ההטבה התיאורטי) של כתב אופציה בודד הכלול בכל אחת מן המנות של כתבי האופציה, חושב בהתאם לתקינה החשבונאית על פי מודל בלאק ושולס. ערך ההטבה התיאורטי של כל אחת מהמנות נפרס בספרי הבנק על פני תקופת ההבשלה. לצורך חישוב השווי ההוגן, שימשו ההנחות הבאות:

- מחיר המימוש של כתבי האופציה, לצורך החישוב, הינו כ-21.18 שקלים חדשים.
- משך החיים הצפוי למימוש של כל מנה, חושב לפי הממוצע שבין תקופת ההבשלה של כל מנה (החל משנה אחת למנה הראשונה, ועד ל-5 שנים למנה החמישית) לבין תקופת התכנית (7 שנים).
- סטיית התקן עבור כל מנה, חושבה לפי תשואות יומיות היסטוריות של מחיר המניה בבורסה במשך תקופה השווה למשך החיים הצפוי של כל מנה.
- שיעור הריבית חסרת הסיכון חושב על בסיס הציטוטים של נתוני התשואות לפדיון של סדרות אג"ח ממשלתיות, צמודות מדד, הנסחרות בבורסה, כפי שאלו פורסמו ביום 26 במרץ 2009.
- מחיר המימוש מתואם לדיבידנדים, ועל כן שיעור הדיבידנד שנלקח בחשבון לצורך החישוב הוא 0%.
- לצורך חישוב השווי ההוגן, הונח כי בכל אחת משנות התכנית תגיע תשואת הרווח הנקי מפעולות רגילות על ההון הממוצע לשיעור 10% לפחות.
- חישוב השווי ההוגן אינו מביא בחשבון את העובדה שכתבי האופציה לא יירשמו למסחר בבורסה.

כמות כתבי האופציה שהניצעים יהיו זכאים לממשם תיבחן מחדש בכל תאריך דיווח, בהתבסס על המידע שיהיה קיים באותו מועד. תוצאות בחינה זו עשויות להביא להקטנה בסכום ההוצאה שתירשם בדוחותיו הכספיים של הבנק בגין כתבי האופציה על פני שנות התכנית, אך לא לשינוי בשווי ההוגן של כל כתב אופציה הכלול בכל אחת מן המנות של כתבי האופציה.

ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות - המשך

ביום 9 בנובמבר 2009 החליט דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישורה של ועדת הביקורת של הבנק, לאשר הקצאת 1,104,999 כתבי אופציה נוספים, בתנאים זהים למעט מחיר המימוש, לשני סמנכ"לים שמונו לתפקידם לאחר מועד אישור תכנית האופציות לסמנכ"לים. מחיר המימוש של כל אחד מכתבי האופציה שיוענקו לשני הניצעים הנוספים, על פי התכנית, הינו 29.85 שקלים חדשים, בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן, והתאמה לדיבידנדים או למניות הטבה שיחולקו על ידי הבנק. מחיר המימוש נקבע על פי שער הנעילה של מניה של הבנק בבורסה ביום 8 בנובמבר 2009, יום המסחר האחרון שקדם ליום בו אישר הדירקטוריון את התכנית. השווי ההוגן (ערך ההטבה התיאורטי) של כתב אופציה בודד הכלול בכל אחת מן המנות של כתבי האופציה הנוספים שאושרו, חושב בהתאם לתקינה החשבונאית על פי מודל בלאק ושולס. ערך ההטבה התיאורטי של כל אחת מהמנות ייפרס בספרי הבנק על פני תקופת ההבשלה.

ביום 30 באפריל 2012 החליט דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישורה של ועדת הביקורת של הבנק, לאשר תכנית להקצאת 238,333 כתבי אופציה לנושאת משרה אשר החלה את עבודתה בבנק בחודש מרץ 2012. תוכנית האופציות, מושתתת על העקרונות של תכנית האופציות לסמנכ"לים בבנק, כאמור לעיל.

כתבי האופציה יוקצו ב-2 מנות, הניתנות למימוש ב-2 מועדים ("מועדי הבשלה") החל מתום שנה (המנה הראשונה), ושנתיים (המנה השנייה) ממועד ההקצאה, בכפוף לשיעור תשואת הרווח הנקי על ההון הממוצע בכל אחת מהשנים שיקדמו לכל אחד ממועדי ההבשלה, כמפורט לעיל. מחיר המימוש של כל אחד מכתבי האופציה, על פי התכנית, הינו 33.79 שקלים חדשים, בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן, והתאמה לדיבידנדים או למניות הטבה שיחולקו על ידי הבנק. מחיר המימוש נקבע על פי שער הנעילה של מניה של הבנק בבורסה ביום 29 באפריל 2012, יום המסחר האחרון שקדם ליום בו אישר הדירקטוריון את התכנית.

השווי ההוגן (ערך ההטבה התיאורטי) של כתב אופציה בודד הכלול בכל אחת מן המנות של כתבי האופציה הנוספים שאושרו, חושב בהתאם לתקינה החשבונאית על פי מודל בלאק ושולס. ערך ההטבה התיאורטי של כתבי האופציה בהקצאה זו, מסתכם בכ-1.7 מיליוני שקלים חדשים (כ-1.9 מיליוני שקלים חדשים, כולל מס שכר).

חישוב ערך ההטבה התיאורטי הכולל של ההקצאה מתבסס על הנחות בדבר כמות האופציות שתהיה הניצעת זכאית לממש על פי הערכת ההנהלה ביחס לתוואי שיעורי התשואה השנתיים, כאמור לעיל, ועל הערכה של הנהלת הבנק ביחס לשיעור נטישה ממוצע של הניצעים בתכנית, שמשמעותו היא שחלק מכתבי האופציה שיוקצו יתבטלו עקב פרישתם של הניצעים להם הן הוענקו. ערך ההטבה התיאורטי של כל אחת מהמנות ייפרס בספרי הבנק על פני תקופת ההבשלה.

ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות - המשך

להלן פירוט ההנחות ששימשו בחישוב השווי הוגן של אופציה בודדת, וכן תוצאת השווי הוגן לאופציה בודדת, עבור כל אחת מהמנות שהוענקו:

סך הכל	מנה 5	מנה 4	מנה 3	מנה 2	מנה 1	
הקצאה שאושרה ב-29 במרץ 2009						
(1)4,030	650	650	910	910	910	כמות אופציות (באלפים)
	30.27%	30.11%	30.95%	32.04%	32.75%	סטיית תקן שנתית
	21.18	21.18	21.18	21.18	21.18	מחיר מימוש (בשקלים חדשים)
	1.28%	1.09%	0.92%	0.77%	0.65%	ריבית חסרת סיכון
	6.10	5.60	5.10	4.60	4.10	זמן למימוש בשנים
	5.77	5.39	5.19	5.02	4.78	שווי הוגן לאופציה בודדת
20,894	3,751	3,504	4,724	4,569	4,346	סך שווי הוגן למנה (אלפי שקלים חדשים)
הקצאה שאושרה ב-9 בנובמבר 2009						
1,105	260	260	260	260	65	כמות אופציות (באלפים)
	32.00%	33.00%	33.00%	34.00%	35.00%	סטיית תקן שנתית
	29.85	29.85	29.85	29.85	29.85	מחיר מימוש (בשקלים חדשים)
	1.20%	1.02%	0.83%	0.65%	0.46%	ריבית חסרת סיכון
	5.60	5.10	4.60	4.10	3.60	זמן למימוש בשנים
	9.44	9.16	8.73	8.39	8.00	שווי הוגן לאופציה בודדת
9,807	2,455	2,381	2,270	2,181	520	סך שווי הוגן למנה (אלפי שקלים חדשים)
הקצאה שאושרה ב-30 באפריל 2012						
238	130	108	-	-	-	כמות אופציות (באלפים)
	32.27%	30.23%	-	-	-	סטיית תקן שנתית
	33.79	33.79	-	-	-	מחיר מימוש (בשקלים חדשים)
	0.30%	0.20%	-	-	-	ריבית חסרת סיכון
	3.20	2.70	-	-	-	זמן למימוש בשנים
	7.75	6.63	-	-	-	שווי הוגן לאופציה בודדת
1,726	1,008	718	-	-	-	סך שווי הוגן למנה (אלפי שקלים חדשים)

(1) לאחר פקיעה של 1,820 אלפי אופציות, בגין ארבעה סמנכ"לים שסיימו את עבודתם בבנק.

ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות - המשך

להלן פרטים על כמות האופציות למניות ומחירי המימוש:

2013		2014		2015	
ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)	מספר אופציות	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)	מספר אופציות	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)	מספר אופציות
25.46	2,851,666	26.83	1,346,666	26.48	545,000
23.55	1,505,000	26.96	801,666	26.74	485,000
26.83	1,346,666	26.48	545,000	21.57	60,000

(1) הממוצע המשוקלל של מחירי המניה במועד המימוש של האופציות למניות שמומשו במהלך שנת 2015 היה - 47.94 שקלים חדשים (שנת 2014 - 44.51 שקלים חדשים, שנת 2013 - 39.37 שקלים חדשים).

להלן פרטים על אופציות למניות הקיימות במחזור לסוף השנה מחולקות לפי תחומים של מחירי מימוש:

2013 בדצמבר 31			2014 בדצמבר 31			2015 בדצמבר 31			תחום מחירי מימוש (בשקלים חדשים)
33-42	26-32	17-25	33-42	26-32	17-25	33-42	26-32	17-25	
238,333	393,333	715,000	130,000	90,000	325,000	-	-	60,000	מספר האופציות
34.47	30.67	22.16	34.44	30.64	22.14	-	-	21.57	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)
2.48	2.48	2.48	1.48	1.48	1.48	-	-	0.48	ממוצע משוקלל של יתרת אורך החיים החוזי (בשנים)
108,333	133,333	65,000	130,000	90,000	325,000	-	-	60,000	מזה ניתנות למימוש: מספר האופציות
34.47	30.67	22.16	34.44	30.64	22.14	-	-	21.57	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)

ג. תכנית אופציות לעובדים

1. ביום 19 במאי 2008 החליט דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישורה של ועדת הביקורת של הבנק ולאחר קבלת המלצתן של ועדות התגמול וההנהלה של דירקטוריון הבנק לעניין העקרונות של תכנית האופציות, לאשר תכנית אופציות ("התכנית" או "תכנית האופציות") לנושאי משרה בבנק, למנהלי סניפים, מחלקות ושלוחות וכן לעובדים אחרים בבנק ובחברות בת של הבנק, הכל כמפורט בתכנית האופציות ובמתאר שפורסם ביום 8 ביוני 2008 (להלן - "המתאר"). לא יוענקו כתבי אופציה על פי התכנית לדירקטורים בבנק, ובכללם ליושב ראש הדירקטוריון, ולא למנהל הכללי של הבנק.
- תכנית האופציות הינה לתקופה של 5 שנים ו-90 ימים, מיום הקצאת כתבי האופציה על פי התכנית. במסגרת אישור התכנית, החליט הדירקטוריון כי כמות כתבי האופציה אשר תשמש כמאגר להקצאת כתבי האופציה על פי התכנית, תהיה 32,500,000 כתבי אופציה, רשומים על שם, לא רשומים למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, אשר יוצעו ללא תמורה לניצעים, והניתנים למימוש עד ל-32,500,000 מניות רגילות של הבנק בנות 0.1 שקלים חדשים ע.ג. כל אחת, בכפוף להתאמות כמפורט בתכנית, ובכפוף לעמידה בתנאי הזכאות שנקבעו בה.
- כתבי האופציה שיוקצו לנאמן עבור כל ניצע, על פי התכנית, יוקצו בחמש מנות שוות. מועד ההבשלה של כל מנה כאמור, יחול בתום כל אחת מן השנה הראשונה, השניה, השלישית, הרביעית והחמישית, מיום הקצאת כתבי האופציה על פי התכנית, בהתאמה. כמות מניות המימוש, כמפורט לעיל, הינה כמות המניות המקסימלית הנובעת ממימוש כל כתבי האופציה שניתן להקצותם על פי התכנית. ואולם, כמות כתבי האופציה שהניצעים יהיו זכאים לממש, בפועל, על פי תנאי התכנית, תיגזר מן השיעור של תשואת הרווח הנקי מפעולות רגילות להון העצמי הממוצע של הבנק, עד לשיעור תשואה שנתי של 18% (בתכנית המקורית), בהתאם לנוסחת הזכאות למימוש, הכל כמפורט בתכנית האופציות.
- שיעור זכאותו האישית של כל ניצע, הנכלל בקבוצת מנהלי סניפים, מחלקות ושלוחות (כהגדרתה בתכנית), למימוש כתבי האופציה שיוענקו לו על פי התכנית, תיקבע, בנוסף לאמור לעיל, גם בהתאם לדרגת האיכות שנקבעה לו, כמפורט בתכנית האופציות.
- בנוסף, הקצאת מלוא הכמות של מניות המימוש היא תיאורטית בלבד, הואיל ובפועל, לא תוקצה לניצעים מלוא הכמות של מניות המימוש הנובעות מכתבי האופציה שהניצעים יהיו זכאים לממשם, על פי תנאי התכנית, אלא רק מניות בכמות המשקפת את סכום ההטבה הכספית הגלום בכתבי האופציה האמורים, כמפורט בתכנית האופציות.
- מחיר המימוש של כל אחד מכתבי האופציה שיוקצו על פי התכנית, נקבע על פי שער הנעילה של מניה רגילה של הבנק בבורסה ב-7 ביולי 2008, יום המסחר האחרון שקדם ליום ההקצאה של כתב האופציה לניצע. המחיר עומד על 25.15 שקלים חדשים, בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן החל מיום ההקצאה, והתאמה לדיבידנדים שיחולקו על ידי הבנק.
- ביום 8 ביולי 2008 הוקצו 28,625,300 כתבי אופציה, על פי התכנית, ללא תמורה, ל-313 ניצעים, שהינם נושאי משרה בבנק, מנהלי סניפים, מחלקות ושלוחות וכן עובדים אחרים בבנק ובחברות בת של הבנק, הכל כמפורט בתכנית האופציות.
- כתבי האופציה על פי התכנית, הוקצו בהתאם לתנאי מסלול הכנסת עבודה, באמצעות נאמן, על פי הוראות סעיף 102 לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), תשכ"א - 1961, לרבות כל התקנות, הכללים, החוזרים וההוראות שהוצאו מכוחו.
- ביום 24 בנובמבר 2008 החליט הדירקטוריון, לאחר קבלת אישורה של ועדת הביקורת של הבנק, מיום 23 בנובמבר 2008, להאריך את תקופת המימוש של כל כתבי האופציה, שהוקצו על פי התכנית והמתאר ואשר יוקצו על פיהן בעתיד, בעשרים וארבעה חודשים.

ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות - המשך

בהתאם לכך, תקופת המימוש של כל אחת מן המנות של כתבי האופציה, שהוקצו או שיוקצו על פי תכנית האופציות, ובכללם כל כתבי האופציה שהוקצו ביום 8 ביולי 2008, תוארך בעשרים וארבעה חודשים ותסתיים בתום שבע שנים ותשעים ימים, מיום ההקצאה, ולא בתום חמש שנים ותשעים ימים, מיום ההקצאה, כפי שנקבע בתכנית המקורית.

לצורך רישום ההוצאה בדוחותיו הכספיים של הבנק ובהתבסס על תכנית החומש האסטרטגית, כמפורט לעיל, העריכה ההנהלה תוואי של שיעורי תשואה שנתיים (אם כי לא ליניאריים) בכל אחת משנות התכנית (2008 - 2012) עד לשיעור תשואה שנתי של 18% בשנת 2012. באמצעות תוואי זה, הוערכו הכמויות של כתבי האופציה שכל ניצע יהיה רשאי לממש מתוך הכמות הכוללת של כתבי האופציה שיוענקו לו על פי התכנית, והכל כמפורט במתאר.

ביום 24 בנובמבר 2008 אישר דירקטוריון הבנק תכנית אסטרטגית מעודכנת, לפיה היעד של הבנק הוא להציג בשנת 2013, ולא בשנת 2012, כפי שפורט בתכנית האסטרטגית, לפני עדכונה, שיעור תשואה שנתי של כ-18%. בהתאם, עודכנה הערכת ההנהלה ביחס לתוואי שיעורי התשואה השנתיים, לצורך רישום ההוצאה בדוחות הכספיים של הבנק.

ביום 26 באוקטובר 2010, החליט דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישורה של וועדת הביקורת, לעדכן את נוסחת הזכאות למימוש בכל אחת מתכניות האופציות, לגבי מנות המימוש שיבשילו בשנים 2011, 2012 ו-2013, ואשר הזכאות למימושן תיקבע בהתאם לשיעור התשואה השנתי בשנות הדוח 2010, 2011 ו-2012, בהתאמה.

בהתאם לנוסחה המעודכנת, יהיו הניצעים זכאים לממש את מלוא כמות האופציות בכל מנה, אם שיעור תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הממוצע יגיע ל-15%, לעומת 18% בנוסחה המקורית, והכל כמפורט בעדכון לתכנית האופציות. לצורך רישום ההוצאה בדוחות הכספיים של הבנק, העריכה הנהלת הבנק את תוואי שיעור התשואה השנתיים (אם כי לא ליניאריים) בכל אחת מהשנים 2010, 2011 ו-2012. באמצעות תוואי זה, הוערכו מחדש הכמויות של כתבי האופציה שכל ניצע יהיה רשאי לממש, מתוך הכמות הכוללת של כתבי האופציה שהוענקו לו, והנכללים במנות שיבשילו בשנים 2011 עד 2013 (כולל). הן עדכון נוסחת הזכאות למימוש, והן הערכת ההנהלה ביחס לתוואי שיעורי התשואה השנתיים, הינם תוצאה אריתמטית של החלטת הדירקטוריון באשר ליעד הלימות ההון. על פי הערכה מחודשת זו, צפוי כי הכמויות של כתבי האופציה שכל ניצע יהיה רשאי לממש, כאמור לעיל, יהיו דומות לכמויות של כתבי האופציה שכל ניצע היה רשאי לממש, על פי הערכת ההנהלה בעבר, וכי השינוי לא ישפיע באופן מהותי על הדוחות הכספיים של הבנק.

ערך ההטבה התיאורטי של כתבי האופציה שהוקצו, כאמור, שחושב בהתאם לכללי התקינה החשבונאית, לרבות התאמת שווי האופציות בגין השינוי בתנאי האופציות והשפעת השינוי בכמות האופציות הצפויות להבשיל, נכון ליום 31 בדצמבר 2012, הסתכם בכ-154 מיליוני שקלים חדשים (כ-179 מיליוני שקלים חדשים, כולל מס שכר), חישוב ערך ההטבה התיאורטי הכולל של ההקצאה מתבסס על הנחות בדבר כמות האופציות שיהיו הניצעים זכאים לממש על פי הערכת ההנהלה ביחס לתוואי שיעורי התשואה השנתיים, כאמור לעיל, ועל הערכה של הנהלת הבנק ביחס לשיעור נטישה ממוצע של הניצעים בתכנית, שמשמעותו היא שחלק מכתבי האופציה שיוקצו יתבטלו עקב פרישתם של הניצעים להם הן הוענקו. התאמת ערך ההטבה בגין השינוי בתנאי האופציות הינה הפער שבין שוויין ההוגן של האופציות, בתנאיהן המקוריים, במועד שינוי התנאים, לבין שוויין ההוגן בתנאיהן החדשים, לאותו מועד. ערך ההטבה התיאורטי נפרס בספרי הבנק החל ממועד ההענקה, במשך 5 שנים. הערכות ההנהלה בדבר תוואי שיעורי התשואה השנתיים ושיעור הנטישה נבחנות ומעודכנות באופן שוטף, ובהתאם להן מתעדכן היקף ההוצאה הנרשמת בדוחות הכספיים.

ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות - המשך

ערך ההטבה התיאורטי של כתבי האופציה נקבע בעזרת מודל בלק ושולס. סטיית התקן חושבה בנפרד לכל מנה על בסיס מחירי מניה יומיים בתקופה השווה למשך חיים צפוי של כל מנה. אורך חיי האופציה במודל נקבע על פי משך הזמן הממוצע בין תקופת ההבשלה לתקופת פקיעת האופציה (Simplified Approach). שיעור הריבית חסרת הסיכון נקבע לפי תשואה לפדיון ברוטו בגין איגרות חוב ממשלתיות צמודות מדד בריבית קבועה מסוג "גליל" בהתאם לתקופה הזוהה למשך החיים הצפוי למימוש כל מנה. להלן פירוט ההנחות ששימשו בחישוב השווי הוגן של אופציה בודדת, וכן תוצאת השווי הוגן לאופציה בודדת, עבור כל אחת מהמנות שהוענקו ביום 8 ביולי 2008, למועד ההענקה ולמועד עדכון התנאים:

מנה 5	מנה 4	מנה 3	מנה 2	מנה 1	
ליום 8 ביולי 2008 - מועד ההענקה					
24.98%	24.71%	25.44%	26.23%	26.05%	סטיית תקן שנתית
25.15	25.15	25.15	25.15	25.15	מחיר מימוש (בשקלים חדשים)
2.58%	2.47%	2.34%	2.20%	2.03%	ריבית
5.10	4.60	4.10	3.60	3.10	זמן למימוש בשנים
6.95	6.45	6.13	5.79	5.25	שווי הוגן לאופציה בודדת
ליום 24 בנובמבר 2008 - לתקופת המימוש המקורית (מחיר המימוש ללא שינוי)					
27.43%	28.35%	28.76%	29.22%	29.84%	סטיית תקן שנתית
15.70	15.70	15.70	15.70	15.70	מחיר מניה
25.70	25.70	25.70	25.70	25.70	מחיר מימוש
4.16%	4.15%	4.13%	4.11%	4.08%	ריבית
4.75	4.25	3.75	3.25	2.75	זמן למימוש בשנים
2.12	1.94	1.69	1.43	1.17	שווי הוגן לאופציה בודדת
ליום 24 בנובמבר 2008 - לתקופת המימוש המעודכנת (מחיר המימוש ללא שינוי)					
27.18%	26.77%	27.43%	28.35%	28.76%	סטיית תקן שנתית
15.70	15.70	15.70	15.70	15.70	מחיר מניה
25.70	25.70	25.70	25.70	25.70	מחיר מימוש
4.19%	4.18%	4.16%	4.15%	4.13%	ריבית
5.75	5.25	4.75	4.25	3.75	זמן למימוש בשנים
2.66	2.32	2.12	1.94	1.69	שווי הוגן לאופציה בודדת
0.54	0.38	0.43	0.51	0.52	שווי השינוי לאופציה בודדת
7.49	6.83	6.56	6.30	5.77	שווי מצרפי לאופציה בודדת

ביום 29 ביוני 2009 החליט דירקטוריון הבנק לאשר הקצאת 2,263,700 כתבי אופציה נוספים, בתנאים זהים, למעט מחיר מימוש לשני נושאי משרה ול-37 עובדים נוספים. מחיר המימוש של כל אחד מכתבי האופציה שהוענקו על פי התוכנית הינו 23.6 שקלים חדשים, בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן, והתאמה לדיבידנדים או למניות הטבה שיחולקו על ידי הבנק. מחיר המימוש נקבע על פי שער הנעילה של מניית הבנק בבורסה ביום 28 ביוני 2009, יום המסחר האחרון שקדם ליום בו אישר הדירקטוריון את התוכנית. בהתבסס על הנחות בדבר כמות האופציות שהיו הניצעים זכאים לממש, כאמור לעיל, הסתכם ערך ההטבה התיאורטי של האופציות שהוענקו לכ-11 מיליוני שקלים חדשים (12 מיליוני שקלים, כולל מס שכר).

ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות - המשך

ביום 9 בנובמבר 2009 החליט דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישורה של ועדת הביקורת של הבנק, לאשר הקצאת 1,085,432 כתבי אופציה נוספים, בתנאים זהים למעט מחיר המימוש, לארבעה נושאי משרה בבנק. מחיר המימוש של כל אחד מכתבי האופציה שיוענקו לארבעת הניצעים הנוספים, על פי התכנית, הינו 29.85 שקלים חדשים, בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן, והתאמה לדיבידנדים או למניות הטבה שיחולקו על ידי הבנק. מחיר המימוש נקבע על פי שער הנעילה של מניית הבנק בבורסה ביום 8 בנובמבר 2009, יום המסחר האחרון שקדם ליום בו אישר הדירקטוריון את התכנית. השווי ההוגן (ערך ההטבה התיאורטי) של כתב אופציה בודד הכלול בכל אחת מן המנות של כתבי האופציה הנוספים שאושרו, חושב בהתאם לתקינה החשבונאית על פי מודל בלאק ושולס. ערך ההטבה התיאורטי של כל אחת מהמנות ייפרש בספרי הבנק על פני תקופת ההבשלה.

בהתבסס על הנחות בדבר כמות האופציות שהיו הניצעים זכאים לממש, כאמור לעיל, הסתכם ערך ההטבה התיאורטי של האופציות שהוענקו לכ-6 מיליוני שקלים חדשים (7 מיליוני שקלים כולל מס שכר).

ביום 26 באוקטובר 2010 החליט דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישורה של ועדת הביקורת של הבנק, לאשר תכנית להקצאת 1,652,500 כתבי אופציה נוספים, בתנאים זהים למעט מחיר המימוש, ל-41 עובדים, מהם נושא משרה אחד בבנק. כתבי האופציה יוקצו ב-3 מנות שוות, הניתנות למימוש ב-3 מועדים ("מועדי הבשלה") החל מתום שנה (המנה הראשונה), שנתיים (המנה השנייה) ו-3 שנים (המנה השלישית) ממועד ההקצאה, בכפוף לשיעור תשואת הרווח הנקי על ההון הממוצע בכל אחת מהשנים שיקדמו לכל אחד ממועדי ההבשלה, כמפורט לעיל. מחיר המימוש של כל אחד מכתבי האופציה שיוענקו לניצעים הנוספים, על פי התכנית, הינו 35.40 שקלים חדשים, בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן, והתאמה לדיבידנדים או למניות הטבה שיחולקו על ידי הבנק.

מחיר המימוש נקבע על פי שער הנעילה של מניה של הבנק בבורסה ביום 25 באוקטובר 2010, יום המסחר האחרון שקדם ליום בו אישר הדירקטוריון את התכנית. השווי ההוגן (ערך ההטבה התיאורטי) של כתב אופציה בודד הכלול בכל אחת מן המנות של כתבי האופציה הנוספים שאושרו, חושב בהתאם לתקינה חשבונאית על פי מודל בלאק ושולס. ערך ההטבה התיאורטי של כל אחת מהמנות ייפרש בספרי הבנק על פני תקופת ההבשלה.

בהתבסס על הנחות בדבר כמות האופציות שהיו הניצעים זכאים למימוש כאמור לעיל, הסתכם ערך ההטבה התיאורטי של האופציות שהוענקו לכ-11 מיליוני שקלים חדשים (13 מיליוני שקלים חדשים כולל מס שכר).

ביום 3 באוקטובר 2011 החליט דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישורה של ועדת הביקורת של הבנק, לאשר תכנית להקצאת 701,300 כתבי אופציה נוספים, בתנאים זהים למעט מחיר המימוש, ל-31 עובדים, מהם נושא משרה אחד בבנק. כתבי האופציה יוקצו ב-2 מנות שוות, הניתנות למימוש ב-2 מועדים ("מועדי הבשלה") החל מתום שנה (המנה הראשונה), ושנתיים (המנה השנייה) ממועד ההקצאה, בכפוף לשיעור תשואת הרווח הנקי על ההון הממוצע בכל אחת מהשנים שיקדמו לכל אחד ממועדי ההבשלה, כמפורט לעיל. מחיר המימוש של כל אחד מכתבי האופציה שיוענקו לניצעים הנוספים, על פי התכנית, הינו 31.62 שקלים חדשים, בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן, והתאמה לדיבידנדים או למניות הטבה שיחולקו על ידי הבנק.

מחיר המימוש נקבע על פי שער הנעילה של מניה של הבנק בבורסה ביום 2 באוקטובר 2011, יום המסחר האחרון שקדם ליום בו אישר הדירקטוריון את התכנית. השווי ההוגן (ערך ההטבה התיאורטי) של כתב אופציה בודד הכלול בכל אחת מן המנות של כתבי האופציה הנוספים שאושרו, חושב בהתאם לתקינה החשבונאית על פי מודל בלאק ושולס.

ערך ההטבה התיאורטי של כתבי האופציה בהקצאה זו, מסתכם בכ-4.4 מיליוני שקלים חדשים (כ-5 מיליוני שקלים חדשים, כולל מס שכר).

ביום 17 בנובמבר 2011 הוקצו כתבי האופציה לעובדים.

ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות - המשך

להלן פירוט ההנחות ששימשו בחישוב השווי ההוגן של אופציה בודדת, וכן תוצאת השווי ההוגן לאופציה בודדת, עבור כל אחת מהמנות שהוענקו ביום 28 ביוני 2009, ביום 9 בנובמבר 2009, ביום 26 באוקטובר 2010 וביום 3 באוקטובר 2011:

סך הכל	מנה 4	מנה 3	מנה 2	מנה 1	
הקצאה שאושרה ב- 29 ביוני 2009					
2,264	566	566	566	566	כמות אופציות (באלפים)
	31.55%	32.65%	33.29%	34.27%	סטיית תקן שנתית
	23.60	23.60	23.60	23.60	מחיר מימוש (בשקלים חדשים)
	1.71%	1.50%	1.20%	0.91%	ריבית חסרת סיכון
	5.20	4.70	4.20	3.70	זמן למימוש בשנים
	7.45	7.15	8.75	6.40	שווי הוגן לאופציה בודדת
15,682	4,194	4,046	3,820	3,622	סך שווי הוגן למנה באלפי שקלים חדשים
הקצאה שאושרה ב- 9 בנובמבר 2009					
1,085	279	279	279	248	כמות אופציות (באלפים)
	32.45%	33.15%	33.92%	34.88%	סטיית תקן שנתית
	29.85	29.85	29.85	29.85	מחיר מימוש (בשקלים חדשים)
	1.05%	0.87%	0.68%	0.49%	ריבית חסרת סיכון
	5.20	4.70	4.20	3.70	זמן למימוש בשנים
	9.21	8.82	8.43	8.05	שווי הוגן לאופציה בודדת
9,382	2,569	2,461	2,352	2,000	סך שווי הוגן למנה באלפי שקלים חדשים
הקצאה שאושרה ב- 26 באוקטובר 2010					
1,653	551	551	551	-	כמות אופציות (באלפים)
	33.88%	35.07%	36.73%	-	סטיית תקן שנתית
	35.40	35.40	35.40	-	מחיר מימוש (בשקלים חדשים)
	0.53%	0.38%	0.22%	-	ריבית חסרת סיכון
	4.20	3.70	3.20	-	זמן למימוש בשנים
	9.92	9.55	9.23	-	שווי הוגן לאופציה בודדת
15,808	5,464	5,260	5,084	-	סך שווי הוגן למנה (אלפי שקלים חדשים)
הקצאה שאושרה ב- 3 באוקטובר 2011					
702	351	351	-	-	כמות אופציות (באלפים)
	36.90%	31.93%	-	-	סטיית תקן שנתית
	31.62	31.62	-	-	מחיר מימוש (בשקלים חדשים)
	1.13%	1.07%	-	-	ריבית חסרת סיכון
	3.21	2.71	-	-	זמן למימוש בשנים
	8.63	6.93	-	-	שווי הוגן לאופציה בודדת
4,483	2,783	1,700	-	-	סך שווי הוגן למנה (אלפי שקלים חדשים)

ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות - המשך

להלן פרטים על כמות האופציות למניות ומחירי המימוש:

2013		2014		2015		
ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)	מספר אופציות	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)	מספר אופציות	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)	מספר אופציות	
28.22	9,260,886	30.11	2,163,977	29.93	1,549,740	קיימות במחזור לתחילת שנה
-	-	-	-	-	-	הוענקו במהלך השנה
-	-	-	-	33.61	91,167	פקעו במהלך השנה
27.97	2,615,397	-	-	-	-	חולטו במהלך השנה
27.83	4,481,512	30.42	614,237	28.38	1,236,132	מומשו במהלך השנה ⁽¹⁾
30.11	2,163,977	29.93	1,549,740	34.72	222,441	קיימות במחזור לסוף שנה

(1) הממוצע המשוקלל של מחירי המניה במועד המימוש של האופציות למניות שמומשו במהלך שנת 2015 היה 46.32 שקלים חדשים (שנת 2014 - 45.47 שקלים חדשים; שנת 2013 - 40.07 שקלים חדשים).

להלן פרטים על אופציות למניות הקיימות במחזור לסוף השנה מחולקות לפי תחומים של מחירי מימוש:

31 בדצמבר 2013			31 בדצמבר 2014			31 בדצמבר 2015			
33-42	26-32	17-25	33-42	26-32	17-25	33-42	26-32	17-25	תחום מחירי מימוש (בשקלים חדשים)
600,098	1,363,410	200,469	394,601	988,580	166,559	156,337	66,104	-	מספר האופציות
36.67	35.24	24.41	36.64	28.19	24.39	36.04	31.61	-	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)
2.18	2.44	1.98	1.18	0.87	0.98	0.18	0.13	-	ממוצע משוקלל של יתרת אורך החיים החוזי (בשנים)
600,098	1,363,410	200,469	394,601	988,580	166,559	156,337	66,104	-	מזה ניתנות למימוש:
36.67	35.24	24.41	36.64	28.19	24.39	36.04	31.61	-	מספר האופציות
									ממוצע משוקלל של מחירי המימוש (בשקלים חדשים)

2. ביום 29 באפריל 2013 החליט דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישורה של ועדת הביקורת של הבנק, לאשר תכנית להקצאת 5,921,340 כתבי אופציה ל-330 ניצעים, עובדי הבנק ועובדים של חברות בת של הבנק שאינם נושאי משרה בבנק. תוכנית האופציות, מושתתת על העקרונות של תכנית האופציות לעובדים בבנק.

תכנית האופציות מבוססת על המתכונת והעקרונות של תכניות האופציות לעובדים שאושרו על ידי הבנק, בשנים 2008 ועד 2011 (כולל) ואשר על פיהן הבנק הקצה כתבי אופציה, ביום 8.7.2008, ביום 24.9.2009, ביום 5.12.2010 וביום 17.11.2011. התנאים של כתבי האופציה האמורים פורטו במתארים שפורסמו על ידי הבנק, על תיקונייהם. תכנית האופציות על פי מתאר זה, מיועדת לעובדי הבנק שאינם נושאי משרה וכן לעובדים של חברות בת של הבנק. לפרטים ראה ביאור 23 ד.1. לדוחות הכספיים.

כמות כתבי האופציה שהניצעים זכאים לממש, בפועל, על פי תנאי התכנית נגזרת מן השיעור של תשואת הרווח הנקי מפעולות רגילות להון העצמי הממוצע של הבנק, בהתאם לנוסחת הזכאות למימוש, הכל כמפורט בדומה לתכנית שאושרו בשנים 2008 עד 2011 (כולל).

ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות - המשך

כתבי האופציה הוקצו במנה אחת, הניתנת למימוש החל מתום שנה ממועד ההקצאה ועד תום שנתיים ותשעים יום ממועד ההקצאה. בכפוף לשיעור תשואת הרווח הנקי מפעולות רגילות להון העצמי הממוצע של הבנק, כמפורט לעיל. מחיר המימוש של כל אחד מכתבי האופציה שיוענקו לניצעים, על פי התכנית, הינו 36.6 שקלים חדשים, בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן, והתאמה לדיבידנדים או למניות הטבה שיחולקו על ידי הבנק. מחיר המימוש נקבע על פי שער הנעילה של מניה של הבנק בבורסה ביום 28 באפריל 2013, יום המסחר האחרון שקדם ליום בו אישר הדירקטוריון את התכנית. השווי ההוגן (ערך ההטבה התיאורטי) של כתב אופציה בודד הכלול בכל אחת מן המנות של כתבי האופציה הנוספים שאושרו, חושב בהתאם לתקינה החשבונאית על פי מודל בלאק ושולס.

ערך ההטבה התיאורטי של כתבי האופציה בהקצאה זו, מסתכם בכ-17 מיליוני שקלים חדשים (כ-20 מיליוני שקלים חדשים, כולל מס שכר). חישוב ערך ההטבה התיאורטי הכולל של ההקצאה מתבסס על הנחות בדבר כמות האופציות שיהיו הניצעים זכאים לממש על פי הערכת ההנהלה ביחס לתזואי שיעורי התשואה השנתיים, כאמור לעיל, ועל הערכה של הנהלת הבנק ביחס לשיעור נטישה ממוצע של הניצעים בתכנית, שמשמעותו היא שחלק מכתבי האופציה שיוקצו יתבטלו עקב פרישתם של הניצעים להם הן הוענקו. ערך ההטבה התיאורטי של המנה ייפרס בספרי הבנק על פני תקופת ההבשלה.

להלן פירוט ההנחות ששימשו בחישוב השווי הוגן של אופציה בודדת, וכן תוצאת השווי ההוגן לאופציה בודדת, עבור כל אחת מהמנות שהוענקו:

מנה 1	סך הכל	
הקצאה שאושרה ב-29 באפריל 2013		
5,901,340		כמות אופציות
31.36%		סטיית תקן שנתית
36.60		מחיר מימוש (בשקלים חדשים)
(0.18%)		ריבית חסרת סיכון
1.71		זמן למימוש בשנים
5.894		שווי הוגן לאופציה בודדת
34,899	34,899	סך שווי הוגן להענקה (אלפי שקלים חדשים)

להלן פרטים על כמות האופציות למניות ומחירי המימוש:

	2013	2014	2015	
ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)	מספר אופציות
-	-	36.71	5,860,240	36.67
36.71	5,901,340	-	-	-
36.71	41,100	36.68	2,828,487	-
-	-	36.71	678,363	36.44
36.71	5,860,240	36.67	2,353,390	-

(1) הממוצע המשוקלל של השווי ההוגן של האופציות למניות שהוענקו במהלך שנת 2013, במועד המדידה היה 5.54 שקלים חדשים. הממוצע המשוקלל של מחירי המניה במועד המימוש של האופציות למניות שמומשו במהלך שנת 2015 היה 45.75 שקלים חדשים (שנת 2014 - 44.49 שקלים חדשים).

ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות - המשך

להלן פרטים על אופציות למניות הקיימות במחזור לסוף השנה מחולקות לפי תחומים של מחירי מימוש:

31 בדצמבר 2013			31 בדצמבר 2014			31 בדצמבר 2015			
33-42	26-32	17-25	33-42	26-32	17-25	33-42	26-32	17-25	(בשקלים חדשים)
5,860,240	-	-	2,353,390	-	-	-	-	-	מספר האופציות
36.71	-	-	36.67	-	-	-	-	-	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)
1.72	-	-	0.72	-	-	-	-	-	ממוצע משוקלל של יתרת אורך החיים החוזי (בשנים)
-	-	-	2,353,390	-	-	-	-	-	מזה ניתנות למימוש:
-	-	-	2,353,390	-	-	-	-	-	מספר האופציות
-	-	-	36.67	-	-	-	-	-	ממוצע משוקלל של מחירי המימוש (בשקלים חדשים)

3. ביום 10 ביוני 2014 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק, לאחר קבלת אישורו של הדירקטוריון והמלצת ועדת התגמול, מדיניות תגמול מעודכנת לנושאי משרה בבנק (לפרטים ראה סעיף ג' לעיל).

ביום 19 ביוני 2014 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר שהתקבל לכך אישור ועדת התגמול, מיום 16 ביוני 2014, הצעת כתבי אופציה נושאי משרה בבנק, בהתאם לסעיף 15 ב(1)(א) לחוק ניירות ערך. בנוסף, אישר דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישורה של ועדת התגמול, הצעת כתבי אופציה לעובדים מרכזיים בבנק וכן למנהלים נוספים בבנק ובחברות בת של הבנק, בהתאם לסעיף 15 ב(1)(א) לחוק ניירות ערך, והכל כמפורט בדיווח שפרסם הבנק ביום 19 ביוני 2014, אסמכתא מספר 2014-01-091176. (להלן – "דוח המתאר"). במסגרת החלטת הדירקטוריון מיום 19 ביוני 2014, אושרו תכניות להקצאת כתבי אופציה כמפורט להלן:

- תכנית אופציות א' - עד 2,083,197 כתבי אופציה א' שיוענקו לעד שמונה נושאי משרה בבנק שאינם שומרי סף, והניתנים למימוש עד ל-2,083,197 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.
- תכנית אופציות ב' - עד 873,066 כתבי אופציה ב' שיוענקו לעד חמישה נושאי משרה שהינם שומרי סף, והניתנים למימוש עד ל-873,066 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.
- תכנית אופציות ג' - עד 2,708,060 כתבי אופציה ג' שיוענקו לעד ארבעים ושלושה עובדים מרכזיים בבנק וכן לעד עשרה מנהלים בחברות בת של הבנק אשר אושרו כנכללים בקבוצה זו, והניתנים למימוש עד ל-2,708,060 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.
- תכנית אופציות ד' - עד 1,183,110 כתבי אופציה ד' שיוענקו לעד עשרים ושמונה מנהלים בבנק המועסקים על פי חוזים אישיים וכן לעד שמונה מנהלים בחברות בת של הבנק אשר אושרו כנכללים בקבוצה זו, והניתנים למימוש עד ל-1,183,110 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.
- תכנית אופציות ה' - עד 5,046,390 כתבי אופציה ה' שיוענקו לעד מאתיים חמישים ושלושה מנהלים בבנק המועסקים במסגרת הסכמים קיבוציים, והניתנים למימוש עד ל-5,046,390 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק.

ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות - המשך

כמות מניות המימוש, כמפורט לעיל, הינה כמות המניות המרבית הנובעת ממימוש כל כתבי האופציה שניתן להנפיק על פי כל התכניות. ואולם, כמות כתבי האופציה שהניצעים יהיו זכאים לממש, בפועל, על פי התנאים של כל אחת מן התוכניות, תיגזר מתנאי הזכאות שנקבעו בכל אחת מהן, כמפורט להלן. בנוסף, הנפקת מלוא הכמות של מניות המימוש היא תיאורטית בלבד, הואיל ובפועל לא תונפק לניצעים מלוא הכמות של מניות המימוש הנובעות מכתבי האופציה שהניצעים יהיו זכאים לממשם, על פי תנאי כל אחת מן התכניות, אלא רק מניות בכמות המשקפת את סכום ההטבה הכספי הגלום בכתבי האופציה האמורים ואשר מבוססת, בין היתר, על תקרת שער נעילה בסך של 80 שקלים חדשים בתוספת הפרשי הצמדה החל מהמדד הידוע במועד אישור הדירקטוריון ועד לשער הידוע במועד המימוש. כמון כן, יובהר כי כמות מניות המימוש בכל אחת מהתכניות כפופה להתאמות בגין חלוקת מניות הטבה, הנפקת זכויות, איחוד או חלוקה של מניות, חלוקת דיבידנד ועוד.

כתבי האופציה שיופקו על שם הנאמן עבור כל נושא משרה, על פי תכניות אופציות א' או ב', יחולקו לשלוש מנות שנתיות עבור כל אחת משנות המענק, הכמות הכוללת של כתבי האופציה שיכללו במנה שנתית של כתבי אופציה א', שתוענק לכל נושאי המשרה שאינם שומרי סף הינה 728,451 כתבי אופציה עבור שנת 2014, 689,523 כתבי אופציה עבור שנת 2015 ו-665,223 כתבי אופציה עבור שנת 2016. הכמות הכוללת של כתבי האופציה שיכללו במנה שנתית של כתבי אופציה ב', שתוענק לכל נושאי המשרה שהינם שומרי סף הינה 314,100 כתבי אופציה עבור שנת 2014, 284,136 כתבי אופציה עבור שנת 2015 ו-274,830 כתבי אופציה עבור שנת 2016. כתבי האופציה שיופקו על שם הנאמן עבור כל ניצע, על פי כל אחת מתכניות האופציות ג', ד' או ה' יחולקו לשלוש מנות שנתיות שוות, עבור כל אחת משנות המענק, אשר כל אחת מהן תהיה ניתנת למימוש בשלושה חלקים, החל מיום 1 באפריל בשנים 2016-2020, כמפורט בדוח המתאר.

כל אחת מהמנות השנתיות של כתבי אופציה ד' ו-ה' תהיה ניתנת למימוש במועדים שלהלן:

- המנה השנתית המותאמת עבור שנת 2014, תהיה ניתנת למימוש, החל מתום שנה אחת מיום ההנפקה של כתבי האופציה ועד תום ארבע וחצי שנים מיום ההנפקה של כתבי האופציה.
- המנה השנתית המותאמת עבור שנת 2015, תהיה ניתנת למימוש, החל מתום שנתיים מיום ההנפקה של כתבי האופציה ועד תום ארבע וחצי שנים מיום ההנפקה של כתבי האופציה.
- המנה השנתית המותאמת עבור שנת 2016, תהיה ניתנת למימוש, החל מתום שלוש שנים מיום ההנפקה של כתבי האופציה ועד תום ארבע וחצי שנים מיום ההנפקה של כתבי האופציה.

תנאי הסף לזכאות לכתבי האופציה ותנאי הזכאות לכתבי אופציה.

זכאותו של ניצע לכתבי אופציה על פי כל אחת מתכניות האופציות לעיל, עבור שנת מענק כלשהי, מותנית בכך שבשנת המענק יתקיימו כל תנאי הסף להלן:

- שיעור התשואה להון בשנת המענק לא יפחת מ-9%;
- יחס הלימות ההון הכולל ויחס הלימות הון הליבה של הבנק, לשנת המענק, לא יפחתו מן היחסים המינימליים שנקבעו בהוראות בנק ישראל.

ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות - המשך

בנוסף, תנאי הזכאות לכתבי אופציה יקבעו על פי הקריטריונים הבאים:

- כתבי אופציה א' וכתבי אופציה ב' שיונפקו עבור ניצעים שהם נושאי משרה בבנק, כאמור לעיל, מהווים חלק מן התגמול המשתנה של נושאי המשרה. זכאותו של נושא משרה לכתבי אופציה א' או ב', הכלולים במנה שנתית כלשהי, תיקבע על פי ארבעה קריטריונים שהינם בגדר "יעדים כלל חברתיים" הניתנים למדידה (להלן – "המדדים הכמותיים") וכן, על בסיס שני קריטריונים איכותיים המבוססים על הערכת הממונה ביחס להשגת היעדים האישיים (להלן – "היעדים האישיים") של נושא המשרה שהוגדרו במסגרת מתאר ההצעה לעובדים וכן, על הערכת תפקודו של נושא המשרה על ידי הממונה, בהתאם לשיקול דעתו (להלן – "שיקול דעת הממונה"). (היעדים האישיים וכן שיקול דעת הממונה ייקראו להלן – "המדדים האיכותיים").
 - המשקל הכולל של המדדים הכמותיים יהיה בשיעור של שמונים אחוזים מן המנה השנתית של כתבי אופציה א' או ב'. המשקל הכולל של המדדים האיכותיים יהיה בשיעור של עשרים אחוזים, כך שמשקלו של מדד היעדים האישיים יהיה בשיעור של עשרה אחוזים ומשקלו של מדד שיקול דעת הממונה יהיה בשיעור של עשרה אחוזים.
 - זכאותם של ניצעים שאינם נושאי משרה בבנק, לכתבי אופציה ג' ו-ד', בגין שנת מענק כלשהי, תקבע על בסיס המדדים הכמותיים, ולא תיקבע על פי מדד איכותי כלשהו. זכאותם של ניצעים שאינם נושאי משרה בבנק, לכתבי אופציה ה', בגין שנת מענק כלשהי, תקבע על בסיס המדדים הכמותיים, וכן על פי דרגת האיכות שתיקבע לאותם ניצעים, כמפורט בסעיף 2.12.9 לדוח המתאר.
 - המדדים הכמותיים שהוגדרו במסגרת תכנית האופציות הינם שיעור התשואה להון, תשואת מניית הבנק ביחס למדד הייחוס, יחס היעילות התפעולית, והיחס הממוצע של פיקדונות לאשראי.
 - מחיר המימוש של כל אחד מכתבי האופציה שיונפקו על פי כל אחת מהתכניות הינו 46.21 שקלים חדשים, בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן, החל מן המדד הידוע ביום אישור דירקטוריון הבנק את הנפקת כתבי האופציה לניצעים ועד למדד הידוע ביום המימוש של כתב האופציה על ידי הניצע. מחיר המימוש נקבע על פי הממוצע של שערי הנעילה של מניה רגילה של הבנק, בבורסה, במשך שלושים ימי המסחר שקדמו ליום אישור הדירקטוריון. בהתאם לאמור, יובהר כי ביום המימוש, ניצע לא יידרש לשלם את מחיר המימוש, ומחיר המימוש ישמש אך ורק לצורך קביעת סכום ההטבה הכספי וכמות מניות המימוש שתונפק בפועל לניצע.
 - לצורך חישוב השווי ההוגן, ליום האישור של הדירקטוריון את הנפקת כתבי האופציה, כאמור לעיל, נלקחו בחשבון התנאים של תכניות האופציות וכן הנתונים וההנחות שפורטו בדוח המתאר.
- על בסיס ההנחות, שפורטו בדוח המתאר, השווי ההוגן הממוצע של כל כתב אופציה שיוענק על פי כל אחת מתכניות האופציות, ליום האישור של הדירקטוריון את הנפקת כתבי האופציה, הינו כדלקמן:
- כתבי אופציה א' - כתב אופציה הנכלל במנה הראשונה - כ-7.69 שקלים חדשים; כתב אופציה הנכלל במנה השנייה - כ-8.13 שקלים חדשים; כתב אופציה הנכלל במנה השלישית - כ-8.43 שקלים חדשים.
 - כתבי אופציה ב' - כתב אופציה הנכלל במנה הראשונה - כ-7.73 שקלים חדשים; כתב אופציה הנכלל במנה השנייה - כ-8.16 שקלים חדשים; כתב אופציה הנכלל במנה השלישית - כ-8.44 שקלים חדשים.
 - כתבי אופציה ג' - כתב אופציה הנכלל במנה הראשונה - כ-7.64 שקלים חדשים; כתב אופציה הנכלל במנה השנייה - כ-8.06 שקלים חדשים; כתב אופציה הנכלל במנה השלישית - כ-8.35 שקלים חדשים.
 - כתבי אופציה ד' ו-ה' - כתב אופציה הנכלל במנה הראשונה - כ-8.42 שקלים חדשים; כתב אופציה הנכלל במנה השנייה - כ-8.17 שקלים חדשים; כתב אופציה הנכלל במנה השלישית - כ-7.64 שקלים חדשים.

ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות - המשך

ערך ההטבה התיאורטי של כתבי האופציה בתכניות, כאמור, המחושב בהתאם לכללי התקינה החשבונאית, מסתכם בכ-96 מיליוני שקלים חדשים (כ-113 מיליוני שקלים חדשים, כולל מס שכר). בפריסת ערך ההטבה התיאורטי בספרי הבנק, ילקח בחשבון אומדן לשיעור הנטישה הצפוי של ניצעי התוכניות.

האופציות יוקצו במסלול "הכנסת עבודה", בהתאם לסעיף 102 לפקודת מס הכנסה. לפיכך, ההטבה שתנבע לניצעים כתוצאה ממימוש כתבי אופציה אלה, תמוסה על פי שיעור המס השולי שיחול עליהם במועד מימוש כתבי האופציה. הבנק יהיה חייב לשלם מס שכר בגין ההטבה שתנבע לניצעים כתוצאה ממימוש כתבי האופציה על פי תכנית האופציות. כמו כן, בעת תשלום המס על ידי הניצעים בגין ההטבה, יאה הבנק זכאי לנכות הוצאה לצרכי מס בגין כתבי האופציה האמורים, על פי שיעור המס האפקטיבי שיחול במועד המימוש.

יתר פרטי התוכניות ומתאר ההצעה לעובדים (ובכלל זה תנאי הסף לזכאות לכתבי האופציה, מועדי ההבשלה של כתבי האופציה והתקופות למימושם וכן סמכות הדירקטוריון להפחתת הכמות של כתבי האופציה, פקיעת כתבי אופציה והשבת ההטבה הכספית) פורטו בדוח מידי מיום 19 ביוני 2014, אסמכתא מספר 2014-01-091176. איזכור זה מהווה הכללה על דרך הפניה של כל המידע שפורט בדוח המידי הנזכר לעיל.

ביום 3 באוגוסט 2015 החליט דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת המלצתה של ועדת התגמול של הבנק, לאשר מתאר הצעה לעובדים על פיו יוקצו 229,990 כתבי אופציה ל-19 ניצעים, מנהלים בבנק.

תוכנית האופציות מבוססת על והעקרונות של תוכנית האופציות שאושרה על ידי הבנק בשנת 2014 ואשר על פיהן הבנק הקצה ביום 19 ביוני 2014 אופציות למנהלים. ראה להלן.

כתבי האופציות הוקצו כמפורט להלן:

- עד 11,494 כתבי אופציה ד' שיוענק למנהל אחד בבנק המועסק על פי חוזה אישי והניתנים למימוש עד ל-11,494 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק. בהתאם לתוכנית אופציות ד' מיום 19 ביוני 2014.
- עד 218,496 כתבי אופציה ה' שיוענקו לעד שמונה עשר מנהלים בבנק המועסקים במסגרת הסכמים קיבוציים, והניתנים למימוש עד ל-218,496 מניות רגילות בנות 0.1 שקלים חדשים ערך נקוב, כל אחת, של הבנק. בהתאם לתוכנית אופציות ה' מיום 19 ביוני 2014.

כמות מניות המימוש, כמפורט לעיל, הינה כמות המניות המרבית הנובעת ממימוש כל כתבי האופציה שניתן להנפיק על פי כל התכניות. ואולם, כמות כתבי האופציה שהניצעים יהיו זכאים לממש, בפועל, על פי התנאים של כל אחת מן התוכניות, תיגזר מתנאי הזכאות שנקבעו בכל אחת מהן, כמפורט להלן. בנוסף, הנפקת מלוא הכמות של מניות המימוש היא תיאורטית בלבד, הואיל ובפועל לא תונפק לניצעים מלוא הכמות של מניות המימוש הנובעות מכתבי האופציה שהניצעים יהיו זכאים לממשם, על פי תנאי כל אחת מן התכניות, אלא רק מניות בכמות המשקפת את סכום ההטבה הכספי הגלום בכתבי האופציה האמורים ואשר מבוססת, בין היתר, על תקרת שער נעילה בסך של 80 שקלים חדשים בתוספת הפרשי הצמדה החל מהמדד הידוע במועד אישור הדירקטוריון ועד לשער הידוע במועד המימוש.

ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות - המשך

כמן כן, יובהר כי כמות מניות המימוש בכל אחת מהתכניות כפופה להתאמות בגין חלוקת מניות הטבה, הנפקת זכויות, איחוד או חלוקה של מניות, חלוקת דיבידנד ועוד.

כתבי האופציה שהונפקו על שם הנאמן עבור כל ניצע, על פי כל אחת מתכניות האופציות ד' או ה' חולקו לשתי מנות שנתיות שוות, עבור כל אחת משנות המענק, אשר כל אחת מהן תהיה ניתנת למימוש החל מיום 1 באפריל בשנים 2016-2020, כמפורט בדוח המתאר.

כל אחת מהמנות השנתיות של כתבי אופציה ד' ו-ה' תהיה ניתנת למימוש במועדים שלהלן:

- המנה השנתית המותאמת עבור שנת 2015, תהיה ניתנת למימוש, החל מתום שנה מיום ההנפקה של כתבי האופציה ועד תום שלוש וחצי שנים מיום ההנפקה של כתבי האופציה.
- המנה השנתית המותאמת עבור שנת 2016, תהיה ניתנת למימוש, החל מתום שתי שנים מיום ההנפקה של כתבי האופציה ועד תום שלוש וחצי שנים מיום ההנפקה של כתבי האופציה.

זכאותו של ניצע לכתבי אופציה על פי כל אחת מתכניות האופציות לעיל, עבור שנת מענק כלשהי, מותנית בכך שבשנת המענק יתקיימו כל תנאי הסף שלהלן:

- שיעור התשואה להון בשנת המענק לא יפחת מ-9%;
- יחס הלימות ההון הכולל ויחס הלימות הון הליבה של הבנק, לשנת המענק, לא יפחתו מן היחסים המינימליים שנקבעו בהוראות בנק ישראל.

בנוסף, תנאי הזכאות לכתבי אופציה יקבעו על פי הקריטריונים הבאים:

- זכאותם של ניצעים שאינם נושאי משרה בבנק, לכתבי אופציה ד', בגין שנת מענק כלשהי, תקבע על בסיס המדדים הכמותיים, ולא תיקבע על פי מדד איכותי כלשהו. זכאותם של ניצעים שאינם נושאי משרה בבנק, לכתבי אופציה ה', בגין שנת מענק כלשהי, תקבע על בסיס המדדים הכמותיים, וכן על פי דרגת האיכות שתקבע לאותם ניצעים, כמפורט בסעיף 2.12.7 לדוח המתאר. המדדים הכמותיים שהוגדרו במסגרת תכנית האופציות הינם שיעור התשואה להון, תשואת מניית הבנק ביחס למדד הייחוס, יחס היעילות התפעולית, והיחס הממוצע של פיקדונות לאשראי. מחיר המימוש של כל אחד מכתבי האופציה שיונפקו על פי כל אחת מהתכניות הינו 47.76 שקלים חדשים, בתוספת הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן, החל מן המדד הידוע ביום אישור דירקטוריון הבנק את הנפקת כתבי האופציה לניצעים ועד למדד הידוע ביום המימוש של כתב האופציה על ידי הניצע. מחיר המימוש נקבע על פי הממוצע של שערי הנעילה של מניה רגילה של הבנק, בבורסה, במשך שלושים ימי המסחר שקדמו ליום אישור הדירקטוריון. בהתאם לאמור, יובהר כי ביום המימוש, ניצע לא יידרש לשלם את מחיר המימוש, ומחיר המימוש ישמש אך ורק לצורך קביעת סכום ההטבה הכספי וכמות מניות המימוש שתונפק בפועל לניצע. לצורך חישוב השווי ההוגן, ליום האישור של הדירקטוריון את הנפקת כתבי האופציה, כאמור לעיל, נלקחו בחשבון התנאים של תכניות האופציות וכן הנתונים וההנחות שפורטו בדוח המתאר.

ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות - המשך

על בסיס ההנחות, שפורטו בדוח המתאר, השווי ההוגן הממוצע של כל כתב אופציה שהוענק על פי כל אחת מתכניות האופציות, ליום האישור של הדירקטוריון את הנפקת כתבי האופציה, הינו כדלקמן:

כתבי אופציה ד' ו-ה' - כתב אופציה הנכלל במנה הראשונה - כ-7.08 שקלים חדשים; כתב אופציה הנכלל במנה השניה - כ-6.91 שקלים חדשים.

ערך ההטבה התיאורטי של כתבי האופציה בתכניות, כאמור, שחושב בהתאם לכללי התקנה החשבונאית מסתכם בכ-1.6 מיליוני שקלים חדשים (כ-1.9 מיליוני שקלים חדשים, כולל מס שכר). בפריסת ערך ההטבה התיאורטי בספרי הבנק, ילקח בחשבון אומדן לשיעור הנטישה הצפוי של ניצעי התוכניות.

האופציות יוקצו במסלול "הכנסת עבודה", בהתאם לסעיף 102 לפקודת מס הכנסה. לפיכך, ההטבה שתנבע לניצעים כתוצאה ממימוש כתבי אופציה אלה, תמוסה על פי שיעור המס השולי שיחול עליהם במועד מימוש כתבי האופציה. הבנק יהיה חייב לשלם מס שכר בגין ההטבה שתנבע לניצעים כתוצאה ממימוש כתבי האופציה על פי תכנית האופציות. כמו כן, בעת תשלום המס על ידי הניצעים בגין ההטבה, יהא הבנק זכאי לנכות הוצאה לצרכי מס בגין כתבי האופציה האמורים, על פי שיעור המס האפקטיבי שיחול במועד המימוש. יתר פרטי התוכניות ומתאר ההצעה לעובדים (ובכלל זה תנאי הסף לזכאות לכתבי האופציה, מועדי ההבשלה של כתבי האופציה והתקופות למימושם וכן סמכות הדירקטוריון להפחתת הכמות של כתבי האופציה, פקיעת כתבי אופציה והשבת ההטבה הכספית) פורטו בדוח מיידי מיום 3 באוגוסט 2015, אסמכתא מספר 2015-01-088305. איזכור זה מהווה הכללה על דרך הפניה של כל המידע שפורט בדוח המידי הנזכר לעיל

להלן פירוט ההנחות ששימשו בחישוב השווי ההוגן של אופציה בודדת, וכן תוצאת השווי ההוגן לאופציה בודדת, עבור כל אחת מהמנות שהוענקו ביום 19 ביוני 2014:

סך הכל	מנה 3	מנה 2	מנה 1	
				תכנית אופציות א
2,083	665	690	728	כמות אופציות (באלפים)
	25.94-35.64%	22.00%-34.72%	20.07%-28.99%	סטיית תקן שנתית
	46.21	46.21	46.21	מחיר מימוש (בשקלים חדשים)
	(0.70%)-1.08%	(0.87%)-0.64%	(0.45%)-0.08%	ריבית חסרת סיכון
	4.75-6.75	3.75-5.75	2.75-4.75	זמן לפקיעה בשנים
	8.43	8.12	7.70	שווי הוגן לאופציה בודדת
16,815	5,605	5,605	5,605	סך שווי הוגן למנה באלפי שקלים חדשים
				תכנית אופציות ב
873	275	284	314	כמות אופציות (באלפים)
	25.94-35.64%	22.00%-34.72%	20.07%-28.99%	סטיית תקן שנתית
	46.21	46.21	46.21	מחיר מימוש (בשקלים חדשים)
	(0.70%)-1.08%	(0.87%)-0.64%	(0.45%)-0.08%	ריבית חסרת סיכון
	4.75-6.75	3.75-5.75	2.75-4.75	זמן לפקיעה בשנים
	8.43	8.17	7.73	שווי הוגן לאופציה בודדת
7,066	2,319	2,319	2,428	סך שווי הוגן למנה באלפי שקלים חדשים

ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות - המשך

להלן פירוט ההנחות ששימשו בחישוב השווי ההוגן של אופציה בודדת, וכן תוצאת השווי ההוגן לאופציה בודדת, עבור כל אחת מהמנות שהוענקו ביום 19 ביוני 2014 (המשך):

מנה 1	מנה 2	מנה 3	סך הכל	
תכנית אופציות ג				
917	896	896		כמות אופציות (באלפים)
20.07%-28.99%	22.00%-34.72%	25.94-35.64%	2,709	סטיית תקן שנתית
46.21	46.21	46.21		מחיר מימוש (בשקלים חדשים)
(0.45%)-0.08%	(0.87%)-0.64%	(0.70%)-1.08%		ריבית חסרת סיכון
2.75-4.75	3.75-5.75	4.75-6.75		זמן לפקיעה בשנים
7.64	8.06	8.35		שווי הוגן לאופציה בודדת
7,006	7,222	7,482	21,710	סך שווי הוגן למנה (אלפי שקלים חדשים)
תכנית אופציות ד				
394	394	394	1,182	כמות אופציות (באלפים)
20.07%-27.06%	22.00%-28.31%	25.94-26.81%		סטיית תקן שנתית
46.21	46.21	46.21		מחיר מימוש (בשקלים חדשים)
(0.16%)-(-0.12%)	(0.87%)-0.26%	(0.70%)-0.61%		ריבית חסרת סיכון
4.5	4.5	4.5		זמן לפקיעה בשנים
8.42	8.17	7.64		שווי הוגן לאופציה בודדת
3317	3219	3010	9546	סך שווי הוגן למנה (אלפי שקלים חדשים)
תכנית אופציות ה				
1,682	1,682	1,682	5,046	כמות אופציות (באלפים)
20.07%-27.06%	22.00%-28.31%	25.94-26.81%		סטיית תקן שנתית
46.21	46.21	46.21		מחיר מימוש (בשקלים חדשים)
(0.16%)-(-0.12%)	(0.87%)-0.26%	(0.70%)-0.61%		ריבית חסרת סיכון
4.5	4.5	4.5		זמן לפקיעה בשנים
8.42	8.17	7.64		שווי הוגן לאופציה בודדת
14,162	13,742	12,850	40,754	סך שווי הוגן למנה (אלפי שקלים חדשים)

ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות - המשך

להלן פירוט ההנחות ששימשו בחישוב השווי ההוגן של אופציה בודדת, וכן תוצאת השווי ההוגן לאופציה בודדת, עבור כל אחת מהמנות שהוענקו ביום 3 באוגוסט 2015:

מנה 1	מנה 2	מנה 3	סך הכול	
תכנית אופציות ד				
-	6	6	12	כמות אופציות (באלפים)
-	17.48%-21.01%	17.48%-22.92%		סטיית תקן שנתית
-	47.76	47.76		מחיר מימוש (בשקלים חדשים)
-	(0.86%)-(0.58%)	(0.86%)-(0.45%)		ריבית חסרת סיכון
-	3.5	3.5		זמן לפקיעה בשנים
-	7.08	6.91		שווי הוגן לאופציה בודדת
-	40	40	80	סך שווי הוגן למנה (אלפי שקלים חדשים)
תכנית אופציות ה				
-	109	109	218	כמות אופציות (באלפים)
-	17.48%-21.01%	17.48%-22.92%		סטיית תקן שנתית
-	47.76	47.76		מחיר מימוש (בשקלים חדשים)
-	(0.86%)-(0.58%)	(0.86%)-(0.45%)		ריבית חסרת סיכון
-	3.5	3.5		זמן לפקיעה בשנים
-	7.08	6.91		שווי הוגן לאופציה בודדת
-	774	755	1,529	סך שווי הוגן למנה (אלפי שקלים חדשים)

להלן פרטים על כמות האופציות למניות ומחירי המימוש עבור כלל התכניות:

2014		2015		
ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)	מספר אופציות	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)	מספר אופציות	
-	-	46.21	11,893,823	קיימות במחזור לתחילת שנה
46.21	11,893,823	47.76	229,990	הוענקו במהלך השנה ⁽¹⁾
-	-	46.21	1,699,397	חולטו במהלך השנה
-	-	46.21	3,920	מומשו במהלך השנה ⁽²⁾
46.21	11,893,823	46.24	10,420,496	קיימות במחזור לסוף שנה

(1) הממוצע המשוקלל של השווי ההוגן של האופציות למניות שהוענקו במהלך שנת 2015 במועד המדידה היה 6.99 שקלים חדשים. (שנת 2014 - 8.06 שקלים חדשים).

(2) הממוצע המשוקלל של מחירי המניה במועד המימוש של האופציות למניות שמומשו במהלך שנת 2015 היה 47.0 שקלים חדשים.

ביאור 23 - עסקאות תשלום מבוסס מניות - המשך

להלן פרטים על אופציות למניות הקיימות במחזור לסוף השנה מחולקות לפי תחומים של מחירי מימוש:

31 בדצמבר 2014			31 בדצמבר 2015			תחום מחירי מימוש (בשקלים חדשים)
40-50	33-39	26-32	40-50	33-39	26-32	
11,893,823	-	-	10,420,496	-	-	מספר האופציות
46.21	-	-	46.24	-	-	ממוצע משוקלל של מחיר המימוש (בשקלים חדשים)
3.88	-	-	3.51	-	-	ממוצע משוקלל של יתרת אורך החיים החוזי (בשנים)
-	-	-	1,157,176	-	-	מזה ניתנות למימוש:
-	-	-	46.21	-	-	מספר האופציות ממוצע משוקלל של מחירי המימוש (בשקלים חדשים)

ביאור 24 - הון מניות והון⁽¹⁾

א. להלן פרטים בדבר הון המניות של הבנק (בשקלים חדשים):

מונפק ונפרע ⁽³⁾		רשום	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2014	2015	2014	2015
23,321,941	23,438,032	40,000,000	40,000,000

מניות רגילות בנות 0.1 שקל חדש⁽²⁾

(1) לעניין הקצאת כתיב אופציות לרכישת מניות - ראה ביאור 23 לדוחות הכספיים.

(2) המניות רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.

(3) כולל 2,500,000 מניות רדומות, שנרכשו ומוחזקות על ידי הבנק. לפרטים, ראה להלן בסעיף ד.

ב. ביום 3 באפריל 2006 התקבלה בדירקטוריון הבנק החלטה על מדיניות חלוקת דיבידנד, לפיה, בכפוף לכך שיחס ההון לרכיבי סיכון של הבנק לא יפחת מ- 10%, יחולק בכל שנה דיבידנד בשיעור של 40% מהרווח הנקי מפעולות רגילות ו- 80% מהרווח הנקי מפעולות בלתי רגילות, של אותה שנה. מדיניות חלוקת הדיבידנד חלה משנת 2006.

ביום 23 ביולי 2012 קבע דירקטוריון הבנק, במסגרת אישור תכנית החומש האסטרטגית החדשה לשנים 2013-2017, כי בתקופת התכנית תישמר מדיניות חלוקת הדיבידנד שאימצ לעצמו הבנק, בכפוף לכך שיחס הון הליבה לא יפחת מהיעד שקבע הדירקטוריון.

ביום 14 באוגוסט 2013, החליט דירקטוריון הבנק לאמץ יעד ליום 31 בדצמבר 2014, ליחס הון ליבה, בשיעור שלא יפחת מ-9%. כמו כן, החליט הדירקטוריון, באותו מועד, לחלק דיבידנד בסך של 75 מיליוני שקלים חדשים, ולאמץ קו פעולה לפיו, עד ליום 31 בדצמבר 2014, יחולק דיבידנד בשיעור של עד 30% מהרווח הנקי השנתי מפעולות רגילות ו-80% מהרווח השנתי מפעולות בלתי רגילות.

החלטות אלה באו במקום החלטות הדירקטוריון מיום 23 ביולי 2012 לעניין הקדמת היישום של הוראות המפקח על הבנקים, מיום 28 במרץ 2012 במטרה להחילן, במידת האפשר, החל מיום 1 בינואר 2014.

ביום 23 בדצמבר 2014, בנוסף לעדכון התוכנית האסטרטגית של הבנק, החליט דירקטוריון הבנק לאשר מדיניות חלוקת דיבידנד מעודכנת לפיה יחולק בגין הרווחים הרבעוניים בשנים 2015 ו-2016 (החל מן הרבעון הראשון של שנת 2015) דיבידנד בשיעור של עד 15% מהרווח הנקי המיוחס לבעלי המניות.

מדיניות הדיבידנד המעודכנת כפופה לכך, כי הבנק ישמור על שולי ביטחון נאותים, כפי שנקבעו לעניין זה, על מנת שהון עצמי רובד 1 של הבנק לא יפחת מן היעד הנדרש על פי הוראות המפקח על הבנקים ואשר אומץ על ידי הדירקטוריון.

בשנת 2017, מדיניות הדיבידנד תהיה בהתאם לאמור בסעיף ג. לדוח המידי הקודם. זאת, בכפוף לכך שהון עצמי רובד 1 של הבנק, לא יפחת מן היעד הנדרש על פי הוראות המפקח על הבנקים ובכפוף לשמירת שולי בטחון נאותים.

הבנק קיבל את אישורו של המפקח על הבנקים, למתווה של מדיניות הדיבידנד, כאמור לעיל.

מובהר, כי חלוקת הדיבידנד כפופה להוראות הדין ולהגבלות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים.

ביאור 24 - הון מניות והון - המשך

ג. להלן פרטים בדבר מגבלות על חלוקת דיבידנדים:

- לפי הוראות המפקח על הבנקים ביחס לחלוקת דיבידנד על-ידי תאגידים בנקאיים, אין בנק יכול לחלק דיבידנד במזומן כל עוד נכסיו הלא כספיים עולים על הונו העצמי. ליום 31 בדצמבר 2014 עולה הונו המדווח של הבנק על נכסיו הלא כספיים בסך של 7,371 מיליוני שקלים חדשים.
- בהיתר שניתן לרוכשי גרעין השליטה בבנק על ידי נגיד בנק ישראל, נקבע, כי לא יחולק דיבידנד מרווחים שנצברו עד ליום 30 בספטמבר 1994 בסכומם (לאחר היוון לקרנות הון בשנת 1998), כ-100 מיליוני שקלים חדשים. כמו כן לא יבצע הבנק חלוקת דיבידנד, אלא אם קיבל אישור מראש מהמפקח על הבנקים לחלוקה כאשר:

1. יתרת העודפים המצטברת של הבנק, בניכוי ההפרשים בחובה שנכללו ברווח כולל אחר אינה חיובית.

2. אחת או יותר משלוש השנים האחרונות הסתיימה בהפסד כולל.

3. התוצאה המצטברת בשלושת הרבעונים המסתיימים בתום תקופת הביניים שלגביה פורסם הדוח הכספי האחרון מראה על הפסד כולל.

- ד. ביום 27 במאי 2009 קיבל הבנק את אישור המפקח, לפיו המפקח התיר לבנק, באופן חד פעמי, רכישה עצמית של 2,500,000 מניות בנות 0.1 ע.נ. מהונו המונפק של הבנק, וזאת בכפוף לכל דין ובכפוף לתנאים שנקבעו באישור המפקח. ביום 20 ביולי 2009 אישר דירקטוריון הבנק תכנית לרכישה עצמית על ידי הבנק של עד 2,500,000 מניות בנות 0.1 ע.נ. כל אחת, בכפוף לתנאים שנקבעו באישור המפקח. ביום 24 בספטמבר 2009 השלים הבנק את הרכישה העצמית, ובסך הכל נרכשו 2,500,000 מניות, בעלות של כ-76 מיליון שקלים חדשים. המניות שבידי הבנק מיועדו להימסר כתמורה למימוש האופציות במסגרת התכנית לסמנל"ים, לפרטים ראה ביאור 23 לדוחות הכספיים. על פי התנאי שנקבע לעניין זה באישור המפקח, הבנק ימכור את כל המניות העודפות (אם יהיו כאלה) מיד לאחר תום תקופת המימוש של כל כתבי האופציה שהוקצו על פי תכנית האופציות, דהיינו מיד לאחר תום שבע שנים מיום הקצאת כתבי האופציה על פי תכנית האופציות. לפי אישור מקדמי שהתקבל מרשות המיסים, ברכישת המניות כאמור לעיל, לא תיווצר לבנק חבות מס. הדירקטוריון הגיע לכלל מסקנה, כי רכישות עצמיות של מניות הבנק על פי תכנית הרכישה כמפורט לעיל, עומדות במבחני החלוקה הקבועים בחוק החברות, וכן מקיימות את התנאים שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 331. הדירקטוריון שב ובחן את עמידת הבנק במבחני החלוקה שנקבעו בחוק החברות וכן את התקיימותם של התנאים שנקבעו בהוראה 331, ערב הרכישות. ביום 30 בינואר 2013, אישר בנק ישראל לבנק להשתמש במניות העודפות לצורך תכנית אופציות לשנת 2013 עבור מנהלים שאינם חברי הנהלה או נושאי משרה. על הבנק למכור את יתרת המניות העודפות (אם יהיו כאלה), מיד לאחר תום תקופת המימוש של כתבי האופציה על פי תוכנית האופציות למנהלים שאינם חברי הנהלה או נושאי משרה, או התכנית המקורית, לפי המאוחר. ביום 2 ביוני 2014, פנה הבנק לפיקוח על הבנקים בבקשה לקבל את אישורו לרכישה עצמית של מניות הבנק בהיקף של 5 מיליון מניות. ביום 17 ביולי 2014 העביר הבנק לבקשת הפיקוח את פירוט תוכנית הרכישה לפי מועדים. תכנית הרכישה שהוצגה מחולקת לחמישה חלקים החל מהרבעון הרביעי של שנת 2015 ועד לרבעון הרביעי של שנת 2017 תוך מגבלה לכל מנה של רכישה עצמית ובסך הכל לא יותר מ-5 מיליון מניות. בהתאם לתכנית הבנק ימכור את כל המניות העודפות אם יהיו כאלו לאחר תום תקופת המימוש של כל כתבי האופציה על פי תכנית האופציות. ביום 27 ביולי 2014 אישר הפיקוח על הבנקים את תכנית הרכישה בכפוף לתנאים שנקבעו בין הבנק לבין הפיקוח על הבנקים. ביום 13 באוגוסט 2014 אישר דירקטוריון הבנק את מתווה הרכישה העצמית כאמור. תכנית הרכישה, לרבות אופן ביצועה, תובא לאישור הדירקטוריון ככל שאכן תבוצע. רכישה עצמית של מניות הבנק דומה במהותה לחלוקת דיבידנד.

ביאור 25 - הלימות הון, נדילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 201-211 בדבר "מדידה והלימות הון"

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 בדצמבר
2014	2015

1. בנתוני המאוחד

א. הון לצורך חישוב יחס ההון

הון עצמי רובד 1	12,299	11,273 ⁽²⁾⁽¹⁾
הון רובד 1	12,299	11,273
הון רובד 2	4,916	4,883
סך הכל הון כולל	17,215	16,156

ב. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

סיכון אשראי	120,793	116,159 ⁽²⁾⁽¹⁾
סיכונים שוק	950	1,020
סיכון תפעולי	7,743	7,383
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	129,486	124,562

ג. יחס ההון לרכיבי סיכון

נתוני הבנק:

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	9.50	9.05 ⁽²⁾⁽¹⁾
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	9.50	9.05 ⁽²⁾⁽¹⁾
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	13.29	12.97 ⁽²⁾⁽¹⁾
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽³⁾	9.30	9.00
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽³⁾	12.80	12.50

2. חברות בת משמעותיות

בנק יב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	9.98	9.55 ⁽²⁾
יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון	9.98	9.55 ⁽²⁾
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	13.23	13.65 ⁽²⁾
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	9.00	9.00
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	13.00	13.00

(1) מספרי השוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות המפקח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1 ג.2 לדוחות הכספיים.

(2) ללא השפעת אימוץ כללי החשבונאות בארצות הברית בנושא זכויות עובדים אשר נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015. ראה ביאור 1 ג.2 לדוחות הכספיים.

(3) יחסי ההון הנדרשים על ידי המפקח מיום 1 בינואר 2015. החל מיום 1 בינואר 2015, מתווספת ליחסים אלה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיווח למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה עד ליום 1.1.2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי שידרש על ידי המפקח על הבנקים ליום 1.1.2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד דיווח זה, הינו 9.8%-ו-13.3%, בהתאמה.

ביאור 25 - הלימות הון, נדילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 201-211 בדבר "מדידה והלימות הון" - המשך

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 בדצמבר
2014	2015

3. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון (בנתוני המאוחד)

א. הון רובד 1		
11,304 ⁽¹⁾	12,415	הון עצמי
62	(18)	הבדלים בין הון עצמי לבין הון עצמי רובד 1
11,366	12,397	סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
התאמות פיקוחיות וניכויים:		
(87)	(87)	מוניטין
(6)	(11)	התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים - הון רובד 1
(93)	(98)	סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים - הון רובד 1
11,273	12,299	סך הכל הון רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים

ב. הון רובד 2		
3,573	3,544	הון רובד 2: מכשירים, לפני ניכויים
1,310	1,372	הון רובד 2: הפרשות, לפני ניכויים
4,883	4,916	סך הון רובד 2, לפני ניכויים
ניכויים:		
-	-	סך הכל ניכויים - הון רובד 2
4,883	4,916	סך הכל הון רובד 2

4. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1 (לפרטים ראה סעיף י' להלן):

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 בדצמבר	
2014	2015	
יחס ההון לרכיבי סיכון		
8.84 ⁽³⁾⁽¹⁾	9.32%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני יישום הוראות מעבר
0.21 ⁽³⁾⁽¹⁾	0.18%	השפעת הוראות המעבר
9.05 ⁽²⁾⁽¹⁾	9.50%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לאחר יישום הוראות מעבר

- (1) הוצג מחדש. לפרטים בדבר יישום למפרע של הנחיות המפקח על הבנקים בנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1.ג.2 לדוחות הכספיים.
 (2) ללא השפעת אימוץ כללי החשבונאות בארצות הברית בנושא זכויות עובדים אשר נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2015. ראה ביאור 1.ג.1 לדוחות הכספיים.
 (3) כולל השפעת אימוץ כללי החשבונאות בארצות הברית בנושא זכויות עובדים. מספרי ההשוואה הוצגו מחדש כדי לשקף השפעה זו.

ביאור 25 - הלימות הון, נזילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. יחס כיסוי נזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 221 בדבר יחס כיסוי נזילות

ליום 31 בדצמבר 2015	
באחוזים	
	1. בנתוני המאוחד⁽¹⁾
91	יחס כיסוי הנזילות
60	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾
	2. בנתוני הבנק
90	יחס כיסוי הנזילות
60	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾
	3. חברות בת משמעותיות
	בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו
382	יחס כיסוי הנזילות
60	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽²⁾

(1) במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח. יחס כיסוי הנזילות נכון ליום 31 בדצמבר 2015 הסתכם ל-96%.
 יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים יגדל באופן הדרגתי עד לשיעור של 100% ביום 1 בינואר 2017.

ג. יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 218 בדבר יחס מינוף

ליום 31 בדצמבר 2015	
	1. בנתוני המאוחד
12,299	הון רובד 1
231,291	סך החשיפות
	2. חברות בת משמעותיות
	בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו
4.89	יחס המינוף ⁽²⁾
5.00	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ⁽¹⁾

(1) תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף המזערי שנדרש על ידי המפקח על הבנקים החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה, לא יירד מהסף שנקבע בהוראה.

(2) על מנת לחזק את עמידת בנק יהב במתווה יחס המינוף מימש בנק יהב את תיק איגרות החוב המוחזקות לפדיון.

ביאור 25 - הלימות הון, נדילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים - המשך

ד. ביום 30 ביוני 2010 שלח המפקח על הבנקים מכתב לתאגידים הבנקאיים בנושא מדיניות הון לתקופות ביניים, ובו הם נדרשים לאמץ יעד ליחס הון רובד 1 ליום 31 בדצמבר 2010, בשיעור שלא יפחת מ- 7.5%. במקביל, נדרשים הבנקים להעביר לפיקוח תוכנית עבודה לעמידה ביעד. עוד קובע המכתב כי בהיעדר אישור מראש של המפקח על הבנקים, לא יחלק הבנק דיבידנד אם אינו עומד ביעד, או אם חלוקת הדיבידנד תגרום לכך שלא יעמוד ביעד. הנחיה זו נועדה להבהיר את ציפיות הפיקוח על הבנקים מהתאגידים הבנקאיים בתקופת ביניים, עד להתאמת הוראות הפיקוח לשינויים המתגבשים בהמלצות ועדת באזל.

ה. ביום 25 באוקטובר 2010, החליט דירקטוריון הבנק כי היעד של יחס הון הליבה יהיה בשיעור שלא יפחת מ-7.5%. בנוסף, החליט דירקטוריון הבנק להנחות את הנהלת הבנק לפעול לשמירת שולי בטחון נאותים על מנת להבטיח כי יחס הון הליבה לא יפחת מהאמור לעיל. כמו כן, החליט דירקטוריון הבנק כי יחס ההון הכולל לא יפחת משיעור של 12.5%.

ו. ביום 28 במרץ 2012 שלח המפקח על הבנקים לכל התאגידים הבנקאיים הנחיה, בה נקבע יחס הון ליבה מינימלי גבוה יותר מהנדרש כיום. על פי ההנחיה, כל התאגידים הבנקאיים יידרשו לעמוד ביחס הון ליבה מינימלי בשיעור של 9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי גדול, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, יידרש לעמוד ביחס הון ליבה מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. ההנחיה בדבר יחס הון ליבה מקסימלי של 10% אינה חלה על הבנק.

ז. ביום 23 ביולי 2012 הנחה דירקטוריון הבנק את הנהלת הבנק לפעול להקדמת היישום של הוראת המפקח על הבנקים מיום 28 במרץ 2012, במטרה להחילה, במידת האפשר, החל מיום 1 בינואר 2014. בנוסף, החליט הדירקטוריון להנחות את הנהלת הבנק לפעול, במידת האפשר, לשמירת שולי בטחון נאותים לצורך כך.

ח. ביום 21 במרץ 2013 פרסם המפקח על הבנקים הנחיות בנושא נדל"ן לדירור. בהתאם להוראות, חישוב הקצאת ההון להלוואות שבוצעו החל מיום 1 בינואר 2013 מבוצע לפי שיעורי השקלול הבאים:

להלוואות בשיעור מימון עד 45%	- משקל סיכון של 35%
להלוואות בשיעור מימון מעל 45% ועד 60%	- משקל סיכון של 50%
להלוואות בשיעור מימון מעל 60%	- משקל סיכון של 75%
להלוואות ממונפות בשיעור מימון מעל 60% אשר מרכיב הריבית המשתנה בהן הוא 25% או יותר	- משקל סיכון של 75%
זאת לעומת שיעורי השקלול הקודמים:	
להלוואות בשיעור מימון עד 75%	- משקל סיכון של 35%
להלוואות בשיעור מימון מעל 75%	- משקל סיכון של 75%
להלוואות ממונפות בשיעור מימון מעל 60% אשר מרכיב הריבית המשתנה בהן הוא 25% או יותר	- משקל סיכון של 100%

בנוסף, הוקטן מקדם ההמרה לאשראי של ערבוביות להבטחת השקעות של רוכשי דירות מ-20% ל-10% במקרה בו הדירה נמסרה למשתכן.

ביאור 25 - הלימות הון, נדילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים - המשך

ט. ביום 30 באפריל 2013 שלח המפקח על הבנקים מכתב המאשר כי כתבי התחייבות אשר מתכוון הבנק להנפיק, יוכלו להיחשב כהון רובד 2 תחתון לעניין שמירת יחס הון מזערי.

שינויים בתנאי ההכרה כהון רובד 2 תחתון בעקבות יישום הוראות באזל III, יחולו רטרואקטיבית על כתבי התחייבות אלה.

י. ביום 30 במאי 2013 פרסם המפקח על הבנקים תיקון של הוראות ניהול בנקאי תקין 201-211, העוסקות באימוץ הנחיות באזל III בנושא ההון הפיקוחי ובנושא נכסי סיכון (להלן: "ההוראות").

התיקונים להוראות עוסקים בחיזוק איכות וגודל ההון ובחיזוק כיסוי הסיכון להפסדי שערך לשווי שוק מנגזרים (CVA - Credit Value Adjustments).

תחולת ההוראות - 1 בינואר 2014 בכפוף להוראות מעבר.

להלן התיקונים העיקריים שנכללו במסגרת ההוראות:

- מבנה ההון

ההון הפיקוחי יורכב משני רבדים בלבד - הון רובד 1 (כולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף) והון רובד 2. כמו כן בוטלה הדרישה להון רובד 3 לכיסוי סיכוי שוק.

- מכשירי הון כשירים להון רובד 1 נוסף ולהון רובד 2

נקבעו קריטריוני כשירות למכשירי הון המסווגים כהון רובד 1 נוסף וכהון רובד 2. מכשירים אלו יכללו מנגנון לספיגת הפסדי קרן, לפיו תתבצע המרה למניות או הפחתת קרן כאשר יחס הון עצמי רובד 1 יורד מ- 7% למכשירי הון רובד 1 נוסף ויורד מ-5% למכשירי הון רובד 2.

- זכויות מיעוט

סכום זכויות המיעוט שיוכר כהון יוגבל ולא ניתן יהיה להכיר בעודף ההון בחברת הבת.

- הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי

סכום ההפרשה הקבוצתית יוכר כהון רובד 2 עד לתקרה של 1.25% מנכסי הסיכון המשוקללים לסיכון אשראי. מנגד, סכום ההפרשה יתווסף לנכסי הסיכון המשוקללים לסיכון אשראי.

- התאמות וניכויים מההון הפיקוחי

- מיסים נדחים הנובעים מהפרשי עיתוי יטופלו כדלקמן:

עד 10% מהון עצמי רובד 1 - ישוקלל במשקל סיכון של 250%.

מעל 10% הון עצמי רובד 1 - ינוכו מההון.

- השקעות ברכיבי הון של תאגידים פיננסיים - בנקים, חברות ביטוח וכל חברה שעיסוקה בתחום שוקי ההון, יטופלו כניכוי מההון או לפי שקלול לסיכון וזאת בכפוף למבחנים שנקבעו.

- סכום הרווח המצטבר בגין גידור תזרים מזומנים של פריטים שאינם מוצגים במאזן לפי שווי הוגן - ינוכה מההון. כלומר, סכומים חיוביים ינוכו מההון וסכומים שליליים יתווספו להון.

- התאמות חשבונאיות בגין התחייבות של מכשירים נגזרים הנובעים משינוי סיכון האשראי של הבנק (DVA) ינוכו מההון.

ביאור 25 - הלימות הון, נדילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים - המשך

- הקצאת הון בגין הפסדי CVA (הפסדי שערור לשווי שוק בגין סיכון אשראי של צד נגדי, Credit Value Adjustments)

בנוסף לדרישת הון בגין סיכון לכשל הנובעת מסיכון אשראי של צד נגדי לפי הגישה הסטנדרטית, נדרשת הקצאת הון לכיסוי הסיכון להפסדים פוטנציאליים שעלולים להיווצר משערור לשווי שוק של נגזרים מעבר לדלפק (OTC).

על מנת לעמוד בדרישות החדשות במסגרת יישום הוראות באזל III, נקבעה תקופת מעבר מדורגת שתיפרס על פני מספר שנים עד ליישומן המלא.

התאמות פיקוחיות וניכיים מההון וזכויות מיעוט שאינן כשירות להכלל בהון הפיקוחי - ניכוי של 20% בכל שנה החל מיום 1 בינואר 2014. מכשירי הון שאינם כשירים כהון פיקוחי - הכרה ב-80% מיתרת המכשירים החל ממועד התחולה והפחתה של 10% בכל שנה עד ליום 1 בינואר 2022.

במסגרת התיקון להוראה 202 נקבע כי תאריך היעד לעמידה ביחס הון רובד 1 מינימלי של 9% לתאגיד בנקאי שאינו גדול הוא ה-1 בינואר 2015, בדומה למכתב המפקח על הבנקים מיום 28 במרץ 2012. הבנק ערוך ליישום ההוראות ובוחן את השפעת התיקונים על התוכנית האסטרטגית של הבנק.

י"א. בעקבות פרסום ההוראות, חזר הבנק ובחן את עמידתו בלוחות הזמנים להשגת יעד ליחס הון ליבה בשיעור שלא יפחת מ-9%. בעקבות בחינה זו ועל יסוד הנחות במועד הבחינה ביחס לרווח הצפוי בשנים 2013-2014 ולשיעורי הצמיחה בנכסי הסיכון, הציג הבנק למפקח על הבנקים מתווה להתפתחות חזויה של יחס הון הליבה, הכולל חלוקת דיבידנד, תוך שמירה על שולי ביטחון נאותים. לאחר בדיקה עם המפקח על הבנקים, החליט דירקטוריון הבנק ביום 14 באוגוסט 2013, לאמץ יעד ליום 31 בדצמבר 2014, ליחס הון ליבה, בשיעור שלא יפחת מ-9%. כמו כן, החליט הדירקטוריון, באותו מועד, לחלק דיבידנד בסך של 75 מיליוני שקלים חדשים, ולאמץ קו פעולה לפיו, עד ליום 31 בדצמבר 2014, יחולק דיבידנד בשיעור של עד 30% מהרווח הנקי השנתי מפעולות רגילות ו-80% מהרווח השנתי מפעולות בלתי רגילות.

החלטות אלה באו במקום החלטות הדירקטוריון לעניין הקדמת היישום של הוראות המפקח על הבנקים, מיום 28 במרץ 2012 במטרה להחילן, במידת האפשר, החל מיום 1 בינואר 2014, ולענין מדיניות חלוקת דיבידנד – הכל כפי שפורט בסעיף 1 לדוח המידי של הבנק, מיום 23 ביולי 2012 (אסמכתא מספר 191649-01-2012). אזכור זה מהווה הכללה על דרך ההפניה של כל המידע המפורט בסעיף 1 לדוח המידי האמור.

י"ב. ביום 29 באוגוסט 2013 שלח המפקח על הבנקים הנחיות בנושא הגבלות על מתן הלוואות לדיוור. על פי ההנחיות, החל מ-1 בספטמבר 2013, תאגיד בנקאי לא יאשר ולא יבצע הלוואות לדיוור בהן שיעור החזר החודשי מההכנסה עולה על 50%. בנוסף, הלוואות ששיעור החזר החודשי מההכנסה עולה על 40%, תשוקללנה במשקל סיכון של 100% בחישוב הקצאת הון.

י"ג. ביום 28 בספטמבר 2014 פירסם המפקח על הבנקים חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329, וכן, קובץ שאלות ותשובות באותו נושא. החוזר כולל שני תיקונים להוראה:

- הגדלת יעד ההון – יעד הון עצמי רובד 1 ויעד ההון הכולל לרכיבי סיכון יכללו תוספת בשיעור המבטא 1% מיתרת תיק האשראי לדיוור. הגדלת יעדי ההון התבצע בשיעורים רבעוניים קבועים מיום 1 בינואר 2015 ועד 1 בינואר 2017 (לאורך שמונה רבעונים).
- משקל סיכון להלוואות ממונפות בריבית משתנה – משקל הסיכון להלוואות ממונפות בריבית משתנה יפחת משיעור של 100% ל-75%.

ביאור 25 - הלימות הון, נדילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים - המשך

בעקבות יישום ההוראה יעד יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון צפוי לגדול בכ-0.1%, לפי נתוני מועד הדיווח, בכל אחד משמונת הרבעונים החל ממועד יישום ההוראה ובסך הכל בכ-0.8% עם השלמת היישום. יעד זה, יכול שישתנה בהתאם לנתונים בפועל של תיק האשראי לדיור ושל סך נכסי הסיכון.

י"ד. החל מיום 1 בינואר 2015 מאמץ הבנק את כללי החשבונאות בארצות הברית בנושא זכויות עובדים. בהתאם להוראות מעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299, יתרת הפסד כולל אחר מצטבר וסכומים שנזקפו ישירות לעודפים ליום 1 בינואר 2013, בגין מדידות מחדש של התחייבויות נטו או נכסים נטו בגין הטבה מוגדרת לעובדים, לא מובאים בחשבון באופן מיידי לצורך חישוב דרישות הון אלא כפופים להוראות מעבר, כך שההשפעה נפרסת בשיעורים שווים של 20% החל מיום 1 בינואר 2014, 40% מיום 1 בינואר 2015 ועד ליישום מלא החל מיום 1 בינואר 2018.

ט"ו. ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס מינוף. הוראה זו מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס מינוף, שנקבעו בחודש ינואר 2014. יחס המינוף מבוסס באחוזים ומוגדר כיחס בין הון רובד 1 לפי כללי באזל לבין סך החשיפות. סך החשיפות של הבנק הינו סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים, לעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. על פי ההוראה, תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד, החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה, לא ירד מהסף שנקבע בהוראה. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה אינו עומד בדרישה, נדרש להגדיל את היחס בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 1 בינואר 2018.

ט"ז. ביום 22 באוקטובר 2015 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בנושא דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים (CCP). החוזר כולל עדכון להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203 בנושא מדידה והלימות הון, בהתאם להנחיות ועדת באזל בנושא. בהוראה נקבעו הכללים לטיפול בחשיפה למסלקות הנובעות ממסחר בנגזרי OTC, מעסקאות נגזרים סחירים ומעסקאות מימון ניירות ערך. להלן עיקרי ההוראה המעודכנת:

- צד נגדי מרכזי הוגדר כמסלקה הפועלת כמתווך פיננסי בין צדדים נגדיים של חוזים הנסחרים בשוק פיננסי.
 - חשיפת מסחר של בנק חבר מסלקה לצד נגדי מרכזי כשיר (QCCP), תשוקלל במשקל סיכון של 2% (לעומת ערך חשיפה אפס כיום). חשיפת מסחר של בנק חבר מסלקה, אשר מבצע העברות לקרן הסיכונים של המסלקה, תשוקלל בהתאם לנוסחה שנקבעה בהוראה.
 - חשיפת מסחר של בנק חבר מסלקה ללקוחות הפעילים בבורסה בישראל, תחושב בהתאם לשיטת החישוב של עסקאות דו צדדיות (לעומת חישוב לפי כללי הבורסה בישראל כיום).
 - חשיפת מסחר של בנק הפועל באמצעות חבר מסלקה, תשוקלל במשקל סיכון של 2% או 4%, בכפוף לעמידה בתנאים עסקיים, תפעוליים ומשפטיים שנקבעו בהוראה.
 - חשיפת מסחר של בנק לצד נגדי מרכזי שאינו כשיר, תשוקלל במשקל הסיכון הרלוונטי של הצד הנגדי. תחילת יישום ההוראות ביום 1 ביולי 2016.
- יצוין כי בהתאם להוראה, ניתן להתייחס לבורסה בתל אביב כצד נגדי מרכזי כשיר עד ליום 30 ביוני 2017. הבנק נערך ליישום ההוראות.

ביאור 25 - הלימות הון, נדילות ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים - המשך

י"ז. ביום 30 בדצמבר 2015 הנפיק הבנק כתבי התחייבות נדחים מותנים מסוג CoCo (Contingently Convertibles) עם מנגנון לספיגת הפסדים בסכום של 417 מיליוני שקלים.

כתבי ההתחייבות עומדים בתנאי הכשירות של הוראות באזל III ומוכרים כהון רובד 2.

כתב ההתחייבות כולל מנגנון לספיגת הפסדים במקרה שיחס הון עצמי רובד 1 של הבנק יורד מתחת לשיעור של 5% או בהתרחש אירוע מכונן לאי קיימות של הבנק, וזאת בהתאם להחלטת הפיקוח על הבנקים.

במקרים אלה תבוצע מחיקה מלאה או חלקית של כתב ההתחייבות.

במקרה שבו יעלה יחס הון עצמי רובד 1 מעל היחס המזערי הנדרש הבנק יהיה רשאי להודיע על ביטול מחיקת הקרן באופן חלקי או מלא.

בחודש ינואר 2016, לאחר תאריך המאזן, הנפיק הבנק כתבי התחייבות מותנים נדחים נוספים בסכום של כ-183 מיליוני שקלים חדשים.

יצוין כי על פי תחזית תכנון ההון של הבנק, גיוס כתבי ההתחייבות הנדחים המותנים, צפוי לענות על צרכי ההון הפיקוחי של הבנק לפחות עד לסוף שנת 2017.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. התקשרות חוץ מאזנית בגין פעילות לפי מידת הגביה לסוף השנה⁽¹⁾

1. יתרת אשראי מפיקדונות לפי מידת גביה⁽²⁾

מאוחד		
ליום 31 בדצמבר		
2014	2015	
7,673	4,965	מטבע ישראלי צמוד למדד
2,861	3,242	מטבע ישראלי לא צמוד
115	114	מטבע חוץ
10,649	8,321	סך הכל

2. תזרימים בגין עמלת גביה בגין הפעילות לפי מידת גביה⁽²⁾

מאוחד								
ליום 31 בדצמבר								
2014				2015				
סך הכל	סך הכל	מעל 20 שנים	מעל 10 ועד 20 שנים	מעל 5 ועד 10 שנים	מעל 3 ועד 5 שנים	מעל שנה ועד 3 שנים	עד שנה	
במגזר הצמוד למדד⁽³⁾								
454	308	2	25	90	70	80	41	תזרימים חוזיים עתידיים
								תזרימים עתידיים אחר
424	297	1	19	83	69	78	47	הערכת הנהלה לפירעונות מוקדמים
								תזרימים צפויים מהוונים לאחר
								הערכת הנהלה לפירעונות
399	270	1	15	74	64	75	41	מוקדמים ⁽⁴⁾
במגזר השקלי הלא צמוד								
3	4	-	-	-	-	1	3	תזרימים חוזיים עתידיים
								תזרימים עתידיים אחר
1	3	-	-	-	-	1	2	הערכת הנהלה לפירעונות מוקדמים
								תזרימים צפויים מהוונים לאחר
1	1	-	-	-	-	-	1	הערכת הנהלה לפירעונות
								מוקדמים ⁽⁴⁾

3 מידע על העמדת הלוואות במהלך השנה בבנקים למשכנתאות

מאוחד		
2014	2015	
107	65	הלוואות מפיקדונות לפי מידת הגביה
174	124	הלוואות עומדות ומענקים

- (1) אשראים ופיקדונות, מפיקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראים (או הפיקדונות), עם מרווח או עם עמלת גביה (במקום מרווח).
 (2) הלוואות עומדות ופיקדונות ממשלה שניתנו בגינם בסך 1,892 מיליוני שקלים חדשים (שנת 2014 - 2,210 מיליוני שקלים חדשים), לא נכללו בלוח זה.
 (3) כולל מגזר מטבע חוץ.
 (4) ההיוון בוצע לפי שיעור 1.76% (2014 - לפי שיעור 1.30%).

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. התחייבויות אחרות והתקשרויות מיוחדות

הבנק		מאוחד		
2014	2015	2014	2015	
				התחייבויות בגין:
527	581	659	730	חוזי שכירות לזמן ארוך ⁽¹⁾
200	203	200	203	חוזי מחשוב ושרותי תוכנה
6	3	6	3	רכישה ושיפוץ בניינים
300	-	300	-	קבלת פיקדונות במועדים עתידיים ⁽²⁾

(1) הבנק וחברות מאוחדות שכרו מבנים וציוד לתקופות ארוכות אשר דמי השכירות לתשלום בגינם, הינם כדלקמן (בכפוף לתנאי הצמדה):

הבנק		מאוחד		
2014	2015	2014	2015	
44	44	63	62	שנה ראשונה
42	42	59	60	שנה שנייה
35	37	52	52	שנה שלישית
35	36	47	50	שנה רביעית
34	34	44	47	שנה חמישית
337	388	394	459	שנה שישית ואילך
527	581	659	730	סך הכל

(2) עסקאות עם מפקדים מוסדיים לקבלת פיקדונות במועדים עתידיים בשיעורי ריבית קבועים שנקבעו מראש במועד ההתקשרות.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות אחרות

(1) בהתאם להחלטת דירקטוריון הבורסה לניירות ערך, הוקמה קרן סיכונים שהיקפה הכולל ליום 31 בדצמבר 2015 הינו 569 מיליוני שקלים חדשים. חלקו של הבנק בקרן ליום 31 בדצמבר 2015 נאמד בכ-57 מיליוני שקלים חדשים (נכון ליום 31 בדצמבר 2014 - 70 מיליוני שקלים חדשים). הסכום של קרן הסיכונים מעודכן אחת לחצי שנה על בסיס גובה מחזור הסליקה הכללי היומי הממוצע ובכל מקרה לא יפחת מסך של 150 מיליוני שקלים חדשים. חלקו של כל חבר בקרן הסיכונים נקבע לפי היחס שבין מחזור הסליקה של החבר, לבין סך מחזורי הסליקה של כל החברים (למעט בנק ישראל) באותה תקופה, אך לא יפחת מ-500 אלפי שקלים חדשים.

בהתאם להחלטה שהתקבלה בדירקטוריון מסלקת הבורסה, החל מיום 15 בדצמבר 2008 מפקיד כל חבר מסלקה מזומנים בסכום שלא יפחת מ 25% מחלקו בקרן הסיכונים.

לפרטים בדבר שעבודים שהתחייב הבנק להעמיד בגין התחייבות זו, ראה ביאור 27 א. לדוחות הכספיים.

(2) הבנק התחייב כלפי מסלקת מעו"ף בע"מ שליד הבורסה לניירות ערך בתל-אביב (להלן - "מסלקת המעו"ף"), לתשלום כל חיוב כספי הנובע מעסקאות בגין נגזרים הנסחרים בבורסה לניירות ערך בתל-אביב, המבוצעות באמצעותו על ידי לקוחותיו ומעסקאות כנ"ל המבוצעות על ידי מספר חברי הבורסה לניירות ערך בתל-אביב, שאינם חברי מסלקת המעו"ף עבור לקוחותיהם.

סכום ההתחייבות בשל לקוחות אלו מסתכם לתאריך המאזן לסך של כ-230 מיליוני שקלים חדשים (נכון ליום 31 בדצמבר 2014 - כ-363 מיליוני שקלים חדשים).

כמו כן, התחייב הבנק להשבת חלקו בקרן הסיכונים של מסלקת המעו"ף, שהיקפה הכולל ליום 31 בדצמבר 2015 הינו 1,387 מיליוני שקלים חדשים. חלקו של הבנק בקרן ליום 31 בדצמבר 2015 מוערך בכ-125 מיליוני שקלים חדשים (נכון ליום 31 בדצמבר 2014 - 177 מיליוני שקלים חדשים).

בהתאם להחלטה שהתקבלה בדירקטוריון מסלקת המעו"ף, החל מיום 15 בדצמבר 2008 מפקיד כל חבר מסלקה מזומנים בסכום שלא יפחת מ 25% מחלקו בקרן הסיכונים.

לפרטים בדבר שעבודים שהתחייב הבנק להעמיד בגין התחייבות זו, ראה ביאור 27 ב. לדוחות הכספיים.

(3) הבנק התחייב כלפי הבורסה לניירות ערך בתל-אביב (להלן - "הבורסה") בגין פעולותיה של חברה אחת שהינה חברת בורסה ואינה חברת מסלקה. ההתחייבות הינה, לכיבוד כל חיוב כספי הנובע מעסקאות שבוצעו על-ידי אותה חברה.

(4) בשנת 1992 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות בבנק החלטה לשפות נושאי משרה בבנק בנוסח כדלקמן:

- הבנק ישפה שיפוי מלא כל אחד מנושאי משרה בגין תבויות כספיות והוצאות התדיינות שישאו בהם, בגין פעולות מעשים ומחדלים שנעשו על ידם במסגרת שנקבעה לשם כך בפקודת החברות ותקנון הבנק, ובכפוף להוראות הנ"ל.
- השיפוי ינתן לנושאי המשרה האמורים בין אם התביעה הוגשה נגדם תוך כדי עבודתם בבנק, ובין אם התביעה הוגשה נגדם לאחר סיום עבודתם בבנק והיא מתייחסת לפעולה שנעשתה בתוקף היותם נושאי משרה.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

קיימות דעות משפטיות שונות ביחס לסמכותה של חברה לאשר שיפוי גורף כגון זה המתואר לעיל ובאם הפעלתו במקרה ספציפי מחייבת אישור נוסף בדרך הקבועה לכך בחוק. במידה והבנק ידרש לתשלום סכומים על פי ההחלטה הנ"ל, יפנה הבנק לקבלת ייעוץ משפטי בקשר לחבותו בהתחשב בנסיבות הספציפיות והמיוחדות של כל מקרה שיתעורר, אם יתעורר.

(5) בחודש דצמבר 2001 אישרה האסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק מתן פטור מראש מאחריות (כמפורט להלן) וכן התחייבות מראש לשיפוי על ידי הבנק לדירקטורים ונושאי משרה אחרים (להלן ביחד: "נושאי משרה"). בהתאם להחלטת האסיפה הכללית של בעלי המניות, פוטר הבנק מראש, את נושאי המשרה בבנק, מכל אחריות כלפיו, בשל חזק שייגרם לבנק עקב הפרת חובת הזהירות של נושא המשרה כלפי הבנק בפעולותיו של נושא המשרה, בתוקף היותו נושא משרה בבנק. התחייב לשפות את נושאי המשרה בבנק בשל חבות או הוצאה שהוטלה על נושא המשרה עקב פעולותיו בתוקף היותו נושא משרה בבנק, הכל כמפורט בכתב ההתחייבות לשיפוי, לרבות בקשר עם פעולת נושאי המשרה שאינם דירקטורים עקב פעולותיו בתוקף היותו דירקטור מטעם הבנק או לבקשתו, בחברה אחרת שהבנק מחזיק בה מניות (להלן: "כתב השיפוי המקורי").

בהתאם לכתב השיפוי המקורי, סכום השיפוי שישולם על ידי הבנק לכל נושאי המשרה במצטבר לא יעלה על 25% מההון העצמי של הבנק לפי דוחותיו הכספיים לשנת 2000, כשהוא מותאם למדד המחירים לצרכן החל מחודש דצמבר 2000 (להלן: "סכום השיפוי הכולל"). השיפוי חל על פעולות הקשורות, במישרין או בעקיפין, לאחד או יותר מסוגי האירועים המפורטים בתוספת לכתב ההתחייבות לשיפוי.

ביום 28 באוקטובר 2004 החליטה האסיפה הכללית של הבנק, להוסיף לרשימת האירועים שבגינם ניתנה התחייבות לשיפוי על ידי הבנק לנושאי המשרה שלו הבנק, על פי כתב השיפוי המקורי, אירוע של מיזוג, כהגדרתו בחוק החברות, לרבות כל החלטה, פעולה, הסכם או דיווח בקשר למיזוג. הוחלט כי בכל הנוגע לשיפוי בגין אירוע מיזוג, יהיה סכום השיפוי המירבי הסכום הנמוך מבין השניים: 25% מההון העצמי של הבנק לפי דוחותיו הכספיים ליום 31 בדצמבר 2000, בתוספת הפרשי הצמדה למדד החל מהמדד בגין חודש דצמבר 2000, או 25% מההון העצמי של הבנק לפי דוחותיו הכספיים האחרונים שיפורסמו סמוך למועד יום התשלום בפועל בגין השיפוי.

ביום 14 במאי 2006 החליטה האסיפה הכללית של הבנק להתאים את נוסח כתב השיפוי להוראות חוק החברות (תיקון מס' 3), התשס"ה-2005, וכן החליטה להעניק התחייבות לשיפוי מראש בנוסח זהה לעובד של הבנק המכהן כדירקטור בחברה שהבנק מחזיק בה מניות כלשהן, וכן מי שמכהן מעת לעת על פי בקשת הבנק כדירקטור בחברה שהבנק שולט בה.

ביום 9 בנובמבר 2011 החליטה האסיפה הכללית של הבנק על הוספת התחייבות של הבנק, לתת שיפוי לעובדי הבנק שאינם נושאי משרה בבנק, המכהנים מעת לעת לבקשת הבנק כנושאי משרה בחברה שבשליטת הבנק (החלטה כאמור התקבלה אף על ידי דירקטוריון הבנק ביום 16 בפברואר 2009 - בה הוחלט על מתן כתב שיפוי בנוסח זהה לזה שהוענק לנושאי המשרה בבנק) וכן למי שאינם עובדי הבנק או נושאי משרה בבנק, המכהנים מעת לעת כנושאי משרה בחברה בבעלותו המלאה של הבנק, שאינה תאגיד בנקאי (כולם ביחד "הזכאים לשיפוי").

כמו כן, החליטה האסיפה הכללית של הבנק להוסיף התחייבות של הבנק, לתת לזכאים לשיפוי, שיפוי בשל חבות כספית הנובעת מתשלום לנפגע הפרה ובשל הוצאות בקשר עם הליך מנהלי, לרבות הוצאות התדיינות סבירות ובכלל זה שכר טרחת עורך דין, הכל כקבוע בחוק ייעול הליכי האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

האסיפה הכללית אף החליטה כי סכום השיפוי המירבי שישלם הבנק, במצטבר לכל הזכאים לשיפוי על פי כתב ההתחייבות לשיפוי, לא יעלה על 25% מההון העצמי של הבנק, לפי דוחותיו הכספיים האחרונים שפורסמו בסמוך לפני יום התשלום בפועל של סכום השיפוי ("סכום השיפוי המירבי"). היה וסכום השיפוי הכולל יעלה על סכום השיפוי המירבי כאמור לעיל, אזי הסכום המירבי שישלם הבנק במצטבר לכלל הזכאים לשיפוי לא יעלה על סכום השיפוי הכולל, ואולם ההפרש בין השניים ישמש רק לצורך שיפוי בשל פעולות שבוצעו לפני יום 9 בנובמבר 2011.

ביום 20 בספטמבר 2012 החליטה האסיפה הכללית של הבנק על הוספת התחייבות של הבנק, לתת לזכאים לשיפוי, שיפוי בשל חבות כספית הנובעת מתשלום לנפגע הפרה ובשל הוצאות בקשר עם הליך מנהלי, לרבות הוצאות התדיינות סבירות ובכלל זה שכר טרחת עורך דין, הכל כקבוע בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, וכן בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 וכן בשל הוצאות בקשר עם הליך מנהלי, לרבות הוצאות התדיינות סבירות ובכלל זה שכר טרחת עורך דין, הכל כקבוע בחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988.

כמו כן, החליטה האסיפה הכללית של הבנק על הוספת התחייבות של הבנק, לתת לזכאים לשיפוי, שיפוי בשל חבות כספית בגין תשלום לנפגע הפרה או תשלום מסוג דומה, לפי דין אחר, לרבות הוצאות התדיינות סבירות, ובכלל זה שכר טרחת עורך דין, בקשר עם הליך מנהלי לפי דין אחר, ובלבד ששיפוי כאמור אינו אסור על פי דין.

ביום 23 בדצמבר 2015 החליטה האסיפה הכללית על צמצום הפטור מאחריות לנושאי המשרה, כך שהוא לא יחול בשל הפרת חובת זהירות שארעה אחרי מועד האישור על ידי האסיפה הכללית, בקבלת החלטה או באישור עסקה שלבעל שליטה בבנק או לנושא משרה כלשהו בבנק (לרבות נושא משרה אחר, שאינו נושא המשרה שהוענק לו הפטור, יש בה עניין אישי).

כמו כן, החליטה האסיפה הכללית של הבנק על הוספת הבהרות, פירוטים והרחבות לרשימת האירועים המפורטים בתוספת לכתב ההתחייבות לשיפוי בהתאם לאירועים שלדעת הדירקטוריון צפויים לאור פעילות הבנק בפועל. עוד החליטה האסיפה על תיקון כתב ההתחייבות לשיפוי בעניין קבלת שיפוי מאת מבטח או צד שלישי, כך שהגבלת השיפוי לסכום ההפרש בין החבות שהוטלה על נושא המשרה או העובד ו/או הוצאות המשפטיות שהוציא או שחוייב בהן לבין הסכום שיתקבל מאת המבטח, תחול גם במקרה בו נושא המשרה או העובד יקבל שיפוי מאת מבטח של צד שלישי או מאת צד שלישי כלשהו שנתן שיפוי לנושא המשרה או לעובד, בשל אותו עניין. עוד הוחלט, שאם החבות או ההוצאות המשפטיות לא יכוסו בפועל במועדן על ידי המבטח או על ידי הצד השלישי, הבנק ישפה את נושא המשרה או העובד בגין החבות ו/או הוצאות המשפטיות כאמור, ובלבד שנושא המשרה או העובד ימחה לבנק את זכותו כלפי המבטח או הצד השלישי, כך שהבנק יבוא במקומו כלפי המבטח או הצד השלישי.

(6) בחודש מאי 1998 החליטו האסיפות הכלליות של בעלי מניות הבנק ובנק טפחות, לאשר כתבי התחייבות לשיפוי נושאי משרה, אשר אושרו קודם לכן על ידי ועדות הביקורת והדירקטוריונים שלהן, שעל פיהן נקבע, בין השאר, כדלקמן:

הבנק ובנק טפחות ישפו, באופן בלתי חוזר, כל נושאי משרה בבנקים בשל כל פעולה שעשו בתוקף היותם נושאי משרה, בקשר עם העילות שיפורטו להלן ובגין כל חבות כספית שתוטל עליהם על פי פסק דין, לרבות פסק דין שניתן בפשרה, או פסק בורר שאושר בבית משפט וכן בגין הוצאות משפטיות סבירות שניתן לשפות בגינם בהתאם להוראות פקודת החברות.

השיפוי ינתן לכל נושאי המשרה במצטבר עד לסכום שלא יעלה - בכל בנק בנפרד - על 750 מיליון שקלים חדשים (צמוד למדד מרץ 1998), בגין כל חבות כספית שתגרם לנושא המשרה כתוצאה מפעולה שעשה, הקשורה במישרין או בעקיפין, בתשקיף שפורסם בשנת 1998 או בטיטת תשקיף שהוגשה באותה שנה, בקשר עם הצעת מכר של ניירות ערך של הבנק על ידי המדינה, לרבות ביחס לדיוחים שנתנו הבנקים אחרי תאריך התשקיף בשל כל עניין שהתרחש לפני תאריך התשקיף.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

בנוסף, נקבע כי ינתן שיפוי לכל נושאי המשרה במצטבר עד סכום שלא יעלה - על ידי כל בנק בנפרד - על 750 מיליון שקלים חדשים (צמוד למדד מרץ 1998) ביחס לכל פעולה ונושא הקשורים בביטוח הלווים מהבנקים למשכנתאות המוזכרים בתשקיף הנ"ל. כמו כן, נקבע בכתבי ההתחייבויות לשיפוי, כי, על אף האמור לעיל, יוגבל סכום השיפוי הכולל שישולם לכל נושאי המשרה במצטבר בגין כל העילות שנכללו בכתב השיפוי - על-ידי כל אחד מהבנקים בנפרד - לסך של 1,000 מיליוני שקלים חדשים (צמוד למדד מרץ 1998). במסגרת מיזוג בנק טפחות לתוך הבנק, נטל על עצמו הבנק התחייבות זו.

(7) בחודש נובמבר 2001 אישרו האסיפות הכלליות של בעלי המניות של בנק טפחות ושל חברה מאוחדת שהייתה בבעלות ושליטה מלאים של בנק טפחות (להלן - "טפחות להנפקות") בקשר עם תשקיף להנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים של בנק טפחות, מחודש נובמבר 2001 כי טפחות להנפקות תתחייב באופן בלתי חוזר, לשפות כל נושא משרה בה, בשל כל פעולה שעשה בקשר לנושאים המפורטים בכתב השיפוי, בתוקף היותו נושא משרה (להלן: "השיפוי"). השיפוי ינתן בגין כל חבות כספית אם וככל שתוטל על פי פסק דין, לרבות פסק דין שניתן בפשרה או פסק בורר שאושר בידי בית משפט, ובגין כל הוצאות משפטיות סבירות (לרבות שכר טרחת עורך דין ומומחים אחרים), שניתן לשפותו בגין בהתאם להוראות חוק החברות, כל זאת עד לסכום של 1 מיליארד שקלים חדשים, צמוד למדד המחירים לצרכן. בנק טפחות התחייב כלפי טפחות להנפקות, שאם לא תוכל לקיים את התחייבויותיה כלפי מקבלי השיפוי, או מי מהם, ישלם בנק טפחות לטפחות הנפקות כל סכום שאותו תיוותר החברה להנפקות חבה כלפי מקבלי השיפוי, מעבר לסכומים ששולמו על ידי טפחות להנפקות. במסגרת מיזוג בנק טפחות לתוך הבנק, נטל על עצמו הבנק התחייבות זו.

(8) בחודש אוקטובר 2002 אישר דירקטוריון בנק טפחות, לאחר אישור ועדת הביקורת, מתן התחייבות מראש לשיפוי על ידי בנק טפחות לדירקטורים ולנושאי משרה אחרים (להלן ביחד: "נושאי משרה"). בהתאם לכך, בנק טפחות מתחייב, בכפוף לתנאים המפורטים בכתב התחייבות ולהוראות חוק החברות, לשפות את נושאי המשרה בשל כל חבות או הוצאה שהוטלה על נושא המשרה עקב פעולותיו בתוקף היותו נושא משרה בבנק טפחות ובלבד שהפעולות האמורות קשורות, במישרין או בעקיפין, לאחד או יותר מסוג האירועים המפורטים בתוספת לכתב ההתחייבות לשיפוי. סכום השיפוי שישולם על ידי בנק טפחות לכל נושאי המשרה במצטבר לא יעלה על 25% מההון העצמי של בנק טפחות לפי דוחותיו הכספיים לשנת 2001, כשהוא מותאם למדד המחירים לצרכן החל מחודש דצמבר 2001, או 25% מההון העצמי של בנק טפחות לפי דוחותיו הכספיים האחרונים שיפורסמו סמוך ליום התשלום בפועל בגין השיפוי, הנמוך מבין שניהם. בחודש נובמבר 2002 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של בנק טפחות את ההחלטה הנ"ל. במסגרת מיזוג בנק טפחות לתוך הבנק, נטל על עצמו הבנק התחייבות זו.

(9) ביום 30 ביוני 1998 אישרה אסיפה כללית שלא מן המניין של בנק אדנים לאחר אישור דירקטוריון בנק אדנים, ולאחר אישור ועדת הביקורת, כתב התחייבות לשיפוי (להלן: "כתב השיפוי") נושאי משרה בבנק אדנים. כתב השיפוי יחול על נושאי משרה, כהגדרתם בסעיף 96 כ"ד לפקודת החברות, אשר במועד אישור כתב השיפוי על ידי האסיפה הכללית (להלן: המועד הקובע), מכהנים בבנק אדנים או שכהונתם הסתיימה בתקופה שאינה קודמת יותר מ-4 שנים למועד הקובע.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

על פי כתב השיפוי, בנק אדנים ישפה כל נושאי משרה בבנק אדנים בשל כל חבות כספית שתוטל עליהם על פי פסק דין לרבות בגין הוצאות משפטיות, בגין מעשה או מחדל שעשו במישרין או בעקיפין בעניינים שפורטו בכתב השיפוי, שעיקרם הצעת מכר של ניירות ערך של בנק מזרחי טפחות לציבור על ידי המדינה, על פי תשקיף שפורסם בחודש מאי 1998.

סכום השיפוי על פי כתב השיפוי שישולם על ידי בנק אדנים (בנוסף לסכומים שיתקבלו לפי פוליסת ביטוח נושאי משרה כמפורט להלן) לכל נושאי המשרה במצטבר לא יעלה על 70 מיליוני שקלים חדשים, כשסכום זה צמוד למדד המחירים לצרכן האחרון שפורסם לפני המועד הקובע עד למדד שיפורסם לפני מועד התשלום.

בנק אדנים יפעל ככל האפשר לכך שבמשך תקופה של 10 שנים החל במועד הקובע תירכש על ידי בנק אדנים או עבורו ותעמוד בתוקפה פוליסת ביטוח נושאי משרה שתכסה את העניינים נושאי השיפוי ושסכומיה, לרבות סכומי השבה/כינון, לא יהיו נמוכים מן הסכומים האמורים לעיל.

ביום 16 בדצמבר 2002 אישרה האסיפה הכללית של בנק אדנים, לאחר אישור ועדת הביקורת ואישור דירקטוריון בנק אדנים, כתב התחייבות לשיפוי (להלן: "כתב השיפוי") נושאי משרה בבנק אדנים. כתב השיפוי יחול על נושאי משרה כהגדרתם בסעיף 1 לחוק החברות התשנ"ט-1999, אשר במועד אישור כתב השיפוי על ידי האסיפה הכללית (להלן: "המועד הקובע") מכהנים בבנק אדנים. על פי כתב השיפוי, בנק אדנים ישפה את כל נושאי המשרה בבנק אדנים בשל כל חבות כספית שתוטל עליהם על פי פסק דין, לרבות בגין הוצאות משפטיות, בגין מעשה או מחדל שעשו, במישרין או בעקיפין, בעניינים שפורטו בכתב השיפוי, עד לסכומי השיפוי.

סכום השיפוי שישולם על ידי בנק אדנים לכל נושאי המשרה, במצטבר, בגין כל אחד או יותר מסוגי האירועים המפורטים בתוספת לכתב ההתחייבות, לא יעלה על 25% מההון העצמי של בנק אדנים לפי דוחותיו הכספיים לשנת 2001, כשהוא מותאם, מעת לעת, לפי שיעור העלייה במדד לעומת המדד של חודש דצמבר 2001, שפורסם בחודש ינואר 2002 (להלן: "סכום השיפוי הכולל"). במקרה שבו נושא המשרה יקבל שיפוי מאת המבטח של פוליסת ביטוח נושאי המשרה, בגין העניין נושא השיפוי, ייתן השיפוי על ידי בנק אדנים בגובה ההפרש שבין סכום החבות הכספית שהוטלה על נושא המשרה ו/או ההוצאות המשפטיות שנושא המשרה הוציא או שחויב בהן, לבין הסכום שהתקבל מאת המבטח בגין אותו עניין, ובלבד שסכום השיפוי שבנק אדנים יחויב בו כאמור לא יעלה על סכום השיפוי הכולל. החל מחודש דצמבר 2002 היה בנק אדנים אחד המבוטחים בפוליסת ביטוח נושאי משרה, שנרכשה על ידי הבנק עבורו ועבור חברות בנות וקשורות, שתוקפה עד 5 באפריל 2007.

במסגרת מיזוג בנק אדנים לתוך הבנק, נטל על עצמו הבנק התחייבות זו.

(10) כנגד הבנק וחברות מאוחדות שלו קיימות תביעות שונות, בעיקר תביעות של לקוחות, וכן, קיימות בקשות לאישור תביעות כתובענות ייצוגיות. לדעת הנהלת הבנק, המבוססת על דעת הנהלות החברות המאוחדות שלו, וכן על חוות דעת של יועציה המשפטיים באשר להערכת סיכויי התביעות והבקשות לאישור תביעות כתובענות ייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשה הפרשה, לכיסוי נזקים אפשריים.

להלן פירוט של תובענות מהותיות, ובכלל זה בקשות לאישור תובענות ייצוגיות ותביעות שבהן הסכום הנתבע (ללא ריבית והוצאות) גבוה מ-1% מההון העצמי המיוחס לבעלי המניות של הבנק:

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

- א. 1) בחודש מרץ 2008 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תביעה נגד הבנק ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, בסכום העולה על 2.5 מיליון שקלים חדשים (כמוגדר בכתב התביעה). התובעים טוענים כי הבנקים הפרו את דיני ההגבלים העסקיים והגבילו את עצמם כך שהתחרות בין הבנקים בכל הקשור לעמלות שונות פחתה. הבנקים, נטען בתביעה, העבירו ביניהם מידע הנוגע לעמלות השונות המחויבות על ידם. לטענת התובעים, בכך נפגעה התחרות בשוק הבנקאות, והלקוחות כדוגמת התובעים חויבו בתשלום עמלות גבוהות מאשר היו משולמות על ידם אילו היו פועלים הבנקים כדין.
- 2) בחודש מאי 2009 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תביעה ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית, שהוגשו נגד הבנק ונגד בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ והבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן: "הבנקים המשיבים"). התביעה מתבססת על קביעת הממונה על הגבלים עסקיים שפורסמה ביום 26 באפריל 2009, שכותרתה "בעניין: הסדרים כובלים בין בנק הפועלים, בנק לאומי, בנק דיסקונט, בנק הפועלים והבנק הבינלאומי שעניינם העברת מידע הנוגעת לעמלות". בתביעה נטען, בהתבסס על קביעת הממונה, כי הבנקים המשיבים היו שותפים להסדר כובל, אשר פגע בתחרות וגרם לתיאום מחירי עמלות, באופן שהתובעים שילמו מחירים מופרזים עבור השירותים שקיבלו. התובעים העמידו את תביעתם כלפי כל הבנקים המשיבים על סך של 1 מיליארד שקלים חדשים, וזאת, לדבריהם, על פי תחשיב אומדני בלבד ולצורכי העמדתה בגדר סמכותו העניינית של בית המשפט המחוזי.
- בחודש נובמבר 2009, לבקשת הבנק, ניתנה החלטת בית המשפט, לפיה ההליכים המשפטיים בגין שתי התביעות לעיל יעוכבו בשלב זה למשך שנתיים לפחות.
- בחודש פברואר 2012, קבע בית המשפט, כי הדיון בשתי התביעות לעיל, יעוכב עד להכרעת בית הדין להגבלים עסקיים בערר שהוגש על ידי הבנק על החלטת הממונה על ההגבלים העסקיים, לפיה היה הבנק צד להסדר כובל שעניינו העברת מידע הנוגע לעמלות משקי בית ועסקים קטנים.
- בין הצדדים לתובענות הנ"ל, התנהלו מגעים להסדר פשרה וביום 16 לנובמבר 2014 הוגשה לבית המשפט בקשה מוסכמת לאישור הסדר הפשרה. בית המשפט הורה על פרסום הסדר הפשרה וביקש את עמדת היועץ המשפטי לממשלה. ביום 15 באפריל 2015, הוגשה עמדת היועץ המשפטי לממשלה וביום 16 באפריל 2015 התקיים דיון בבית המשפט בבקשה לאישור הסדר הפשרה, ונקבעו לוחות זמנים למתן תגובות הצדדים לסוגיות העולות מחוות דעתו של היועץ המשפטי לממשלה.
- ביום 31 במאי 2015, לאחר קבלת תגובות כאמור, ניתן פסק דין המאשר את הסדר הפשרה.
- ב. בחודש נובמבר 2009 התקבלה בבנק תובענה בסכום של כ-804 מיליון שקלים חדשים, אשר הוגשה בדרך של המרצת פתיחה, לבית המשפט המחוזי מחוז מרכז בפתח תקווה, נגד הבנק ונגד בנק הפועלים, בנק לאומי, הבנק הבינלאומי, בנק דיסקונט, בנק מרכנתיל דיסקונט ובנק אגוד (להלן: "הבנקים המשיבים"). הרקע לתביעה הינו הלואה שקיבלו המבקשות מהבנקים המשיבים בשנת 1999 לצורך רכישת מניות (אשר חלקו של הבנק בה היה בשיעור של 10%), ואשר כנגדה שיעבדו המבקשות את מניותיהן לבנקים המשיבים. הואיל ולא עלה בידי המבקשות להחזיר את חובן, מונה לבקשת הבנקים המשיבים, כונס נכסים על המניות.
- המבקשות טוענות כי למרות שעם מינוי כונס הנכסים הוצאו המניות משליטתן, ואף על פי שההחלטה בדבר מועד מכירתן של המניות הייתה נתונה בידי הבנקים המשיבים וכונס הנכסים, המשיכו הבנקים המשיבים לחייב את המבקשות, שלא כדין לטענתן, למשך כל תקופת הכינוס ב"ריבית הפרה" בגין הפיגור בהחזר ההלוואה, סכום שהצטבר, לטענתן, לאורך השנים עד לסכום התובענה.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

בחודש ינואר 2010, ניתנה החלטת בית המשפט, לפיה תועבר התובענה לביור, במסגרת תביעה רגילה לסעד כספי, ותשולם בגינה אגרה על ידי התובעים. בהתאם לכך, הגישו התובעים בחודש פברואר 2010, כתב תביעה בסכום של כ- 829 מיליון שקלים חדשים. בחודש מרץ 2010, הגישו הנתבעים וביניהם הבנק, כתבי הגנה מטעמם.

מחודש מרץ 2011 ועד חודש אפריל 2012, נשמעו הראיות והוגשו סיכומי הצדדים בתיק. לאחר שמיעת הראיות, ניתן בחודש יולי 2013 פסק דין חלקי נגד הבנקים המשיבים ובנובמבר 2013 ניתן על ידי בית המשפט, פסק דין משלים המחייב את הנתבעים לשלם לתובעים סכום של כ-48.5 מיליון שקלים חדשים בצירוף הפרשי הצמדה וריבית מיום 9 בנובמבר 2009, החזר אגרה בסך של כ-0.5 מיליון שקלים חדשים וכן סכום של כ-4.2 מיליון שקלים חדשים שכר טרחת עורך דין. על פי חוות דעת היועצים המשפטיים של הבנק, חלקו של הבנק זהה לשיעור השתתפותו במימון (10%).

הבנקים הגישו לבית המשפט העליון ערעור על פסק הדין וכן בקשה לעיכוב ביצוע פסק הדין. ערעור על פסק הדין הוגש אף על ידי התובעים. הצדדים הגיעו ביניהם להסכמה בעניין עיכוב הביצוע.

בראשית אוקטובר 2014, הסתיים שלב הגשת הסכומים לבית המשפט העליון וביום 23 באוגוסט 2015, ניתן פסה"ד בבית המשפט העליון על פיו ערעור הבנקים נדחה ואילו ערעור התובעים התקבל באופן חלקי. הבנקים הגישו בקשה לעיכוב ביצוע פסק דין ועתירה לקיום דיון נוסף, הבקשה לעיכוב ביצוע נדחתה והבנקים שילמו את הסכום שנקבע בפסק הדין. ביום 12 באוקטובר 2015, ניתנה החלטת בית המשפט העליון הדוחה את עתירת הבנקים לקיום דיון נוסף.

ג. בחודש מאי 2011, התקבלה בבנק תביעה ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית. עניינה של התביעה הוא בשתי טענות הנטענות כלפי הבנק -

האחת, איחור בדיווח להוצאה לפועל אודות תשלומים שבוצעו להקטנת חוב שבגיננו מתנהל תיק הוצאה לפועל. השנייה, אי סימון בטפסי הדיווח, את מספר הקרן שלהקטנתה יש לזקוף את התשלום המדווח ואת מספר כלל חישוב הריבית החל על סכום התשלום המדווח.

בתביעה ובבקשת האישור נטען, כי באיחור במסירת הדיווח להוצאה לפועל, ובאי סימון טפסי הדיווח כנדרש, מטעה הבנק את הלקוחות, גורם לכך שהלקוחות אינם מזוכים בריבית בהתאם למועד התשלום שביצעו ובהתאם לשיעור הריבית הנכון, יוצר מצב שבו החוב בתיקי ההוצאה לפועל גבוה מהחוב האמיתי, וגובה תשלומים ביתר. עוד נטען בתביעה ובבקשת האישור, כי רשות האכיפה והגביה ולשכת הוצאה לפועל מזודות שמבוצע זיכוי בחסר במקרה של דיווח באיחור, תוך אי סימון טופס הדיווח כנדרש.

התובע מצוין, שאינו יכול לאמוד את הנזק שנגרם לקבוצת התובעים כולם, אך מעריכו (על בסיס שאינו ברור לבנק), במאות מיליוני שקלים. ביום 9 בינואר 2012, הוגשה תשובת הבנק לבקשת האישור, בה פורטו בהרחבה טענות ההגנה העובדתיות והמשפטיות העומדות לבנק. ביום 20 במאי 2012, הגיש המבקש את תגובתו לתשובת הבנק לבקשת האישור. לאור טענות חדשות שהועלו על ידי המבקש בתגובתו לתשובת הבנק, הגיש הבנק תגובה נוספת ומפורטת ביום 15 באוגוסט 2012.

ביום 17 באוקטובר 2012 וביום 29 באוקטובר 2012 התקיימו דיונים מקדמיים בתיק בבית המשפט. בהסכמת הצדדים החל הליך של גישור במטרה לנסות ולהסדיר את המחלוקות ביניהם. הליך הגישור ממשיך ומתנהל, בד בבד, גם לגבי בקשות אישור נוספות נגד בנקים אחרים, בעילה דומה, וכן בקשר עם בקשות נוספות לאישור תובענות ייצוגיות נגד הבנק ונגד בנקים אחרים בעילות אחרות הקשורות לניהול החוב בתיקי ההוצאה לפועל. החל מאוגוסט 2014 התנהל בין הצדדים משא ומתן ישיר, בחודש ינואר 2016, עקב מחלוקת בנושא ספציפי, הופסק המשא ומתן בין הצדדים. בדיון מקדמי מיום 11 בינואר 2016, הפנה בית המשפט את הצדדים למגשר, לצורך פתרון מחלוקת זו והגישור לא צלח. נקבעו מועדים לדיוני הוכחות לחודש מרץ 2016.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

- ד. בחודש אוגוסט 2011, הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בסכום של "מאות מיליוני שקלים חדשים". בכתב התביעה לא נקב סכום ספציפי. התובע מבקש לקבוע בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, כי התביעה תוגש בשם כל לקוחות הבנק, אשר חשבונם חויב בהוצאות משפטיות שלא אושרו על ידי רשות שיפוטית, או שחשבונם חויב בריבית שלא כדין בגין הוצאות משפטיות שאושרו.
- בחודש נובמבר 2012, החלו הצדדים הליך גישור במטרה לנסות ולהסדיר את המחלוקת ביניהם. הליך הגישור מתנהל, בד בבד, גם לגבי בקשות אישור נוספות נגד בנקים אחרים, בעילה דומה וכן בקשר עם בקשות נוספות לאישור תביעות ייצוגיות נגד הבנק ונגד בנקים אחרים בעילות אחרות הקשורות לניהול החוב בתיקי ההוצאה לפועל. החל מאוגוסט 2014 התנהל בין הצדדים משא ומתן ישיר, בחודש ינואר 2016, עקב מחלוקת בנושא ספציפי, הופסק המשא ומתן בין הצדדים. בדיון מקדמי מיום 11 בינואר 2016, הפנה בית המשפט את הצדדים למגשר, לצורך פתרון מחלוקת זו הגישור לא צלח. נקבעו מועדים לדיוני הוכחות לחודש מרץ 2016.
- ה. בחודש ספטמבר 2011, הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית כנגד הבנק, בנק לאומי לישראל בע"מ ובנק הפועלים בע"מ, בגין גביה אסורה לכאורה של ריבית דריבית, בניגוד לדיון ולהסכמים, בהלוואות לדיור, לרבות הלוואה מוכוונת, הלוואת זכאות והלוואה משלימה, אך למעט הלוואה עומדת. סכום התביעה הכולל כנגד הבנקים עמד על סך של כ- 927 מיליוני שקלים חדשים. חלקו של הבנק בתובענה בסך של כ- 364 מיליוני שקלים חדשים.
- בחודש מאי 2012 הבנק הגיש תגובתו לבקשה, וטען כי הבקשה משוללת יסוד, הבנק פועל בהתאם להוראות הדין ואין כל חיוב בריבית דריבית באופן שבו נוהגים הבנקים בכלל והבנק בפרט.
- הוגשה בתיק גם עמדת המפקח על הבנקים, התומכת בעמדת הבנקים.
- ביולי 2013 התקיים דיון הוכחות, במהלכו נחקרו המומחים מטעם הצדדים.
- המבקשים הגישו סיכומיהם, בחודש ספטמבר 2014 הוגשו סיכומי הבנק ובחודש דצמבר 2014, הוגשו סיכומי תשובה של המבקשים ביום 16 באוגוסט 2015, ניתן פסק דין אשר דחה את הבקשה לאישור תובענה כייצוגית וביום 7 בדצמבר 2015, הגישו המבקשים לבית משפט העליון ערעור על פסק הדין.
- ו. בחודש אוקטובר 2012, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, תביעה ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית, נגד חמשת הבנקים הגדולים ובכללם הבנק, בגין חוסר התאמה בין גובה החוב של הלקוח כפי שהוא רשום בספרי הבנק, לבין סכום החוב כפי שהוא מופיע בתיקי ההוצאה לפועל, בשל פער בין המועד בו מתבצע תשלום בתיק הוצל"פ לבין המועד בו מזוכה התשלום בחשבון הבנק של החייב. לדברי התובעים סכום התביעה אינו ניתן להערכה בשלב זה.
- בחודש מרץ 2014 הוגשה תשובת הבנק לבקשת האישור ובחודש אפריל 2014 הוגשה תגובת התובעת לתשובת הבנק.
- בהחלטה מיום 14 בספטמבר 2014, ביקש בית המשפט להעביר את השאלות המתעוררות בבקשת האישור, לעמדת המפקח על הבנקים והיועץ המשפטי לממשלה.
- ביום 1 בפברואר 2015 הוגשה תגובת היועץ המשפטי לממשלה (בשם רשות האכיפה והגביה ובשם בנק ישראל) וביום 26 במרץ 2015 הוגשה תגובת הבנקים לעמדת היועץ המשפטי. תגובת המבקשים לתגובת הבנקים הנ"ל הוגשה ביום 1 באפריל 2015.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

ביום 19 באפריל 2015, התקיים דיון מקדמי ובהתאם להחלטת בית המשפט, התקיים דיון נוסף ביום 21 ביוני 2015, בהשתתפות נציגי רשות האכיפה והגביה, בו הורה בית המשפט, בין היתר, לרשות האכיפה והגביה, להגיש עמדה מתוקנת וזו הוגשה ביום 8 באוקטובר 2015, ביום 20 בדצמבר 2015 הוגשה תגובת הבנקים לעמדה המתוקנת מטעם היועמ"ש וכן הוגשה בקשה מטעם הבנקים להתיר להם להגיש הודעת צד ג' נגד רשות האכיפה והגביה. טרם הוגשה תגובת היועץ המשפט לבקשה זו. ביום 30 בדצמבר 2015 התקיים דיון מקדמי נוסף ונקבע דיון נוסף ליום 3 במאי 2016.

ז. בחודש דצמבר 2012, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, תביעה ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית, בעניין קביעת שיעורי ריבית הפיגורים אותה גובה הבנק במסגרת ניהול תיקי הוצאה לפועל כנגד חייבים. לטענת התובעת הבנק גובה ריבית בשיעור החורג משמעותית מריבית העו"ש המקסימלית. התובעת איננה יודעת להעריך את סכום התביעה. סוכם כי בקשה זו תצורף להליך גישור המתנהל בבקשות אחרות שאף עניין הוא בנושא הליכי גביה שמנהל הבנק נגד לקוחות חייבים, כמפורט בסעיפים ג' ו-ד' לעיל. כאמור לעיל, החל מאוגוסט 2014 התנהל בין הצדדים משא ומתן ישיר, בחודש ינואר 2016, עקב מחלוקת בנושא ספציפי, הופסק המשא ומתן בין הצדדים. ביום 4 בינואר 2016 ניתנה החלטת בית המשפט על פיה בקשה זו תידון במשותף עם הבקשות הנוספות והמועד להגשת תשובת הבנק נדחה לסוף חודש מרץ 2016.

ח. נ. 1) בחודש אוגוסט 2013, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, תביעה ובקשה לאישורה כתביעה ייצוגית, בסכום של כ-10.5 מיליארדי שקלים חדשים נגד חמשת הבנקים הגדולים ובכללם הבנק, וכן נגד המנהלים הכלליים של הבנקים ובכללם המנהל הכללי של הבנק באופן אישי, בגין גביית עמלות שלא כדין על ידי הבנקים, בכל הקשור לפעילות של המרה ומשלוח של מט"ח, לטענת המבקשים ללא גילוי נאות. המבקשים גם טוענים, כי קיים הסדר כובל בין הבנקים. בחודש ספטמבר 2013, הגישו התובעים לבית המשפט בקשה לאישור הסתלקות מהתביעה האישית נגד המנהלים הכלליים של הבנק, והתביעה האישית נגדם נמחקה. כתב תביעה מתוקן שהוגש ביום 3 בפברואר 2014, העמיד את התובענה על סך של כ-11.15 מיליארד שקלים חדשים אשר נתבע מכלל הבנקים במצטבר. בחודש מרץ 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בסכום של 2.07 מיליארדי שקלים חדשים כנגד הבנק וכנגד בנק אוצר החייל, בנק מרכנתיל דיסקונט, בנק אגוד ובנק יהב בגין גביית עמלות שלא כדין, לכאורה, על ידי הבנקים בכל הקשור לפעילות של המרה ומשלוח מט"ח (מדובר בתביעה זהה לתביעה האמורה לעיל). הוגשה בקשה לאיחוד הדיון בתביעה דנן ביחד עם התביעה הראשונה לעיל, ובית המשפט קיבל את הבקשה ואיחד את שתי התובענות. ביום 23 בדצמבר 2014 הוגשה תגובת הבנק לכ"א מהבקשות לאישור התובענות כייצוגיות. המבקשים הגישו תשובה לתגובה במאוחד לשתי הבקשות לעיל ובמסגרתה ייחסו לכל אחד מהנתבעים חלק מסכום התביעה, כאשר חלקו הנטען של הבנק לשתי התביעות גם יחד, הועמד על סך קרן של 1.145 מיליארד שקלים חדשים.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

ביום 8 במרץ 2015, התקיים דיון מקדמי בבקשה, בסופו, קבע בית המשפט מועדים להשלמת כתבי טענות על ידי הצדדים. ביום 23 באפריל 2015, הגישו המבקשים, בהתאם להחלטת בית המשפט, בקשה מקוצרת לאישור תובענה ייצוגית, על בסיס הבקשות הקיימות, תגובת הבנק לבקשה המקוצרת הוגשה ביום 18 באוקטובר 2015. ביום 25 באוקטובר 2015 התקיים קדם משפט נוסף. במסגרת הדיון, איחד בית המשפט את הדיון בבקשות לאישור שהוגשו כנגד חברות כרטיסי האשראי ובנק הדואר עם הבקשות כנגד הבנקים ונקבעו דיוני הוכחות לחודש מרץ 2016.

(2) בחודש אוגוסט 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בסכום של 1.5 מיליארד שקלים חדשים נגד חמשת הבנקים הגדולים ובכללם הבנק וכן, נגד בנק אוצר החייל ובנק מרכנתיל דיסקונט. המבקשת הינה אחת מן המבקשים שהגישו את התביעה והבקשה הנזכרת בסעיף ח. 1. לעיל. עניינה של התביעה דומה לזה שנזכר בסעיף 10 ח. 1 לעיל. כמו כן, נטען בתביעה כי הבנק גובה עמלת מינימום משתנה, בגין העברת מט"ח, שלא כדין. הוגשה תגובת הבנק לבקשה לאישור התובענה כייצוגית, והמבקשת הגישה תשובה לתגובה. כמו כן, המבקשת הגישה בקשה לאיחוד הדיון בתביעה דן ביחד עם שתי התביעות לעיל וטרם התקבלה החלטה.

ביום 8 במרץ 2015, התקיים דיון מקדמי בבקשה, בסופו, קבע בית המשפט מועדים להשלמת כתבי טענות על ידי הצדדים. ביום 23 באפריל 2015, הגישה המבקשת, בהתאם להחלטת בית המשפט, בקשה מקוצרת לאישור תובענה ייצוגית, במסגרתה טוענת המבקשת, כי בשלב זה היא מעמידה את סכום התובענה הכולל (כנגד כל המשיבים) על סכום של 10 מיליון שקלים חדשים בלבד, תוך שהיא שומרת לעצמה את הזכות להגדיל את הסכום. ביום 25 באוגוסט 2015, עוד בטרם הוגשה תגובת הבנקים, ניתן פסק דין המורה על מחיקת הבקשה לאישור התובענה הייצוגית.

ט. בחודש מרץ 2014, הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז, תביעה כנגד הבנק ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, בגין חיוב בעמלת מכתב התראה שלא כדין לכאורה ובריבית חריגה בגין חריגה מהמסגרת המאושרת בחשבונות, תוך הפרה לכאורה של הוראת ניהול בנקאי תקין 325 בנושא "ניהול מסגרות אשראי בחשבונות עובר ושב". לטענת התובעת הפרת ההוראה נעשית, בין היתר, בכך שהבנק מכבד בחשבונות לקוחותיו חיובים שיכול ואמור היה שלא לכבדם, שכן אינו רשאי לאפשר ללקוח לחרוג ממסגרת האשראי, ובכך גרם להם לחרוג ממסגרת האשראי. התובעת טוענת כי אין ביכולתה להעריך את הנזק שנגרם לחברי הקבוצה הפוטנציאליים, אולם להערכתה מדובר בסכום של מאות מיליוני שקלים חדשים.

תגובת הבנק לבקשת האישור הוגשה בחודש אוקטובר 2014 וביום 10 במרץ 2015 הוגשה תשובת המבקש לתגובת הבנק לבקשה לאישור. דיון מקדמי משותף לשלוש בקשות האישור שהוגשו נגד הבנק, בנק לאומי ובנק דיסקונט, שנגדם הוגשו תביעות בעילות דומות, התקיים ביום 26 במרץ 2015, ביום 2 בנובמבר הוגשה בקשת הבנק למחיקת חלקים מתשובת המבקשת לתגובת הבנק וטרם הוגשה תגובת המבקשת. נקבעה ישיבת קדם משפט נוספת ליום 18 באפריל 2016.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

- י. בחודש אוגוסט 2014, הוגשה לבית המשפט העליון בניו יורק תביעה שכנגד, על ידי תובע שנקטים נגדו הליכים לגביית חוב ערבותו להבטחת אשראי שנטלה חברה שהיתה בשליטתו. התובע טוען כי נגרמו לו נזקים בסכום של לא פחות מ-57 מיליון דולר ארה"ב, עקב הפרת התחייבות בעל פה שנתן הבנק לתובע שלא לאכוף את ערבותו האישית. לטענת התובע, מעשי הבנק ומחדליו הביאו לאי עמידה בהתחייבויותיו השונות ולהרס עסקיו. בחודש מרץ 2015, הגיש הבנק בקשה לסילוק על הסף והתובע הגיש תגובתו בחודש מאי 2015. ביום 10 ביולי 2015 הגיש הבנק תשובה לתגובת התובע לבקשה לסילוק על הסף.
- ביום 31 ביולי 2015 התקיים דיון בבקשה לסילוק על הסף וביום 14 בדצמבר נתן בית המשפט החלטה על פיה נדחתה טענת התובע ביחס למחדלי הבנק הנטענים ויחד עם זאת, הותר את עילת התביעה ביחס לביטול ערבותו בעל פה.
- תגובת הבנק לתביעה שהגיש התובע נגדו, הוגשה ביום 11 בפברואר 2016.
- בגין כל התביעות בקבוצת הבנק שסכום קרן כל אחת מהן עולה על 2 מיליוני שקלים חדשים, לא כולל תביעות שצוינו בסעיף 11 להלן, קיימת חשיפה נוספת שאינה קלושה, ואשר לא בוצעה הפרשה בגינה, בסך מצטבר של כ-171 מיליוני שקלים חדשים.
- (11) כנגד הבנק וחברות מאוחדות שלו תלויות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות שהסכום הנתבע בהן הוא מהותי, כמפורט להלן, אשר לדעת הנהלת הבנק המבוססת על חוות דעת יועציה המשפטיות, לא ניתן במועד עריכת הדוחות הכספיים להעריך את סיכוייהן, ולפיכך לא בוצעה בגינן הפרשה.
- א. בחודש מרץ 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי מרכז, תביעה כנגד הבנק ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, בגין גביית עמלות ביתר, לכאורה, בחשבון "יחיד" ובחשבון "עסק קטן" תוך הפרה לכאורה של כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), תשס"ח-2008. לטענת התובע הפרת הכללים נעשית, בין היתר, בכך שהבנק מחייב בעלי חשבון "יחיד" או "עסק קטן" בעמלות בגין שירותים מסוימים, בתעריפים גבוהים יותר מהתעריפים שנקבעו בתעריפון לתאגידים גדולים, וזאת בניגוד לכללי הבנקאות כאמור. התובע טוען כי אין ביכולתו להעריך את הנזק שנגרם לחברי הקבוצה הפוטנציאליים.
- תשובת הבנק לבקשת האישור הוגשה ביום 30 ביוני 2015. כן הוגשה תשובת התובע לתגובת הבנק.
- בהתאם להחלטת בית המשפט מיום 10 בספטמבר, הגיש בנק ישראל את עמדתו ביום 15 בדצמבר 2015. ביום 16 בדצמבר 2015 התקיימה ישיבת קדם משפט נוספת, בה הומלץ לצדדים להידבר ביניהם בניסיון לגבש הסכם פשרה, ונקבע מועד לדיון קדם משפט נוסף ליום 29 במרץ 2016.
- ב. בחודש מרץ 2015, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית כנגד הבנק, המנהל הכללי, חברי הדירקטוריון ובעלי שליטה בבנק, בגין נזקים שנגרמו לכאורה למבקש ולחברי הקבוצה כתוצאה מהפרה, כביכול, של חובת הגילוי של מידע מהותי לציבור המשקיעים.
- לטענת המבקש, הנתבעים פעלו, כביכול, בניגוד לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 והתקנות שהותקנו מכוחו, בכך שנמנעו מלפרסם בדוחות הכספיים של הבנק כי הופרשו סכומים בגין חקירה המתנהלת נגד הבנק בארצות הברית, מהות הפרשות ושיעורן, והעובדה שהמפקח על הבנקים דרש את ביצוען של הפרשות בדוחות הכספיים של הבנק בגין החשיפה לחקירת הרשויות בארצות הברית.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

לטענת התובע, כתוצאה מדרישת המפקח על הבנקים, ביצע הבנק הפרשות של עשרות מיליוני שקלים חדשים בדוחות הכספיים ברבעונים השני והשלישי לשנת 2014, תחת הסיווג של "הוצאה אחרת".

לטענת התובע, בהסתמך על המידע בדוחות הכספיים כאמור לעיל, רכשו עשרות אלפי משקיעים מניות של הבנק, וזאת מבלי שהיה בידיהם מידע מהותי כאמור. כמו כן לטענתם, המחיר שבו רכשו חברי הקבוצה את מניות הבנק היה מחיר גבוה מהמחיר בו היו רוכשים את המניות, אילו היה מבוצע דיווח כנדרש.

בכתב התביעה לא ננקב סכום ספציפי. יחד עם זאת, התובע התייחס למנגנון חישוב הנזק לפיו, ביום שבו פורסם דבר ההטעיה כביכול, סבלה מניית הבנק מתשואת חסר של 2.19% מול מדד מניות הבנקים (בניטרול בנק הפועלים ובנק מזרחי טפחות).

התובע מבקש לקבוע בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, כי התביעה תוגש בשם "כל מי שרכש מניות בנק מזרחי טפחות בע"מ החל ממועד פרסום הדוחות הכספיים של הרבעון השני לשנת 2014 (13 באוגוסט 2014) והחזיק במניות ביום 26 בפברואר 2015". תגובת הבנק ויתר המשיבים הוגשה ביום 19 בנובמבר 2015.

ביום 3 בפברואר הורה בית משפט על גילוי מסמכים הכוללים תכתובות בין הבנק למפקח על הבנקים ו/או רשות ניירות ערך בקשר לחקירת משרד המשפטים בארצות הברית ו/או בנושא ההפרשות שביצע הבנק בשל החקירה הנ"ל, וכן הורה כי הבנק יעבירם לעיון המבקשים. ההחלטה ניתנה בעקבות בקשת התובע לצירוף מסמכים לכתבי הטענות ולחילופין לגילויים. ביום 16 בפברואר 2016 הגיש הבנק, הודעה ובקשה בקשר עם חשיפת תוכנם של מסמכים ו/או התכתבויות, מטעמים של חיסיון והעדר רלוונטיות. על המבקש להגיב לבקשת הבנק תוך 14 יום.

הדיון המקדמי בבקשה לאישור נדחה ליום 21 במרץ 2016.

ראה להלן גם סעיף 12 בדבר חקירת משרד המשפטים בארצות הברית הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים.

ג. בחודש מרץ 2015 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב, בקשה לאישור תובענה כתובענה נגזרת ("הבקשה לאישור") בשם הבנק ובשם חברה בת שלו, UMB (Switzerland) Ltd ("מזרחי שוויץ") נגד נושאי משרה בהווה ובעבר בבנק ובמזרחי שוויץ, בסכום מינימאלי של 95 מיליון שקלים חדשים, בגין נזקים שנגרמו כביכול, לקבוצת מזרחי, כתוצאה ממעשיהם ומחדליהם כביכול, של המשיבים, בקשר עם מתן סיוע ללקוחות אמריקאיים להתחמק מתשלומי מיסים בארצות הברית. המבקש טוען כי יש לחייב את המשיבים לשלם לבנק את שיעור הנזק אשר גרמו לקבוצת מזרחי בכלל ולבנק בפרט.

ביום 24 במרץ 2015 הגיש בעל מניות בבנק בקשה במסגרת ההליך דנן להצטרפות כצד להליך דנן ולעיכוב הדיון בו או לחילופין לסילוקו על הסף וזאת נוכח בקשה לגילוי מסמכים אשר הוגשה על ידי אותו בעל מניות בחודש דצמבר 2014 לבית המשפט המחוזי בתל אביב כנגד הבנק וכנגד נושאי משרה בבנק, מכח הוראות סעיף 198א' בחוק החברות, התשנ"ט-1999 ("הבקשה לגילוי"). במסגרת הבקשה לגילוי עתר אותו מבקש לבית המשפט על מנת שזה יורה לבנק ולמשיבים האחרים לגלות לו מסמכים שונים הנוגעים להליכים המתנהלים בארצות הברית על מנת שיהיה בידו "לבחון" אפשרות להגשת בקשה לאישור "הגנה נגזרת" (בשם הבנק מול הרשויות בארצות הברית) או הגשת בקשה לאישור תובענה נגזרת (כנגד "בכירים" ועובדים בבנק). לטענת המבקש בבקשה לגילוי, הליך הבקשה לגילוי הינו הליך תלוי ועומד הקודם להליך הבקשה לאישור ועל כן יש לעכב את הדיון בהליך הבקשה לאישור ואף לסלקו על הסף.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

ביום 10 במאי 2015 אישר בית המשפט במסגרת הליך הבקשה לאישור, הסדר דיוני אליו הגיעו הצדדים בתיק בדבר מועדי הגשת כתבי טענות, לפיו, בין היתר, בשלב זה יושהו מועדי הגשת תגובות המשיבים לבקשה לאישור וכי בסמוך לאחר מתן ההחלטות, בין היתר, בנוגע לבקשת ההצטרפות האמורה לעיל ובכפוף להן, ייקבע המועד להגשתן, בשים לב, בין היתר, להתקדמות ההליכים מול משרד המשפטים בארצות הברית.

יצוין ביחס להליך הבקשה לגילוי, כי ביום 3 במאי 2015 התקיים דיון מקדמי בבית המשפט בבקשה לגילוי במסגרתו, בין היתר, אישר בית המשפט את הסכמת הצדדים כי הדיון לגוף "הבקשה לגילוי" יושהה בשלב זה עד לסיום איסוף המסמכים לשם מסירתם לרשויות בארצות הברית. בחודש דצמבר 2015 קבע בית המשפט, כי הליך הבקשה לאישור ימחק ואולם המחיקה תעוכב כך שהיא ותתקבל הבקשה לגילוי והמבקש בבקשת הגילוי יגיש בקשת אישור 90 יום לאחר קבלת המסמכים במועד עליו יורה בית המשפט במסגרת ההחלטה, תמחק בקשת האישור.

ראה להלן גם סעיף 12 בדבר חקירת משרד המשפטים בארצות הברית הנוגעת לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים.

ד. בחודש אוקטובר 2015, הוגשה לבית המשפט המחוזי - מרכז, תביעה נגד הבנק ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, בסכום של כ-141.4 מיליוני שקלים חדשים, בגין חיוב בעמלת "העברת מט"ח חד-פעמית לחוץ לארץ ומחוץ לארץ". לטענת המבקש, הבנק גובה את העמלה הדולרית החלה בגין ההעברת מט"ח חד-פעמית לחו"ל ומחו"ל, בשקלים, בניגוד לאמור בתעריפון, לפי שער "מכירה/קניה" של הבנק, תוך הטעייה, לכאורה, ביחס לעלות השירות וסכום העמלה ותוך הפרת חובת הגילוי. טרם הוגשה תגובת הבנק.

ה. בחודש ינואר 2016, הוגשה בבית המשפט המחוזי בירושלים, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית בסכום כולל של כ-697.5 מיליוני שקלים חדשים נגד הבנק, הבנק הבינלאומי הראשון בע"מ, בנק אוצר החייל בע"מ, בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ ובנק אגוד לישראל בע"מ (להלן - "המשיבים"). עניינה של התביעה, בהפליה, לכאורה, של האוכלוסייה הערבית בנגישות לשירותים בנקאיים, בכך שהמשיבים אינם מחזיקים סניפים בקרב האוכלוסייה הערבית ואינם מנגישים את שירותיהם הבנקאיים לאוכלוסייה זו, ובכך מפרים לכאורה, את "חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, התשס"א-2000". התובע מבקש לקבוע בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, כי התביעה תוגש בשם כל אזרחי מדינת ישראל מוסלמים, נוצרים ודרוזים, אשר סובלים מהפלייה בנגישות לשירותים בנקאיים של המשיבים, עקב אי נוכחות סניפי בנק של המשיבים במקומות יישובם. התובעים העמידו את תביעתם כלפי כל הבנקים המשיבים על סך של כ-697.5 מיליוני שקלים חדשים תוך שהם מציינים כי חלקו של כל משיב בנזק הנגרם לחברי הקבוצה נגזר גם מנתח השוק שלו ובהתאם גם חלקו בפיצוי חברי הקבוצה.

ו. בחודש פברואר 2016, הוגשה בבית המשפט המחוזי בתל אביב, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד הבנק, בנק הפועלים בע"מ, בנק לאומי לישראל בע"מ, בנק דיסקונט לישראל בע"מ והבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן: "המשיבים"). המבקשת העמידה את סכום התובענה כלפי כל הבנקים המשיבים, ביחד ולחוד, על סך של 219 מיליוני שקלים חדשים. עניינה של הבקשה היא, בהפליה, לכאורה, במתן שירות לקבוצות סטודנטים על רקע גילם ובכך מפרים לכאורה, את חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, התשס"א-2000 (להלן: "חוק איסור הפליה") וכן את חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 (להלן: "חוק הבנקאות").

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

לטענת המבקשת, מדובר במדיניות גורפת של כל המשיבים, בגדרה הוחלט להדיר את אוכלוסיית ה"לא צעירים" מתוכנית הטבות לסטודנטים ו/או מהאפשרות לפתיחת חשבון בתנאי חשבון סטודנט, בקובעם תקרת גיל לקבלת הטבות סטודנט. המבקשת מבקשת לקבוע בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, כי התובענה תוגש בשם כלל הסטודנטים שהופלו מחמת גילם בהשוואה לסטודנטים צעירים יותר, ונמנע מהם לקבל מהמשיבים הטבות לסטודנטים בשבע השנים האחרונות (בעילות לפי חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981) או החל מ-15 ביולי 2014 (בהתאם לתיקון לחוק איסור הפליה).

ז. כנגד בנק יהב הוגשה תובענה ועימה בקשה לאשר אותה כתובענה ייצוגית, בה נטען כי בנק יהב גבה מלקוחות פרטיים (ועוסקים קטנים) עמלות בסכום ושיעור גבוה מהמותר - על פי תקרה הקבועה בתעריפון לעוסקים שאינם קטנים. התביעה אינה כוללת סכום תביעה מוערך.

12) במהלך שנת 2011 התנהלו מגעים בין רשויות ארצות הברית ושוויץ בקשר לאמנת כפל מס בין שתי המדינות הללו. לבקשת רשויות שוויץ, מספר בנקים שווייצרים ובהם בנק מזרחי שוויץ, מסרו החל מחודש ספטמבר 2011 לרשויות שוויץ, נתונים כמותיים שהתבקשו אודות עסקיהם עם לקוחות אמריקאים, על מנת שיעבירו אותו לרשויות בארצות הברית.

במכתב מחודש אוגוסט 2013 נמסר לבנק מזרחי שוויץ על ידי משרד המשפטים בארצות הברית, כי נפתחה חקירה הנוגעת לעסקיו. במכתב לא צוין מהו החשד שבגינה נפתחה החקירה. משמעות ההודעה היא שבנק מזרחי שוויץ אינו נמנה על קטגוריה 2, שכשירה ל-Non Prosecution Agreement בהתאם לתוכנית לבנקים שווייצרים של משרד המשפטים בארצות הברית ("התוכנית השווייצרית"). ההשלכות הכספיות של התוכנית השווייצרית על בנקים בקטגוריה 2 נקבעות בשים לב להיקף הנכסים של אזרחי ותושבי ארצות הברית ולמועדי החזקתם. אף שהתוכנית השווייצרית לא חלה על בנק מזרחי שוויץ בשל המכתב האמור, הוא הביע נכונות לסייע ולשתף פעולה עם משרד המשפטים בארצות הברית בהתאם לתוכנית השווייצרית ואף מסר כאמור, נתונים כמותיים שהתבקשו.

בנוסף לאמור לעיל, בחודש אוגוסט 2013 נמסר לבנק כי משרד המשפטים בארצות הברית מוסיף לבחון הלוואות שניתנו ללקוחות מסניף לוס אנג'לס כנגד בטוחה של פיקדונות כספיים בישראל. לאחר מכן, הבנק המציא למשרד המשפטים בארצות הברית נתונים כמותיים אודות עסקאות גב אל גב אלה.

ביום 14 באפריל 2014 קיבל סניף הבנק בלוס אנג'לס דרישה (subpoena) להמצאת מסמכים הקשורים לעובד הבנק ולעובד שפרש לגמלאות לפני כחמש שנים וכן לשירותים בנקאיים שניתנו בסניף בלוס אנג'לס, ככל שמסמכים אלו נמצאים בסניף הבנק בלוס אנג'לס. סניף לוס אנג'לס פעל להמצאת המסמכים הנדרשים.

ביום 30 באפריל 2014 הוגש כתב אישום לבית המשפט בלוס אנג'לס כנגד עובד הבנק בלוס אנג'לס שפרש לגמלאות כאמור, במסגרתו הואשם, בין היתר, בכך שכביכול סייע ללקוחות אמריקאים של הבנק להתחמק מתשלומי מס. הבנק לא נכלל בכתב האישום, לא יוחסה לו עבירה, ושמו נזכר כ"בנק A בתל אביב". ביום 19 בספטמבר 2014 נדרש הבנק על ידי משרד המשפטים בארצות הברית להמציא מסמכים ונתונים כמותיים הנוגעים לכתב האישום. ביום 31 באוקטובר 2014 זוכה עובד הבנק שפרש לגמלאות על ידי חבר מושבעים, מכל האשמות שיוחסו לו.

בחודש יוני 2014 נמסר לבנק לראשונה על הרחבת היקף החקירה על ידי משרד המשפטים בארצות הברית, כך שתחול על כל הפעילות הבינמדינתית של קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים, לרבות עסקאות גב-אל-גב שנזכרו לעיל.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

במכתב מיום 25 ביולי 2014 דרש משרד המשפטים בארצות הברית מן הבנק לספק נתונים ומידע בקשר עם קשת ענפה של נושאים וסוגיות הנוגעים לפעילות הבין-מדינתית עם לקוחותיה האמריקאים של קבוצת הבנק, ובכללם, נתונים כמותיים המתייחסים לחשבונותיהם של לקוחותיה האמריקאים בתקופה המתחילה ביום 1 בינואר 2002 ומסתיימת במועד המכתב ("התקופה הקובעת"); תקשורת פנים וחץ באמצעות שדרים אלקטרוניים; תפעול ושיווק, ציות, הדרכת עובדים, תגמולים; מסמכי מדיניות ונהלים; דוחות ביקורת פנים וביקורת של גורמי חוץ הנוגעים לפעילותה של קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים, ועוד שורה ארוכה של מסמכים ונתונים שפורטו במכתב האמור.

לצורך איסוף המידע והנתונים שנדרשו כאמור על ידי משרד המשפטים בארצות הברית, שכר הבנק בחודש אוגוסט 2014 את שירותיהם של מומחים חיצוניים לתיקור ולתיקוף נתונים ושל יועצים משפטיים בארצות הברית, שהצטרפו לצוות היועצים המשפטיים (המקומיים והאמריקאים) של קבוצת הבנק, וברבעון הראשון של שנת 2015 אף תוגבר הצוות על ידי יועצים משפטיים נוספים.

במכתב מיום 25 בנובמבר 2014 למשרד המשפטים האמריקאי, מסרו היועצים המטפלים בעניין מטעם הבנק ביחד עם המומחים החיצוניים, תאור מפורט מקדמי של תהליך המיפוי של המידע הזמין באמצעים ממוכנים בקבוצת הבנק (בישראל, בשווייץ, בלונדון ובלוס אנג'לס), המתייחס לחשבונות של הלקוחות האמריקאים ולשדרים האלקטרוניים, כדי להשיב על דרישת המידע והנתונים של משרד המשפטים בארצות הברית, בכל הנוגע לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחותיה האמריקאים, הן בהיבטים הכמותיים והן בהיבטים האיכותיים. התשובה המקדמית של היועצים למכתב מיום 25 ביולי התבססה על הביקורים שקיימו באתרים השונים של קבוצת הבנק, ועל המפגשים שקיימו עם נושאי תפקידים בקבוצת הבנק, כדי להעריך את ההיקף והמורכבות של המידע והנתונים שנדרשו על ידי משרד המשפטים בארצות הברית.

במכתב האמור, העריכו המומחים החיצוניים את לוחות הזמנים הדרושים לבחינת מערך המידע הממוכן, הנוגע ללקוחות אמריקאים של קבוצת הבנק, לניתוח המידע בהתאם לתבחינים שהוגדרו ולתיקוף הממצאים. לפי אומדן ראשוני שנתנו המומחים החיצוניים, הנתונים הכמותיים הנדרשים היו אמורים להיות מוכנים למסירה למשרד המשפטים בארצות הברית עד 30 באפריל 2015, בכפוף לתנאים, להנחות ולסייגים שפורטו על ידם.

בחודש דצמבר 2014 פורסמו (בדיווח פומבי) הסכמים שנחתמו עם בנק ישראל, אשר התקיימה לגבי חקירה, וביניהם Deferred Prosecution Agreement עם משרד המשפטים האמריקאי. כמו כן, פורסם באותו דיווח כי על חברה בת בנקאית בשווייץ של אותו בנק, הוחלה התוכנית השוויצרית. עמדת הבנק היא כי אין לגזור גזירה שווה מהתנהלותם של בנקים אחרים, ממבנה הפעילות הבינמדינתית שלהם ומהסכמים פרטניים של אותם בנקים לגבי קבוצת הבנק, ובכלל זה לגבי הסדר אפשרי של קבוצת הבנק עם משרד המשפטים בארצות הברית.

אף על פי כן, המפקח על הבנקים, לאחר שבחן את הנסיבות ומטעמי שמרנות חשבונאית הורה לבנק לצבור הפרשה בשל הנושאים הכרוכים באירועים האמורים ובהמשך הורה לתת לה גילוי בדוח השנתי לשנת 2014. בהתאם לכך, ותוך שמירה על מלוא הזכויות והטענות של קבוצת הבנק נכללה בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2014 הפרשה בסכום של 95 מיליוני שקלים חדשים, שנאמד על בסיס חישוב הנסמך על הנחה תאורטית, שעליה הורה המפקח על הבנקים, ולפיה בנק מזרחי שווייץ ייכלל בתוכנית השוויצרית, הגם שכאמור נמסר לו שזו אינה חלה עליו, ובהתאם להבנת הבנק את משמעות התוכנית השוויצרית.

על פי דרישת רשות ניירות ערך נכללו בביאור לדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2014 פירוט והסברים נוספים וכן פרטים אודות סכומי הפרשות שובצעו במהלך שנת 2014, אף שלדעת הבנק סכומי הפרשות אינם מהותיים, כדלקמן: ברבעון שני 2014 - סך של 35 מיליוני שקלים חדשים, ברבעון שלישי 2014 - סך של 5 מיליוני שקלים חדשים וברבעון רביעי 2014 - סך של 55 מיליוני שקלים חדשים ובסך הכל 95 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2014.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

ביום 1 ביולי 2015 עדכנו המומחים החיצוניים את משרד המשפטים בארצות הברית בדבר לוחות הזמנים הדרושים לבחינת מערך המידע הממוכן הנוגע ללקוחות אמריקאים של קבוצת הבנק, לניתוח המידע בהתאם לתבחינים שהוגדרו ולתיקוף הממצאים. הערכתם המעודכנת היתה כי המידע הכמותי הנדרש (מעבר לנתונים הכמותיים, שכבר נמסרו למשרד המשפטים בארצות הברית) יימסר למשרד המשפטים בארצות הברית עד ליום 15 במרס 2016, בכפוף לתנאים, להנחות ולסייגים שפורטו על ידם. במהלך שנת 2015 המשיך הבנק, לעסוק באופן אינטנסיבי בבניית מאגר מידע ממוכן, הכולל את המידע הכמותי הנוגע ללקוחות האמריקאים, כפי שנדרש על ידי משרד המשפטים בארצות הברית. בניית המאגר הסתיימה ועבודת התיקוף של הנתונים במאגר, על ידי המומחים החיצוניים נמצאת על סף סיום. ביחס לנתונים הכמותיים לסניפי הבנק בלוס אנג'לס, ובלונדון ולבנק מזרחי שוויץ, תיקופם השלם והנתונים נמסרו למשרד המשפטים בארצות הברית.

מעבר לאמור במכתב מיום 25 ביולי 2014, מסר משרד המשפטים בארצות הברית, במכתב נוסף מיום 4 בנובמבר 2015, הנחיות שנועדו להבהיר ולמקד את המסמכים והנתונים הנדרשים במסגרת שיתוף הפעולה של קבוצת הבנק בקשר עם החקירה הנוגעת לעסקיה עם לקוחותיה האמריקאיים.

בחודש דצמבר 2015 ביקש משרד המשפטים בארצות הברית מידע כמותי נוסף הנוגע לחשבונותיהם של הלקוחות האמריקאיים של הבנק. בעקבות בקשה זו סוכם, כי המידע האמור יימסר עד ליום 31 במאי 2016.

ביום 8 בפברואר 2016 מסר הבנק למשרד המשפטים בארצות הברית את המידע הכמותי הנדרש הנוגע לחשבונותיהם הסגורים של הלקוחות האמריקאים בסניפי הבנק בישראל.

בנק מזרחי שוויץ והבנק מקיימים קשר רצוף עם משרד המשפטים בארצות הברית על מנת להגיע למתווה כולל לקבוצת הבנק כולה, ביחס לחקירה.

הבנק מדווח לפיקוח על הבנקים באורח שוטף על האירועים ובנק מזרחי שוויץ מדווח לרשויות הפיקוח השוויצריות.

כאמור בדיווחים קודמים, משרד המשפטים בארצות הברית אישר את נכונותו העקרונית להגיע למתווה של הסדר כולל לקבוצת הבנק ביחס לחקירה. ואולם, בשלב זה עדיין לא החל משא ומתן עם משרד המשפטים בארצות הברית בכל הנוגע לחקירה או להשלכותיה, הן בהיבט של הסדר כלשהו, והן בהיבט של ההשלכות הכספיות, ככל שתהיינה, להסדר כזה לכשיגובש, על קבוצת הבנק.

לפי חוות דעתם של היועצים המשפטיים של הבנק, לאור נתונים שמצויים במאגר המידע הממוכן אשר בנייתו כאמור, הסתיימה ותיקוף הנתונים שבו נמצא על סף סיום, ובשים לב להסדרים שמשרד המשפטים בארצות הברית ערך עם בנקים אחרים בקשר לחקירות הנוגעות לחשבונות בלתי מוצהרים של נישומים אמריקאיים, הרי שנתונים מסויימים במאגר עשויים להיות רלבנטיים לחשיפה של קבוצת הבנק וזאת אם עמדת הבנק ביחס אליהם לא תתקבל. על יסוד חוות הדעת האמורה סכום ההפרשה בגין החקירה עומד על כ-36 מיליון דולר ארצות הברית (כ-141 מיליון שקלים חדשים).

יצוין, כי היועצים המשפטיים של הבנק חיוו את דעתם כי בשלב זה לא ניתן להעריך את ההפסד הפוטנציאלי שעלול להגרם לקבוצת הבנק בגין החקירה או את סכומי החשיפה של קבוצת הבנק המתייחסים לכך, או את טווח החשיפה. זאת, בין היתר, בשל כך שלפי ניסיונם המקצועי של עורכי הדין האמריקאים, לא ניתן להסיק מסקנות בנדון, אלא רק לאחר ניתוח מכלול המידע והנתונים שיימסרו, וכן בשל כך שהדיונים עם משרד המשפטים בארצות הברית בכל הנוגע לגיבוש מתווה מתאים לקבוצת הבנק לא החלו.

מאחר שכאמור לעיל, הדיונים עם משרד המשפטים בארצות הברית בכל הנוגע לגיבוש מתווה מתאים לקבוצת הבנק טרם החלו, הרי שיתכן שבעתיד יתברר שסכום ההפסד שיתממש יהיה גבוה משמעותית מסכום ההפרשה שנזקפה עד כה.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

- (13) ביום 18 בנובמבר 2008 חתם הבנק עם כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן: "כאל") ועם דיינרס קלוב ישראל בע"מ, חברה בשליטת כאל (להלן: "דיינרס") - (להלן ביחד: "קבוצת כאל"), על הסכם להנפקה משותפת של כרטיסי חיוב "ויזה", "מסטראקארד" ו"דיינרס קלוב", לרבות כרטיסים עם מותג הבנק (להלן "הכרטיסים"), אשר יופצו על ידי הבנק ללקוחותיו. במסגרת ההסכם נקבעו זכויות הצדדים וכן נקבעו הסדרי תפעול ומתן שירותים על ידי קבוצת כאל לכרטיסים כמו גם כל יתר התנאים הנוגעים לכך.
- במסגרת ההסכם ניתנה לבנק אופציה לרכוש מכאל, על דרך של הקצאה, עד 121,978 מניות רגילות של כאל, אשר אילו הוקצו במועד חתימת ההסכם היו מהוות עד 10% מהון המניות הרגילות של כאל בדילול מלא.
- ההסכם הסתיים ביום 18 בנובמבר 2013 ללא מימוש אופציות על ידי הבנק במהלך התקופה.
- ביום 2 במרץ 2014 חתם הבנק עם קבוצת כאל, על הסכם עדכון להסכם ההנפקה המשותפת. ההסכם המעודכן הינו לתקופה של 5 שנים ממועד חתימתו.
- במסגרת ההסכם עודכנו הסדרי התפעול והשיווק של הכרטיסים וכן מנגנוני התגמול של הצדדים.
- ההסכם כפוף לכל הדרישות הרגולטוריות הנדרשות על פי כל דין, ככל שישנן.
- להסכם שנחתם אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הקבוצה.
- (14) חברה לנאמנות שהינה חברה מאוחדת של הבנק, עוסקת בעסקי נאמנות הכוללים, בעיקר, נאמנויות לקרנות נאמנות, למחזיקי איגרות חוב, לבעלי מניות חסומות ולהחזקת חשבונות בנק.
- (15) במסגרת הסכם עבודה שנחתם ביום 30 בדצמבר 1993 עם נציגות העובדים, העמיד הבנק לעובדיו הלוואות לזמן ארוך, למימון רכישה רטרואקטיבית של זכויות פנסיה מקרנות פנסיה מסוימות, איתן התקשר הבנק בקשר לכך, הנושאות הצמדה וריבית ששיעורה קבוע. הוסכם, כי אם יתברר במועד הפירעון של כל הלוואה מההלוואות האמורות, כי הפרשי הצמדה וריבית שנצברו כאמור, עולים על התשואה המצטברת בקופת גמל מוסכמת, הן תופחתנה בהתאם. השלכות מס, באם תהינה, בגין הפחתה זו יחולו על הבנק. כאשר נוצר פער, כאמור לעיל, נערכת הפרשה בהתאם.
- יורת הלוואות לתאריך המאזן מסתכמת בסך של כ-13 מיליוני שקלים חדשים.
- (16) הבנק התחייב כלפי הנאמן לאיגרות החוב ולכתבי התחייבות הנדחים, שהונפקו על ידי מזרחי טפחות חברה להנפקות בע"מ, למלא את תנאי התשלום כמצוין באיגרות החוב וכתבי ההתחייבויות הנדחים.
- (17) הבנק התחייב כלפי חוסכים בתכניות חסכון מסוימות, שילוו מהבנק, לתנאים קבועים כדלקמן⁽¹⁾:

31 בדצמבר		
2014	2015	
960	766	0.25% פחות מהריבית המקובלת בזמן מתן האשראי

(1) ההתחייבות ניתנת לניצול רק בקיום תנאים מסוימים בהתאם למפורט בתכניות החסכון. העמדת האשראי מסורה בכל עת לשיקול דעתו הבלעדי של הבנק, על פי הנהלים הקיימים בבנק, בהתחשב במאפייני הלקוח, ולאחר שתיבחן לגופה בקשת הלקוח לקבל מהבנק אשראי.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - המשך

(18) החל מיום 1 ביולי 2004 נכנס לתוקף הסכם לתקופה של שנתיים בין בנק טפחות דאז לבין הממשלה, אשר על פיו, בגין הלוואות סיוע לזכאים שניתנו מכספי האוצר החל מיום זה, חל שיעור עמלת גבייה שנקבע על פי מכרז שערך משרד האוצר בהשתתפות הבנקים למשכנתאות. תוקף הסכם זה הוארך מידי שנה, לאחרונה עד ליום 30 ביוני 2015.

בחודש מאי 2008 נכנס לתוקף הסכם נוסף בין משרד האוצר לבין הבנקים (ההסכם צפוי להתחדש מידי שנה, אלא בהודעת אחד הצדדים על רצונו לסיים את ההסכם), לפיו הלוואות לזכאים ברמת ניקוד נמוכה ניתנות מכספי הבנק ועל אחריותו. ריבית הלוואה נקבעת בהתאם לריבית הסיוע מכספי האוצר.

תקופות הלוואה נקבעו ל- 25 שנים, 20 שנים, 15 שנים או עד 10 שנים, לפי בחירת הלקוח, ולא יותר מתקופת הסיוע מכספי אוצר. יתר התנאים הם בהתאם למקובל בסיוע מכספי האוצר, לרבות פטור מעמלת פירעון מוקדם.

בגין הלוואות לזכאים מסויימים, משלים משרד האוצר לבנקים המבצעים סיוע מכספי בנק, הפרשי ריבית בין הריבית בה תבוצענה הלוואות בפועל לבין הריבית הממוצעת שמפרסם בנק ישראל, בתוספת מרווח. במקביל לביצוע הלוואות כאמור לעיל, רשאים הבנקים להמשיך ולהעמיד לזכאים מקבוצת הניקוד הנמוכה הלוואות מכספי האוצר, בתנאי ההסכם הקודם (משנת 2004), ובכפוף לכך שהיקף הלוואות לקבוצת הזכאים מדירוג הניקוד לא יעלה על 8% מהיקף סך הלוואות שבוצעו על ידי הבנק לקבוצה זו (מכספי בנק ומכספי תקציב).

תוקף הסכם מתן הסיוע מכספי בנק לזכאים שנחתם ב- 2008 הוארך עד ליום 30 באפריל 2015.

הכנסות הקבוצה בגין כלל פעילות הלוואות לזכאים באחריות המדינה הסתכמו בשנת 2015 לכ- 51 מיליוני שקלים חדשים, בהשוואה לכ- 56 מיליוני שקלים חדשים בשנת 2014.

ביום 1 בינואר 2015 הצטרף הבנק למהלך "מחזור הלוואות מוכוונות במסלול מהיר" שיזמו בנק ישראל ומשרד השיכון והבינוי. בהתאם לחוזר שפירסם בנק ישראל (אגף בנק-לקוח), המהלך החל ביום 1 בינואר 2015 ומטרתו לאפשר ללווים זכאי משרד השיכון והבינוי, שנטלו הלוואה מכספי המדינה, לשפר את תנאי הלוואותיהם, במגזר מטבע ישראלי צמוד מדד. שינוי התנאים בוצע בהליך מזורז ובעלות נמוכה והלוואות הועמדו מכספי הבנק ובאחריותו, במסלול צמוד מדד בריבית קבועה ולמשך תקופת הלוואה הנותרת. בהתאם לחוזר, הלוואות שהועמדו על ידי הבנק במסגרת המהלך הינן פטורות מהפרשה קבוצתית בשיעור של 0.35% כאמור בהוראת ניהול בנקאי תקין 329. משקל הסיכון להלוואות אלו הינו משקל סיכון מופחת לענין הלימות הון. בנוסף, כלל החוזר, הקלות נוספות על מנת לעודד לוויים להצטרף למהלך. המהלך הסתיים ביום 31 בדצמבר 2015.

(19) הבנק מתקשר עם מספר גופים מוסדיים בעסקאות סינדיקציות אשראי. חלק מהעסקאות מאורגן, מנוהל ומתופעל על ידי הבנק.

א. חברי הבורסה נדרשים להפקיד מערך בטוחות להבטחת קיום כל התחייבויות לקוחותיהם והתחייבות חברי בורסה נוספים שאינם חברי מסלקה ולקוחותיהם, כלפי מסלקת הבורסה, בגין עסקאות שבוצעו במסלקת הבורסה, ולהבטחת חלקם בקרן הסיכונים לגבי פעילות זו, (כמפורט להלן בביאור 26 ג.1).

במסגרת מערך הבטוחות, מפקיד הבנק בטוחות נזילים, כמפורט להלן:

- 1) בחשבון שפתחה מסלקת הבורסה על שמה, המנוהל במסלקה עבור הבנק ("חשבון בטוחות המסלקה"), הופקדו איגרות חוב ממשלתיות של הבנק כבטוחות לטובת מסלקת הבורסה, בשווי מלאו התחייבויות הלקוחות ובצירוף חלקו של הבנק בקרן הסיכונים. ליום 31 בדצמבר 2015 הופקדו 53 מיליוני שקלים חדשים. (נכון ליום 31 בדצמבר 2014 - 42 מיליוני שקלים חדשים).
- 2) בנוסף, בחשבון שפתחה מסלקת הבורסה על שמה בבנק אחר עבור הבנק, מופקדים מזומנים שהבנק נתן כבטוחות, וכן מזומנים שישולמו כפירות על ניירות ערך שיופקדו בחשבון בטוחות המסלקה או מזומנים שמקורם בכל זכות כספית אחרת הנובעת מניירות הערך האמורים, לרבות תמורה כספית הנובעת ממכירתם. נכון ליום 31 בדצמבר 2015 הופקדו בחשבון זה 15 מיליוני שקלים חדשים (נכון ליום 31 בדצמבר 2014 - 32 מיליוני שקלים חדשים).
- 3) החשבונות האמורים בסעיפים 1 ו-2 לעיל שועבדו בשעבוד קבוע מדרגה ראשונה לטובת מסלקת הבורסה.

ב. חברי הבורסה נדרשים להפקיד מערך בטוחות, כערובה לקיום חיוביהם בקשר לביצוע עסקאות מעו"ף שנעשו על ידם או על ידי לקוחותיהם או על ידי חברי בורסה שאינם חברי מסלקת המעו"ף, ולהבטחת חלקם בקרן הסיכונים לגבי פעילות זו, (כמפורט להלן בביאור 26 ג.2). בהתאם לכך, נדרש הבנק להפקיד בטוחות נזילים בלבד עבור מלאו החשיפה בגין הפעילות בנגזרים ועבור חלקו בקרן הסיכונים כמפורט להלן:

- 1) בחשבון שנפתח במסלקת הבורסה על שם מסלקת המעו"ף ("חשבון ראשי של בטוחות מעו"ף") הופקדו איגרות חוב ממשלתיות של הבנק כבטוחות לטובת מסלקת מעו"ף, בשווי מלאו דרישת הבטוחות מהלקוחות ובצירוף חלקו של הבנק בקרן הסיכונים. שווי איגרות החוב שהופקדו מסתכם ליום 31 בדצמבר 2015 ב-440 מיליוני שקלים חדשים (נכון ליום 31 בדצמבר 2014 - 1,272 מיליוני שקלים חדשים).
- 2) בנוסף, בחשבון שפתחה מסלקת המעו"ף על שמה עבור הבנק בבנק אחר, מופקדים מזומנים שהבנק נתן כבטוחות, וכן מזומנים שישולמו כפירות על ניירות ערך שיופקדו בחשבון ראשי של בטוחות מעו"ף או מזומנים שמקורם בכל זכות כספית אחרת הנובעת מניירות הערך האמורים, לרבות תמורה כספית הנובעת ממכירתם. נכון ליום 31 בדצמבר 2015 הופקדו בחשבון זה 48 מיליוני שקלים חדשים (בדומה ליום 31 בדצמבר 2014).
- 3) החשבונות האמורים בסעיפים 1-2 לעיל משועבדים בשעבוד צף וקבוע לטובת מסלקת מעו"ף.

ג. בנק ישראל מפעיל את מסגרת התשלומים בזמן אמת - Real Time Gross Settlement (להלן: RTGS) - מערכת המאפשרת ללקוחות להעביר סכומי כסף בשקלים מחשבון בנק אחד לחשבון בנק אחר באותו בנק או בבנק אחר בזמן אמת. בנק ישראל מעניק אשראי יומי ותוך יומי למשתתפי מערכת RTGS כנגד שיעבוד ספציפי של איגרת חוב של הבנק בחשבון בנק ישראל במסלקת הבורסה לניירות ערך. נכון ליום 31 בדצמבר 2015 וליום 31 בדצמבר 2014 לא הופקדו איגרות חוב בחשבון זה.

ביאור 27 - שיעבודים - המשך

- ד. הבנק פועל בניירות ערך באמצעות מסלקת יורוקליר, שהינה מערכת לסליקה לניירות ערך הנסחרים בשווקים בינלאומיים. לטובת הפעילות שועבדו ניירות ערך שיתרתם ליום 31 בדצמבר 2015 הינה 10 מיליוני דולר (נכון ליום 31 בדצמבר 2014 - 9 מיליוני דולר).
- ה. בהתאם לדרישת רשויות פיקוח בארה"ב, שיעבד סניף הבנק שם ניירות ערך בסכום של כ-14 מיליוני דולר של ארצות הברית (בדומה ליום 31 בדצמבר 2014) המשמשים להבטחת פיקדונות הציבור או לקיום הוראות שלטוניות אחרות. עיקר השעבוד המסתכם ליום 31 בדצמבר 2015 לסך של 11 מיליוני דולר של ארה"ב (נכון ליום 31 בדצמבר 2014 - 10 מיליוני דולר של ארה"ב), מתייחס לדרישת רשויות הפיקוח בארצות הברית בדבר הבטחת 7.5% מההתחייבויות של הסניף כפי שהוגדרו על ידי השלטונות שם.
- ו. כנגד קווי אשראי שהועמדו לבנק על ידי בנק ישראל, משעבד הבנק חשבון ניירות ערך זרים. נכון לימים 31 בדצמבר 2015 ו-31 בדצמבר 2014 הבנק לא שיעבד ניירות ערך זרים.

ז.

31 בדצמבר	
2014	2015
המקורות של ניירות ערך שהתקבלו ואשר הבנק רשאי למכור או לשעבד, לפי שווי הוגן, לפני השפעת הקיזוזים:	
107	71
ניירות ערך שהתקבלו בעסקות שאילת ניירות ערך כנגד מזומן	

ביאור 28 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(א) תאור המכשירים הנגזרים והסיכונים הגלומים בפעילות זו:

(1) כללי

פעילותו של הבנק במכשירים נגזרים, כגון חוזים עתידיים ועסקאות אקדמה, אופציות והחלפות פיננסיות, מתבצעת הן כמתווך עבור לקוחותיו והן כחלק מניהול הנכסים וההתחייבויות שלו ובין השאר למזעור חשיפות הבנק לסיכונים שוק. הבנק מייעד מכשירים נגזרים מסוימים כמגדרי שווי הוגן או כמגדרי תזרים מזומנים. לפרטים ראה ביאור 1 ד.15. לדוחות הכספיים.

(2) סוגי הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים ותיאורם

העסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים כוללות חוזי מטבע, חוזי ריבית וחוזים אחרים וכן חוזים עבור לקוחות בשוק המעו"ף, על מדדים ונכסים שונים, כמפורט להלן:

- עסקאות אקדמה (Forward) וחוזים עתידיים (Futures): חוזה בין שני צדדים, לרכישה ולמכירה של כמות מוגדרת של סחורות, מטבעות, ריביות או מכשירים פיננסיים אחרים (להלן - נכסי בסיס), שיבוצעו בתאריך עתידי ובמחיר מוגדר מראש.
- עסקאות החלפה (Swap): חוזים להחלפת כמות מוגדרת של נכסי בסיס במועד העסקה, עם התחייבות הדדית להחליף חזרה בתאריך עתידי את הפריטים שהוחלפו.
- אופציות (Options): חוזים המקנים, תמורת תשלום פרמיה, את הזכות לרכוש (Call) או למכור (Put) נכסי בסיס במחיר, בכמות ובזמן נקובים מראש.
- עסקאות למסירה מיידי (Spot): עסקאות חליפין בין שני מטבעות, על פי שער מוסכם מראש, לביצוע תוך שני ימי עסקים.
- נגזרי אשראי: חוזים המקנים, תמורת תשלום פרמיה חד פעמית או תקופתית, את הזכות לקבלת תשלום במקרה של שינוי בדירוג אשראי, אי יכולת לעמוד בהתחייבויות או כל אירוע אשראי אחר, המתייחס למדינה או לחברה, כפי שנקבע בחוזה.

(3) סיכונים הגלומים בפעילות במכשירים נגזרים

במסגרת פעילותו במכשירים פיננסיים נגזרים נחשף הבנק לסיכונים אשראי, לסיכונים שוק הכוללים סיכונים ריבית וסיכונים בסיס, לסיכונים נזילות ולסיכונים תפעוליים, כמפורט להלן:

א. חשיפת האשראי במכשירים נגזרים, המוגדרת בהוראות המפקח על הבנקים כ-"חשיפת אשראי נוכחית", מתבטאת בסכום ההפסד האפשרי המירבי שיהיה לבנק אם הצד הנגדי לא יעמוד בתנאי העסקה, וזאת לאחר ניכוי הסכמי קיזוז בני אכיפה ומבלי להתחשב בבטחונות. לצורך ניהול חשיפות האשראי הגלומות במכשירים הפיננסיים הנגזרים במהלך חיי העסקה, נאמד גודל החשיפה במחיר התקשרות בעיסקה הפוכה לתקופה שנותרה לחיי העיסקה. דרישת הבטחונות נקבעת על פי סוג הלקוח, ולעיתים בשיעור קבוע מסכום מסגרת האשראי שנקבעה לאותו לקוח. במקרים אחרים נקבעת החשיפה על פי שיטת התרחישים המבוססת על מודל בלק ושולס. הבטחונות הנדרשים על ידי הבנק כוללים בדרך כלל בטחונות נזילים, כגון ניירות ערך, פיקדונות וכד', המוערכים לבטחון בהתאם למקדמי הבטחון השונים הנהוגים בבנק. בנגזרי אשראי שכותב הבנק, חשיפת האשראי מתבטאת בסכום אותו יתחייב הבנק לשלם בקרות האירוע שנקבע בחוזה.

ביאור 28 – מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. סיכון השוק - הסיכון לתנודות בשווי ההוגן של המכשירים הנגזרים בשל שינויים בלתי צפויים בריבית, בשיעור האינפלציה, בשערי החליפין ובמדדים פיננסיים אחרים. הבנק מנהל את סיכוני השוק הגלומים במכשירים נגזרים על ידי שילובם של מכשירים אלה במסגרת ניהול החשיפה לסיכוני שוק של כלל פעילויות הבנק.

ג. סיכון נזילות - הסיכון להיעדר יכולת לסגור במהירות חשיפה על ידי סילוק במזומן או על ידי יצירת חשיפה הפוכה. המכשירים הנגזרים והשפעתם על צורכי הנזילות, הם חלק אינטגרלי מניהול סיכוני הנזילות של הבנק לפי הוראת ניהול בנקאי תקין 342.

ד. סיכון תפעולי - הסיכון לתפעול שגוי של העסקאות, החל ממועד קשירתן ועד לסליקתן, הן בשל טעויות אנוש והן כתוצאה מכשל מיכוני. הבנק ממזער את הסיכון התפעולי בפעילות במכשירים הנגזרים באמצעות מיכון תהליכים ומערך בקרות משלים.

לפרטים נוספים, ראה דוח הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.

ביאור 28 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(ב) היקף הפעילות על בסיס מאוחד

ליום 31 בדצמבר 2015						
חוזי ריבית		חוזי	חוזים	חוזי סחורות	סך הכל	
שקל - מדד	אחר	מטבע חוץ	בגין מניות	ואחרים		
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים						
א. נגזרים מגדרים⁽¹⁾						
1,990	-	-	-	-	-	1,990
חוזי forward						
59	-	-	-	-	59	-
חוזי אופציה אחרים:						
1,347	-	-	-	-	1,347	-
אופציות שנכתבו						
Swaps						
3,396	-	-	-	-	1,406	1,990
סך הכל						
1,347	-	-	-	-	1,347	-
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע						
ב. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾						
93,916	21	-	87,248	-	200	6,447
חוזי Forward						
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:						
2,498	-	564	1,934	-	-	-
אופציות שנכתבו						
1,982	-	592	1,390	-	-	-
אופציות שנקנו						
חוזי אופציה אחרים:						
8,848	-	-	8,848	-	-	-
אופציות שנכתבו						
8,519	-	-	8,519	-	-	-
אופציות שנקנו						
45,594	-	-	8,095	-	35,685	1,814
Swaps						
161,357	21	1,156	116,034	-	35,885	8,261
סך הכל						
21,912	-	-	-	-	20,369	1,543
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע						
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾						
1,244	-	-	1,244	-	-	-
חוזי Forward						
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:						
27,828	-	22,343	5,485	-	-	-
אופציות שנכתבו						
27,828	-	22,343	5,485	-	-	-
אופציות שנקנו						
חוזי אופציה אחרים:						
75	-	51	-	-	24	-
אופציות שנכתבו						
72	-	45	-	-	27	-
אופציות שנקנו						
9,896	-	9,759	133	-	4	-
Swaps						
66,943	-	54,541	12,347	-	55	-
סך הכל						
4	-	-	-	-	4	-
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית						

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 28 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(ב) היקף הפעילות על בסיס מאוחד - המשך

ליום 31 בדצמבר 2015						
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזי בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית		
				אחר	שקל - מדד	
ד. נגזרי אשראי חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט						
						נגזרי אשראי בהם הבנק מוטב
709	709	-	-	-	-	
4,742	-	-	4,742	-	-	חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט
5,451	709	-	4,742	-	-	סך הכל
237,147	730	55,697	133,123	37,346	10,251	סך הכל סכום נקוב של מכשירים נגזרים
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים						
א. נגזרים מגדרים⁽¹⁾						
48	-	-	-	1	47	שווי הוגן ברוטו חיובי
135	-	-	-	135	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
ב. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾						
2,984	1	98	1,300	1,210	375	שווי הוגן ברוטו חיובי
2,895	1	-	1,148	1,526	220	שווי הוגן ברוטו שלילי
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾						
498	-	412	86	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
604	-	518	86	-	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
סך הכל						
3,530	1	510	1,386	1,211	422	שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽³⁾
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
3,530	1	510	1,386	1,211	422	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבנות נטו או הסדרים דומים						
1,284	1	492	582	113	96	
סך הכל						
3,634	1	518	1,234	1,661	220	שווי הוגן ברוטו שלילי
-	-	-	-	-	-	סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן
3,634	1	518	1,234	1,661	220	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבנות נטו או הסדרים דומים						
1,067	-	362	604	96	5	

(1) למעט נגזרי אשראי.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) מזה: שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 3 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 28 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(ב) היקף הפעילות על בסיס מאוחד - המשך

ליום 31 בדצמבר 2014						
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית		שקל - מדד
				אחר	אחר	
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים						
א. נגזרים מגדרים⁽¹⁾						
3,502	-	-	-	-	3,502	חוזי forward
2,305	-	-	-	2,305	-	Swaps
5,807	-	-	-	2,305	3,502	סך הכל
2,305	-	-	-	2,305	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
ב. נגזרים ALM⁽²⁾⁽¹⁾						
104,027	13	-	97,208	800	6,006	חוזי Forward
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:						
4,597	-	1,914	2,683	-	-	אופציות שנכתבו
5,318	-	1,955	3,363	-	-	אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים:						
17,725	-	-	17,725	-	-	אופציות שנכתבו
15,742	-	-	15,742	-	-	אופציות שנקנו
43,429	-	-	10,109	31,395	1,925	Swaps
190,838	13	3,869	146,830	32,195	7,931	סך הכל
17,908	-	-	-	16,256	1,652	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾						
923	-	-	923	-	-	חוזי Forward
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:						
28,916	1	19,134	9,781	-	-	אופציות שנכתבו
28,916	1	19,134	9,781	-	-	אופציות שנקנו
חוזי אופציה אחרים:						
284	-	49	-	235	-	אופציות שנכתבו
352	-	65	-	287	-	אופציות שנקנו
6,906	-	6,725	177	4	-	Swaps
66,297	2	45,107	20,662	526	-	סך הכל
4	-	-	-	4	-	מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 28 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(ב) היקף הפעילות על בסיס מאוחד - המשך

ליום 31 בדצמבר 2014					
חוזי סחורות אחרים	חוזי בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית		
			אחר	שקל - מדד	שקל - מדד
8,535	-	-	8,535	-	-
ד. חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט					
חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט					
8,535	-	-	8,535	-	-
סך הכל סכום נקוב של מכשירים נגזרים					
271,477	15	48,976	176,027	35,026	11,433
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
א. נגזרים מגדרים⁽¹⁾					
68	-	-	-	1	67
שווי הוגן ברוטו חיובי					
222	-	-	-	222	-
שווי הוגן ברוטו שלילי					
ב. נגזרים ALM⁽¹⁾⁽²⁾					
4,794	-	265	2,876	1,374	279
שווי הוגן ברוטו חיובי					
5,544	-	8	3,685	1,634	217
שווי הוגן ברוטו שלילי					
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾					
750	-	582	163	5	-
שווי הוגן ברוטו חיובי					
737	-	573	163	1	-
שווי הוגן ברוטו שלילי					
סך הכל					
5,612	-	847	3,039	1,380	346
שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽³⁾					
-	-	-	-	-	-
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן					
5,612	-	847	3,039	1,380	346
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
2,047	-	791	1,027	125	104
שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים					
סך הכל					
6,503	-	581	3,848	1,857	217
שווי הוגן ברוטו שלילי ⁽³⁾					
-	-	-	-	-	-
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן					
6,503	-	581	3,848	1,857	217
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
1,612	-	531	912	164	5
שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים					

(1) למעט נגזרי אשראי.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) מזה: שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 10 מיליוני שקלים חדשים ושווי הוגן ברוטו שלילי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 6 מיליוני שקלים חדשים.

ביאור 28 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג) סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד - המשך

ליום 31 בדצמבר 2015						
סך הכל	אחרים	ממשלות		בורסות	בנקים	דילרים/ ברוקרים
		ובנקים מרכזיים	מרכזיים			
3,530	1,009	-	-	538	1,955	28
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾						
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(1,819)	(41)	-	-	-	(1,778)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים						
(84)	(2)	-	-	-	(82)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל						
1,627	966	-	-	538	95	28
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים						
2,592	1,201	-	-	-	1,275	116
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾						
(707)	(29)	-	-	-	(678)	-
הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני						
1,885	1,172	-	-	-	597	116
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים						
3,512	2,138	-	-	538	692	144
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים						
3,634	572	33	-	429	2,600	-
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:						
(1,819)	(41)	-	-	-	(1,778)	-
מכשירים פיננסיים						
(653)	-	-	-	-	(653)	-
בטחון במזומן ששועבד						
1,162	531	33	-	429	169	-
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים						

(1) מתוך זה שוויו הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משבצים בסך של 3 מיליוני שקלים חדשים.

(2) ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחשבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

ביאור 28 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג) סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד

ליום 31 בדצמבר 2014					
סך הכל	אחרים	ממשלות		בנקים	בורסות
		ובנקים מרכזיים	דילרים/ ברוקרים		
5,612	1,628	-	36	3,045	903
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
(3,006)	(130)	-	-	(2,876)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסים					
(154)	(38)	-	-	(116)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל					
2,452	1,460	-	36	53	903
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
2,659	988	-	42	1,629	-
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾					
(939)	(74)	-	-	(865)	-
הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני					
1,720	914	-	42	764	-
סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים					
4,172	2,374	-	78	817	903
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים					
6,503	971	32	-	4,815	685
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽³⁾					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
(3,006)	(130)	-	-	(2,876)	-
מכשירים פיננסים					
(1,830)	-	-	-	(1,830)	-
בטחון במזומן ששועבד					
1,667	841	32	-	109	685
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					

- (1) מתוך זה שוויו הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 10 מיליוני שקלים חדשים.
- (2) ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.
- (3) מתוך זה שוויו הוגן ברוטו שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 6 מיליוני שקלים חדשים.

בשנת 2015 הוכרו הפסדי אשראי בגין מכשירים נגזרים בסך 11 מיליוני שקלים חדשים (בשנת 2014 הוכרו הפסדי אשראי בסך 10 מיליוני שקלים חדשים, בשנת 2013 הוכרו הכנסות מקיטון הפסדי אשראי בסך 28 מיליוני שקלים חדשים).

ביאור 28 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(ד) פירוט מועדי פירעון - סכומים נקובים: יתרות לסוף השנה על בסיס מאוחד

ליום 31 בדצמבר 2015					
סך הכל	מעל חמש שנים	מעל שנה ועד חמש שנים	מעל שלושה חודשים ועד שנה	עד שלושה חודשים	
					חוזי ריבית:
10,251	562	6,943	2,016	730	שקל - מדד
37,346	10,389	17,143	6,593	3,221	אחר
133,123	2,226	7,601	35,464	87,832	חוזי מטבע חוץ
55,697	-	198	7,806	47,693	חוזים בגין מניות
730	219	490	12	9	חוזי סחורות ואחרים
237,147	13,396	32,375	51,891	139,485	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2014					
סך הכל	מעל חמש שנים	מעל שנה ועד חמש שנים	מעל שלושה חודשים ועד שנה	עד שלושה חודשים	
					חוזי ריבית:
11,433	1,311	4,552	4,095	1,475	שקל - מדד
35,026	12,379	15,173	5,845	1,629	אחר
176,027	5,694	6,533	67,412	96,388	חוזי מטבע חוץ
48,976	-	69	6,627	42,280	חוזים בגין מניות
15	-	-	5	10	חוזי סחורות ואחרים
271,477	19,384	26,327	83,984	141,782	סך הכל

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גיאוגרפיים - מאוחד

מגזרי הפעילות של קבוצת הבנק

הבנק מנהל את פעילותו בשישה מגזרי פעילות עיקריים, הנבדלים ביניהם במאפייני הלקוחות וסוגי השירותים הבנקאיים הנדרשים להם וביחידה הארגונית האחראית לטיפול בכל אחד מהמגזרים. הגדרת מגזרי הפעילות מבוססת על המבנה הארגוני של הבנק, כמפורט להלן. הפעילות בששת מגזרי הפעילות כוללת את כל תחומי הפעילות הבנקאית, לרבות מתן שירותים פיננסיים בסיסיים (הלוואות ופיקדונות), פעילות בניירות ערך עבור לקוחות, פעילות במכשירים נגזרים וכן שירותים בנקאיים ייחודיים המיועדים לענות על צרכים בתחומי פעילות מוגדרים. הפעילות במגזרים השונים מתבצעת באמצעות סניפי הבנק, חדר העסקאות, המוקדים העסקיים, יחידות המטה בבנק והחברות הבנות בארץ ובחוץ לארץ.

לפרטים בדבר מדידת תוצאות הפעילות של הבנק, בהתאם לגישת המגזרים הפיקוחיים כפי שהגדיר המפקח על הבנקים, ראה פרק מגזרי פעילות פיקוחיים להלן וביאור 1 ג.9 לדוחות הכספיים.

מגזרי הפעילות של הבנק הם:

מגזר משקי הבית - באחריות החטיבה הקמעונאית. המגזר כולל את הלקוחות הפרטיים הקטנים ואת תחום המשכנתאות. במסגרת החטיבה ניתנים ללקוחות המגזר שרותי בנקאות ומוצרים פיננסיים מתאימים, לרבות בתחום המשכנתאות.

מגזר עסקים קטנים - באחריות החטיבה הקמעונאית, המטפלת גם בלקוחות עסקיים קטנים, המתאפיינים בהיקף חבות נמוך מ-6 מיליוני שקלים חדשים, במחזור מכירות נמוך מ-30 מיליוני שקלים חדשים וביתרת נכסים נזילים נמוכה מ-10 מיליוני שקלים חדשים. ללקוחות המגזר ניתנים שרותי בנקאות ומוצרים פיננסיים, לרבות שרותי בנקאות מסחרית בהתאם לצורכיהם.

בנקאות פרטיות - הטיפול בבנקאות הפרטיות נמצא באחריות סקטור פעילות בינלאומית ובנקאות פרטיות בחטיבה הפיננסית. על לקוחות סקטור בנקאות פרטיות נמנים בעיקר לקוחות פרטיים שלהם היקפי נכסים נזילים (בעיקר פיקדונות לטווחים קצרים והשקעות בניירות ערך) בסכומים העולים על מיליון שקלים חדשים. ללקוחות מגזר זה, המתאפיינים בעושר פיננסי גבוה, מציע הבנק נגישות לשירותים ומוצרים ייחודיים בתחומי הפעילות בשוק ההון, הייעוץ וניהול ההשקעות.

בנקאות מסחריות - הטיפול בלקוחות המגזר, חברות פרטיות וציבוריות בגודל בינוני (Middle Market) ובהיקף בינוני של חבות, מתבצע בחטיבה לבנקאות עסקית, בעיקר בסקטור עסקים, הפועל באמצעות שישה מוקדים עסקיים הפרוסים ברחבי הארץ. לקוחות עסקיים משויכים לסקטור עסקים בעיקר על פי תבחינים הכוללים היקף חבות שבין 6 ל-25 מיליוני שקלים חדשים, מחזור מכירות בין 30 לבין 120 מיליוני שקלים חדשים, או יתרת נכסים נזילים בין 10 לבין 40 מיליוני שקלים חדשים. לקוחות המגזר הפועלים בענף הנדל"ן, מקבלים שירות מסקטור בניה ונדל"ן שבחטיבה העסקית, המתמחה במתן שירותים ייחודיים לענף זה.

בנקאות עסקיות - סקטור תאגידיים גדולים שבחטיבה העסקית, אחראי על מגזר הבנקאות העסקית, בו מתרכז הטיפול בלקוחות העסקיים הגדולים ביותר. התבחינים שעל פיהם מתקבלת החלטה לשיוך לקוח לסקטור תאגידיים כוללים היקף חבות הגבוה מ-25 מיליוני שקלים חדשים, מחזור מכירות מעל 120 מיליוני שקלים חדשים, או יתרת נכסים נזילים בהיקף של למעלה מ-40 מיליוני שקלים חדשים. מגזר זה מספק את מכלול השירותים הבנקאיים והפיננסיים לחברות מהגדולות במשק, במגוון ענפי המשק, ובהיקפי חבות גבוהים באופן יחסי. לקוחות המגזר הפועלים בענף הנדל"ן, מקבלים שירות מסקטור בניה ונדל"ן שבחטיבה העסקית, המתמחה במתן שירותים ייחודיים לענף זה.

ניהול פיננסי - הפעילות במגזר זה כוללת, בין היתר, את ניהול הנכסים וההתחייבויות והחשיפות לסיכונים שוק, ניהול תיק הנוסטרו, ניהול הנזילות ופעילות חדר העסקאות בשוקי הכספים וההון. המגזר באחריות החטיבה הפיננסית, למעט השקעות בתאגידיים ריאליים אשר באחריות החטיבה העסקית.

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גיאוגרפיים - מאוחד - המשך

המוצרים העיקריים המוצעים במסגרת מגזרי הפעילות השונים של הבנק הם:

- **בנקאות ופיננסים** - מכלול השירותים הבנקאיים המוצעים ללקוחות פרטיים ולתאגידים, לרבות ניהול חשבונות עו"ש וחח"ד, העמדת אשראי וערביות לסוגיהם, קבלת פיקדונות, פעילות סחר חוץ (יבוא, יצוא, אשראי דוקומנטרי וכדומה), פעילות במכשירים נגזרים, לרבות מסחר במטבעות ובריבית ועוד.
- **שוק ההון** - פעילות בניירות ערך עבור לקוחות בבורסות בארץ ובעולם, שירותי תפעול לקופות גמל והפצה של קרנות נאמנות (ניהול קופות גמל וקרנות נאמנות עד למכירתן), המשמשות אפיקי השקעה ללקוחות הבנק.
- **כרטיסי אשראי** - מכלול המוצרים הפיננסיים והשירותים הבנקאיים הניתנים בקשר עם כרטיסי האשראי המונפקים ללקוחות הבנק על ידי חברות כרטיסי האשראי בארץ.
- **משכנתאות** - הלוואות לדיור המובטחות במשכון דירת מגורים, הן מכספי הבנק והן במסגרת תכניות הסיוע הממשלתיות.
- **בנייה ונדל"ן** - פעילות בנקאית מול חברות בתחום הנדל"ן, וכן שירותים בנקאיים ייחודיים בתחום הנדל"ן, לרבות מימון הקמת פרויקטים של נדל"ן בשיטת הליווי הסגור.

העקרונות על פיהן מיוחסות היתרות, ההכנסות וההוצאות ללקוחות במערכת הם כדלקמן:

- הכנסות ריבית מאשראי והוצאות ריבית על פיקדונות מיוחסות ישירות ללקוח. בגין אשראי מיוחסת ללקוחות הוצאה בגובה עלות המקורות, כנגד זיכוי בין-מגזרי למגזר הניהול הפיננסי. בגין פיקדונות מיוחסת ללקוחות הכנסה בגובה עלות המקורות, כנגד חיוב בין-מגזרי למגזר הניהול הפיננסי. כל אחד מהמגזרים מזוכה בגין ההון המיוחס לפעילותו, כנגד חיוב מגזר הניהול הפיננסי. צריכת ההון נמדדת על פי ההיקף הממוצע נכסי הסיכון המנוהלים במגזר.
 - בפעילות במכשירים נגזרים מיוחסת ללקוח רוחיות בגובה המרווח המגולם במחיר המכשיר הנגזר המצוטט ללקוח. רוחים הנובעים משינויים בשווי ההוגן של הנגזרים מיוחסים לניהול הפיננסי.
 - רוחים והפסדים מהשקעות הבנק בניירות ערך ומפוזיציות אסטרטגיות מיוחסים לניהול הפיננסי.
 - ההוצאות בגין הפסדי אשראי מיוחסות ישירות ללקוחות שבגינם היא בוצעה.
 - הכנסות מעמלות והכנסות אחרות משויכות ספציפית ללקוחות.
 - הוצאות שכר, אחזקת מבנים והוצאות אחרות המשויכות ספציפית לסניפים, מועמסות על לקוחות הסניף.
 - הוצאות השכר של עובדי המטה, הוצאות האחזקה וההוצאות האחרות שאינן מתייחסות ספציפית לסניפים, מועמסות על הלקוחות בהתאם לבסיסי העמסה מתאימים.
 - הוצאות המיוחסות ישירות לסניפי הבנק, לרבות משכורות ונלוות, שכר דירה ואחזקה, יוחסו למגזרים השונים כהוצאות בין-מגזריות, בהתאם לשייך המגזרי של הלקוחות המטופלים באותם סניפים.
 - ההפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות יוחסה באופן יחסי ללקוחות לפי שיעור המס האפקטיבי, ובהתחשב בהשפעות מס המתייחסות למגזרים מסוימים ולא לכלל פעילות הבנק.
 - התשואה להון מחושבת כחס שבין הרווח הנקי לבין ההון העצמי המיוחס. ההון העצמי מיוחס על בסיס נכסי הסיכון הממוצעים של הלקוחות.
 - יתרות מאזניות ויתרות נכסים בניהול שויכו ספציפית ללקוחות.
 - הרכוש הקבוע מיוחס בהתאם למפתחות העמסה מתאימים.
- על מנת לנתח את תוצאות פעילות הבנק על פי חיתוכים רלוונטיים, שויכו הלקוחות ליחידות הארגוניות האחראיות על הטיפול בהם. הנתונים המוצגים להלן לפי מגזרי פעילות מבוססים על המבנה הארגוני של הבנק, על שייך הלקוחות ליחידות השונות ומכאן למגזרי הפעילות, ועל ייחוס התוצאות והיתרות ללקוחות ולמגזרים במערכת מדידת הרווחיות.

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גיאוגרפיים - מאוחד - המשך

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. מידע על מגזרי פעילות

מסקי בית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	ניהול פיננסי	סך הכל מאוחד	
הכנסות ריבית נטו:							
2,794	9	531	166	617	(583)	3,534	מחיצוניים
(820)	55	22	(1)	126	618	-	בינמגזרי
1,974	64	553	165	743	35	3,534	סך הכל הכנסות ריבית נטו
2	1	2	-	32	321	358	הכנסות מימון שאינן מריבית
713	66	248	52	246	175	1,500	עמלות והכנסות אחרות
2,689	131	803	217	1,021	531	5,392	סך הכנסות
52	3	104	16	38	(2)	211	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,876	78	554	52	235	431	3,226	הוצאות תפעוליות ואחרות
(113)	3	(56)	60	90	16	-	מחיצוניים
1,763	81	498	112	325	447	3,226	בינמגזרי
874	47	201	89	658	86	1,955	סך הכל הוצאות תפעוליות אחרות
330	18	76	34	247	56	761	רווח לפני מיסים
544	29	125	55	411	30	1,194	הפרשה למיסים על הרווח
-	-	-	-	-	-	-	רווח לאחר מיסים
חלק ברווחים, נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת המס							
רווח נקי:							
544	29	125	55	411	30	1,194	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(39)	-	-	-	-	(21)	(60)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
505	29	125	55	411	9	1,134	המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע)							
7.8%	33.3%	19.6%	12.1%	11.4%	68.8%	10.0%	
117,536	1,871	9,568	4,531	26,522	41,781	201,809	יתרה ממוצעת של נכסים
-	-	-	-	-	36	36	מזה: השקעות בחברות כלולות
71,386	8,937	13,240	5,181	46,812	39,326	184,882	יתרה ממוצעת של התחייבויות
71,372	916	6,700	4,783	38,057	5,352	127,180	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾
יתרה ממוצעת של נכסי קופות גמל וקרנות נאמנות							
-	-	-	-	-	94,174	94,174	
39,609	3,043	15,169	4,134	80,326	82,658	224,939	יתרה ממוצעת של ניירות ערך ⁽²⁾
117,137	1,018	9,340	4,377	21,971	-	153,843	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
68,519	8,356	12,819	5,126	46,344	13,067	154,231	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
123,023	934	9,871	4,484	20,892	-	159,204	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
72,284	8,512	13,903	5,345	50,816	11,520	162,380	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
8,759	6	143	276	1,711	-	10,895	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול ⁽³⁾

- (1) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות ההון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).
- (2) יתרה ממוצעת של תיקי ניירות ערך במשמרת הבנק המוחזקים על ידי לקוחות, כולל יתרות ניירות ערך של קופות גמל וקרנות נאמנות שהבנק מספק להן שירותי תפעול. יצוין כי יתרת פעילות הלקוחות המוצגת כוללת בנוסף ליתרת הערך של קרנות הנאמנות כאמור, גם את שווי יחידות ההשתתפות באותן קרנות המוחזקות על ידי לקוחות הבנק.
- (3) לרבות:
- יתרות אשראי המגובות בפיקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית יתרת האשראי. בגין יתרות אלה מקבל הבנק הכנסה ממרווח או מעמלות.
 - הלוואות אחרות בניהול הבנק.

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - מאוחד - המשך

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. מידע על הרווח מהכנסות ריבית, לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי

סך הכל	ניהול	בנקאות	בנקאות	עסקים	בנקאות	משקי	
מאוחד	פיננסי	עסקית	מסחרית	קטנים	פרטית	בית	
3,051	-	649	153	505	24	1,720	מרווח מפעילות מתן אשראי
369	-	68	9	34	40	218	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
114	35	26	3	14	-	36	אחר
3,534	35	743	165	553	64	1,974	סך הכל הכנסות ריבית נטו

ד. מידע על אזורים גאוגרפיים⁽¹⁾

סך הנכסים	רווח נקי לשנה שהסתיימה	הכנסות לשנה שהסתיימה	
ליום 31 בדצמבר 2015	ביום 31 בדצמבר 2015	ביום 31 בדצמבר 2015 ⁽²⁾	
201,688	1,091	5,248	ישראל
7,470	43	144	מחוץ לישראל
209,158	1,134	5,392	סך הכל מאוחד

- (1) ההכנסות והנכסים לפי אזורים גאוגרפיים יוחסו על בסיס מיקום משרדי הקבוצה.
 (2) כולל רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי והכנסות תפעוליות אחרות.

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גיאוגרפיים - מאוחד- המשך

ליום 31 בדצמבר 2015

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ה. מגזרי פעילות פיקוחיים

ביום 3 בנובמבר 2014 פרסם המפקח על הבנקים תיקון להוראות הדיווח לציבור בנושא מגזרי פעילות פיקוחיים. בהתאם להוראה, נדרש הבנק לתת בדוחות הכספיים גילוי על מגזרי פעילות פיקוחיים בהתאם למתכונת אחידה ובת השוואה שקבע הפיקוח על הבנקים, כאשר השייך למגזר פעילות פיקוחי נקבע על פי מחזור פעילות הלקוחות, כמפורט להלן. בנוסף, פרסם בנק ישראל קובץ שאלות ותשובות הכולל הבהרות בנוגע ליישום ההוראה, ובין היתר מתייחס לקושי בהשגת מידע על מחזור ההכנסה של לקוחות עסקיים וקובע כי כאשר לבנק אין מידע לגבי מחזור ההכנסות של לקוח עסקי, אשר אין לו חבות או שחבותו כלפי הבנק קטנה (לרבות מסגרת אשראי), רשאי הבנק לסווג אותו למגזר הפעילות הפיקוחי הרלוונטי לפי מספר העובדים בעסק, או לפי סך הנכסים במאזן של העסק והכל כפי שפורט בקובץ השאלות והתשובות. במידה וגם מידע זה אינו זמין לבנק, הוא רשאי לסווג את הלקוח לפי סך הנכסים הפיננסיים של הלקוח בבנק והכל כפי שפורט בקובץ השאלות והתשובות. בהתאם להוראת המעבר בקובץ השאלות והתשובות, הבנק רשאי ליישם את האמור גם על לקוח עסקי שיש לו חבות עד סך של 300 אלפי שקלים חדשים. בשנת 2017 - 80 אלפי שקלים חדשים.

מגזרי הפעילות הפיקוחיים על פי הוראות הדיווח הינם:

- משקי בית - אנשים פרטיים, למעט לקוחות בנקאות פרטית.
 - בנקאות פרטית - אנשים פרטיים המנהלים תיק נכסים פיננסיים מעל 3 מיליוני שקלים חדשים.
 - עסקים זעירים וקטנים - עסקים בעלי מחזורי פעילות עד 50 מיליוני שקלים חדשים.
 - עסקים בינוניים - עסקים בעלי מחזורי פעילות מעל 50 מיליוני שקלים חדשים ומתחת ל-250 מיליוני שקלים חדשים.
 - עסקים גדולים - מחזורי פעילות מעל 250 מיליוני שקלים חדשים.
 - גופים מוסדיים - עסקים בעלי קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, תעודות סל, חברות ביטוח, חברי בורסה, מנהלי כספי לקוחות.
 - ניהול פיננסי - כולל את פעילות המסחר, ניהול נכסים, התחייבויות והשקעות ריאליות.
- גילוי על כל פעילות בנפרד יידרש החל מהדוחות הכספיים הרבעוניים והשנתיים לשנת 2016.
- בשלב זה, הבנק בוחן את מהותיות ההבדלים בין גישת ה"מגזרים הפיקוחיים" לגישת ההנהלה. כמו כן, בוחן הבנק את האפשרות להתאמות מסוימות בגישת ההנהלה בהקשר זה.

על פי הוראות המעבר ליישום ההוראה, בדוח הכספי לשנת 2015 יינתן גילוי על נתונים מאזניים של מגזרים פיקוחיים.

בדוחות הכספיים השנתיים והרבעוניים של שנת 2016 - יינתן גילוי מלא בהתאם להוראה.

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גיאוגרפיים - מאוחד- המשך

ליום 31 בדצמבר 2015

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ה. מגזרי פעילות פיקוחיים - המשך

סך הכל	פעילות בישראל											סך הכל	
	פעילות בחוץ לארץ												
	סך	מגזר	פעילות	אנשים	הפעילות	ניהול	גופים	עסקים	עסקים	קטנים	בנקאות		משקי
בחו"ל	אחר	עסקית	פרטיים	בישראל	פיננסי	מוסדיים	גדולים	בינוניים	זעירים	פרטית	בית		
159,204	3,077	-	2,532	545	156,127	-	2,025	12,402	5,165	13,589	68	122,878	אשראי לציבור, נטו
817	7	-	5	2	810	-	1	363	24	317	-	105	חובות פגומים
1,012	-	-	-	-	1,012	-	-	-	-	38	-	974	חוב בפיגור 90 יום ומעלה
162,380	4,040	-	3,200	840	158,340	-	35,935	24,933	5,365	15,220	10,244	66,643	פיקדונות הציבור
129,486	3,521	-	3,116	405	125,965	5,568	3,388	25,084	7,207	10,858	31	73,829	נכסי סיכון

אנשים פרטיים- משקי בית ובנקאות פרטית- פעילות בישראל, מאוחד

מגזר משקי בית					מגזר בנקאות פרטית				
סך הכל	מגזר	הלוואות	כרטיסי	לדיר	סך הכל	מגזר	הלוואות	כרטיסי	לדיר
משקי בית	אחר	אשראי	לדיר	משקי בית	אחר	אשראי	לדיר	אשראי	לדיר
122,946	68	59	9	-	122,878	12,902	3,174	106,802	אשראי לציבור, נטו
105	-	-	-	-	105	81	-	24	חובות פגומים
974	-	-	-	-	974	17	-	957	חוב בפיגור 90 יום ומעלה
76,887	10,244	10,244	-	-	66,643	66,643	-	-	פיקדונות הציבור
73,860	31	31	-	-	73,829	17,320	-	56,509	נכסי סיכון

עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים- פעילות בישראל- מאוחד

מגזר עסקים קטנים וזעירים			מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים גדולים			
סך הכל	אחר	בינוני ונדלן	סך הכל	אחר	בינוני ונדלן	סך הכל	אחר	בינוני ונדלן	
13,589	10,793	2,796	5,165	3,743	1,422	12,402	7,024	5,378	אשראי לציבור, נטו
317	249	68	24	20	4	363	231	132	חובות פגומים
38	35	3	-	-	-	-	-	-	חוב בפיגור 90 יום ומעלה
15,220	11,216	4,004	5,365	4,661	704	24,933	21,790	3,143	פיקדונות הציבור
10,858	7,562	3,296	7,207	3,928	3,279	25,084	9,683	15,401	נכסי סיכון

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גיאוגרפיים - מאוחד - המשך

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. מידע על מגזרי פעילות

מסקי בית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	ניהול פיננסי	סך הכל מאוחד	
הכנסות ריבית נטו:							
2,969	1	495	173	509	(772)	3,375	מחיצוניים
(1,097)	62	22	(12)	235	790	-	בינמגזרי
1,872	63	517	161	744	18	3,375	סך הכל הכנסות ריבית נטו
6	1	-	1	18	147	173	הכנסות מימון שאינן מריבית
719	62	233	45	241	139	1,439	עמלות והכנסות אחרות
2,597	126	750	207	1,003	304	4,987	סך הכנסות
94	3	98	(10)	(3)	(9)	173	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1,829	80	528	55	220	327	3,039	הוצאות תפעוליות ואחרות
(115)	4	(54)	59	89	17	-	מחיצוניים
1,714	84	474	114	309	344	3,039	בינמגזרי
789	39	178	103	697	(31)	1,775	סך הכל הוצאות תפעוליות אחרות
292	14	66	38	258	(11)	657	רווח לפני מיסים
497	25	112	65	439	(20)	1,118	הפרשה למיסים על הרווח
רווח לאחר מיסים							
חלק ברווחים, נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת המס							
-	-	-	-	-	5	5	רווח נקי:
497	25	112	65	439	(15)	1,123	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(31)	-	-	-	-	-	(31)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
466	25	112	65	439	(15)	1,092	המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע)							
8.3%	33.1%	21.7%	15.4%	12.8%	-	10.6%	יתרה ממוצעת של נכסים
107,367	2,143	8,287	4,396	25,666	39,959	187,818	מזה: השקעות בחברות כלולות
-	-	-	-	-	52	52	יתרה ממוצעת של התחייבויות
65,452	8,592	10,654	4,114	46,002	43,358	178,172	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾
65,370	840	5,734	4,700	38,162	5,245	120,051	יתרה ממוצעת של נכסי קופות גמל
-	-	-	-	-	87,171	87,171	וקרנות נאמנות
38,888	2,630	11,443	4,445	70,016	77,684	205,106	יתרה ממוצעת של ניירות ערך ⁽²⁾
107,354	955	8,266	4,365	23,470	-	144,410	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
62,518	7,973	10,233	4,046	45,861	16,241	146,872	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
112,043	1,051	9,018	4,240	21,217	-	147,569	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
65,701	9,090	11,068	4,546	47,117	14,857	152,379	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
10,252	6	167	293	631	-	11,349	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול ⁽³⁾

- (1) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות ההון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).
- (2) יתרה ממוצעת של תיקי ניירות ערך במשמרת הבנק המוחזקים על ידי לקוחות, כולל יתרות ניירות ערך של קופות גמל וקרנות נאמנות שהבנק מספק להן שירותי תפעול. יצוין כי יתרת פעילות הלקוחות המוצגת כוללת בנוסף ליתרת הערך של קרנות הנאמנות כאמור, גם את שווי יחידות ההשתתפות באותן קרנות המוחזקות על ידי לקוחות הבנק.
- (3) לרבות:
 - יתרות אשראי המגובות בפיקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית יתרת האשראי. בגין יתרות אלה מקבל הבנק הכנסה ממרווח או מעמלות.
 - הלוואות אחרות בניהול הבנק.

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גאוגרפיים - מאוחד - המשך

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. מידע על הרווח מהכנסות ריבית, לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי

סך הכל	ניהול	בנקאות	בנקאות	עסקים	בנקאות	משקי	
מאוחד	פיננסי	עסקית	מסחרית	קטנים	פרטית	בית	
2,732	-	615	145	443	24	1,505	מרווח מפעילות מתן אשראי
507	-	95	13	47	39	313	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
136	18	34	3	27	-	54	אחר
3,375	18	744	161	517	63	1,872	סך הכל הכנסות ריבית נטו

ד. מידע על אזורים גאוגרפיים⁽¹⁾

סך הנכסים	רווח נקי לשנה שהסתיימה	הכנסות לשנה שהסתיימה	
ליום 31 בדצמבר 2014	ביום 31 בדצמבר 2014	ביום 31 בדצמבר 2014 ⁽²⁾	
191,331	1,058	4,859	ישראל
7,182	34	128	מחוץ לישראל
198,513	1,092	4,987	סך הכל מאוחד

- (1) ההכנסות והנכסים לפי אזורים גאוגרפיים יוחסו על בסיס מיקום משרדי הקבוצה.
 (2) כולל רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי והכנסות תפעוליות אחרות.

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גיאוגרפיים - מאוחד - המשך

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. מידע על מגזרי פעילות⁽¹⁾

סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	בנקאות פרטית	משקי בית	
הכנסות ריבית נטו:							
3,464	(1,263)	419	190	444	(15)	3,689	מחיצוניים
-	1,451	299	(24)	22	77	(1,825)	בינמגזרי
3,464	188	718	166	466	62	1,864	סך הכל הכנסות ריבית נטו
14	(28)	32	1	-	2	7	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,485	134	219	59	248	54	771	עמלות והכנסות אחרות
4,963	294	969	226	714	118	2,642	סך הכנסות
288	(1)	(17)	(5)	72	-	239	הוצאות בגין הפסדי אשראי
2,951	298	211	68	499	76	1,799	הוצאות תפעוליות ואחרות
-	12	79	64	(52)	14	(117)	מחיצוניים
-	-	-	-	-	-	-	בינמגזרי
2,951	310	290	132	447	90	1,682	סך הכל הוצאות תפעוליות אחרות
1,724	(15)	696	99	195	28	721	רווח לפני מיסים
593	(6)	240	34	67	10	248	הפרשה למיסים על הרווח
1,131	(9)	456	65	128	18	473	רווח לאחר מיסים
(4)	(4)	-	-	-	-	-	חלק ברווחים, נטו, של חברות כלולות, לאחר השפעת המס
רווח נקי:							
1,127	(13)	456	65	128	18	473	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(44)	-	-	-	-	-	(44)	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,083	(13)	456	65	128	18	429	המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי
תשואה להון (אחוז רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי מההון הממוצע)							
11.8%	-	14.1%	14.4%	26.5%	19.8%	8.7%	
168,759	30,665	25,426	4,689	7,511	1,814	98,654	יתרה ממוצעת של נכסים
60	60	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות
158,952	38,490	38,412	3,505	8,862	7,002	62,681	יתרה ממוצעת של התחייבויות
110,305	5,366	36,110	5,028	5,363	1,007	57,431	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽²⁾
82,642	82,642	-	-	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסי קופות גמל וקרנות נאמנות
173,964	61,525	62,203	3,806	6,420	8,604	31,406	יתרה ממוצעת של ניירות ערך ⁽³⁾
134,655	-	23,735	4,653	7,403	1,217	97,647	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
133,491	17,010	38,285	3,485	8,767	6,444	59,500	יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור
138,565	-	22,157	4,517	7,667	956	103,268	אשראי לציבור, נטו (יתרת סוף)
141,244	17,032	43,467	3,408	9,517	7,027	60,793	פיקדונות הציבור (יתרת סוף)
11,579	-	230	284	198	6	10,861	יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול ⁽⁴⁾

(1) סווג מחדש.

(2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות ההון (הוראות ניהול בנקאי תקין 201).

(3) יתרה ממוצעת של תיקי ניירות ערך במשמרת הבנק המוחזקים על ידי לקוחות, כולל יתרות ניירות ערך של קופות גמל וקרנות נאמנות שהבנק מספק להן שירותי תפעול. ציפויי כי יתרת פעילות הלקוחות המוצגת כוללת בנוסף ליתרת הערך של קרנות הנאמנות כאמור, גם את שווי יחידות ההשתתפות באותן קרנות המוחזקות על ידי לקוחות הבנק.

(4) לרבות:

- יתרות אשראי המגובות בפיקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית יתרת האשראי. בגין יתרות אלה מקבל הבנק הכנסה ממרווח או מעמלות.
- הלוואות אחרות בניהול הבנק.

ביאור 29 - מגזרי פעילות ואזורים גיאוגרפיים - מאוחד - המשך

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2013

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. מידע על הרווח מהכנסות ריבית, לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי

סך הכל	ניהול	בנקאות	בנקאות	עסקים	בנקאות	משקי	
מאוחד	פיננסי	עסקית	מסחרית	קטנים	פרטית	בית	
2,472	-	582	143	377	30	1,340	מרווח מפעילות מתן אשראי
660	-	96	16	63	30	455	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
332	188	40	7	26	2	69	אחר
3,464	188	718	166	466	62	1,864	סך הכל הכנסות ריבית נטו

ד. מידע על אזורים גאוגרפיים⁽¹⁾

סך הנכסים	רווח נקי לשנה שהסתיימה	הכנסות לשנה שהסתיימה	
ליום 31 בדצמבר 2013	ביום 31 בדצמבר 2013	ביום 31 בדצמבר 2013 ⁽²⁾	
172,752	1,047	4,843	ישראל
6,793	31	120	מחוץ לישראל
179,545	1,078	4,963	סך הכל מאוחד

- (1) ההכנסות והנכסים לפי אזורים גאוגרפיים יוחסו על בסיס מיקום משרדי הקבוצה.
 (2) כולל רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי והכנסות תפעוליות אחרות.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

מאוחד

31 בדצמבר 2015						
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי אחר	לדירור	מסחרי	
1,450	5	1,445	189	624	632	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
211	(2)	213	55	9	149	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(345)	-	(345)	(114)	(20)	(211)	מחיקות חשבונאיות
193	-	193	65	1	127	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(152)	-	(152)	(49)	(19)	(84)	מחיקות חשבונאיות, נטו
1,509	3	1,506	195	614	697	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
106	-	106	9	-	97	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

31 בדצמבר 2014						
1,428	10	1,418	148	⁽³⁾ 640	⁽³⁾ 630	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
173	(9)	182	93	6	83	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(365)	-	(365)	(123)	(22)	(220)	מחיקות חשבונאיות
214	4	210	71	-	139	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(151)	4	(155)	(52)	(22)	(81)	מחיקות חשבונאיות, נטו
1,450	5	1,445	189	624	632	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
102	-	102	10	-	92	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

31 בדצמבר 2013						
1,705	10	1,695	154	⁽³⁾ 815	⁽³⁾ 726	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
288	-	288	57	190	41	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(755)	-	(755)	(142)	⁽²⁾ (365)	(248)	מחיקות חשבונאיות
190	-	190	79	-	111	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(565)	-	(565)	(63)	(365)	(137)	מחיקות חשבונאיות, נטו
1,428	10	1,418	148	640	630	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
103	-	103	11	-	92	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
- (2) כולל מחיקה של הלוואות לדירור מופרשות במלואן, בסך של כ-281 מיליוני שקלים חדשים.
- (3) סווג מחדש.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי - המשך

בנק

31 בדצמבר 2015						
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי אחר	לדיר	מסחרי	
200	(2)	202	44	9	149	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(322)	-	(322)	(91)	(20)	(211)	מחיקות חשבונאיות
179	-	179	51	1	127	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(143)	-	(143)	(40)	(19)	(84)	מחיקות חשבונאיות, נטו
1,456	3	1,453	142	614	697	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
105	-	105	8	-	97	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

31 בדצמבר 2014						
1,397	8	1,389	119	⁽³⁾ 640	⁽³⁾ 630	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
150	(7)	157	68	6	83	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(347)	-	(347)	(105)	(22)	(220)	מחיקות חשבונאיות
199	4	195	56	-	139	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(148)	4	(152)	(49)	(22)	(81)	מחיקות חשבונאיות, נטו
1,399	5	1,394	138	624	632	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
101	-	101	9	-	92	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

31 בדצמבר 2013						
1,672	8	1,664	123	⁽³⁾ 815	⁽³⁾ 726	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת תקופה
283	-	283	52	190	41	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(734)	-	(734)	(121)	⁽²⁾ (365)	(248)	מחיקות חשבונאיות
176	-	176	65	-	111	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(558)	-	(558)	(56)	(365)	(137)	מחיקות חשבונאיות, נטו
1,397	8	1,389	119	640	630	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה
102	-	102	10	-	92	מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
- (2) כולל מחיקה של הלוואות לדיר מופרשות במלואן, בסך של כ-281 מיליוני שקלים חדשים.
- (3) סוג מחדש.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ועל החובות בגינם היא חושבה

מאוחד

31 בדצמבר 2015					
הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור					
מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾					
29,656	24	758	30,438	3,412	33,850
שנבדקו על בסיס פרטני					
8,503	105,922	15,741	130,166	-	130,166
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
1,046	105,419	-	106,465	-	106,465
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
38,159	105,946 ⁽²⁾	16,499	160,604	3,412	164,016
סך הכל חובות					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾					
516	1	22	539	3	542
שנבדקו על בסיס פרטני					
84	613	164	861	-	861
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
4	613	-	617	-	617
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור ⁽³⁾					
600	614	186	1,400	3	1,403
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					

31 בדצמבר 2014 ⁽⁴⁾					
יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾					
29,514	3	641	30,158	4,691	34,849
שנבדקו על בסיס פרטני					
8,129	96,239	14,386	118,754	-	118,754
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
1,195	95,513	-	96,708	-	96,708
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
37,643	96,242 ⁽²⁾	15,027	148,912	4,691	153,603
סך הכל חובות					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾					
464	-	22	486	5	491
שנבדקו על בסיס פרטני					
76	624	157	857	-	857
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
6	624	-	630	-	630
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור ⁽³⁾					
540	624	179	1,343	5	1,348
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) כולל הלוואה לכל מטרה במשכון דירת מגורים בסך 5,421 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2014 - 5,313 מיליוני שקלים חדשים).

(3) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 368 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2014 - 339 מיליוני שקלים חדשים).

(4) סווג מחדש.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ועל החובות בגינם היא חושבה - המשך

בנק

31 בדצמבר 2015					
הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור					
מסחרי	לדיר	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾					
29,656	24	502	30,182	2,873	33,055
שנבדקו על בסיס פרטני					
8,503	105,880	7,761	122,144	-	122,144
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
1,046	105,377	-	106,423	-	106,423
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
38,159	105,904 ⁽²⁾	8,263	152,326	2,873	155,199
סך הכל חובות					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾					
516	1	19	536	3	539
שנבדקו על בסיס פרטני					
84	613	115	812	-	812
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
4 ⁽³⁾	613	-	617	-	617
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור ⁽³⁾					
600	614	134	1,348	3	1,351
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					

31 בדצמבר 2014 ⁽⁴⁾					
יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾					
29,514	3	356	29,873	3,672	33,545
שנבדקו על בסיס פרטני					
8,129	96,210	7,053	111,392	-	111,392
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
1,195	95,529 ⁽²⁾	-	96,724	-	96,724
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
37,643	96,213	7,409	141,265	3,672	144,937
סך הכל חובות					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾					
464	-	20	484	5	489
שנבדקו על בסיס פרטני					
76	624	109	809	-	809
שנבדקו על בסיס קבוצתי					
6 ⁽³⁾	624	-	630	-	630
מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור ⁽³⁾					
540	624	129	1,293	5	1,298
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
- (2) כולל הלוואה לכל מטרה במשכון דירת מגורים בסך 5,421 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2014 - 5,313 מיליוני שקלים חדשים).
- (3) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 368 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2014 - 339 מיליוני שקלים חדשים).
- (4) סווג מחדש.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

א.1. איכות אשראי ופיגורים

מאוחד

ליום 31 בדצמבר 2015						
חובות לא פגומים מידע נוסף		בעייתיים ⁽²⁾				
בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾ ועד 89 ימים ⁽⁵⁾	בפיגור של 30 ימים או יותר ⁽⁴⁾	סך הכל	פגומים ⁽³⁾	לא פגומים	לא בעייתיים	
						פעילות לווים בישראל
						ציבור - מסחרי
14	10	8,866	83	64	8,719	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾
2	1	2,149	124	2	2,023	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
4	1	3,398	15	3	3,380	שרותים פיננסיים
136	26	20,420	476	265	19,679	מסחרי - אחר
156	38	34,833	698	334	33,801	סך הכל מסחרי
⁽⁶⁾ 347	⁽⁷⁾ 956	105,635	24	⁽⁷⁾ 956	104,655	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
81	17	16,173	81	109	15,983	אנשים פרטיים - אחר
584	1,011	156,641	803	1,399	154,439	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	758	-	-	758	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
584	1,011	157,399	803	1,399	155,197	סך הכל פעילות בישראל
						פעילות לווים בחוץ לארץ
						ציבור - מסחרי
-	-	1,947	5	-	1,942	בינוי ונדל"ן
-	-	1,379	9	-	1,370	מסחרי אחר
-	-	3,326	14	-	3,312	סך הכל מסחרי
-	1	637	-	1	636	אנשים פרטיים
-	1	3,963	14	1	3,948	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	2,338	-	-	2,338	בנקים בחוץ לארץ
-	-	316	-	-	316	ממשלות בחוץ לארץ
-	1	6,617	14	1	6,602	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
584	1,012	160,604	817	1,400	158,387	סך הכל ציבור
-	-	3,096	-	-	3,096	סך הכל בנקים
-	-	316	-	-	316	סך הכל ממשלות
584	1,012	164,016	817	1,400	161,799	סך הכל

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
- (2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 30 ב.2.ג. לדוחות הכספיים.
- (4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
- (5) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 20 מיליוני שקלים חדשים סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- (6) בהתאם להוראות הדיווח לציבור, לא כולל יתרת הלוואות לדיור שעומק הפיגור בהן הוא עד חודשיים.
- (7) כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 176 מיליוני שקלים חדשים עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר החזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.
- (8) כולל חובות בסך של 1,285 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

א.1. איכות אשראי ופיגורים - המשך

מאוחד

ליום 31 בדצמבר 2014 ⁽¹⁰⁾						
חובות לא פגומים מידע נוסף		בעייתיים ⁽²⁾				
בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾	בפיגור של 30 ימים ⁽⁵⁾	סך הכל	פגומים ⁽³⁾	לא פגומים	לא בעייתיים	
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
22	12	9,060	91	30	8,939	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁸⁾ ⁽⁹⁾
2	-	2,428	255	3	2,170	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
13	2	3,414	59	59	3,296	שרותים פיננסיים
163	21	19,795	291	124	19,380	מסחרי - אחר
200	35	34,697	696	216	33,785	סך הכל מסחרי
⁽⁶⁾ 305	⁽⁷⁾ 945	95,906	3	⁽⁷⁾ 945	94,958	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור ⁽⁹⁾
70	21	14,744	73	105	14,566	אנשים פרטיים - אחר
575	1,001	145,347	772	1,266	143,309	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	1,383	-	-	1,383	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
575	1,001	146,730	772	1,266	144,692	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ						
ציבור - מסחרי						
-	-	1,543	5	-	1,538	בינוי ונדל"ן
58	-	1,403	4	6	1,393	מסחרי אחר
58	-	2,946	9	6	2,931	סך הכל מסחרי
-	-	619	-	-	619	אנשים פרטיים
58	-	3,565	9	6	3,550	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	3,001	-	-	3,001	בנקים בחוץ לארץ
-	-	307	-	-	307	ממשלות בחוץ לארץ
58	-	6,873	9	6	6,858	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
633	1,001	148,912	781	1,272	146,859	סך הכל ציבור
-	-	4,384	-	-	4,384	סך הכל בנקים
-	-	307	-	-	307	סך הכל ממשלות
633	1,001	153,603	781	1,272	151,550	סך הכל

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
- (2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיוור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 30.ב.ג.
- (4) לדוחות הכספיים.
- (5) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
- (6) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 26 מיליוני שקלים חדשים סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- (7) בהתאם להוראות הדיווח לציבור, לא כולל יתרת הלוואות לדיוור שעומק הפיגור בהן הוא עד חודשיים.
- (8) כולל יתרת הלוואות לדיוור בסך 219 מיליוני שקלים חדשים עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת הלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.
- (9) כולל חובות בסך 1,423 מיליוני שקלים חדשים שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה.
- (10) סווג מחדש.
- (11) בעקבות הנחיית הפיקוח על הבנקים מיום 9 באפריל 2014, בה נדרש לעדכן את קטגוריות הענפים השונות, כך שיתאימו לסיוגי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, סווג מחדש מספרי השוואה בגין סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (לא כולל הלוואות לדיוור).

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

1. ב. איכות האשראי

מצב פיגור החובות מנוטר באופן ממוכן ברמה יומית ומהווה את אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות האשראי. קביעת מצב הפיגור וכפועל יוצא קביעת סיווג החוב מבוצעים, בין היתר, לפי מניין ימי הפיגור בפועל של כל חוב. חוב מוגדר כחוב לא מבצע (פגום), דהיינו חוב שאינו צובר הכנסות ריבית, לאחר 90 ימי פיגור - בחובות הנמדדים על בסיס פרטני או כל חוב שאורגן מחדש כחוב בעייתי וחזר לצבור ריבית כאשר הוא חוזר לפגר בשנית ביחס לתנאי החוב החדשים. חוב מוגדר כחוב לא מבצע (נחות), שאינו צובר הכנסות ריבית לאחר 150 ימי פיגור - בחובות הנמדדים על בסיס קבוצתי. כמו כן, יוגדר חוב כנחות לאחר 60 ימי פיגור בחובות הנמדדים פרטנית ולאחר 90 ימי פיגור בחובות הנמדדים קבוצתית (במועד זה לרוב מבוצעת מחיקה חשבונאית של החוב). בשלב זה כלומר במניין הימים של 60 ימים ו-90 ימים לחובות הנמדדים על בסיס פרטני ולחובות הנמדדים על בסיס קבוצתי בהתאמה, יוגדרו החובות כמבצעים כלומר צוברים הכנסות ריבית. מצב הפיגור של הלוואות לדיור מנוטר על פי עומק הפיגור של הלוואה, למעט בהלוואות ללא תשלום חודשי. מאפייני סיכון האשראי, לרבות סיכון ספציפי בהלוואות לדיור נכללים בדוח דירקטוריון במסגרת פרק סקירת הסיכונים. להלן יתרת החוב הרשומה לפי איכות האשראי ובחלוקה למגזרי האשראי של הבנק:

מאוחד

31 בדצמבר 2015						
מגזר האשראי						
איכות החובות	מסחרי	לדיור	פרטיים	ממשלות	בנקים	סך הכל
חובות תקינים	37,113	104,965	16,309	316	3,096	161,799
חובות בעייתיים שאינם פגומים ⁽¹⁾	334	957	109	-	-	1,400
חובות פגומים	712	24	81	-	-	817
סך הכל	38,159	105,946	16,499	316	3,096	164,016

31 בדצמבר 2014						
איכות החובות	מסחרי	לדיור	פרטיים	ממשלות	בנקים	סך הכל
חובות תקינים	36,716	95,294	14,849	307	4,384	151,550
חובות בעייתיים שאינם פגומים ⁽¹⁾	222	945	105	-	-	1,272
חובות פגומים	705	3	73	-	-	781
סך הכל	37,643	96,242	15,027	307	4,384	153,603

(1) סיכון אשראי מאזני נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

מאוחד

31 בדצמבר 2015					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת חובות פגומים ⁽²⁾	יתרת חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית	יתרת חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾⁽²⁾	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
191	83	24	13	59	בינוי ונדל"ן - בינוי
275	124	16	12	108	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
25	15	6	7	9	שרותים פיננסיים
573	476	83	86	393	מסחרי - אחר
1,064	698	129	118	569	סך הכל מסחרי
24	24	17	1	7	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
89	81	57	10	24	אנשים פרטיים - אחר
1,177	803	203	129	600	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
1,177	803	203	129	600	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ					
ציבור - מסחרי					
6	5	-	-	5	בינוי ונדל"ן
6	9	-	-	9	מסחרי אחר
12	14	-	-	14	סך הכל מסחרי
3	-	-	-	-	אנשים פרטיים
15	14	-	-	14	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	בנקים בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	ממשלות בחוץ לארץ
15	14	-	-	14	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
1,192	817	203	129	614	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
1,192	817	203	129	614	סך הכל
מזה:					
	635	127	118	508	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
	229	74	17	155	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) יתרת החוב בניכוי מחיקה חשבונאית, אם בוצעה.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית - המשך

מאוחד

31 בדצמבר 2014					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת חובות פגומים ⁽²⁾	יתרת חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית	יתרת חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾⁽³⁾	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
				68	בינוי ונדל"ן - בינוי
321	91	23	13	250	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
394	255	5	45	10	שרותים פיננסיים
94	59	49	6	146	מסחרי - אחר
469	291	145	61	474	סך הכל מסחרי
1,278	696	222	125	3	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
3	3	-	-	18	אנשים פרטיים - אחר
82	73	55	8	495	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
1,363	772	277	133	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
-	-	-	-	495	סך הכל פעילות בישראל
1,363	772	277	133	פעילות לווים בחוץ לארץ	
ציבור - מסחרי					
				5	בינוי ונדל"ן
6	5	-	-	4	מסחרי אחר
6	4	-	-	9	סך הכל מסחרי
12	9	-	-	-	אנשים פרטיים
3	-	-	-	9	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
15	9	-	-	-	בנקים בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	ממשלות בחוץ לארץ
-	-	-	-	9	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
15	9	-	-	504	סך הכל ציבור
1,378	781	277	133	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
-	-	-	-	504	סך הכל
1,378	781	277	133	220	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
	453	233	88	307	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים
	425	118	53		

מזה:

- (1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
- (2) יתרת חוב רשומה.
- (3) יתרת החוב בניכוי מחיקה חשבונאית, אם בוצעה.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית

מאוחד

31 בדצמבר 2013			31 בדצמבר 2014			31 בדצמבר 2015			
יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	יתרה ממוצעת של חובות ריבית פגומים ⁽²⁾	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	יתרה ממוצעת של חובות ריבית פגומים ⁽²⁾	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	
פעילות לווים בישראל									
ציבור - מסחרי									
17	19	296 ⁽⁵⁾	20	20	149	4	4	95	בינוי ונדל"ן - בינוי
2	2	389 ⁽⁵⁾	5	5	337	-	-	184	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
1	1	233	1	1	110	4	4	68	שרותים פיננסיים
13	14	407	15	16	330	13	13	360	מסחרי - אחר
33	36	1,325	41	42	926	21	21	707	סך הכל מסחרי
-	-	3	-	-	2	-	-	8	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
5	6	83	3	4	78	2	3	80	אנשים פרטיים - אחר
38	42	1,411	44	46	1,006	23	24	795	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	-	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	-	ממשלת ישראל
38	42	1,411	44	46	1,006	23	24	795	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחוץ לארץ									
ציבור - מסחרי									
-	-	34	-	-	16	-	-	5	בינוי ונדל"ן
-	-	3	-	-	3	-	-	5	מסחרי אחר
-	-	37	-	-	19	-	-	10	סך הכל מסחרי
-	-	2	-	-	1	-	-	-	אנשים פרטיים
-	-	39	-	-	20	-	-	10	סך הכל ציבור - פעילות בחוץ לארץ
-	-	3	-	-	-	-	-	-	בנקים בחוץ לארץ
-	-	-	-	-	-	-	-	-	ממשלות בחוץ לארץ
-	-	42	-	-	20	-	-	10	סך הכל פעילות בחוץ לארץ
38	42	1,450	44	46	1,026	23	24	805	סך הכל ציבור
-	-	3	-	-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	סך הכל ממשלות
38	42	1,453	44	46	1,026	23	24	805	סך הכל ⁽⁴⁾

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

(3) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין היתרה הממוצעת של החובות בפגורים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

(4) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 71 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2014 - 91 מיליוני שקלים חדשים, ליום 31 בדצמבר 2013 - 97 מיליוני שקלים חדשים).

(5) סווג מחדש.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

- ב. חובות⁽¹⁾
 2. מידע נוסף על חובות פגומים
 ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

מאוחד

31 בדצמבר 2015				
יתרת חוב רשומה				
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ בפיגור			שאינו צובר הכנסות ריבית
	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	של 30 ימים עד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	
פעילות לווים בישראל				
ציבור - מסחרי				
21	-	-	-	21
102	-	-	-	102
3	-	-	-	3
47	12	-	-	35
173	12	-	-	161
-	-	-	-	-
54	29	1	-	24
227	41	1	-	185
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
227	41	1	-	185
פעילות לווים בחוץ לארץ				
ציבור - מסחרי				
2	1	-	-	1
-	-	-	-	-
2	1	-	-	1
-	-	-	-	-
2	1	-	-	1
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
2	1	-	-	1
229	42	1	-	186
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
229	42	1	-	186

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.
 (2) צובר הכנסות ריבית.
 (3) נכלל בחובות פגומים.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש – המשך

מאוחד

31 בדצמבר 2014 ⁽⁴⁾				
יתרת חוב רשומה				
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	צובר ⁽²⁾ של 30 ימים עד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית
פעילות לווים בישראל				
ציבור - מסחרי				
34	-	-	-	34
254	-	1	-	253
7	2	-	-	5
67	18	-	-	49
362	20	1	-	341
-	-	-	-	-
58	31	1	-	26
420	51	2	-	367
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
420	51	2	-	367
פעילות לווים בחוץ לארץ				
ציבור - מסחרי				
5	2	-	-	3
-	-	-	-	-
5	2	-	-	3
-	-	-	-	-
5	2	-	-	3
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
5	2	-	-	3
425	53	2	-	370
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
425	53	2	-	370

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) צובר הכנסות ריבית.

(3) נכלל בחובות פגומים.

(4) סווג מחדש.

ליום 31 בדצמבר 2015, לא קיימות בבנק התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי, במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש - המשך
מאוחד

ארגונים חדשים שבוצעו ⁽²⁾								
31 בדצמבר 2013			31 בדצמבר 2014			31 בדצמבר 2015		
יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מס' חוזים
פעילות לווים בישראל								
ציבור - מסחרי								
6	6	8	1	2	12	2	4	22
-	-	1	-	-	4	-	-	-
1	1	2	-	-	5	-	-	8
54	57	90	56	58	109	13	17	149
61	64	101	57	60	130	15	21	179
-	-	-	-	-	-	-	-	-
32	36	816	33	39	882	26	28	792
93	100	917	90	99	1,012	41	49	971
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
93	100	917	90	99	1,012	41	49	971
פעילות לווים בחוץ לארץ								
ציבור - מסחרי								
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	3	-	-	-	-	-	-
-	-	3	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	3	-	-	-	-	-	-
93	100	920	90	99	1,012	41	49	971
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
93	100	920	90	99	1,012	41	49	971

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) נכלל בחובות פגומים.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות⁽¹⁾

2. מידע נוסף על חובות פגומים

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש - המשך

מאוחד

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ⁽²⁾					
31 בדצמבר 2013		31 בדצמבר 2014		31 בדצמבר 2015	
יתרת חוב רשומה					
יתרת חוב רשומה	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה	מס' חוזים
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
-	1	-	3	-	2
-	-	-	-	-	-
1	4	-	1	-	-
12	12	3	32	2	43
13	17	3	36	2	45
-	-	-	-	-	-
3	109	5	117	3	126
16	126	8	153	5	171
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
16	126	8	153	5	171
פעילות לווים בחוץ לארץ					
ציבור - מסחרי					
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
16	126	8	153	5	171
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
16	126	8	153	5	171

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט איגרות חוב וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ולמעט פיקדונות בבנק ישראל.

(2) חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. חובות

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

להלן התפלגות היתרות לפי שיעור המימון (LTV)⁽¹⁾, סוג החזר וסוג הריבית:

מאוחד

31 בדצמבר 2015					
סיכון אשראי		יתרת הלוואות לדיור			
חוץ מאזני					
	מזה:	מזה:			
סך הכל	ריבית משתנה	בולט / בלון	סך הכל		
5,085	44,325	2,253	65,486	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
2,427	28,238	463	40,347	מעל 60%	
1,697	88	2	113		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
9,209	72,651	2,718	105,946		סך הכל

31 בדצמבר 2014					
3,117	38,908	1,728	53,653	עד 60%	שיעבוד ראשון: שיעור המימון
1,759	32,023	586	42,495	מעל 60%	
1,613	79	3	94		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
6,489	71,010	2,317	96,242		סך הכל

(1) היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. יתרות אשראי לציבור וסיכון אשראי בסעיפים חוץ מאזניים לפי גודל סיכון האשראי של הלווה

מאוחד				
31 בדצמבר 2015				
סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾	אשראי ⁽²⁾	מספר לווים ⁽¹⁾	תקרת אשראי וסיכון אשראי (באלפי שקלים חדשים)	
297	247	191,122	עד 10	
649	498	76,835	עד 20	מעל 10
1,833	1,552	114,518	עד 40	מעל 20
3,540	4,151	132,678	עד 80	מעל 40
3,055	7,732	97,221	עד 150	מעל 80
2,225	14,933	79,926	עד 300	מעל 150
2,830	30,586	74,897	עד 600	מעל 300
5,768	45,719	61,750	עד 1,200	מעל 600
2,533	17,275	13,414	עד 2,000	מעל 1,200
1,484	8,186	3,637	עד 4,000	מעל 2,000
1,238	4,544	1,076	עד 8,000	מעל 4,000
2,237	5,063	594	עד 20,000	מעל 8,000
2,274	3,639	217	עד 40,000	מעל 20,000
10,136	11,027	254	עד 200,000	מעל 40,000
6,384	3,990	37	עד 400,000	מעל 200,000
8,789	1,462	16	עד 677,000	מעל 400,000
55,272	160,604	848,192	סך הכל	

- (1) מספר הלווים לפי סך כל האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני.
 (2) האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
 (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת החבות של הלווה. הנתונים הינם לפי הגדרת חבות בהוראה 313.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. יתרות אשראי לציבור וסיכון אשראי בסעיפים חוץ מאזניים לפי גודל סיכון האשראי של הלווה - המשך
 מאוחד

31 בדצמבר 2014					
סיכון אשראי	אשראי ⁽²⁾	מספר לווים ⁽¹⁾	תקרת אשראי וסיכון אשראי	(באלפי שקלים חדשים)	
חוץ מאזני ⁽³⁾					
281	246	193,580	עד 10		
612	491	74,747	עד 20	מעל 10	
1,788	1,508	112,434	עד 40	מעל 20	
3,585	4,139	133,624	עד 80	מעל 40	
3,057	7,571	96,320	עד 150	מעל 80	
2,099	14,356	76,683	עד 300	מעל 150	
2,611	28,649	70,163	עד 600	מעל 300	
4,828	40,707	54,787	עד 1,200	מעל 600	
2,211	14,903	11,563	עד 2,000	מעל 1,200	
1,389	7,609	3,336	עד 4,000	מעל 2,000	
1,455	4,079	1,030	עד 8,000	מעל 4,000	
2,341	5,178	609	עד 20,000	מעל 8,000	
2,316	3,680	208	עד 40,000	מעל 20,000	
12,521	9,746	270	עד 200,000	מעל 40,000	
5,333	4,601	35	עד 400,000	מעל 200,000	
9,412	1,449	17	עד 775,000	מעל 400,000	
55,839	148,912	829,406		סך הכל	

- (1) מספר הלווים לפי סך כל האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני.
 (2) האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
 (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת החבות של הלווה. הנתונים הינם לפי הגדרת חבות בהוראה 313.

ד. מכירות ורכישות של חובות

2014				2015			
סך הכל	אחר	לדיור	מסחרי	סך הכל	אחר	לדיור	מסחרי
103	103	-	-	312	312	-	-
-	-	-	-	1,017	-	607	410

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ה. מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם בסוף השנה

ליום 31 בדצמבר			
	2015	2014	2014
הפרשה	הפרשה	יתרה ⁽¹⁾	יתרה ⁽¹⁾
להפסדי אשראי	להפסדי אשראי	להפסדי אשראי	להפסדי אשראי

1. מאוחד

עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:

2	3	345	472	- אשראי תעודות
28	26	2,173	2,245	- ערבויות להבטחת אשראי
6	7	10,450	11,597	- ערבויות לרוכשי דירות
14	23	4,007	4,546	- ערבויות והתחייבויות אחרות ⁽²⁾
6	5	7,478	7,848	- מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
29	25	19,773	16,588	- מסגרות ח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
12	13	11,807	12,901	- התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי שאושר ועדיין לא ניתן
5	4	7,040	5,629	- התחייבויות להוצאת ערבויות

2. הבנק

עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:

2	3	345	472	- אשראי תעודות
28	26	2,161	2,230	- ערבויות להבטחת אשראי
6	7	10,450	11,597	- ערבויות לרוכשי דירות
14	23	3,974	4,521	- ערבויות והתחייבויות אחרות ⁽²⁾
5	5	4,967	5,200	- מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
29	24	17,813	14,692	- מסגרות ח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
12	13	11,807	12,901	- התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי שאושר ועדיין לא ניתן
5	4	7,040	5,629	- התחייבויות להוצאת ערבויות

- (1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.
- (2) כולל התחייבות הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים של מסלוקת המעו"ף בסך 125 מיליוני שקלים חדשים. (ב-31 בדצמבר 2014 - 177 מיליוני שקלים חדשים) ראה ביאור 26 ג. 2. וביאור 27 ב. לדוחות הכספיים.

ביאור 31 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

ליום 31 בדצמבר 2015

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. המאחד

סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	במטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		לא צמוד	צמוד	
		מטבעות אחרים	דולרים של ארה"ב אירו	דולרים של ארה"ב	אירו			
נכסים								
30,489	-	320	290	2,053	121	27,705		מזומנים ופיקדונות בבנקים
11,845	98	10	914	3,755	66	7,002		ניירות ערך
71	-	-	-	-	71	-		ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
159,204	-	1,752	2,142	7,660	51,836	95,814		אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
316	-	-	156	160	-	-		אשראי לממשלות
36	1	-	-	-	-	35		השקעות בחברות כלולות
1,583	1,583	-	-	-	-	-		בניינים וציוד
87	87	-	-	-	-	-		נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
3,527	-	39	84	757	356	2,291		נכסים בגין מכשירים נגזרים
2,000	44	22	1	59	283	1,591		נכסים אחרים
209,158	1,813	2,143	3,587	14,444	52,733	134,438		סך כל הנכסים
התחייבויות								
162,380	-	2,744	6,030	27,751	16,764	109,091		פיקדונות הציבור
1,166	-	11	70	539	287	259		פיקדונות מבנקים
58	-	-	-	29	9	20		פיקדונות הממשלה
23,719	-	-	-	-	18,737	4,982		איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3,634	-	26	243	873	181	2,311		התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
5,786	177	46	17	245	822	4,479		התחייבויות אחרות
196,743	177	2,827	6,360	29,437	36,800	121,142		סך כל ההתחייבויות
12,415	1,636	(684)	(2,773)	(14,993)	15,933	13,296		הפרש
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:								
-	-	-	-	-	(1,939)	1,939		מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:								
-	-	406	2,816	14,132	(3,972)	(13,382)		מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	4	108	84	649	-	(845)		אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	(3)	38	(11)	246	-	(270)		אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
12,415	1,637	(132)	116	34	10,022	738		סך הכל כללי
-	-	(140)	(110)	1,010	-	(760)		אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	167	(262)	(500)	-	595		אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

(1) לרבות צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) במקום בו לא ניתן לייחס את ההפרשה להפסדי אשראי לבסיס הצמדה ספציפי, נכתה ההפרשה כאמור באופן יחסי מבסיסי ההצמדה השונים.

ביאור 31 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה - המשך

ליום 31 בדצמבר 2014

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. המאוחד - המשך

סך הכל	פריטים		במטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
	סך שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבעות אחרים	דולרים של ארה"ב	אירו	צמוד מדד	לא צמוד	
26,798	-	327	545	3,702	141	22,083	נכסים
14,259	104	10	1,468	1,786	699	10,192	מזומנים ופיקדונות בבנקים
							ניירות ערך
							ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
107	-	-	-	-	58	49	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
147,569	-	1,532	2,004	8,334	52,876	82,823	אשראי לממשלות
307	-	-	155	152	-	-	השקעות בחברות כלולות בניינים וציוד ⁽⁴⁾
52	17	-	-	-	-	35	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
1,570	1,570	-	-	-	-	-	נכסים בגין מכשירים נגזרים
87	87	-	-	-	-	-	נכסים אחרים ⁽⁴⁾
5,602	-	76	46	1,926	460	3,094	סך כל הנכסים
2,162	41	20	1	31	368	1,701	
198,513	1,819	1,965	4,219	15,931	54,602	119,977	
							התחייבויות
152,379	-	2,687	5,086	27,025	19,040	98,541	פיקדונות הציבור
1,258	-	44	79	401	339	395	פיקדונות מבנקים
55	-	-	-	31	15	9	פיקדונות הממשלה
							ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
223	-	-	-	-	-	223	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
20,580	-	-	-	-	18,205	2,375	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
6,497	-	13	278	2,911	200	3,095	התחייבויות אחרות ⁽⁴⁾
6,217	244	44	12	187	1,317	4,413	סך כל ההתחייבויות
187,209	244	2,788	5,455	30,555	39,116	109,051	הפרש
11,304	1,575	(823)	(1,236)	(14,624)	15,486	10,926	
							השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:
-	-	-	-	-	(3,422)	3,422	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
							מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
-	-	660	465	14,045	(3,836)	(11,334)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	2	32	524	188	-	(746)	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	(6)	(1)	158	302	-	(453)	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
11,304	1,571	(132)	(89)	(89)	8,228	1,815	סך הכל כללי
-	-	(91)	(270)	(396)	-	757	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	34	(217)	(850)	-	1,033	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

(1) לרבות צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) במקום בו לא ניתן לייחס את ההפרשה להפסדי אשראי לבסיס הצמדה ספציפי, נוקתה ההפרשה כאמור באופן יחסי מבסיס ההצמדה השונים.

(4) הוצג מחדש. לפריטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1.ג.1 ו-1.ג.2. לדוחות הכספיים.

ביאור 31 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה - המשך

ליום 31 בדצמבר 2015

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. הבנק

סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	במטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		מטבעות אחרים	דולרים של ארה"ב	אירו	צמוד מדד	לא צמוד	
24,265	-	167	275	1,907	-	21,916	נכסים
11,804	98	-	893	3,745	65	7,003	מזומנים ופיקדונות בבנקים
71	-	-	-	-	71	-	ניירות ערך
150,978	-	1,573	2,092	7,606	51,490	88,217	ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
316	-	-	156	160	-	-	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
2,659	2,074	-	-	-	550	35	אשראי לממשלות
1,344	1,344	-	-	-	-	-	השקעות בחברות מוחזקות
3,526	-	39	84	757	356	2,290	בניינים וציוד
1,800	44	22	1	58	283	1,392	נכסים בגין מכשירים נגזרים
196,763	3,560	1,801	3,501	14,233	52,815	120,853	נכסים אחרים
							סך כל הנכסים
164,208	-	2,580	5,703	26,922	30,754	98,249	התחייבויות
9,602	-	150	316	1,192	2,418	5,526	פיקדונות הציבור
38	-	-	-	29	9	-	פיקדונות מבנקים
-	-	-	-	-	-	-	פיקדונות הממשלה
-	-	-	-	-	-	-	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
3,127	-	-	-	-	3,027	100	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3,631	-	26	243	873	181	2,308	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
4,310	177	33	17	243	818	3,022	התחייבויות אחרות
184,916	177	2,789	6,279	29,259	37,207	109,205	סך כל ההתחייבויות
11,847	3,383	(988)	(2,778)	(15,026)	15,608	11,648	הפרש
							השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:
-	-	-	-	-	(1,939)	1,939	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
							מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
-	-	493	2,826	14,034	(3,972)	(13,381)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	4	108	84	649	-	(845)	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	(3)	38	(11)	246	-	(270)	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
11,847	3,384	(349)	121	(97)	9,697	(909)	סך הכל כללי
-	-	(140)	(110)	1,010	-	(760)	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	167	(262)	(500)	-	595	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

(1) לרבות צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) במקום בו לא ניתן לייחס את ההפרשה להפסדי אשראי לבסיס הצמדה ספציפי, נכתה ההפרשה כאמור באופן יחסי מבסיס ההצמדה השונים.

ביאור 31 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה - המשך

ליום 31 בדצמבר 2014

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. הבנק - המשך

סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	במטבע חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		מטבעות אחרים	דולרים של ארה"ב	אירו	צמוד מדד	לא צמוד	
22,425	0	98	496	3,508	20	18,303	נכסים
12,053	104	-	1,468	1,780	489	8,212	מזומנים ופיקדונות בבנקים
							ניירות ערך
							ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
107	-	-	-	-	58	49	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
139,972	-	1,329	1,972	8,272	52,391	76,008	אשראי לממשלות
307	-	-	155	152	-	-	השקעות בחברות מוחזקות
2,511	1,945	-	-	-	531	35	בנינים וציוד ⁽⁴⁾
1,384	1,384	-	-	-	-	-	נכסים בגין מכשירים נגזרים
5,600	0	76	46	1,926	460	3,092	נכסים אחרים ⁽⁴⁾
1,964	41	14	1	30	361	1,517	סך כל הנכסים
186,323	3,474	1,517	4,138	15,668	54,310	107,216	
							התחייבויות
151,834	-	2,479	4,775	26,117	31,343	87,120	פיקדונות הציבור
8,333	-	130	327	1,071	2,124	4,681	פיקדונות מבנקים
46	-	-	-	31	15	-	פיקדונות הממשלה
							ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
223	-	-	-	-	-	223	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3,777	-	-	-	-	3,777	-	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
6,496	-	13	278	2,911	200	3,094	התחייבויות אחרות ⁽⁴⁾
4,817	244	30	12	184	1,295	3,052	סך כל ההתחייבויות
175,526	244	2,652	5,392	30,314	38,754	98,170	הפרש
10,797	3,230	(1,135)	(1,254)	(14,646)	15,556	9,046	
							השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:
-	-	-	-	-	(3,422)	3,422	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
							מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
-	-	753	481	13,936	(3,836)	(11,334)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	2	32	524	187	-	(745)	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	(6)	(1)	158	302	-	(453)	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
10,797	3,226	(351)	(91)	(221)	8,298	(64)	סך הכל כללי
-	-	(91)	(270)	(396)	-	757	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	34	(217)	(850)	-	1,033	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

(1) לרבות צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) במקום בו לא ניתן לייחס את ההפרשה להפסדי אשראי לבסיס הצמדה ספציפי, נכתה ההפרשה כאמור באופן יחסי מבסיס ההצמדה השונים.

(4) הוצג מחדש. לפריטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1.ג.1 ו-1.ג.2. לדוחות הכספיים.

ביאור 32 - נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופות לפירעון⁽¹⁾ - המאוחד

ליום 31 בדצמבר 2015

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים						
מטבע ישראלי (לרבות צמוד מט"ח)	עם דרישה ועד חודש	מטבע חודש ועד שלושה חודשים	מטבע משלושה חודשים ועד שנה	מטבע שנה ועד שנתיים	מטבע שנתיים ועד ארבע שנים	מטבע שלוש ועד ארבע שנים
מטבע ישראלי (לרבות צמוד מט"ח)						
נכסים	39,361 ⁽³⁾	6,220	20,200	18,234	13,628	15,011
התחייבויות	78,508	19,840	20,568	10,736	3,632	9,937
הפרש	(39,147)	(13,620)	(368)	7,498	9,996	5,074
עסקאות עתידיות	(12,459)	(10,219)	6,848	(272)	(155)	191
אופציות	(349)	(166)	(468)	(3)	-	-
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(51,955)	(24,005)	6,012	7,223	9,841	5,265
מטבע חוץ						
נכסים	4,102	1,135	3,594	912	823	1,170
התחייבויות	18,613	9,601	8,625	422	51	291
הפרש	(14,511)	(8,466)	(5,031)	490	772	879
מזה: הפרש בדולר	(6,692)	(3,911)	(5,086)	5	350	259
מזה: הפרש בגין פעילות חוץ	549	(979)	987	352	430	6
עסקאות עתידיות	12,459	10,219	(6,848)	272	155	(191)
אופציות	349	166	468	3	-	-
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(1,703)	1,919	(11,411)	765	927	688
סך הכל						
נכסים	43,463	7,355	23,794	19,146	14,451	16,181
התחייבויות	97,121	29,441	29,193	11,158	3,683	10,228
הפרש	(53,658)	(22,086)	(5,399)	7,988	10,768	5,953
מזה: אשראי לציבור	12,062	6,557	20,523	17,445	14,065	11,390
מזה: פיקדונות הציבור	91,997	28,762	23,986	5,226	3,083	486

- (1) בבאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפירעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי הפרשות לחובות מסופקים.
- (2) כולל נכסים בסך 399 מיליוני שקלים חדשים שזמן פרעונם עבר.
- (3) כולל אשראי בתנאי חח"ד בסך 6,953 מיליוני שקלים חדשים וסכומי חריגה ממסגרות חח"ד בסך 315 מיליוני שקלים חדשים.
- (4) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.

שיעור תשואה חוזי ⁽⁴⁾	סך הכל	יתרה מאזנית		סך הכל תזרימי מזומנים	מעל עשרים שנה	מעל עשר ועד עשרים שנה	מעל חמש ועד עשר שנים	מעל ארבע ועד חמש שנים
		ללא תקופת פירעון						
3.15%	190,998	⁽²⁾ 2,006		217,664	13,192	43,668	38,341	9,809
2.11%	158,542	97		163,101	262	4,930	12,934	1,754
	32,456	1,909		54,563	12,930	38,738	25,407	8,055
	(17,009)	-		(17,009)	-	-	(228)	(715)
	(986)	-		(986)	-	-	-	-
	14,461	1,909		36,568	12,930	38,738	25,179	7,340
2.28%	16,347	⁽²⁾ 48		16,890	1,552	903	2,140	559
1.02%	38,024	1		38,101	-	7	327	164
	(21,677)	47		(21,211)	1,552	896	1,813	395
	(14,628)	-		(14,632)	-	17	256	170
	2,406	-		2,399	138	201	524	191
	17,009	-		17,009	-	-	228	715
	986	-		986	-	-	-	-
	(3,682)	47		(3,216)	1,552	896	2,041	1,110
3.06%	207,345	2,054		234,554	14,744	44,571	40,481	10,368
2.07%	196,566	98		201,202	262	4,937	13,261	1,918
	10,779	1,956		33,352	14,482	39,634	27,220	8,450
3.43%	159,204	1,768		186,349	13,329	43,891	37,193	9,894
1.80%	162,380	-		165,762	-	3,698	7,213	1,311

ביאור 32 - נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופות לפירעון⁽¹⁾ - הבנק - המשך

ליום 31 בדצמבר 2015

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים						
מעל חודש ועד	מעל חודש ועד	מעל חודש ועד	מעל חודש ועד	מעל חודש ועד	מעל חודש ועד	עם דרישה ועד חודש
ארבע שנים	שלוש שנים	שנתיים	שנה	חודשים ועד שנה	שלושה חודשים	שנה
מטבע ישראלי (לרבות צמוד מט"ח)						
14,126	12,641	16,926	18,292	5,803	32,445 ⁽³⁾	נכסים
7,494	4,380	10,301	21,084	20,593	61,381	התחייבויות
6,632	8,261	6,625	(2,792)	(14,790)	(28,936)	הפרש
191	(155)	(272)	6,848	(10,219)	(12,459)	עסקאות עתידיות
-	-	(3)	(468)	(166)	(349)	אופציות
6,823	8,106	6,350	3,588	(25,175)	(41,744)	הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים
מטבע חוץ						
1,160	822	911	3,567	1,076	3,590	נכסים
291	51	472	8,998	9,872	17,626	התחייבויות
869	771	439	(5,431)	(8,796)	(14,036)	הפרש
250	350	(45)	(5,476)	(4,188)	(6,359)	מזה: הפרש בדולר
6	430	302	576	(1,269)	328	מזה: הפרש בגין פעילות חוץ
(191)	155	272	(6,848)	10,219	12,459	עסקאות עתידיות
-	-	3	468	166	349	אופציות
678	926	714	(11,811)	1,589	(1,228)	הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים
סך הכל						
15,286	13,463	17,837	21,859	6,879	36,035	נכסים
7,785	4,431	10,773	30,082	30,465	79,007	התחייבויות
7,501	9,032	7,064	(8,223)	(23,586)	(42,972)	הפרש
10,627	13,078	16,137	18,638	6,081	10,337	מזה: אשראי לציבור
6,424	3,471	9,046	27,179	28,054	75,165	מזה: פיקדונות הציבור

- (1) בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפירעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי הפרשות לחובות מסופקים.
- (2) כולל נכסים בסך 323 מיליוני שקלים חדשים שזמן פרעונם עבר.
- (3) כולל אשראי בתנאי חח"ד בסך 6,049 מיליוני שקלים חדשים וסכומי חריגה ממסגרות חח"ד בסך 238 מיליוני שקלים חדשים.
- (4) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט נספי אל היתרה המאזנית שלו.

שיעור תשואה חוזי ⁽⁴⁾	יתרה במאזן						
	סך הכל	ללא תקופת פירעון ⁽²⁾	סך הכל תזרימי מזומנים	מעל עשרים שנה	מעל עשר ועד עשרים שנה	מעל חמש ועד עשר שנים	מעל ארבע ועד חמש שנים
3.03%	177,494	1,852	203,367	13,192	43,634	37,075	9,233
2.06%	147,003	30	153,323	262	4,615	12,721	10,492
	30,491	1,822	50,044	12,930	39,019	24,354	(1,259)
	(17,009)	-	(17,009)	-	-	(228)	(715)
	(986)	-	(986)	-	-	-	-
	12,496	1,822	32,049	12,930	39,019	24,126	(1,974)
2.28%	15,709	48	16,261	1,552	903	2,140	540
0.91%	37,736	1	37,808	-	7	327	164
	(22,027)	47	(21,547)	1,552	896	1,813	376
	(15,026)	-	(15,025)	-	17	256	170
	1,429	-	1,427	138	201	524	191
	17,009	-	17,009	-	-	228	715
	986	-	986	-	-	-	-
	(4,032)	47	(3,552)	1,552	896	2,041	1,091
2.95%	193,203	1,900	219,628	14,744	44,537	39,215	9,773
2.02%	184,739	31	191,131	262	4,622	13,048	10,656
	8,464	1,869	28,497	14,482	39,915	26,167	(883)
3.31%	150,978	1,614	177,328	13,329	43,857	35,926	9,318
1.64%	164,208	-	168,797	-	3,698	7,603	8,157

ביאור 32 - נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופות לפירעון⁽¹⁾ - המאוחד והבנק- המשך

ליום 31 בדצמבר 2014

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים						
מעל דרישה ועד חודש	מעל חודש ועד שלושה חודשים	מעל משלושה חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד שנתיים	מעל שנתיים ועד שלוש שנים	מעל שלוש ועד ארבע שנים	
						המאוחד
45,737 ⁽²⁾	7,389	23,995	18,844	14,003	12,892	נכסים
97,458	23,372	27,748 ⁽⁷⁾	9,769	8,230	3,610	התחייבויות
(51,721)	(15,983)	(3,753)	9,075	5,773	9,282	הפרש
						הבנק
40,243 ⁽³⁾	6,829	21,518	17,588	12,604	12,091	נכסים
83,076	22,433	29,561 ⁽⁷⁾	10,715	8,168	3,618	התחייבויות
(42,833)	(15,604)	(8,043)	6,873	4,436	8,473	הפרש

- (1) בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפירעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי הפרשות לחובות מסופקים.
- (2) כולל אשראי בתנאי חח"ד בסך 6,413 מיליוני שקלים חדשים וסכומי חריגה ממסגרות חח"ד בסך 286 מיליוני שקלים חדשים.
- (3) כולל אשראי בתנאי חח"ד בסך 5,484 מיליוני שקלים חדשים וסכומי חריגה ממסגרות חח"ד בסך 217 מיליוני שקלים חדשים.
- (4) כולל, נכסים בסך 364 מיליוני שקלים חדשים שזמן פרעונם עבר.
- (5) כולל, נכסים בסך 304 מיליוני שקלים חדשים שזמן פרעונם עבר.
- (6) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.
- (7) מספרי השוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים, ראה ביאור 1 ג.1 לדוחות הכספיים.

שיעור תשואה חוזי ⁽⁶⁾	יתרה במאזן						
	סך הכל	ללא תקופת פירעון	סך הכל תזרימי מזומנים	מעל עשרים שנה	מעל עשר ועד עשרים שנה	מעל חמש ועד עשר שנים	מעל ארבע ועד חמש שנים
3.36%	196,613	⁽⁴⁾ 1,223	223,529	12,168	39,933	39,685	8,883
2.34%	⁽⁷⁾ 186,886	84	⁽⁷⁾ 192,898	219	4,765	11,399	6,328
	9,727	1,139	30,631	11,949	35,168	28,286	2,555
3.31%	182,771	⁽⁵⁾ 1,081	208,980	11,911	39,819	37,508	8,869
2.43%	⁽⁷⁾ 175,221	33	⁽⁷⁾ 181,696	219	4,765	12,063	7,078
	7,550	1,048	27,284	11,692	35,054	25,445	1,791

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

(1) שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי, מהוון בריבית נכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי.

אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הנכיון הוא סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ליום המאזן. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים ליום המאזן ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה, או שאינם נושאים ריבית, או מכשירים צמודים למדד המחירים לצרכן לטווחים הקצרים מאלו שבהם מתבצעות עסקאות דומות בפועל. בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או שישולמו אגב הפעילות העסקית, וכמו כן הם אינם כוללים את השפעת המס. יתר על כן, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן שלא ימומש, מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו, יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי הבנק כעסק חי. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות ההערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

(2) השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

א. חישוב השווי ההוגן נערך בהתחשב באומדן ביחס לאפשרות של פירעון מוקדם, המבוססות על ניתוח אמפירי. הנחות הפירעון המוקדם במשכנתאות מבוססות על בדיקות אמפיריות ועל מודל התנהגות של לווים בקשר עם שיעור הסילוקים המוקדמים מתוך סך המשכנתאות, על בסיס שנתי. ההנחות נבדקות מעת לעת מול הסילוקים המוקדמים בפועל, בכל מגזר הצמדה ובכל סוג ריבית, בנפרד תוך הבחנה בין תקופות ההלוואה המקוריות (תקופות קצרות ותקופות ארוכות). הנחות הפירעון המוקדם בפיקדונות וחסכונות עם תחנות יציאה (בריבית קבועה או משתנה, צמודי מדדי ולא צמודים), בהם תנאי הריבית ידועים מראש, מבוססות על ניתוח אמפירי, והן נבדקות ומתעדכנות מעת לעת.

הנחות הפירעון המוקדם הביאו לירידה של 2 מיליון שקלים חדשים בסך השווי ההוגן של הנכסים, ולירידה של 78 מיליון שקלים חדשים בסך השווי ההוגן של ההתחייבויות.

ב. פיקדונות הציבור, פיקדונות בבנקים, אשראי לממשלות, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים שאינם סחירים - שיטת הערך הנוכחי של תזרים מזומנים עתידי לפי שיעורי ריבית שבהם, להערכת הנהלת הבנק, ניתן היה לבצע עסקאות דומות בתאריך המאזן. בעסקאות הנושאות ריבית משתנה מופרד הפער בין המרווח על בסיס הריבית המשתנה בעסקה לבין המרווח בעסקאות דומות בתאריך המאזן. בחישוב השווי ההוגן מטופל פער זה כרכיב בריבית קבועה. לגבי אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים אשר נסחרים כנכס בשוק פעיל, מצוטטים או על ציטוטי סוחרים עבור התחייבות זהה הנסחרת כנכס בשוק פעיל.

ג. ניירות ערך סחירים, ראה ביאור 16.1 בדוחות הכספיים.

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

- ד. השקעות בתאגידים אשר לא ניתן לצטט להן מחיר שוק אינן נכללות בביאור זה לפי שוויין ההוגן, אלא לפי העלות (בניכוי הפרשות לירידת ערך), שלפי הערכת ההנהלה אינה נמוכה משווייה ההוגן של ההשקעה.
- ה. אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים, מנוכים בשיעור נכיון מתאים. בהלוואות ריבית משתנה מופרד הפער בין המרווח על בסיס הריבית המשתנה בעסקה לבין המרווח בהלוואות דומות במועד הדיווח. בחישוב השווי ההוגן מטופל פער זה כרכיב בריבית קבועה. יתרת האשראי פולחה לפי רמות הסיכון של הלקוחות לתאריך המאזן, לגביהן חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). יתרת האשראי לדיור פולחה לפי קטגוריות סיכון הומוגניות. תקבולים אלה הונו בשיעורי ריבית שבהם להערכת הבנק ניתן יהיה לבצע עסקאות דומות בתאריך המאזן ואשר משקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי ללקוח דומה (באשראי לדיור – שיעור המשקף את רמת הסיכון בקטגוריה). בהלוואות מסוימות שניתנו בבנק ובחברה בת בריבית משתנה בתדירות של עד שלשה חודשים, בעיקר בהלוואות לדיור, היתרה במאזן מהווה קירוב לשווי הוגן.
- ו. חובות פגומים - השווי ההוגן חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית נכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה, שיעורי נכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את חברות קבוצת הבנק, בהעמדת אשראים ביום המאזן. תזרימי המזומן העתידיים של חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי ההפרשות להפסדי אשראי ולאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות. ירידה בשיעורי הנכיון ב-1% משפיעה על עלייה בשווי ההוגן של החובות הבעייתיים בקבוצה בכ-27 מיליוני שקלים חדשים.
- ז. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי וכן התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - היתרה בדוחות הכספיים ליום המאזן מהווה קירוב לשווי ההוגן.
- ח. מכשירים נגזרים - ראה ביאור 16.1 בדוחות הכספיים.
- ט. מכשירים פיננסיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים (למעט מכשירים נגזרים ומכשירים פיננסיים סחירים) – היתרה בדוחות הכספיים ליום המאזן מהווה קירוב לשווי ההוגן כפוף לשינויים בסיכונים אשראי ובמרווח הבנק.

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

(3) להלן מידע בדבר הערכת שווים ההוגן של מכשירים פיננסיים:

א. יתרות שווי הוגן

מאוחד					
31 בדצמבר 2015					
סך הכל	שווי הוגן			יתרה במאזן	
	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾		
נכסים פיננסיים					
30,483	1,898	23,962	4,623	30,489	מזומנים ופיקדונות בבנקים
11,916	292	2,784	8,840	11,845	ניירות ערך ⁽³⁾
71	-	-	71	71	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
159,531	148,178 ⁽⁵⁾	11,041	312	159,204	אשראי לציבור, נטו
316	316	-	-	316	אשראי לממשלות
35	35	-	-	35	השקעות בחברות כלולות
3,527	725 ⁽²⁾	2,237	565	3,527	נכסים בגין מכשירים נגזרים
987	407	-	580	987	נכסים פיננסיים אחרים
206,866	151,851	40,024	14,991	206,474 ⁽⁴⁾	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
164,384	120,507	43,565	312	162,380	פיקדונות הציבור
1,176	863	313	-	1,166	פיקדונות מבנקים
65	65	-	-	58	פיקדונות הממשלה
24,394	1,262	-	23,132	23,719	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3,634	818 ⁽²⁾	2,387	429	3,634	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
4,451	800	3,530	121	4,451	התחייבויות פיננסיות אחרות
198,104	124,315	49,795	23,994	195,408 ⁽⁴⁾	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
- (2) מדידת השווי ההוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של צד נגדי.
- (3) לפרטים בדבר היתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור 12 בדוחות הכספיים.
- (4) זה נכסים והתחייבויות בסך 50,442 מיליון שקלים חדשים ו-47,044 מיליון שקלים חדשים, בהתאמה, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ב'ד' להלן.
- (5) מזה נגזרים משובצים באשראי לציבור, נטו בסך של 2 מיליון שקלים חדשים.

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות שווי הוגן - המשך

מאוחד					
31 בדצמבר 2014					
סך הכל	שווי הוגן			יתרה במאזן	
	רמה 3 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽¹⁾	רמה 1 ⁽¹⁾		
נכסים פיננסיים					
26,801	3,238	17,239	6,324	26,798	מזומנים ופיקדונות בבנקים
14,337	317	2,947	11,073	14,259	ניירות ערך ⁽³⁾
107	-	-	107	107	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
148,234	137,517 ⁽⁵⁾	10,230	487	147,569	אשראי לציבור, נטו
300	300	-	-	307	אשראי לממשלות
35	35	-	-	35	השקעות בחברות כלולות
5,602	977 ⁽²⁾	3,686	939	5,602	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,931	1,256	-	675	1,931	נכסים פיננסיים אחרים
197,347	143,640	34,102	19,605	196,608 ⁽⁴⁾	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
154,797	121,739 ⁽⁵⁾	32,571	487	152,379	פיקדונות הציבור
1,218	911	307	-	1,258	פיקדונות מבנקים
64	64	-	-	55	פיקדונות הממשלה
223	-	-	223	223	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי מכר חוזר
21,689	1,924	-	19,765	20,580	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
6,497	1,036 ⁽²⁾	4,776	685	6,497	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
4,937	1,256	3,291	390	4,937 ⁽⁶⁾	התחייבויות פיננסיות אחרות
189,425	126,930 ⁽⁶⁾	40,945	21,550	185,929 ⁽⁴⁾	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

- (1) רמה 1 – מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל; רמה 2 – מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים; רמה 3 – מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים
- (2) מדידת השווי ההוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של צד נגדי.
- (3) לפרטים בדבר היתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.
- (4) מזה נכסים והתחייבויות בסך 49,900 מיליון שקלים חדשים ו-42,383 מיליון שקלים חדשים, בהתאמה, אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ב'ד' להלן.
- (5) מזה נגזרים משובצים באשראי לציבור, נטו ובפיקדונות הציבור בסך של 10 מיליון שקלים חדשים ו-6 מיליון שקלים חדשים, בהתאמה.
- (6) מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1.ג.1 בדוחות הכספיים.

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן:

1. על בסיס חוזר ונשנה

מאוחד			
31 בדצמבר 2015			
סך הכל הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה			
איגרות חוב			
6,246	-	2,685	3,561
1,664	-	-	1,664
-	-	-	-
274	196	78	-
21	-	21	-
2	-	-	2
של ממשלת ישראל			
של ממשלות זרות			
של בנקים ומוסדות פיננסיים בישראל			
של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים			
של אחרים זרים			
מניות			
ניירות ערך למסחר:			
222	-	-	222
איגרות חוב של ממשלת ישראל			
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר			
71	-	-	71
312	-	-	312
אשראי בגין השאלות ללקוחות נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾			
חוזי ריבית:			
422	125	297	-
שקל מדד			
1,211	68	1,143	-
אחר			
1,386	462	797	127
חוזי מטבע חוץ			
507	69	-	438
חוזים בגין מניות			
1	1	-	-
חוזי סחורות ואחרים			
580	-	-	580
נכסים פיננסיים אחרים			
3	3	-	-
אחר			
12,922	924	5,021	6,977
סך כל הנכסים			
התחייבויות			
312	-	-	312
פיקדונות בגין שאלות מלקוחות			
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾			
חוזי ריבית:			
220	18	202	-
שקל מדד			
1,661	120	1,541	-
אחר			
1,234	502	643	89
חוזי מטבע חוץ			
518	178	-	340
חוזים בגין מניות			
1	-	1	-
חוזי סחורות ואחרים			
121	-	-	121
התחייבויות פיננסיות אחרות			
-	-	-	-
אחר			
4,067	818	2,387	862
סך כל ההתחייבויות			

(1) מדידת השווי ההוגן במכשירים נגזרים שסווגו לרמה 3, מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן - המשך:

1. על בסיס חוזר ונשנה

מאוחד				
31 בדצמבר 2014				
סך הכל שווי הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
נכסים				
ניירות ערך זמינים למכירה				
				איגרות חוב
7,336	-	2,877	4,459	של ממשלת ישראל
115	-	-	115	של ממשלות זרות
123	-	-	123	של בנקים ומוסדות פיננסיים בישראל
219	199	20	-	של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים
1	-	-	1	של אחרים בישראל
66	16	50	-	של אחרים זרים
2	-	-	2	מניות
ניירות ערך למסחר:				
1,034	-	-	1,034	איגרות חוב של ממשלת ישראל
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר				
107	-	-	107	
487	-	-	487	
אשראי בגין השאלות ללקוחות				
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾				
				חוזי ריבית:
346	119	227	-	שקל מדד
1,380	58	1,322	-	אחר
3,039	680	2,127	232	חוזי מטבע חוץ
837	120	10	707	חוזים בגין מניות
675	-	-	675	נכסים פיננסיים אחרים
10	10	-	-	אחר
15,777	1,202	6,633	7,942	סך כל הנכסים
התחייבויות				
487	-	-	487	פיקדונות בגין שאילות מלקוחות
223	-	-	223	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽¹⁾				
				חוזי ריבית:
217	10	207	-	שקל מדד
1,857	173	1,684	-	אחר
3,848	736	2,877	235	חוזי מטבע חוץ
575	117	8	450	חוזים בגין מניות
390	-	-	390 ⁽²⁾	התחייבויות פיננסיות אחרות
6	6	-	-	אחר
7,603	1,042	4,776	1,785	סך כל ההתחייבויות

(1) מדידת השווי הוגן במכשירים נגזרים ששווה לרמה 3, מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.
 (2) סווג מחדש.

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן - המשך:

2. על בסיס שאינו חוזר ונשנה

מאוחד					
לשנה שהסתיימה					
ביום 31 בדצמבר 2015			31 בדצמבר 2015		
שווי הוגן					
הפסדים	סך הכל	רמה ⁽¹⁾³	רמה ⁽¹⁾²	רמה ⁽¹⁾¹	
(28)	119	92	27	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון

מאוחד					
לשנה שהסתיימה					
ביום 31 בדצמבר 2014			31 בדצמבר 2014 ⁽²⁾		
שווי הוגן					
הפסדים	סך הכל	רמה ⁽¹⁾³	רמה ⁽¹⁾²	רמה ⁽¹⁾¹	
(122)	229	175	54	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) סוג מחדש.

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3:

מאוחד										
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015										
רווחים (הפסדים), שטרם מומשו		שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2015		העברות אל רמה 3		רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו שנכללו ⁽¹⁾		שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2014		
המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2015		המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2015		אל רמה 3		ברוח כולל אחר בהון		בדוח רווח והפסד		
נכסים										
ניירות ערך זמינים למכירה										
איגרות חוב:										
	(3)	196	-	-	-	-	-	(3)	199	של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים
	(16)	-	-	-	-	-	-	(16)	16	של אחרים זרים
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽³⁾⁽²⁾										
חוזי ריבית:										
	108	125	47	(103)	-	13	-	49	119	שקל מדד
	35	68	-	(1)	-	13	-	(2)	58	אחר
	200	462	-	(1,647)	-	1,298	-	131	680	חוזי מטבע חוץ
	-	69	-	(289)	-	148	-	90	120	חוזים בגין מניות
	-	1	-	(1)	-	1	-	1	-	חוזי סחורות ואחרים
	-	3	-	-	-	-	-	(7)	10	אחר
	324	924	47	(2,041)	-	1,473	-	243	1,202	סך כל הנכסים
התחייבויות										
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽³⁾⁽²⁾										
חוזי ריבית:										
	(16)	18	5	(4)	-	5	-	2	10	שקל מדד
	17	120	-	(24)	-	22	-	(51)	173	אחר
	(248)	502	-	(1,739)	-	1,200	-	305	736	חוזי מטבע חוץ
	-	178	-	(158)	-	169	-	50	117	חוזים בגין מניות
	-	-	-	-	-	-	-	(6)	6	אחר
	(247)	818	5	(1,925)	-	1,396	-	300	1,042	סך כל ההתחייבויות

- רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. רווחים והפסדים שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, במסגרת רווח כולל אחר.
- מדירת השווי ההוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.
- נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3:

מאוחד										
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014										
רווחים (הפסדים), שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2014	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2014	העברות אל רמה 3	סילוקים	מכירות	רכישות	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו שנכללו ⁽¹⁾		שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2013		
						ברוח כולל אחר בהון	בדוח רווח והפסד	ברוח כולל אחר בהון	בדוח רווח והפסד	
נכסים										
ניירות ערך זמינים למכירה										
איגרות חוב:										
	23	199	-	-	-	-	-	23	176	של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים
	(3)	16	-	-	(5)	-	-	(3)	24	של אחרים זרים
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽³⁾⁽²⁾										
חוזי ריבית:										
	104	119	45	(122)	-	23	-	117	56	שקל מדד
	40	58	-	(5)	-	13	-	(17)	67	אחר
	292	680	-	(917)	-	1,025	-	251	321	חוזי מטבע חוץ
	-	120	-	(99)	-	99	-	29	91	חוזים בגין מניות
	-	-	-	(2)	-	1	-	-	1	חוזי סחורות ואחרים
	-	10	-	-	-	-	-	(1)	11	אחר
	456	1,202	45	(1,145)	(5)	1,161	-	399	747	סך כל הנכסים
התחייבויות										
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽³⁾⁽²⁾										
חוזי ריבית:										
	(10)	10	4	(12)	-	1	-	6	11	שקל מדד
	(11)	173	-	(9)	-	31	-	17	134	אחר
	(498)	736	-	(736)	-	780	-	189	503	חוזי מטבע חוץ
	-	117	-	(125)	-	85	-	74	83	חוזים בגין מניות
	-	-	-	(2)	-	-	-	1	1	חוזי סחורות ואחרים
	-	6	-	(7)	-	-	-	(1)	14	אחר
	(519)	1,042	4	(891)	-	897	-	286	746	סך כף ההתחייבויות

- רווחים (הפסדים) שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. רווחים והפסדים שטרם מומשו נכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, במסגרת רווח כולל אחר.
- מדידת השווי ההוגן מבוססת בעיקרה על שימוש בנתונים נצפים (עקומי ריבית השוק), למעט איכות האשראי של הצד הנגדי.
- נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ד. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3:-

מאוחד				
ממוצע משוקלל	טווח	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2015
ניירות ערך זמינים למכירה:				
0.92%	1.16%-0.83%	הסתברות לכשל	היוון תזרימי מזומנים	196 CLN
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
0.02%	(0.16%) - (0.14%)	ציפיות אינפלציה	היוון תזרמי מזומנים	73 חוזי ריבית - שקל מדד
78.0%	95.52% - 29.46%	סטיית תקן למניה	מודל תמחור אופציות	2 חוזים בגין מניות
1.59%	3.10% - 0.30%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרמי מזומנים	653 אחר
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
1.35%	29.46% - 95.52%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרמי מזומנים	7 חוזי ריבית - שקל מדד
1.85%	0.30% - 3.10%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרמי מזומנים	811 אחר

מאוחד				
ממוצע משוקלל	טווח	נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2014
ניירות ערך זמינים למכירה:				
איגרות חוב של בנקים ומוסדות פיננסיים זרים				
5.00%	5.00%	שיעור הבראה	הערכת שיעור הבראה	5
1.11%	0.22%-1.23%	הסתברות לכשל	היוון תזרימי מזומנים	194 CLN
6.02%		שיעור היוון	היוון תזרימי מזומנים	16 איגרות חוב של אחרים זרים
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
0.36%	0.35% - 0.38%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	73 חוזי ריבית - שקל מדד
62.5%	28.60% - 81.21%	סטיית תקן למניה	מודל תמחור אופציות	10 חוזים בגין מניות
1.72%	0.30% - 3.10%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	904 אחר
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
0.35%	0.35% - 0.36%	ציפיות אינפלציה	היוון תזרימי מזומנים	4 חוזי ריבית - שקל מדד
1.71%	0.30% - 3.10%	איכות אשראי צד נגדי	היוון תזרימי מזומנים	1,038 אחר

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ה. העברות בין רמות 1 ו-2 בהיררכיית השווי הוגן

לא היו העברות מרמה 2 ורמה 3 לרמה 1 במהלך תקופת הדיווח.

ו. בחירה בחלופת השווי הוגן

כתוצאה מבחירה בחלופת השווי הוגן, הבנק מטפל בהשקעות באיגרות חוב מסוימות לפי שווי הוגן תוך זקיפת השינויים לרווח והפסד ומסווג אותן לתיק למסחר למרות שלא נרכשו למטרה זו.

הבחירה בחלופת השווי הוגן נעשתה בנסיבות המפורטות להלן:

1. הפחתת תנודתיות ברווח והפסד אשר נגרמת כתוצאה מהבדלים בין בסיס המדידה המקורי של מכשירים פיננסיים, שיועדו לחלופת השווי הוגן, לבין בסיס המדידה של מכשירים פיננסיים נגזרים המשמשים לניהול הסיכונים בגין השקעות כאמור.
2. המורכבות שביישום חשבונאות הגידור.
3. הצגה כלכלית נכונה יותר של נכסים המנוהלים על בסיס שווי הוגן.

ביאור 33 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

הטבלה שלהלן מציגה את השווי ההוגן של פריטים שנמדדים לפי שווי הוגן בעקבות הבחירה בחלופת השווי ההוגן:

מאוחד		
רווחים בגין שינויים בשווי ההוגן לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2015	
6	-	ניירות ערך זמינים למכירה

מאוחד		
רווחים בגין שינויים בשווי ההוגן לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2014	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2014	
6	647	ניירות ערך זמינים למכירה

ביאור 34 - בעלי עניין וצדדים קשורים - מאוחד

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות

ליום 31 בדצמבר 2015										
צדדים קשורים המוחזקים על ידי התאגיד הבנקאי				בעלי עניין						
חברות כלולות או חברות המוחזקות		מי שהיה בעל עניין בעת שנעשתה העסקה בשליטה משותפת		אחרים ⁽⁵⁾		נושאי משרה ⁽⁴⁾		מחזיקי מניות בעלי שליטה		
היתרה הגבוהה ביותר במשך המאזן השנה ⁽¹⁾	יתרה בתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽¹⁾	יתרה בתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽¹⁾	יתרה בתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽¹⁾	יתרה בתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽¹⁾	יתרה בתאריך המאזן	
נכסים										
5	-	-	-	1,212	163	15	15	1	1	אשראי לציבור
-	-	-	-	3	2	-	-	-	-	הפרשה להפסדי אשראי
5	-	-	-	1,209	161	15	15	1	1	אשראי לציבור, נטו
52	36	-	-	-	-	-	-	-	-	השקעה בחברות כלולות
התחייבויות										
20	3	-	-	852	382	79	65	32	7	פיקדונות הציבור
-	-	-	-	-	-	-	-	5,261	5,261	מניות (כלול בהון עצמי) ⁽²⁾
סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים⁽³⁾										
-	-	-	-	269	184	19	18	1	-	

(1) על בסיס יתרות לסוף כל חודש.

(2) אחזקות בעלי עניין וצדדים קשורים בהון העצמי של הבנק.

(3) סיכונים אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה בודד.

(4) נושאי משרה בבנק (לרבות המנהל הכללי) ולרבות דירקטורים ביחד עם בני משפחה קרובים שלהם.

(5) תאגיד שאדם או תאגיד שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין, שולט בהם או מחזיק עשרים וחמישה אחוזים או יותר מההון המניות המונפק שלהם או מכוח ההצבעה בהם או רשאי למנות עשרים וחמישה אחוזים או יותר מהדירקטורים שלהם.

(6) הוצג מחדש. לפרטים בדבר אימוץ הנחיות המפקח על הבנקים בנושא "גילוי על בעלי עניין וצדדים קשורים" ראה ביאור 7.ג.1 לדוחות הכספיים.

ליום 31 בדצמבר 2014

צדדים קשורים המוחזקים על ידי
התאגיד הבנקאי

בעלי עניין

חברות כלולות או חברות המוחזקות בשליטה משותפת		מי שהיה בעל עניין בעת שנעשתה העסקה		אחרים ⁽⁵⁾		נושאי משרה ⁽⁴⁾		מחזיקי מניות בעלי שליטה	
היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽¹⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽¹⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽¹⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽¹⁾	יתרה לתאריך המאזן	היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה ⁽¹⁾	יתרה לתאריך המאזן
13	2	-	-	⁽⁶⁾ 578	⁽⁶⁾ 362	11	10	1	1
-	-	-	-	⁽⁶⁾ 16	⁽⁶⁾ 3	-	-	-	-
13	2	-	-	⁽⁶⁾ 562	⁽⁶⁾ 359	11	10	1	1
64	52	-	-	-	-	-	-	-	-
27	10	-	-	⁽⁶⁾ 1,772	⁽⁶⁾ 613	71	58	18	14
-	-	-	-	-	-	-	-	4,895	4,895
-	-	-	-	284	213	13	12	1	-

ביאור 34 - בעלי עניין וצדדים קשורים - מאוחד- המשך

סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. תמצית תוצאות עסקיות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				
2015				
צדדים קשורים המוחזקים על ידי התאגיד הבנקאי		בעלי עניין		
חברות כלולות או חברות המוחזקות בשליטה משותפת	אחרים ⁽²⁾	נושאי משרה ⁽¹⁾	מחזיקי מניות בעלי שליטה	
-	12	-	-	הכנסות ריבית מאשראי לציבור
-	(4)	-	-	הוצאות ריבית על פיקדונות הציבור
-	8	-	-	סך הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו
-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
-	(3)	(50)	-	הוצאות תפעוליות ואחרות
-	5	(50)	-	סך הכל

ג. תגמול וכל הטבה אחרת לבעלי עניין (מהתאגיד הבנקאי ומחברות מוחזקות)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				
2015				
אחרים ⁽²⁾		נושאי משרה ⁽¹⁾		
מספר מקבלי הטבות	סך הטבות	מספר מקבלי הטבות	סך הטבות	
-	-	14	42 ⁽³⁾	בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו
-	-	13	8	דירקטור שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו
5	3	-	-	בעל עניין אחר שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו

- (1) נושאי משרה בבנק (לרבות המנהל הכללי) ולרבות דירקטורים ביחד עם בני משפחה קרובים שלהם.
 (2) תאגיד שאדם או תאגיד שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין, שולט בהם או מחזיק עשרים וחמישה אחוזים או יותר מההון המניות המונפק שלהם או מכוח ההצבעה בהם או רשאי למנות עשרים וחמישה אחוזים או יותר מהדירקטורים שלהם.
 (3) מזה: הטבות עובד לזמן קצר: 28 (2014 - 34; 2013 - 25) מיליון שקלים חדשים; הטבות לאחר סיום העסקה 7 (2014 - 7; 2013 - 3) מיליון שקלים חדשים; תשלום מבוסס מניות: 7 (2014 - 10; 2013 - 5) מיליון שקלים חדשים.

2013				2014			
צדדים קשורים המוחזקים על ידי התאגיד הבנקאי		בעלי עניין		צדדים קשורים המוחזקים על ידי התאגיד הבנקאי		בעלי עניין	
חברות כלולות או חברות המוחזקות בשליטה משותפת	אחרים ⁽²⁾	נושאי משרה ⁽¹⁾	מחזיקי מניות בעלי שליטה	חברות כלולות או חברות המוחזקות בשליטה משותפת	אחרים ⁽²⁾	נושאי משרה ⁽¹⁾	מחזיקי מניות בעלי שליטה
-	6	-	-	-	8	-	-
-	(1)	-	-	-	(9)	(1)	-
-	5	-	-	-	(1)	(1)	-
-	-	-	-	1	1	-	-
-	(3)	(40)	-	-	(3)	(58)	-
-	2	(40)	-	1	(3)	(59)	-

2013				2014			
אחרים ⁽²⁾		נושאי משרה ⁽¹⁾		אחרים ⁽²⁾		נושאי משרה ⁽¹⁾	
מספר מקבלי הטבות	סך הטבות	מספר מקבלי הטבות	סך הטבות	מספר מקבלי הטבות	סך הטבות	מספר מקבלי הטבות	סך הטבות
-	-	14	⁽³⁾ 33	-	-	14	⁽³⁾ 51
-	-	14	7	-	-	13	7
3	3	-	-	5	3	-	-

ביאור 35 - מידע על בסיס נתונים נומינליים - הבנק

(במיליוני שקלים חדשים)

ליום 31 בדצמבר		
2014	2015	
⁽¹⁾ 186,156	196,620	סך כל הנכסים
⁽¹⁾ 175,522	184,913	סך כל ההתחייבויות
⁽¹⁾ 10,634	11,707	סך כל ההון העצמי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2013	2014	2015
⁽¹⁾ 1,087	⁽¹⁾ 1,105	1,158
		רווח נקי נומינלי

(1) מספרי ההשוואה לתקופות קודמות הוצגו מחדש. לפרטים בדבר הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זכויות עובדים ובנושא היוון עלויות תוכנה, ראה ביאור 1 ג.1 ו-1 ג.2 לדוחות הכספיים